ପ୍ରକାଶକ

ଶ୍ରୀ ବଶ୍ୟୁନା

ନାରାୟଣ

Thank you much! Sd/-

ପ୍ରଥମବାର ପ୍ରକାଶିତ

୧୯୫୨

ମୂଲ୍ୟ ଟ ୧୪

Style is much attractive for any eyes of readers Sd/-

ମୁଦ୍ରାକର

ଶ୍ରୀ ରମେଶ୍ୱର ଦାସ ଚୌଧୁରୀ

ରଶ୍ମି ପ୍ରେସ — କଟକ

1.8.68 NOT TO BE ISSUED
0/414
1.8.68
1

ସତ୍ୟେନ୍ଦ୍ର...ଭାବିଲା, ସରସୀ ହୁଏତ ତା' ଚିଠି ପାଇ ପାରିନି । ପ୍ଲାଟ୍‌ଫର୍ମଟା ହୋଇଆସୁଥାଏ କ୍ରମେ କ୍ରମେ ପାତଳା । ଟ୍ରେନ୍ ଛାଡ଼ିବାକୁ ପ୍ରାୟ ଆଉ ୨।୩ ମିନିଟ ବାକୀ । ସତ୍ୟେନ୍ଦ୍ର ବ୍ରାଉନ୍ ଲେଦର ସୁଟ୍‌କେଶଟି ଆଉ ହୋଲ୍‌ଡ଼-ଅଲଟା କୁଲିକୁ ଦେଖାଇ ଦେଇ କହିଲା ଚାଲ । କୁଲି ପ୍ଲାଟ୍‌ଫର୍ମ୍ ବାହାରେ ଜିନିଷପତ୍ର ରଖିଦେଲା— ସତ୍ୟେନ୍ଦ୍ର ତା' ଆଡ଼େ ଅଣିଟିଏ ଫୋପାଡ଼ି ଦେଇ ଉଦାସ ଆଖିରେ ଚାହିଁ ରହିଲା ସକାଳର ମେଘାଚ୍ଛନ୍ନ ଆକାଶ ଆଡ଼େ ।

ସକାଳ ଆଠଟା——

ଖରା ନାହିଁ କେମିତି ବାଉଁଳିଆ ଲାଗୁଛି

... ର । ହଁ, ଠିକ୍ ଦଶ ବର୍ଷ ! ସେ'ଦିନ ଥିଲା ୧୯ ... ୪୧ । ଏ ମଝିରେ ଦଶଟି ବର୍ଷ ! କେତେ କଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇପାରିଛି ! ସତ୍ୟେନ୍ଦ୍ର— ସିଗାରେଟ୍‌କେସରୁ ଖଣ୍ଡେ ସିଗାରେଟ୍ କାଢ଼ି ସେଥିରେ ନିଆଁ ଲଗାଇଲା । ସରସୀର ଠିକଣାଟା କଣ ? କବି ହିସାବରେ ଯେତେବେଳେ ସାରା ଓଡ଼ିଶାରେ ପରିଚିତ—ସନ୍ଧାନଟା ନମିଳି ଯିବ କୁଆଡ଼େ ? ଅନ୍ତତଃ ଯେକୌଣସି ପତ୍ରିକା ଅଫିସକୁ ଗଲେ ସନ୍ଧାନଟା ମିଳିପାରେ !

ଏ ବଗୀ———

ହଠାତ୍ ଗୋଟାଏ ଆକାଶ ରଙ୍ଗର ଲିମୋସିନ୍ ତା ପାଖରେ ବ୍ରେକ୍ ଦେଲା । ସରୋଜ—ଏଇ ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତାରେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲା ବହୁତ—ଆଉ ତା'ଠୁ ବଳି ବେଶୀ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲା—ସରସୀକୁ ଫଣ୍ଟ୍ ସିଟ୍‌ରେ ଷ୍ଟିଅର ଉପରେ ହାତଦେଇ ବସିବା ଦେଖି । ଏ ସରସୀ ନା କିଏ ? ହଁ ସରସୀ ନିଶ୍ଚୟ ! ଚେହେରାରେ ଅବଶ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟିଛି—ଦଶ ବର୍ଷପରେ ଯେଉଁଟା ସ୍ୱାଭାବିକ ! କିନ୍ତୁ ଏଇ ଲିମୋସିନ୍—ତା'ର ସେଇ ପ୍ରେମ୍‌ଯୋଡ଼ା ପିଲିପ୍ସ କାହିଁ ? ଅଚ୍ଛା ବରଂ ଗୋଟାଏ ଲବ୍ଧପ୍ରତିଷ୍ଠ କବିତା-ଲେଖକ ଯେତେବେଳେ—ଯୋଡ଼ାପ୍ରେମ୍ ପିଲିପସ୍ ବଦଳରେ ଅସିପାରେ ଗ୍ରିନ୍‌ମଡ଼େଲ୍ ଲାଟେକ୍—କିନ୍ତୁ ସାଇକଲର ଲିମୋସିନ୍ ! ତା' ସୁଟ୍‌କେଶ୍ ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ପଖାଦାର୍ ଘର ଦେଖିଥିଲେ, ସେ ଏତେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହାଇନଥାନ୍ତା ବୋଧହୁଏ !

—ହଲ୍ଲୋ ସରୋଜ !
ସରସୀ ଉଠି ଅସି ସରୋଜର କରମର୍ଦ୍ଦନ କରିବାକୁ ଲାଗିଲା ।
—ହଲ୍ଲୋ—ଇଜ୍ ଦାଟ୍ ଇଉ ଓଲଡ୍ ଟପ୍ ?
—ୟା—ୟା—

ତା'ପରେ ସରସୀ—ସରୋଜର ଲେଦର୍ ସୁଟ୍‌କେଶ୍ ଆଉ ହୋଲ୍ଡ଼ଅଲ୍‌ଟା ବ୍ୟାକ୍‌ସିଟ୍‌ରେ ପକାଇଦେଇ ସରୋଜକୁ ଠେଲି ଦେଇ କହିଲା—ଚାଲ !

ସରୋଜ—ସରସୀ ପାଖରେ ଯାଇ ବସି ପଡ଼ିଲା । ସରସୀ ଲିମୋସିନ୍‌ଟାକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲା ଆସ୍ତେ—ତା'ପରେ ଜୋରରେ !

ଦଶବର୍ଷତଳର ସେଇ ପିଚୁରସ୍ତା—ଏ'ରି ଉପରେ ଦଉଡ଼ ଆସନ୍ତି ସାଇକେଲରେ କଲେଜକୁ—ଆଉ ଦେଖନ୍ତି ସ୍ୱପ୍ନ—ସେସବୁ, ଲିମୋସିନ୍—ହିଲ୍‌ମାନ୍—ଫୋର୍ଡ଼—କୁ କେନ୍ଦ୍ରୀଭୂତ କରି।

ସରସୀ—ଗୋଟାଏ ଝର୍ଣ୍ଣି ନେଉଁ ନେଉଁ କହିଲା—ଖୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲୁ ନା ?—

ସ୍ୱାଭାବିକ୍—ସରୋଜ କହିଲା।

ସରସୀ କହିଚାଲିଲା ଏଇ ଗତ ଦଶ ବର୍ଷର ଇତିହାସ—

ବି.ଏ. ପାସ କରିବା ପରଠୁ ଅମ ଦୁହିଁଙ୍କ ଭିତରେ ଅଉ ଦେଖାସାକ୍ଷାତ ହୋଇନାହିଁ—ତୁ'ତ କୁଅଚ୍ଛେ ଯେ ଗଳ୍ପ ମାନେ ସେ କେବଳ ତୋତେଇ ଜଣା—ଗଳ୍ପପୂର୍ବରୁ କଚକରେ ଅନ୍ତତଃ କାହାକୁ କହିପାରିନ୍—ତା'ପରେ ତୋର ବହୁତ ଖୋଜ ନେଇଛି—ତୋ' ଗାଁ ଠିକଣାରେ ଘରକୁ ଚିଠି ଦେଇଛି—କିନ୍ତୁ କୌଣସି ଆଡ଼ୁ କିଛି ନପାଇ ନିରାଶ ହୋଇଥାଏ—ତା'ପରେ ପ୍ରାୟ ଦୁଇବର୍ଷପରେ ଦେଖେ ଓଡ଼ିଶାର ପତ୍ର-ପତ୍ରିକାରେ ବାହାରୁଛିଲା ଗଳ୍ପର ବନ୍ୟା—ଗଳ୍ପ ପରେ ଗଳ୍ପ—ତା' ତଳେ ଦେଖେ ଲେଖା ହୋଇଥାଏ ସରୋଜ ପଟ୍ଟନାୟକ—ଭାବେ ଏ ଅଉ ଅନ୍ୟ କେହିଁ ସରୋଜ—ତୁ'ତ ସେତେବେଳେ ଲେଖୁଥିଲୁ ନାଟକ! ତା' ପରେ, ବୋଧହୁଏ ତୋର ପ୍ରଥମ ବହି ଖଣ୍ଡିକ ପ୍ରକାଶିତ ହୁଏ—ତା' ନାଁ କଣରେ ?—

ଲିପିକା—କେଇଟି ଗଳ୍ପ ସଂଗ୍ରହ।

ହଁ—ବାସ୍ତବିକ ତୁ ଗଳ୍ପଲେଖକ ହିସାବରେ ଏତେ ଶୀଘ୍ର ନାଁ କରିବୁ ବୋଲି—was beyond my conception ! ତା'ପରେ ଦେଖେ ସେ କୋଉ ଖଣ୍ଡେ ପତ୍ରିକାରେ ବାହାରିଛି—"ଆଧୁନିକ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟରେ କ୍ଷୁଦ୍ର ଗଳ୍ପ ଓ ସରୋଜ ପଟ୍ଟନାୟକ" ବୋଲି ଗୋଟିଏ ଦୀର୍ଘ ସମାଲୋଚନା—ଅଉ ତୋର ଖଣ୍ଡେ ଫଟୋ । ବାସ୍ତବିକ୍ ସେତେବେଳେ ମତେ ଲାଗିଲା——

ସରଯୀ—ମଟରଟା ଡ୍ରାଇଭ୍ କରୁଥାଏ ଗୋଟାଏ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ-ରାସ୍ତାରେ—ସାମନାରେ ଜମାଟ୍‌ବନ୍ଧା ଟ୍ରାଫିକ୍‌ରେ ମୁହଁର କଥା ତାର ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା—

ତା'ପରେ ବୁଝିଲି ତୁ ଥାଉ ବମ୍ବେରେ—କଣ କରୁ ଅଉ କାହିଁକି ଥାଉ—ସେ ବିଷୟରେ ସମସ୍ତେ ରହିଲେ ନୀରବ ! ତା' ପରେ ତୋର ବମ୍ବେ ଠିକଣାରେ ପଠାଇଲି ଖଣ୍ଡେ ଚିଠି—ସେତେବେଳକୁ ବିବାହ ମୋର ସରିଯାଇଥାଏ—ତା' ପରେ ତ ପ୍ରାୟ ଚିଠି ମାରଫତରେ ତୁ ଜାଣୁ ସବୁ—

ଏଇ ତୋ କାର୍ଡ଼ ଖଣ୍ଡ ପାଇଲି ପରଦିନ—ତୁ ଏତେଦିନେ ଖୁସି କରିବ ଅସୁରୁ—realy I am benumbed with joy !

ମୋଟରଟା ଅସି—ସହରରୁ କିଛି ଦୂରରେ କାଠଯୋଡ଼ୀ କୂଳରେ ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାଣ୍ଡ ଦ'ମହଲା କୋଠା ପାଖରେ ଅସି ରହିଗଲା—ହର୍ଣ୍ଣ ଶୁଣି ଗେଟ୍‌ଟା ଫିଟାଇ ଦେଲା ଚପ୍‌କନ୍ ପଗଡ଼ି ପିନ୍ଧା ଜଣେ ଚପରାଶୀ—ତା' ପରେ ଫାଟକ ପାଖରୁ କିଛିଦୂର ଯାଏ ପଡ଼ିଛି ନାଲି ସୁରକୀର ରାସ୍ତା—ଦ'ପାଖେ ତାର ଧାଡ଼ି-ଧାଡ଼ି ଫୁଲଗଛ । ତା'ପରେ ଧଳା ରଙ୍ଗର ପ୍ରକାଣ୍ଡ ଦୋତାଲା କୋଠା—ପୋର୍ଟିକୋ ଭିତରକୁ ପଶିଯାଇ ଗାଡ଼ିଟା ଠିଆ ହୋଇଗଲା—

ସରୋଜଙ୍କୁ ଲାଗୁଥାଏ—ସେ' ଯେମିତି ଆସି ପହଞ୍ଚିଛନ୍ତି ଆରବ୍ୟ-କାହାଣୀର ସେ କୋଉ ରାଜ୍ୟରେ—

ସରସୀ ବାହାରକୁ ଆସି କହିଲା—ଆ—

ବାରଣ୍ଡା ଉପରକୁ ଉଠିଯାଇ ପ୍ରଥମେ ଦେଖାହେଲା ଜଣେ ତରୁଣୀଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ—ପରିଧାନରେ ତାଙ୍କର ବାସନ୍ତୀ ରଙ୍ଗର ଶାଢ଼ୀ—ଆଉ ପାଦରେ ନାଲି ଭେଲଭେଟ୍‌ର ନାଗରା—କପାଳର ସିନ୍ଦୂରରେଖାରୁ ସରୋଜ ଅନୁମାନକଲା ତରୁଣୀ ବିବାହିତା—ଏଣୁ ସରସୀର ସ୍ତ୍ରୀ—ମିନତି—

ମିନତି—ଟିକଏ ଅପ୍ରତିଭ ହୋଇ ଉଠିଲା । ସରସୀ introduce କରିଦେଲା- ଏ ମୋର ବନ୍ଧୁ ଶ୍ରୀମାନ୍ ସରୋଜ ପଟ୍ଟନାୟକ ଓ ଏ ମୋର ସ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀମତୀ ମିନତି ମହାନ୍ତି---

ସରୋଜ---ମୁଣ୍ଡଟା ଈଷତ୍ ନୁଆଁଇ କହିଲା--ନମସ୍କାର---
ମିନତିର ମୁହଁଟା ଲଜ୍ୟାରେ ହୋଇ ଉଠିଲା ରଙ୍ଗା---

ସରସୀ--ଡ୍ରାଇଭରକୁ ସୁଟ୍‌କେଶ୍ ଆଉ ହୋଲ୍‌ଡ୍--ଅଲଟା ଭିତରେ ରଖିଦେଇ ଗାଡ଼ିଟାକୁ ଗାରେଜକୁ ନେଇଯିବା ପାଇଁ କହୁଥାଏ---

ସରୋଜ କହିଲା, ଆଶୀର୍ବାଦ କାହିଁ ? ଆପଣ ଚୁପ୍ ରହିଲେ ଯେ ନୂଆବୋଉ ।

ମିନତି---ଫିକ୍ କରି ହସିଦେଇ ଚାହିଁ ରହିଲା ଅନ୍ୟଆଡ଼େ । ସରସୀ କହିଲା--ମିନତି ! ଏଇ ସେଇ ଗଳ୍ପ ଲେଖକ ସରୋଜ ପଟ୍ଟନାୟକ---ବମ୍ବେରୁ ଆସିଛନ୍ତି ଚେଞ୍ଜରେ !

ସରୋଜ କହିଲା---ସେ ପରିଚୟଟା ନ ଦେଲେ ଚଳେ---ଅନ୍ତତଃ କବିପ୍ରେୟସୀ ପାଖରେ ଗଳ୍ପର ଦାମ କିଛି ନାହିଁ ।

ସରସୀ କହିଲା---ମିନତି--ତୋର ଗଳ୍ପର ବଡ଼ ଅଭିମାନୀ ବର କାଣୁ ? ---ଅଚ୍ଛା ମିନତି ସରୋଜଙ୍କୁ ଭିତରକୁ ନେଇଯାଅ---ମୁଁ ଆସୁଛି ଟିକିଏ ବାହାରୁ---

ସରସୀ ଚାଲିଗଲା---

ସରୋଜ---ମିନତି ପଛେ, ପଛେ ସିଡ଼ି ଉପରକୁ ଉଠି ଚାଲିଲା।

ତା'କୁ ଲାଗିଲା---କେମିତି ଖାପଛଡ଼ା---ସରସୀର ଏଇ ଚିରନ୍ତନ ଅନ୍ତରଙ୍ଗତା---ଅଉ ତାର ଏଇ ବୈଭବ ଆଉ ମିନତି---ଏମାନଙ୍କ ପଛରେ ଲୁଚି ରହିଛି ଯେମିତି ଗୋଟାଏ ମସ୍ତଭୁଲ୍---

ସରସୀ ଅଉ ମିନତି---

ସ୍ୱାମୀ---ସ୍ତ୍ରୀ---

ତଥାପି ସେ ଦୁହିଁଙ୍କ ଭିତରେ ଲୁଚି ରହିଛି ଗୋଟାଏ ବସ୍ତ ହାଇଫେନ୍। ସେତେବେଳକୁ ସରୋଜ ଆସି ପହଞ୍ଚିଥାଏ ମିନତିର ଶୋଇବା ଘରେ---ସରୋଜ ବସି ପଡ଼ିଲା ଖଣ୍ଡେ କାଉଚର ଉପରେ। ଲମ୍ବା ଟ୍ରେନ୍-ଜର୍ଣ୍ଣିପରେ କେମିତି ଗୋଟାଏ ଅବସାଦ---

ମିନତି କହିଲା---ଆପଣ ବସନ୍ତୁ ଚା' ଆଣେ!

ସରୋଜ କହିଲା---ଆ'ର ମାନେ ମୋତେ କୌଣସି ହୋଟେଲକୁ ଉଠିଯିବା ପାଇଁ indirect notice!

ମିନତି କିଛି ବୁଝି ପାରିଲା ନା! ପଚାରିଲା---ମାନେ?

ସରୋଜ, କହିଲା---ମାନେ, ଦେବରଙ୍କୁ ଆପଣ ସମ୍ବୋଧନଟା କେମିତି ଶୁଭେ କେମିତିକ!

ମିନତିର ଓଠରେ ଖେଳି ଉଠିଲା ସେଇ ପ୍ରଥମ ଦେଖାର ହସ---ସେଇ ଭଙ୍ଗିମା, ତା'ର ସାରା ମୁହଁରେ।

ସରସୀ ଆଉ ସରୋଜ ଦୁହେଁ ବସିଥାନ୍ତି ଖୋଲା ବାଲକନି ଉପରେ---ଦୁଇଖଣ୍ଡ ଆର୍ମଚେୟାର ଉପରେ । ମିନତି---ତା'ର କୋଉ ନାଁ ବନ୍ଧୁଙ୍କ ଘରକୁ ଯାଇଥାଏ । ସିଗାରେଟ୍‌ର କୁଣ୍ଡଳୀକୃତ ଧୂଆଁ ଭିତରେ ହେଉଥାଏ ଦଶବର୍ଷର ହିସାବନିକାଶ !

ସରସୀ କହି ଚାଲିଥାଏ---ଏଇ ଟିଉସନ୍‌ରୁ ଆମର ପ୍ରେମର ଆରମ୍ଭ । ମୁଁ ସେତେବେଳେ ଭଲପାଉଥିଲି ମିନତିକୁ କେମିତି ଅବଶ୍ୟ ଜାଣେନା ! ତେବେ ଖୁବ୍ ଭଲ ପାଉଥିଲି !

ମିନତି ଥିଲା ସେ'ଦିନ ମୋର ଭଲ ପାଇବାର ଆଦର୍ଶ—ମୋର କବିତାର ପ୍ରେରଣା—ଅନ୍ତତଃ ସେତିକିବେଳେ ମୋର ମାଷ୍ଟର୍ ପିସ୍ ଗୁଡ଼ାକ ଲେଖିଛି ! ମୋର ମନେ ହେଉଥିଲା---ମିନତିକୁ ସ୍ତ୍ରୀ ହିସାବରେ ପାଇଲେ ବୋଧେ ମୁଁ ହୁଏତ ହୋଇପାରେ ବାଇରନ୍‌ଠାରୁ ବଡ଼ ! କିନ୍ତୁ ମିନତି ଲକ୍ଷପତିର କନ୍ୟା—ଆଉ ମୁଁ କୋଡ଼ିଏ ଟଙ୍କିଆ ଟିଉଟର । ତଥାପି ମିନତି ମତେ ଭଲପାଏ ! ମୁଁ ଦିନେ କହିଲି--- ମିନତି ମୁଁ ତମକୁ ବିବାହ କରିବାକୁ ଚାହେଁ—

ସେଦିନ ମିନତି ଖାଲି ହସିଥିଲା ଫିକ୍‌କରି---ସେ ଯେମିତି ଚାହେଁ ଏଇଆ---ତୁ' ତ ଜାଣୁ ମିନତି ବୁଢ଼ାର ଗୋଟିଏ ବୋଲି ଝିଅ---ମା'ବି ପିଲାଦିନୁ ମରିଛି—ଏଣୁ ବୁଢ଼ା କେବେ ଏକମାତ୍ର କନ୍ୟାର ଖିଆଲରେ ବାଧା ଦେଇ ନାହାନ୍ତି !

ଦିନେ ମିନତି ଆଉ ମୁଁ,---ଆମେ ଦୁହେଁ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲୁ ବୁଢ଼ାଙ୍କ ପାଖରେ---ମିନତି କହିଲା--ବାପା ! ଗୋଟାଏ କଥା ପାଇଁ—ତା ପରେ ଆଉ କିଛି କହି ପାରିଲାନି ଲଜ୍ଜାରେ---ଚାଲିଗଲା ପଦାକୁ---

ମିନତିର କଥାଗୁଡ଼ାକ ପୂର୍ଣ୍ଣ କଲି ମୁଁ---କହିଲି--ମୁଁ ମିନତିର ବାଗ୍‌ଦତ୍ତ !

ଯେତେବେଳକୁ ବାଜୁଥାଏ ସାଢ଼େ ପାଞ୍ଚଟା---ମିନତି ବେହେରା ହାତରେ ପଠାଇ ଦେଲା--ଗୋଟାଏ ଟ୍ରେରେ ଚା' ଆଉ କଟା ଫଳ ।

ନୀରବରେ ଚା' ପର୍ବଟା ସବ ଆସିଲା---

ସରସୀ---ରିଷ୍ଟୱ୍ୟାଚ୍‌ଟା ଅଡ଼େ ଚାହିଁ କହିଲା---ଓ ଛ'ଟା ! ସରୋଜ ! ଚାଲ ଯିବା ପିକ୍‌ଚରକୁ---ଗୋଟାଏ ଇଂରେଜୀ ଛବି ଅଛି--ରୂପାଲୀରେ---Love Eternal !

ସରୋଜ ପଚାରିଲା---ନୂଆବୋଉ !

ସରସୀ କହିଲା--ନା---ଆମେ, ଦୁହେଁ !

ସରୋଜ ପଚାରିଲା---ଅର୍ଥାତ୍ ?

--ଦୁଇ--

ସରୋଜ୍ କଟକ 'ଆସିବାର ପ୍ରାୟ ସପ୍ତାହେ ହୋଇଯିବ---ମିନତି ଆଉ ସରୋଜ---ସେ ଦୁହିଁଙ୍କ ପ୍ରଥମ ପରିଚୟର ସଙ୍କୋଚଟା କଟିଯାଇଛି । ସରୋଜ, ମିନତିକୁ ଡାକେ---ନୂଆ ବୋଉ---ମିନତି ସରୋଜକୁ ଡାକେ---ସରୋଜ---

ସରୋଜ ଆଉ ସରସୀ---

ଚାଲି ଚାଲି ବହୁତ ଦୂର ଚାଲି ଆସିଥାନ୍ତି ଯେତେବେଳକୁ---ସରୋଜ କହିଲା ଏଇଠି ବସିପଡ଼---ଆଉ ଆଗକୁ ଯାଇ ହବନି---ଚାଲି ଚାଲି ବହୁତ ଦୂର ଚାଲି ଆସିଛେ---

ନଈକୂଳର ଗୋଟାଏ ଝଙ୍କାଳିଆ ଶିରିଷ ଗଛମୂଳେ ସେ ଦୁହେଁ ବସି ପଡ଼ିଲେ---ନଈ ପାଣିକୁ ଗୋଳ ସେତେବେଳକୁ ଛାଡ଼ି ନଥାଏ ଭଲହୋଇ---କୁଆଡ଼େ ନଥାନ୍ତି କେହି---ଖାଲି ଦୂରରେ ଖଣ୍ଡେ ଡଙ୍ଗା ପାଲ ମେଲେଇ ଭାସି ଯାଉଥାଏ---ଦୂରରେ---ଗୋଧୂଳିର ଛାଇ ନଇଁ ଆସିଥାଏ ନଈ ଉପରେ---

ସରସୀ ପଚାରିଲା—ଚୁପ୍ ରହିଲୁ ଯେ !

ସରୋଜ କହିଲା—କଣ କହିବି ?

ସରସୀ କହିଲା—ଯାହା ତୋ ମନକୁ ଆସୁଛି—

ସରୋଜ କହିଲା—ବରଂ ମୁଁ ଶୁଣୁଛି, ତୁ କହ—

ସରସୀ କହିଲା—ମୁଁ ପୁଣି କହିବି କଣ ?--କଣବା କହିବାର ଅଛି ମୋର ?—ତୁ' ଅନ୍ତତଃ ଗଳ୍ପ ଲେଖ—କିଛି ନାହିଁ ଭିତରୁ କିଛିର ସର୍ଜନା କରୁ !

ସରୋଜ କହିଲା—ବହୁତ କହିବାର ଅଛି ତୋର—ଅନ୍ତତଃ ମିନତି ବିଷୟରେ—

ମିନତି !—ସରସୀର ଗୋରା ମୁହଁରେ କିଏ କାଳି ଲେପି ଦେଲା ଯେମିତି !

ହଁ—ମିନତି—ସରୋଜ କହିଲା ।

ସରସୀ କହିଲା—ମିନତି ମୋ' ସ୍ତ୍ରୀ—ମିନତିକୁ ବିବାହ କରି ମୁଁ ବହୁତ ସମ୍ପତ୍ତିର ଅଧିକାରୀ ହୋଇଛି । ଏତିକି ଛାଡ଼ି ଦେଲେ ମିନତି ବିଷୟରେ ମୋର ଆଉ ଅଧିକା କିଛି କହିବାକୁ ନାହିଁ—

ସରୋଜ କହିଲା—ସରସୀ ! ନିଜକୁ ଏତେ ପ୍ରତାରଣା କରନା—ଅନ୍ତତଃ ତୋ' ପରି ଜଣେ ଶିକ୍ଷିତ ଲୋକ ପକ୍ଷରେ ସାଜେନା ! ମିନତିର ଏଇ ସାମାଜିକ ପରିଚୟଟାର ତୋ' ପାଖରେ

କା ଦାମ୍ କେତେ ? —ସେତିକି ଛାଡ଼ି ଦେଲେ ମିନତି ବିଷୟରେ ତୋର ଅଧିକା କଣ କିଛି କହିବାର ନାହିଁ ଆଉ ? ଭାବି ଦେଖ— ସରସୀ କହିଲା—ନା' ଆଉ ପ୍ରାୟ କିଛି ନାହିଁ !

ସତ୍ୟେଶ କହିଲା—ତା'ହେଲେ ମୁଁ କହିବି, ତୋର ମନ-କଳତ୍ରର ମୃତ୍ୟୁ ଘଟିଛି ଆଜି ! ଆଉ ମୁଁ ଦୁଃଖିତ ସେଥିପାଇଁ ତୁ ଅନୁତପ୍ତ ନୋହୁଁ ବୋଲି ହେଲେ—ଭାବି ଦେଖ. ମିନତି ବିଷୟରେ ତୋର ଆଉ ବହୁତ ବେଶୀ କହିବାର ଅଛି ! —ଦିନେ ଯେଉଁ ମିନତିର ନୀରବ ପ୍ରେରଣାରେ ତୁ ଲେଖିଥିଲୁ ଶହ-ଶହ କବିତା, ହୁଏତ କାନ୍ଭାସ୍ ଆଉ ବ୍ରସ୍ ନେଇ ଯେ ମିନତିର ଛବି ଆଙ୍କିବା ପାଇଁ ରାତି ଜାଗି କ୍ଲାନ୍ତି ଅନୁଭବ କରି ନଥିବୁ କିଏ ଜାଣେ ? — ସେଦିନ ମିନତି ଥିଲା ତୋ' ଆଖିରେ ବିରାଟ—ଉଦାର—ଆଦର୍ଶ—ଆଉ ବିବାହର ଏ କେଇଟା ବର୍ଷ ନ ଯାଉଣୁ ସେ ଆଜି କାହିଁକି ହୋଇ ଉଠିଛି ଏମିତି ସଙ୍କ୍ଷିପ୍ତ ?—

ସରସୀ କହିଲା— ମିନତି ! ଓ୍ୱାର୍ଡସ୍ୱାର୍ଥଙ୍କର ସେ କବିତାଟା ପଢ଼ିଛୁ ତ ?—Stern Daughter of the voice of God- ମୋର ମନେହୁଏ ଭଗବାନ ମିନତିକୁ ତିଆରି କରୁଥିଲେ ତୋର ଦୁରନ୍ତ ଷ୍ଟେଟର ମନେଜର ହେବା ପାଇଁ—କିନ୍ତୁ କେମିତି Careless ସେ ଜନ୍ମ ନେଇଛି ନାରୀ ହୋଇ !

ସତ୍ୟେଶ କହିଲା— ଲଜ୍ଜା ଲାଗେନା ତୋ'ତେ, କହିଲା ବେଳେ ସେଇ ମିନତି ଯାହାକୁ ଏବେ ଘୃଣା ଚକ୍ଷୁରେ ଦେଖୁଛୁ ଦିନେ ଦେଇଥିଲା ତୋତେ ପ୍ରେରଣା କବିତା ଲେଖିବା ପାଇଁ ! ତୋତେ କହିଥିଲା ପାଗଳ !

ସରସୀ କହିଲ—ତୁ' କଣ କହିବାକୁ ଚାହୁଁ—ସେ ଧନ ଆଉ ଏ' ଧନ ଦୁହେଁ ଏକ ? ତା'ପରେ ମନଟାକୁ ମୁଁ ଘୃଣା କରେ ଏକଥା ତୋତେ କହିଲା କିଏ ?

ସତେଶ କହିଲ—ଆଉ କଣ ଭଲପାଉ ?

ସରସୀ କହିଲ— ଭଲପାଏ କି ନା ଜାଣେନା !—ତେବେ ଘୃଣା କରେ ନା ନିଶ୍ଚୟ—ତା'ର ଯୋଗୁ ଆଜି ଏତେ ସମ୍ପତ୍ତି ପାଇଛି—ଏତେ ପ୍ରତିପତ୍ତି ପାଇଛି—ଅନ୍ତତଃ ସେଥିପାଇଁ ତ କୃତଜ୍ଞ ହେବା ଉଚିତ—ତା'ପରେ ସତେଶ ! ମଣିଷ କାହିଁକି ବଞ୍ଚେ—କିପରି ବଞ୍ଚେ—ଏ ବିଷୟ ନେଇ ତୁ ଏତେ ମୁଣ୍ଡ ଖେଲଉ କାହିଁକି ? ମଣିଷ ବଞ୍ଚୁଛି—ଜୀବନଟାକୁ ତିଆରି କରି ଯାଉଛି ନିଜ ପରିକଳ୍ପନା ଅନୁସାରେ—ଏଇତକ ନେଇ ତୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେଉ ନା କାହିଁକି ?—ଦର୍ଶନ—ଆଉ ଜୀବନ ଏ ଦୁଇଟା incompatible ଜିନିଷ ଭିତରେ ତୁ ସମ୍ବନ୍ଧ ସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ଏତେ ବ୍ୟସ୍ତ କାହିଁକି ?

—ମୁଁ ତୋ' ସାଙ୍ଗରେ ଯୁକ୍ତି କରିବାକୁ ଚାହେଁନା—ସତେଶ କହିଲ—ମୁଁ ଚାହେଁ ମୋ ପ୍ରଶ୍ନର ସାଦାସିଧା ଉତ୍ତର—ଏଇ ଯେ ନଡାର କିସ୍ଟ ପରିବାରର ସେ ଗୋଟିଏ କଣରେ ପଡ଼ିଛି ଗୋଟିଏ ସ୍ୱଳ୍ପଭାଷିଣୀ ନାରୀ—ତାର କିଛି ଖବର ରଖିଛୁ ତୁ—ଅନ୍ତତଃ ସ୍ୱାମୀ ହିସାବରେ ?

ସରସୀ କହିଲ—ତା'ର ଖବର ମୁଁ ରଖିବି କଣ ? ସଂସାରଟା ତ ତାର—ତା'ର ପିତୃଦତ୍ତ !

ସତ୍ୟେନ୍ଦ୍ର କହିଲା—ନାଁ—ତୁ ଭୁଲ୍ ବୁଝିଛୁ ସରସୀ—ତୁ, ତୋର ଇଚ୍ଛା—ବନ୍ଧୁ—ସ୍ୱପ୍ନ—ସିନେମା—ଇସ୍କୁଲ୍—ଏଇସବୁ ନେଇ ଏ ଛୋଟିଆ ଧନ ରହୁଛୁ ବ୍ୟସ୍ତ—ତୋ ଜୀବନରେ ଏଇ Congestion ଭିତରେ ଦୁର୍ବଳା ମିନତି ହୁଏତ ତାର ଦାବୀ ବଜାୟ ରଖି ପାରିନି—ଆଉ ତୁ ନିତାନ୍ତ ସ୍ୱାଭାବିକ ମିନତିର ସେଇ ଅସହାୟତାକୁ ଦେଖି ସୁଦ୍ଧା ଦେଖିନୁ—ମିନତି ଭିତରର ସେଉଁ ପ୍ରଗଲ୍ଭା କିଶୋରୀ—ଚାହୁଁଛି ସ୍ୱାମୀର ଆଲିଙ୍ଗନ—ଚୁମ୍ବନ—ଭଲପାଇବା—ନିଜକୁ ବଞ୍ଚାଇ ରଖିବାପାଇଁ—ଚାହୁଁଛି ସେଉଁ ଭିକ୍ଷା—ତୁ' ହୁଏତ ତାକୁ ସେତକ ଦେଇନୁ—କିନ୍ତୁ ଦେବାଟା ତୋ' ପକ୍ଷରେ ବେଶୀ କଷ୍ଟକର ହୋଇ ନଥାନ୍ତା—ତା' ଫଳରେ ମିନତିର ଘଟିଛି ଆଜି ଅକାଳ ମୃତ୍ୟୁ—ତାର ନାରୀତ୍ୱର—ତାର ଫେନିଳ ଯୌବନର—ଆଉ ଏଥିପାଇଁ ଦାୟୀ ତୁ'—

\+ \+ \+

ସନ୍ଧ୍ୟା ସାଢ଼େ ପାଞ୍ଚଟା—

ସରସୀର ବାହାର ଘରେ କେଇ ଜଣ ସାହିତ୍ୟିକ ବନ୍ଧୁଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ବସି ଲଗାଇଛି ଯୁକ୍ତି ତର୍କ—ଦୂରରୁ ଶୁଣି ତାର କିଛି ମାନେ କରିଯାଇ ପାରେନା—ସେଠି ନ ବସିଲେ—ବେଳେ, ବେଳେ ଶୁଭେ କେଇଟା ପରିଚିତ ନାଁ—ଶେଲି—ବାଇରନ୍—ହାଉସ୍‌ମ୍ୟାନ୍—ଇତ୍ୟାଦି—

ଶେଷ ଅଶ୍ୱିନର ପବନଟା ବହୁଛି ଝିର୍-ଝିର୍ ହୋଇ, ଆଉ ତା' ସାଙ୍ଗରେ ଭାସି ବୁଲୁଛି ଫୁଟା ଶିଉଳି ଫୁଲର ହାଲ୍‌କା ଗନ୍ଧ !

ମିନତି ଦୋତାଲ ବାରଣ୍ଡାରେ ବସି ଭାଜୁଛି କଚୁରି--- ଷ୍ଟୋଭ ଜାଳି । ସରୋଜଙ୍କୁ ଖୁବ୍ ଭଲଲାଗେ ମିନତିର ହାତଭଜା କଚୁରି---ସେଇଥିପାଇଁ---

ସରୋଜ ଡାକିଲା---ନୂଆବୋଉ,

ମିନତି ମୁଣ୍ଡଉପରକୁ ଲୁଗାଟା ଟାଣି ଆଣୁ ଆଣୁ କହିଲା--- ସରୋଜ---ଆଜ୍ଞା---

କାର୍ପେଟର ଅନେକ ଖଣ୍ଡିଏ ବିଛାଇ ଦେଲା ସରୋଜ ପାଇଁ !

ସରୋଜ ବସିପଡ଼ି କହିଲା---ନୂଆବୋଉ ! ଖାଲି କଚୁରି ଯୋଗାଡ଼ ଦେଇନା ! ---କେଉଁଠାରୁ ଏ କଚୁରିର ଅର୍ଡର ଆସିଲା କୋଉଠୁ ?

ମିନତି କହିଲା---ତମର ଭାଇ କାଲି କହୁଥିଲେ କଚୁରି ଖାଇବା ପାଇଁ-- କିନ୍ତୁ ବୁଝୁଛ, ସେ ଏକଦମ୍ କିଛି ଜାଣେନା--- ସେଇଥିପାଇଁ ବସି ବସି ଦି'ଟା ଭଜି ଦେଉଛି ।---ତମେ ହାତ ଧୋଇ ନିଅ---

ସରୋଜ କହିଲା---ହାତ ଧୋଇ କଣ ହେବ ? ଦେଖନା ସେମିତି---

ମିନତି ଖିଲ୍ ଖିଲ୍ ହୋଇ ହସି ଉଠିଲା···ସରୋଜ ଥାଳିରୁ କଚୁରି ଗୋଟାଏ ଉଠାଇ ନେଇ ସେତେବେଳକୁ ଚର୍ବଣାରୁ କରିବାରେ ଲାଗିଗଲାଣି···ତରୁଣ ଦେଅରଟିର ଏଇ ପିଲାଳିଆ ଢଙ୍ଗ ମିନତିକୁ ଲାଗିଛି ଖୁବ୍ ଭଲ···ସରୋଜ ଭିତରେ ଅଛି ଯେମିତି ଜୀବନ···ରସ···ଶୁଷ୍କତା ନାହିଁ ସେଠି···ଦର୍ଶନ ନାହିଁ ସେଠି··

ସରୋଜ କହିଲା···ନୂଆବୋଉ···ମାତ୍ର ମୁଁ ଗୋଟାଏ କଥା ପ୍ରପୋଜ୍ କରୁଛି ।···ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ଏଠି ୩ । ୪ ମାସ

ଲଗୁଛି ଗୋଟାଏ କଥା କଲେ ହୁଅନ୍ତା ନି ?

ମିନତି କହିଲା···କଣ ? ···ଉଦ୍‌ବଗ୍ନ ହୋଇ ଶୁଣିବାକୁ ଲାଗିଲା ସତ୍ୟେନ୍ଦ୍ରର କଥା·· ତା’ କଥା ଗୁଡ଼ାକ କେମିତି ସରଳ--ଆଡ଼ମ୍ବର—ଅଥଚ ସୁନ୍ଦର-—

ସତ୍ୟେନ୍ଦ୍ର କହିଲା---ଗୋଟାଏ Badminton court ru କଲେ କେମିତି ହୁଅନ୍ତା ? --ଆମେ ଦୁ’ଜଣ ଖେଳନ୍ତେ ସିଙ୍ଗଲସ୍

ମିନତି କହିଲା—ମୁଁ ଏଥରେ ଖେଳିବ ବାଡ଼୍‌ମିଂଟନ୍ ? ଖିଲ୍ ଖିଲ୍ ହୋଇ ହସି ଉଠିଲା---କେମିତି ଖେଳନ୍ତି ତା ଯୁଙ୍ ମୋତେ ବେମାଲୁମ୍-—

ସତ୍ୟେନ୍ଦ୍ର କହିଲା---ସେଥିରେ କଣ ଅଛି ? ମୁଁ ତମକୁ ଶିଖାଇ ଦିଅନ୍ତି ଅନ୍ତତଃ ଦିନ କେଇଟା ଭିତରେ----

ମିନତି କହିଲା---ସତ୍ୟେନ୍ଦ୍ର ! ତମେ ଗଳ୍ପ ଲେଖ ପ

ସତ୍ୟେନ୍ଦ୍ର କହିଲା---ହଁ ନୂଆବୋଉ---ବମ୍ବେ ଫେଦ୍‌ପା ଲେଖି ବହୁତ ଗୁଡ଼ାଏ ପ୍ଲଟ୍ ପାଇଛି --

ମିନତି କହିଲା---ଗୋଟାଏ ପ୍ଲଟ୍ କହନା ! ---ମୁଁ ବ କଟୁରି ଭାଜୁ ଭାଜୁ ଶୁଣିବି ତମର ପ୍ଲଟ୍ ।

ସତ୍ୟେନ୍ଦ୍ର କହିଲା---ପରେ- -

ଆଉ ଗୋଟାଏ କଟୁରି ଉଠାଇ ନେଇ ଚାଲିଗଲା ।

\+ + +

ରଟା ଯେ ଫାଡ଼ ଯେ ଫାଡ଼ ଆସି ସରସୀ, ସେଇ ଶ ଆସନ ଉପରେ ବସି ପଡ଼ିଲା---

ମିନତି ଗୋଟାଏ ପେଟ୍ରେ ବଢ଼ାଇ ଦେଲା କେଇଟି କଟୁ ମିନତି ଉଠି ଯାଉଥିଲା ଚା’ର ସରଞ୍ଜାମ ଆଣିବା ପାଇଁ---

ସରସୀ ମିନତିର ଲତା କାନଟା ଟାଣିଧରି କହିଲା···ବସନା ମିନତି, ତା'ପରେ ନିତାନ୍ତ ଗମ୍ଭୀର ଭାବରେ ଟେମ୍ପିରୁ ଟୋଫିକ ପକେଇ ଗୋଟିଏ ଚକ୍ରେଟ ଖାଇବାକୁ ଲାଗିଲେ···ମିନତି···ତା'ର ସାରା ଦେହ ଉପରେ ବହିଗଲା ଦକ୍ଷିଣାର ସ୍ପନ୍ଦନ···ଅନ୍ତତଃ ବିବାହପରଠାରୁ ସେ ସରସୀ ପାଖରୁ କେବେ ଏପରି ଅନ୍ତରଙ୍ଗତା ପାଇ ନାହିଁ···ସରସୀ ସବୁବେଳେ ଚାହିଁଛି ରହିବାକୁ ଏକା···ତାର ବହି····କବିତା ···ସିନେମା···ଏଇ ସବୁ ନେଇ ।

ସରସୀ କହିଲା···ଖୁବ୍ ଭଲ ହୋଇଛି କବିତା ଭଲା··· ମିନତି କହିଲା···ଆଜି କି ଗୋଟାଏ ଖୁବ୍ ଭଲ ପିକ୍‌ଚର୍ ଅଛି, ଗୁଲନା ଫାଡ଼୍ ଟେସା'ଙ୍କର,···

ସରସୀ କହିଲା— ମାନେ, ଏଇ ଦେଖ ମିନତି,— କବିତାରେ ବାସ୍ତବତାର ସନ୍ଧାନ କେବଳ ବୋକାମୀ ଛଡ଼ା ଆଉ କିଛି ନୁହେଁ ତା'ପରେ A poet best understands himself··· ସେ କଣ ଯେ ଲେଖେ···ନାହିଁ କି ଲେଖେ ତା' ତଳେ କୌଣସି ଲଜିକ୍ ନାହିଁ···ଏଇ ଧର ନା ଶେଲି···ସେ ହୁଏତ ଲେଖିଛନ୍ତି···

.Rept these imprisoned, children of the
House within my hand...and then elate & gay,
I, hasten'd to the spot whence I had come,
That I might there present it...O ! to whom ?

ଏତକ ପଢ଼ିସାରି ମୁଁ ହୁଏତ କହିବି ଶେଲି— ପାଗଳ, ଅନ୍‌ରିଜନେବଲ୍— କିନ୍ତୁ ଶେଲି ହୁଏତ କହନ୍ତି, ଏଇ କବିତାଟା ତାଙ୍କର masterpiece ଏଇ କବିତାଟା ଲେଖି ତାଙ୍କର କବି ଜୀବନ ସାର୍ଥକ ହୋଇଛି···

--ମିନତି---

ବର୍ଷା ପରେ ଫୁଲର ପାଖୁଡ଼ା ଗୁଡ଼ା ଯେମିତି ଝଡ଼ିପଡ଼େ ତଳେ ---ଗୋଟି ଗୋଟି ହୋଇ, ପବନରେ ।

--ମିନତି କହିଲା, ତୁମେ ବସିଥାଅ ମୁଁ ଚା ପଠାଇ ଦେଉଛି- ମିନତି ଚାଲିଗଲା---

---ତାର କିଛି ସମୟ ପରେ ଆସିଲା ସଟେଶ ? ସରସୀ ମୁଣ୍ଡରୁ ଯେତେବେଳ ଯାଏ ଶୁଙ୍ଗା ଗୁଡ଼ ନଥାଏ ଶେଷ---ଆଜ କବିତାର ସଇତାନ---ସେ ଆଜି ବହୁତ ବେଶୀ ବିବ୍ରତ ହୋଇ ଉଠିଛି, କାରଣ ତାହାର କବିତା- ଯାହାର ଗୋଟାଏ ଅପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ ଅଧିକାର ରହି ଆସିଥିଲା ଏତେ ଦିନ ଯାଏ ଓଡ଼ିଆ-ସାହିତ୍ୟରେ, ଆଜି କେଇଜଣ ଟୋକା କବିତା ଲେଖକ ଟାଳୁ ଯାଉଛନ୍ତି, ଚିରଦିନ ପାଇଁ ସ୍ଥାନଚ୍ୟୁତ କରିବାପାଇଁ---ଏହି ବିଷୟ ନେଇ, ଏତେ ସମୟ ଧରି କେତେଜଣ ସମାଲୋଚକଙ୍କ ସହିତ ସେ କରୁଥିଲା ଯୁକ୍ତିତର୍କ---

ସରେଶଙ୍କ ଓ ଭଲ---ସରସୀ---

କଏ ସରେଶ ! କଣ ? ବସ--

ସରେଶ କହିଲ---ମୁଁ ଆଜି ଫାଷ୍ଟଶୋରେ ସିନେମା ଯିବି ଛାଡ଼ିବି---Metro ର ଗୋଟାଏ ନୂଆ cture ଚାଲିଛି "ରଙ୍ଗ-ଭୂମି" ରେ---When the rains came—ନୂଆବୋଉ ବି ଯାଉ-ଛନ୍ତି, ତୋତେ ବି ଯିବାକୁ ହେବ--ସରସୀ କହିଲ---ନା ହୁଁ ସରେଶ ...Please excuse---ମିନତି, ଯିବାକୁ ଚାହୁଁଛି ତ, ତାକୁ ବରଂ ନେଇଯା---"ସାହିତ୍ୟ-ସମ୍ରାଟ" ଆରମ୍ଭ ହେଉଛି କାଲିଠୁ---ଆଉ ତା'ର ପ୍ରୁଫପତ୍ର, ଯେତେବେଳେ, ବହୁତ କିଛି personal କାମ, ମୋର ଅଛି ଆଜି ରାତିରେ---.

ସୁରେଶଙ୍କ କହିଲେ---କାହିଁ ଶୋଭେ ଦିବାକୁ ଦେଉ—
ସରସୀ କହିଲା—କୋଉ ଅନ୍ଧକାରରେ ଶୁଣେ ?

\+ \+ \+

ଡ୍ରାଇଭର୍ ଗାଡ଼ିଟା ପଛାକୁ ବାହାର କରି ଦେଇଥାଏ—
ମିନତି କହିଲା—ଡ୍ରାଇଭ୍ କରିବି ମୁଁ—

ସତେଶଙ୍କ କହିଲେ—ତା’ହେଲେ ମୁଁ ବ୍ୟାକ୍-ସିଟ୍‌ରେ ବସୁଛି ।
ମିନତି କହିଲା—ବ୍ୟାକ୍-ସିଟ୍‌ରେ କାହିଁକି ? ଏଠେ’ତ ବହୁତ ଜାଗା ଅଛି !
"ରଙ୍ଗ-ଭୂମି" ଅଭିମୁଖରେ ଚାଲିଲେ—ସତେଶଙ୍କ ଆଉ ମିନତି—ପାଖା ପାଖି, ଫ୍ରଣ୍ଟ୍ ସିଟ୍‌ରେ ବସି ।

—ତିନି—

ତା’ ପରଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟା—

"ସାହିତ୍ୟ-ସମ୍ରାଜ୍ଞୀ"ର ପ୍ରଥମ ଦିନଟା ସରିଯାଇଛି—ସତେଶଙ୍କ ଆଉ ସରସୀ ଦୁହେଁ ବସିଥିଲେ ସରସୀର ଷ୍ଟଡରେ । ସରସୀ, କ ଖଣ୍ଡେ ବହୁ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଭାବରେ ଓଲଟେଇ ଯାଉଥାଏ— ।

ସତେଶଙ୍କ କହିଲେ—ତା’ ହେଲେ ତୁ’ ଅଛ ଭାବୁ---ମିନତି ଭଳି’ ଜୀବନରେ ବଡ଼ ଗୋଟାଏ accident !
ସରସୀ କହିଲା—ଏତେ ଲମ୍ବା-ଲମ୍ବା ଗଳ୍ପ ଲେଖି ମୁଁଇ ତୁ’ ଚେଉଁ ସତେଶଙ୍କୁ ସେଇ ସତେଶଙ୍କ !
ସତେଶଙ୍କ କହିଲେ—ମାନେ ?

ସରସୀ କହିଲା—ମାନେ ଅତି ସହଜ—ମୁଁ କଳ୍ପନା ସୃଷ୍ଟି କରେନା, ତୁ, ଏତେ ନୀଚତାର ନିମ୍ନତମ ସ୍ତରକୁ ଯାଇ କଳ୍ପନା କରିବୁ ଯେ, ମିନତିକୁ ମୁଁ ବିବାହ କରୁଛି ଅର୍ଥ ଲୋଭରେ—ତା' ଯଦି ଭାବୁଥାଉ ତା' ହେଲେ ସେଇଟା ତୋର ମସ୍ତ ଭୁଲ୍; କାରଣ ଜୀବନରେ ମୁଁ ଟଙ୍କା ପଇସା—ଏଗୁଡ଼ାକୁ ଖୁବ୍ କମ୍ ସ୍ଥାନ ଦିଏ—ଟଙ୍କା, ପଇସାର ଖବର ତ ମୁଁ କେବେ ରଖେନା—କାରଣ ସେ ଗୁଡ଼ାକ ଉପରେ ମୁଁ ଜାଣେ ମୋର କୌଣସି ଅଧିକାର ନାହିଁ—ସେ' ସବୁ ମିନତିର—ଅଉ ମିନତି ରଖେ ତାର ଖବର ।

ସରୋଜ କହିଲା—ଅଃ ସରସୀ—ତୁ ଅର୍ଥର ଅନର୍ଥ କରୁଛୁ କାହିଁକି ?

ସିଗାରେଟ୍ କେସରୁ ସିଗାରେଟ୍ ଖଣ୍ଡେ କାଢ଼ି ନିଆଁ ଲଗାଇଲା ।

ସରସୀ କହିଲା...ତୁ' ତ ଚାହୁଁ ମୋ' ପାଖରୁ ଏଇ ପ୍ରଶ୍ନର ଜବାବ୍—ମୁଁ ମିନତିକୁ ସ୍ତ୍ରୀ ହିସାବରେ କାହିଁକି ତାର ପୂରା ଅଧିକାର ଦେଇନି ?—କିନ୍ତୁ ସେ ଅଧିକାରଟା ମୁଁ କିପରି ଦେବି କହ ? ...ମୋ' ଜୀବନଟା ଏତେ ବିରାଟ ଯେ, ମିନତିର ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ଗଣ୍ଡି ଭିତରେ ହୁଏତ ତାର ହୋଇଛି ସ୍ଥାନାଭାବ !

—ଅର୍ଥାତ୍ ? —ସରୋଜ ପଚାରିଲା—

ସରସୀ କହିଲା—ତୁ' ହୁଏତ ବୁଝି ପାରିବୁ ନାହିଁ—ବିବାହ ପୂର୍ବରୁ ମିନତି ଥିଲା ମୋ' ଆଖିରେ ଗୋଟାଏ ଆଦର୍ଶ—ତାକୁ କେନ୍ଦ୍ର କରି ସେତେବେଳେ ଲେଖୁଥିଲି କବିତା—ସେ' ମୋତେ ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ କରିଥିଲା ସେ'ଦିନ—ସେ'ଦିନ ମୁଁ ଦେଖୁଥିଲି ମିନତିର ସ୍ୱପ୍ନ ଆଉ ଭାବୁଥିଲି, ମିନତିକୁ ପାଇଲେ ହୁଏତ ଜୀବନରେ ଆସନ୍ତା

ମୋର ପୂର୍ଣ୍ଣତା—ସ୍ୱାର୍ଥକତା—କିନ୍ତୁ ଆଜି କଣ ହୋଇଛି ବୁଝି ପାରୁଛୁ ? ମୋର ସ୍ୱପ୍ନ ସ୍ୱାର୍ଥକ ହୋଇଛି, ମିନତିକୁ ପାଇଛି ମୁଁ ସ୍ତ୍ରୀ ହିସାବରେ, ଆଉ ସେଇଠି ମୁଁ କରି ବସିଛି ମସ୍ତ ଗୋଟେ ଭୁଲ— ମିନତି ବି—ଯେ ଅଛି ପାଇଁ ଆଜି ଆମ ଭିତରେ ରଚିତ ହୋଇଛି ଏଇ ବ୍ୟବଧାନ ହୋଇପାରେ· ମିନତି, ବିବାହ ପରେ ମୋତେ ଭଲ ପାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଛି ସ୍ୱାମୀ ହିସାବରେ କିନ୍ତୁ ଅମର ସରସ୍ୱୀ ବାବୁ ହିସାବରେ ନୁହେଁ···ସେ' ଖୋଜୁଛି ତାର ହକ ଦାବୀ ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ—ସେ ଖୋଜୁଛି ଅମର ଦିନଗୁଡ଼ା କଟିଯାନ୍ତା ପରସ୍ପରର ଏକାନ୍ତ ସାହଚର୍ଯ୍ୟରେ—ହସ ଖୁସି, ଆମୋଦରେ—ମୋର ଜୀବନର ପ୍ରତ୍ୟେକ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଖୋଜୁଛି ସେ ନିଜର କରିବାକୁ··· ଏଥିପାଇଁ ମୁଁ ଅନ୍ତତଃ ତାକୁ ଦୋଷ ଦେବି ନାହିଁ—କାରଣ ନାରୀ ଜୀବନରେ ସେ ଗୋଟାଏ marked aspect—ମୋତେ ଏଗୁଡ଼ା ଲାଗୁଛି ନିହାତି ବେରଙ୍ଗ—ସୁଦୂରର ନିଶା ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଛି ମୋର, ଯୋଉଟା ସ୍ୱାଭାବିକ !—ମିନତିକୁ ଦେଖିକରି ମୁଁ ଏଣିକି ସ୍ୱପ୍ନର ଜାଲ ବୁଣି ବସେନା···ଯେତେ ଦିନଯାଏ ମିନତି ଥିଲା ମୋର ପାଇବାର ଦୂରରେ, ସେତେଦିନଯାଏ ସେ ଥିଲା ମୋର ଆଦର୍ଶ··· ମୋର ପ୍ରେରଣା···କିନ୍ତୁ ତାକୁ ଜୀବନରେ ଅତି ନିକଟରେ ପାଇ, ହୁଏତ ମୁଁ ତାର କରିଛି ଅପମାନ···ସେଥିପାଇଁ ଦାୟୀ ମୁଁ ନୁହେଁ ···କି ମିନତି ନୁହେଁ—ସେଥିପାଇଁ ଯାହା ହେବାର କଥା— ଯାହା Natural—ଦୂର ପର୍ବତ ଦେଖାଯାଏ ସୁନ୍ଦର-ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର-- କିନ୍ତୁ ପାଖକୁ ଗଲେ----

ସରୋଜ ଭାବୁଥାଏ---ଜୀବନର ସୁନ୍ଦର ମୁହୂର୍ତ୍ତଟାଏ ପାଇଛି ସେ— ସରୋଜ କହିଲା---ତଥାପି ମିନତିକୁ ତ ଦେଇ ପାରନ୍ତୁ

ଅଳ୍ପ କଷ୍ଟ ! ---ମୋର ଜୀବନର ଗୋଟାଏ ଅଂଶ, ବିଚାରୁ ଭବନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ !

ସରସୀ କହିଲ---କିନ୍ତୁ ମିନତି ହୁଏତ ଭାବିବ ସେଇଟା ମୋର ଦାନ---ତାର ଅଭିଳାଷ, ସେ ଧନୀର କନ୍ୟା, ଏସବୁ ସମ୍ପତ୍ତି ତାର---ଏଇ ଗୁଡ଼ା ହୁଏତ ତାକୁ ବାଧାଦିଏ ସେ ଦାନ ନେବା ପାଇଁ---ସେ ଗୃହେଁ "ଏବୁଝ"---କୌଣସି ଅଂଶ ନୁହେଁ !

ସତେଜ, ଗୋଟାଏ ଲମ୍ବା ହାଇମାରି, ଚୌକି ହୁଇଟା କାଉଚ୍ ଉପରେ ଲମ୍ବାଇ ଦେଇ କହିଲା---

ସମସ୍ୟା---ବିରାଟ ସମସ୍ୟା---

ଏହାର ସମାଧାନ କେବେ ? ---ସେ ଭାବୁଥାଏ ।

---କିନ୍ତୁ ସମ୍ମୁଖରେ ଘର ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଲେ, କୋଉ ଗୋଟାଏ ପତ୍ରିକାର ସମ୍ପାଦକ---

ସତେଜ, ଚାଲିଆସିଲ ଉପରକୁ---ମିନତି ଘରେ ।

\+ + +

ଉପର ମହାଲର ଗୋଟିଏ କଣରେ ମିନତିର ଶୋଇବା ଘର---ବାରଣ୍ଡାରେ ଫୁଲଡେବ୍ରର ଧାଡ଼ି---ଦୁଆରେ ଟଙ୍ଗା ହୋଇଛି ନେଳୀରଙ୍ଗର ସ୍କ୍ରୀନ୍---ନେଳୀ ସ୍କ୍ରୀନ୍ର ଭିତର ଦେଇ ବାରଣ୍ଡାରେ ପଡ଼ୁଛି ନେଳୀ ଆଲୁଅ---

ସତେଜ ବାରଣ୍ଡା ରେଲିଂରେ ଅଉଜି ଗୁହିଁ ରହିଲ ଦୂରକୁ ---ସାମନାରେ କାଠଯୋଡ଼ୀ କୂଳର କଳ କୋଳାହଳ ପୂର୍ଣ୍ଣ ରାସ୍ତା---ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ସବୁଜଟା କେମିତି ଝୋଇଉଠିଛି ଉଜ୍ଜଳ---ବନ୍ଧନହୀନ---

ଅଉ ବାରଣ୍ଡାର ଫୁଲଟବ୍‌ରୁ ରଙ୍ଗ, ବନ୍ଧୁ ଭାସିଆସୁଛି ଫୁଟା ଫୁଲର ଗନ୍ଧ—

ଭିତରେ ମିନତି ତାର ନୂତନ ଚଞ୍ଚଳ ନାରୀବନ୍ଧୁ ସଙ୍ଗରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଥାଏ—ବାହାରକୁ ଶୁଭୁଥାଏ ନାରୀକଣ୍ଠର ଛୋଟ ଛୋଟ ହସ—ଅଉ କଥା—

ମିନତି କହୁଥାଏ—ତା'ପରେ କଣ ହେଲା ସୁମି ?

ସୁମିତ୍ରା କହୁଥାଏ—ତା'ପରେ ସିନେମାକୁ ଗଲୁ ସିଏ ଅଉ ମୁଁ । ଅଉ କଣ ହେବ ?

ମିନତି କହିଲା—ପ୍ରଥମେ ସେ ଯିବାକୁ ନାରାଜ ହେଉଥିଲେ ନା ?

ସୁମିତ୍ରା କହିଲା—ହଁ-ପ୍ରଥମେ ନାରାଜ ହେଉଥିଲେ—ତା'ପରେ ମୁଁ କହିଲି, "ଅଚ୍ଛା ବେଶ—ଫେର୍ ମୋତେ କେବେ ସିନେମା ଯିବାକୁ କୁହ ତ ଦେଖିବ ।"

ମିନତି କହିଲା— ହେ' କଣ କହିଲେ ସେଉଠୁ ?

ସୁମିତ୍ରା କହିଲା—କଣ କହିବେ ? ଟିକିଏ ହସିଲେ, ତା' ପରେ କହିଲେ, "ସୁମିତ୍ରା ! ମୁଁ ଜାଣେନା ବାହାଁଙ୍କ ମୋ ପାଖରେ ମୋ ନିଜ ଇଚ୍ଛା, ଅନ୍ୟଙ୍କର କୌଣସି ଦାମ୍ ନଥାଏ ।"

ବାହାରକୁ ଶୁଭିଲା ଗୋଟିଏ ଦୀର୍ଘନିଃଶ୍ୱାସ—ବର୍ଣ୍ଣିତା ମିନତିର—

ମିନତି କହିଲା—ଗୋଟାଏ ବକ୍ସ ରିଜର୍ଭ କରିଥିଲ ନା ? ପାଖା ପାଖି ବସି, ସିନେମାଟା ଭଲଭାବରେ ଉପଭୋଗ୍ୟ ହୋଇଥିବ—ନୁହେଁ ?

ସୁମିତ୍ରା ଖିଲ୍-ଖିଲ୍ ହୋଇ ହସି ଉଠିଲା—

ମିନତି କହିଲ--ଅଚ୍ଛା ତମେ ଦୁହେଁ ଯୁକ୍ତିତର୍କ କରୁଥିଲ ନା ସିନେମା ଦେଖୁ ଦେଖୁ !

ସୁମିତା କହିଲ—ତୁ ବଡ଼ ଅଦ୍ଭୁତ ମିନତି ! ଏଇ ଛୋଟ ସିନେମା ଦେଖା କଥାଟା ନେଇ କଣ ଯେ ଏତେ ପଚାରୁଛୁ !

ମିନତି କହିଲ— ସିନେମା ଦେଖିଯିବାଟା ଛୋଟ ଅବଶ୍ୟ—କାରଣ ଜଣକ ପାଖରେ ଗୋଟାଏ ବକ୍ସରେ ବସି ସିନେମା ଦେଖିବା—ନିଜ ନିଜ ଭିତରେ ଯୁକ୍ତିତର୍କ କରି କଳି ଲଗାଇବା, ଏଗୁଡ଼ାକ ତୁ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖୁନା !—ଏଗୁଡ଼ା ତୋ' ନିଜ ଜୀବନରେ ନିତଦିନିଆ—

ସୁମିତା କହିଲ—ତୋ' କଥା ଶୁଣି ମନେ ପଡ଼ୁଛି ମୋର ହଷ୍ଟେଲ ଜୀବନ—ମୁଁ ଯେଉଁ ରୁମ୍‌ରେ ରହୁଥିଲି ସେ ରୁମ୍‌ରେ ରହୁଥିଲା ଅରତି ବୋଲି ଆଉ ଗୋଟିଏ ଝିଅ—ନବବିବାହିତା—ମୋ' ଠାରୁ ଦୁଇବର୍ଷ ସିନିଅର—ତଥାପି, ଆମ ଭିତରେ ସିନିଅରଟି—ଯୁନିଅରଟିର ବାଧା ନଥାଏ—କେବେ—ଦିନେ ଦିନେ ତା ସ୍ୱାମୀ ପାଖରୁ ଆସେ; ନାଲି, ନେଳି Envelope ରେ ଚିଠି...ଆଉ ସେ ଚିଠି ଗୁଡ଼ାକ ଲୁଚି କରି ପଢ଼ିବାରେ ମୁଁ ଯେ କି ଆନନ୍ଦ ପାଉଥିଲି, ଭାବିଲେ ହସମାଡ଼େ ଆଜି ! —ମୁଁ ସେତେବେଳେ ଭାବୁଥିଲି ନାଲି, ନେଳି କପାଳରେ ଏମିତି ଚିଠି ପାଇବା ଯେମିତି ନାରୀ ଜୀବନର ପୂର୍ଣ୍ଣତା—କିନ୍ତୁ ଆଜି ଏ ଦିନରେ ତୋର ସେ କୁମାରୀ ଜୀବନର ପାଗଳାମୀ କାହିଁକି ?

ତା'ପରେ ଦୁହେଁ କିଛି ସମୟ ଧରି ରହିଲେ ନୀରବ—

—ସତେଇ ଭାବିଲ, ମିନତି...ତରୁଣୀ, ହୁଏତ ଗୃହିଣୀ, ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଲା ଏମିତି କେତେ ଛୋଟ ଛୋଟ କଥା...ତାର ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ

ଢେଉକର...କିନ୍ତୁ ବିସୃଷ୍ଟା...ସ୍ୱପ୍ନ ତାର ରହିଛି ସ୍ୱପ୍ନ...ସେଇଥି-
ପାଇଁ ଜୀବନରେ ତାର ଅପିଶି ବକ୍ରତା—ଏଣୁ ଗୃହିଁଛି ସେ
ତାର ବକ୍ର ଜୀବନ ତକ୍ର ମୂହୂର୍ତ୍ତି ଗୁଡ଼ାକୁ ଆନନ୍ଦ ମୁଖର କରିବା ପାଇଁ
ଅନ୍ୟର ସହଯୋଗିତାରେ...ସରସୀ, ବାସ୍ତବିକ ଗୋଟାଏ Bruit—

\+ \+ \+

ମିନତିକୁ ନିଜଘରେ ପାଇ, ସର୍ବେଶ ପଗ୍ଚରିଲା...
ନୂଆବୋଉ, ନିଜକୁ ଏମିତି ବଞ୍ଚିତ କରି ତମର ନାତିଙ୍କୁ ଟାଙ୍କୁ
ଏମିତି ପେଉ, କାଳି ଦେବାର ମାନେ ?

ମିନତି...ନିଷ୍ପଲକ ଅଖିରେ ଗୃହିଁ ରହିଲା ସର୍ବେଶ ଅଡ଼େ...
ସର୍ବେଶ ପାଟିରୁ ନିହାତ ଗମ୍ଭୀର ଭାବରେ ବାହାର କରୁଥାଏ
ସିଗାରେଟ୍ ଧୂଆଁ...ଅଖିରେ ତାର ସମସ୍ୟା...

ସର୍ବେଶ କହିଲା...ତମର ସରସୀକୁ ସ୍ପଷ୍ଟଭାବରେ କହିବା
ଉଚିତ...ସରସୀ ! ଅର୍ଥ ପାଇଁ ଗୋଟାଏ ନାରୀର ଜୀବନ ନେଇ
ଏମିତି ନିଷ୍ଠୁର ଭାବରେ ଖେଳିବାରେ ମାନବିକତାର ଲକ୍ଷଣ
ନଥାଏ ·ଜଗତ ଏଇଟାକୁ କବି ଜୀବନର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ହିସାବରେ
ନଦେଖି ବରଂ ଦେଖିବ ଘୋଟଲେକ—ପ୍ରବଞ୍ଚନା ବୋଲି...

ମିନତି କହିଲା...ଛାଡ଼ ସର୍ବେଶ—ଭଲପାଇ ମୁଁ କରିଛି
ଭୁଲ...ଆଉ ସେଇ ଭୁଲର ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ମୋତେ ତ ଭୋଗ
କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ !

—ତିନି—

ଦପହରେ...

ମିନତି, ଶୋଇ, ଶୋଇ ପଢ଼ୁଥାଏ ଖଣ୍ଡେ ଚିଠି...ଚିଠି
ଖଣ୍ଡକ ଲେଖିଛି ପିସ୍ତା...ପିସ୍ତା ତାର ସହପାଠିନୀ—ଅଜିକି ଗୃହ

ବର୍ଷ ହେଲା ସିପ୍ରା ସାଙ୍ଗରେ ଆଉ ଦେଖା ହୋଇନାହିଁ...ସିପ୍ରାର ସ୍ୱାମୀ ଜଣେ ଅଣ୍ଡର ଗ୍ରାଜୁଏଟ୍—ଏଲାହାବାଦରେ ଥାନ୍ତି...ଗୋଟାଏ କଟନ୍ ମିଲର ମାନେଜର ହୋଇ ପାରିଛନ୍ତି ନିଜର ବୁଦ୍ଧି ବଳରେ–ପୁରୁଷକାର ଉପରେ ଶରଦନ ତାଙ୍କର ଅଟଳ ବିଶ୍ୱାସ---ସିପ୍ରା ଥାଏ ସ୍ୱାମୀ ସଙ୍ଗରେ ଏଲହାବାଦରେ---ସିପ୍ରା ଲେଖିଛି,

ଏଲାହାବାଦ
୫।୮।୧୯୪୧

ସ୍ନେହର ମିନା;

ବହୁଦିନପରେ ଆଜ ତୋ' ପାଖକୁ ଖଣ୍ଡେ ଚିଠି ଲେଖୁଛି---କଣ ଯେ ଲେଖୁଛି ତା'ର କିଛି ଠିକଣା ନାହିଁ---ହୁଏତ ସବୁଗୁଡ଼ା ଅସଂଲଗ୍ନ ।---କିନ୍ତୁ ତୋ ପାଖକୁ ନଲେଖି ରହି ପାରୁନାହିଁ ।---ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଜୀବନରେ ଏମିତ ଗୋଟିଏ ଅବସ୍ଥାରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଛି,---ଜୀବନରେ ମୋର ଆଜ ରାଶି ରାଶି ସମସ୍ୟା । ଏଇ ଅଳ୍ପ ବୟସରୁ, ବିବାହ ହେବାର କେଇଟା ବର୍ଷ ନ ଯାଉଣୁ ମୋର ଜୀବନ ପ୍ରତି ଆସିଛି ବିରକ୍ତି---ମତେ ଲାଗୁଛି, ଏମିତି ବଞ୍ଚିବାର କୌଣସି ମାନେ ହୁଏନା---ଜୀବନରେ ଏଇ ପୁଞ୍ଜୀଭୂତ ସମସ୍ୟାର କେବେ ଯେ ସମାଧାନ ହେବ ଜାଣେନା---ମୀନା ! ତୁ' ଜାଣୁ ମୁଁ କାହିଁକି ପଢ଼ା ଏତେ ଶୀଘ୍ର ଛାଡ଼ିଲି---ବୟସ ମୋର ସେତେବେଳକୁ ଚଉଦ କିମ୍ବା ପନ୍ଦର---ଭାବିଥିଲି ଅବିବାହିତା ରହିବି, କାରଣ ଜାଣୁ ଜାଣୁ କପର ମାତୃତ୍ୱ---ସ୍ତ୍ରୀତ୍ୱର ଶୃଙ୍ଖଳ ଅପେ ଅପେ ବରଣ କରି ନେଇଥାନ୍ତି ? କିନ୍ତୁ ଠିକ୍ ତିନିବର୍ଷ ପରେ---ସେତେବେଳକୁ ତୁ ଫାଷ୍ଟକ୍ଲାସରେ ବୋଧହୁଏ---ଦେଖିଲି ମୁଁ ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଛି ଗୋଟାଏ ବିରାଟ ସମସ୍ୟାର---ଏକାଧାରରେ ଫେନିଲ ଯୌବନର ଉତ୍ତେଜନା, ଆଉ

ଅନ୍ୟଦଗରେ କହିବ—ଅପର୍ଣ୍ଣ—ଦେଖୁ ଖସ୍ପର ଛଳନା କରି ପଢା ଛାଡ଼ିଲି—ବାପା, ବିବାହ ଦେଇ ଦେଲେ ତମର ପ୍ରବୋଧ ବାବୁଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ—ସେତେବେଳେ ଭଲ, ମନ୍ଦ, ଏ ସବୁର ବାଛବିଚାର କରିବାର ମୋର କୌଣସି ପ୍ରୟୋଜନ ନଥିଲା । ସେତେବେଳେ ମୋତେ ଲାଗୁଥିଲା ଜୀବନରେ ଯେ କୌଣସି ପୁରୁଷ ପାଇଲେ (ଲୋଭଣୀୟ ଅବଶ୍ୟ) ମୁଁ ହେବି ସୁଖିନୀ ସ୍ୱାମୀ-ଗର୍ବୀତନରେ ଶିକ୍ଷା—ଦୀକ୍ଷା—ଏ ସବୁର କିଛି ମାନେ ବୁଝେନା —ପ୍ରବୋଧ ବାବୁଙ୍କର ସ୍ୱାମୀ ହିସାବରେ କୋଉଠି disqualification ନଥିଲା-ବାପା କହିଲେ--ଦୁଃଖ କଣ ସ୍ୱାମୀ ତୋର educated ହେଉଛନ୍ତି ନା under-graduate ! --ତା'ପରେ ମସ୍ତ ଟଗୀ ! —ଗୋଟାଏ କଟନ୍ ମିଲ୍ର ମାନେଜର ! —ଅଧିକନ୍ତୁ—ତୋର ଶିକ୍ଷାର ସମ୍ମାନ କର କୌଣସି ଅନାଦର ହେବନି ସେଠି—ବୋଉ କି କହୁଥିଲା ସେଇଆ—ମୁଁ କି ଭାବୁଥିଲି ଅଛ କଣ ? --ପ୍ରବୋଧ ବାବୁ ଯୁବକ—ସୁନ୍ଦର—ଡେ଼ାବଲସ୍ ପେୟାରବାଙ୍କ ନହେଲେ ସୁଦ୍ଧା ଚଳନୀୟ ! —

ବିବାହ ପରେ ଗଲି ଏଲାହାବାଦ—ମତେ ସେତେବେଳକୁ ବୟସ ଊଣେଇଶି କିମ୍ବା କୋଡ଼ିଏ—କିନ୍ତୁ ଆଜି ବୟସ ମୋର ବାଇଶି ଛୁଇଁଛି—ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେବୁ ନିନା, ଯଦି ରେଗୁଲର ବାର୍ଥ କଣ୍ଟ୍ରୋଲ୍ apply କରୁ ନଥାନ୍ତି, ତା ହେଲେ ଏତେବେଳକେ ମୁଁ ହୁଅନ୍ତି ଦୁଇଟି କିମ୍ବା ତିନୋଟି ସନ୍ତାନର ମା'—ଆଜି ଘୃଣା ହୁଏ ମୋ' ସ୍ୱାମୀ କଥା ଭାବିଲେ—ଏତେ Businesslike ଲୋକ ବୋଧହୁଏ ତୁ' ଆଉ କୋଉଠି ଦେଖି ନଥିବୁ ! —ସବୁବେଳେ ଚାହାନ୍ତି ନିଜର ଦାବୀକୁ ପୂରଣ କରି ନେବା ପାଇଁ ! ---ତାଙ୍କ

ମତରେ ମୁଁ ତାଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀ---ବିବାହ କରିଛନ୍ତି---ଅତ ସେଇ ହିସାବରେ ମୋର ଦେହ ଉପରେ ତାଙ୍କର ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଧିକାର ! —ମନଟାକୁ ସେ ବେଶୀ ଖାତିର କରନ୍ତି ନାହିଁ---ସେ ଭାବନ୍ତି ଦେହର ବନ୍ଧନ ଯେଉଁଠି, ମନର ବନ୍ଧନ ସେଠି ଅବଶ୍ୟମ୍ଭାବୀ ! ତା’ପରେ ମନ---ଟୋଗାଟାଏ ବାଜେ ସେଣ୍ଟିମେଣ୍ଟ---ଏଇ ଅଦର୍ଶ ଏଇ ମନୋଭାବ ନେଇ ସେ କେତେବେଳେ ମୁକ୍ତି ଭିକ ପାଇଁ ସୁଦ୍ଧା ମୋତେ କରିବାକୁ ଗୃହାନ୍ତରୀଣ’ ପାଖଛଡ଼ା---କି’ ଦିନ କି’ ରାତି (ଅଫିସରେ ସେ କେଇଟା ଘଣ୍ଟା ଛାଡ଼ି ଦେଲେ) ସେ ମୋତେ ଗୃହାନ୍ତ ସବୁବେଳେ, (ସ୍ୱାମୀର ଦାବୀରେ) ନିଜର କାମନା---Brutal instinct-- ର ପରିତୃପ୍ତି ପାଇଁ ! ---ତାଙ୍କ ଆଖିରେ ଯେମିତି ମୁଁ ଗୋଟାଏ machinery ! ---ଜୀବନରେ ଏକମାତ୍ର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଯେମିତି ମୋର Child production ଅଉ Birth control ଖାଲି ମୋଟା ହେବା ! ---ତା’ପରେ ଏତେ Shameless ସେ, ସବୁବେଳେ କହନ୍ତି, "ସ୍ତ୍ରୀ ଯୌବନଟା ଜଗତର ମଣିଷକୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠଦାନ--ଯୌବନର ଅତୁଟ ଶ୍ରୀ ସବୁବେଳେ ବଜାୟ ରଖିବା ମଣିଷର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ"---ଏ highsounding sermon ର ମାନେଟା ଭଲ-ଭାବରେ ବୁଝିପାରୁଥିବୁ ତୁ---ଗୋଟାଏ ଅଲମିରା ସବୁଦିନେ କିଣିଥାଏ ଓଷଦରେ, ମୋର ଯୌବନର ଶ୍ରୀଟାକୁ ସବୁଦିନେ ଅତୁଟ ରଖିବା ପାଇଁ---ଦଶ, ବାରଟା ଟ୍ରଙ୍କ ଡେକଲ ବୋଟେଇ ଶାଢ଼ୀ, ବ୍ଲାଉଜରେ---ତାଙ୍କ ମତରେ ମୁଁ ସବୁବେଳେ ଟପ୍. ଫେରଙ୍ଗ ବେଶଭୂଷା ପିନ୍ଧି, ଓଠରେ ଲିପଷ୍ଟିକ୍ ମାରି ସବୁବେଳେ ବସି ହୋଇଥିବି ତାଙ୍କର ପାଖେ ପାଖେ ଅଫିସରେ ପଢ଼ କ୍ଲର୍କ—ପିଅନ୍---ଲେବରର୍ସ---ଏମାନଙ୍କର ଗୋଲାମାଳ ନଥାନ୍ତା, ତା’-

ହେଲେ ମୋତେ ବୋଧହୁଏ ଅଫିସ୍‌କୁ ଯିବାକୁ ପଡ଼ନ୍ତା ତାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ସ୍ୱାଭମତ !

—ନିଶ୍ଚୟ ମୋ'ର ଅଛି ଭରକ୍ତ ଅସେ, ସେ କଥାଗୁଡ଼ା ଭାବିଲେ---ତା'ପରେ ବାହାରକୁ ଯିବାର ଅଧିକାର ମୋର ନାହିଁ ! ---କାରଣ ସେ କେବେ ବାହାରକୁ ଯାନ୍ତି ନାହିଁ ଭୁଲରେ ସୁଦ୍ଧା--- ଅଫିସରେ ସେ କେଇଟି ଘଣ୍ଟା ଗୁଡ଼ାଦେଲେ, ସବୁବେଳେ ମୋ' ପାଖେ ପାଖେ ! ଏଲ୍‌ହାବାଦରେ ଏଇ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ଗଣ୍ଡି ଭିତରେ ମୋର ଶ୍ୱାସରୁଦ୍ଧ ହେଉଛି---ମୁଁ ଅଜି ଗୃହୁଁଛି ମୁକ୍ତି---ତାଙ୍କର ସ୍ୱାମୀତ୍ୱର ଦାବୀ ମେଣ୍ଟାଇବାକୁ ଯାଇ ଆଜି ମୋର ଯୌବନର ଘଟିଛି ମୃତ୍ୟୁ, ଏଣୁ ବହୁତ ଫାନ୍ଦି ଫିକର କରି ମୁଁ ତୋ' ପାଖକୁ ଯିବା ପାଇଁ ଭାବିଛି ଏଇ ଅସନ୍ତା ସପ୍ତାହରେ—ସେଠି ଅନ୍ତତଃ ଦୁଇ, ତିନିମାସ ରହିବି---ଶୁଣି ଅଚମ୍ଭା ହେବୁ, ସେ ବି ନେଇଛନ୍ତି ଦୁଇମାସ ଛୁଟି---ସେ' ବି ଆସିବେ ମୋ' ସାଙ୍ଗରେ---ତଥାପି ସେଠି ଆଉ ଏଠି ବହୁତ ଫରକ---ସେଠି ଅନ୍ତତଃ ଲୋକ-ଲଜ୍ଜ୍ୟାଟା ତ ଅଛି ।

-ଅଶାକରେ ସୁଖରେ ଥିବୁ ।

ଇତି
ତୋର
ହତଭାଗିନୀ
'ମିତ୍ରା'

ଚିଠି ଖଣ୍ଡିକ ପଢ଼ିସାରି ମିନତି, ତକିଆ ତଳେ ଭାଙ୍ଗି ଭୁଙ୍ଗି ରଖିଦେଲା---ତା'ପରେ ଗୃହୁଁବହିଲା ଉପର ପିଲଙ୍ଗ, ଅଡ଼େ---

ପ୍ରିୟା ବାସ୍ତବରେ ଗୋଟାଏ Cad---ମିନତି ଅନ୍ତତଃ ଗୃହିଣୀ ସେଇଥି---ବିବାହ ହେବାର ଏ କେଇଟି ବର୍ଷ ସେ ଦେଖିଛି ସେଇ ଗୃହର ସ୍ୱପ୍ନ ।---ପ୍ରିୟା ପରି ସେ ନିଜ ପାନ୍ଥା ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ତାର ସବୁବେଳେ ପାଖେ ପାଖେ ରଖି ସୁଖିନୀ ହୋଇ ପାରନ୍ତା--- କିନ୍ତୁ ପ୍ରିୟା ସେସବୁ ପାଇ ସୁଖୀ ହୁଏଁ ନା---

ମଣିଷ ଯାହା ପାଏ ତାହା ଚାହେଁନା---
ଯାହା ଚାହେଁ ତା' ପାଏନା—

ଯୁଗ ଯୁଗ ଧରି ମଣିଷ ଜୀବନରେ ଏଇଟା ରହି ଆସିଛି ଗୋଟାଏ ଚିରନ୍ତନ ସମସ୍ୟା---

\+ + +

ରାତି ୧୨ଟାରୁ ଅତୀତ...

ସରସୀ ଫ୍ୟାବେଲ୍ କ୍ଲବ୍ ଆଡ଼େ ଯାଇଛି---ମିନତିକୁ କହି ଯାଇନି । ସହେଳି---ଯାଇଛି ଥିଏଟର ଦେଖି---ଅଉ ଘଣ୍ଟାକରେ ବୋଧହୁଏ ଫେରି ଆସିବେ । ମିନତି ଯିବାକୁ ନାହିଁ କଲା---ତେଣୁ ସେ ଏକା---ଏକା ଯାଇଛି ।

ମିନତି---ସରସୀର ଶୋଇବା ଘର ଖଟ ଉପରେ ବସିଥାଏ ଉଦାସରେ---ଗୃହଅଙ୍ଗ କେମିତି ନିର୍ଜନ ହୋଇ ଆସିଲାଣି---ଦାସୀ ଚାକର ସମସ୍ତେ ତଳେ ଶୋଇପଡ଼ିଛନ୍ତି---ପୁଙ୍ଗଣି ହିଗୁର ରେଡ଼ିଓ ଘର କବାଟରେ ଅଜଗ ବସି ଢୁଳାଉଛି---ମିନତି ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଖାଇନାହିଁ---ସରସୀକୁ ଅପେକ୍ଷା କରି---ଆଖିରେ ନିଦ ନାହିଁ ---ମନରେ କେତେଅଡ଼ୁ କେତେ ଗୋଳମାଳିଆ ଚିନ୍ତାର କୁଣ୍ଡଳୀ ---ଜୀବନରେ ତାର ଗୋଟାଏ ବିରାଟ ସମସ୍ୟା---ଚିରଦିନ ତାକୁ

ଜଣ ଏମିତି ନାରୀତ୍ୱ—ସ୍ତ୍ରୀତ୍ୱ—ର ଶୃଙ୍ଖଳ ଆଦର୍ଶ ନେଇ ବଞ୍ଚିବାକୁ ପଡ଼ିବ ? ···ଏ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କେଉଁଠି ? ···କେବେ—

ମଠର ଘଣ୍ଟି ଶୁଭିଲା—ସରସୀ ଫେରି ଆସିଛି ବୋଧହୁଏ··· ମିନତିର ମନଟା ଚଞ୍ଚଳ ହୋଇ ଉଠିଲା ସେଇ ଜମାଟ ବନ୍ଧା ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ ସହସା କଥା ଭାବି—

ପାଞ୍ଚ···ଦଶ—ମିନିଟ୍ ପରେ—

ସରସୀ ପାଦର ଚଟିଟା ଘୋଷାଡ଼ି ଘୋଷାଡ଼ି ଘର ଭିତରକୁ ପଶିଆସିଲା—ଆଲନାରେ ଶାଢ଼ିଟା ପକାଇଦେଇ ଲାଇଟ୍‌ଟା ଅନ୍ କରିଦେଲା—

—ମିନତି—

—ହୁଁ—ସରସୀକୁ ଏକାନ୍ତରେ ପାଇ କେତେ କଥା କହିବାପାଇଁ ଭାବିଥିଲା; ସେଇ ଜଟିଳ ସମସ୍ୟାର ଶେଷ ନିଷ୍ପତ୍ତି ପାଇଁ; କିନ୍ତୁ ସେ ଦୁହିଁଙ୍କ ଭିତରେ ବାଧା ଦେଲା ଆସି ମିନତିର ଅଭିମାନ···

—ଏତେବେଳଯାଏ ଶୋଇନା ମିନତି ?

—ନା—

କେତେ, କେତେ ମିନତି ହୋଇ ଉଠୁଥାଏ ଅସ୍ଥିର—ସରସୀ, ବିଲ···ଏଗୁଡ଼ା ମିନତିର ଅଭିଜାତ୍ୟର vanity ଆଉ ସରସୀ ଏମିତି ମିନତିର ଜୀବନରେ ଜଣେ ଉତ୍ପାତକ···

ସରସୀ ରହିଲା ନୀରବ···

ମନୋଜ ଉଠିଯାଇଁ ଖଣ୍ଡେ ଚେୟାର ଉପରେ ବସି ପଡ଼ିଲା—ସରସୀ, ବିଛଣାରେ ଶୋଇପଡ଼ି କହିଲା—ମନୋଜ—

ନା ଥାଉ—

ମନୋଜ ପଚାରିଲା—କଣ ?

ସରସୀ କହିଲା—ନାଁ ଲାଇଟ୍‌ଟା—

ମନୋଜ କହିଲା—ପୁଅଙ୍କୁ ଏଇଠି ଭାତ ଦେବାପାଇଁ କହିବି ?

ସରସୀ କହିଲା—ତମେ ଖାଇନ ?

ମନୋଜ କହିଲା···ନାଁ—

ସରସୀ କହିଲା—ମୁଁ, ଖାଇ ଆସିଛି, ନିମନ୍ତ୍ରଣ ଥିଲା, ତମେ ଖାଇନିଅ—.

ମନୋଜ କହିଲା··ତମେ ଅଉ ଦିଟା ଖାଇନିଅନା—ନିଜ ହାତେ ହାତେ ଆଜି ମାଛର ଫ୍ରାଇ କରିଛି, ତମେ ସେଦିନ କହୁଥିଲ !

ସରସୀ କହିଲା—ନା ଦେହ ଖରାପ ହେବ ଥାଉ—

ମନୋଜ ଲାଇଟ୍‌ଟା ଅଫ୍ କରିଦେଇ ବାହାରକୁ ଚାଲିଗଲା—ପୁଣି କିଛି ସମୟପରେ ଆସି ସରସୀ ପାଖରେ ଶୋଇପଡ଼ିଲା—

ସରସୀ ପଚାରିଲା—ଖାଇଲ ?

ମନୋଜ କହିଲା···ଦେହ ଖରାପ ଅଛି ?

ସରସୀ ହୁଏତ ପଚାରିଲା ନାହିଁ, ଦେହ ତାର କଣ ହୋଇଛି !

ସ୍ୱାମୀ ହିସାବରେ ନହେଉ···ଭଦ୍ରତାର ଖାତିରରେ—

ମନୋଜର ଓଠ ଦିଟା ଥରିଉଠିଲା ଅଭିମାନରେ—କ୍ଷୋଭ—କ୍ଷୋଭ ମନେପଡ଼ିଲା, ସିପ୍ରା—ଅଉ ତା' ସ୍ୱାମୀ ।

—ପାଞ୍ଚ—

ସିପ୍ରା ଆଉ ତା' ସ୍ୱାମୀ ପ୍ରବୋଧବାବୁ କଟକ ଆସିବାର ସପ୍ତାହ ପୂରିବ, ପାଞ୍ଚ ଦିନପରେ—

ମିନତିର ନିଃସଙ୍ଗ···ଯନ୍ତ୍ରଣା ବିହ୍ୱଳ—ନୀରବ ଜୀବନ ଅଗପର ଯେମିତି ରହିଛି ମୂକ—ମାୟାମୟ—ସଂସାରର କୋଳାହଳ, ବେଳେବେଳେ ସେଇ ଅଖଣ୍ଡ ନିର୍ଜନତା ଭିତରେ ସୁସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଉଠେ—କିନ୍ତୁ ସେ ଅତି ଅଳ୍ପ ସମୟପାଇଁ···ତା'ପରେ ଠିକ୍ ଯେମିତି ଥିଲା···ଗୋଟାଏ ନିସ୍ତରଙ୍ଗ ସମୁଦ୍ର—ଏପାଖରୁ ସେପାଖ ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ—ସ୍ପଷ୍ଟ !···ସବୁ କେମିତି ଝାପ୍ସା—ପାର୍ଟି'ର ହଲଷ୍ପପର ମିଲଟନଙ୍କର···ଶରଧନ ସେ ଅନାଂର ଯିବା ଆସିବା—ହସଖେଳ—ସ୍ମିତ ଉଦାସୀନ···ଖାଲି ଉଦ୍ବେଗ ଭିତରେ ବେଳେବେଳେ ଯାହା ଟିକିଏ ଚଞ୍ଚଳ ହୋଇଉଠେ···ଚଞ୍ଚଳ ହୋଇ ଲାଭ କଣ ? —ଜୀବନ ଭିତରକୁ ଏତେ ସମସ୍ୟା ଆଣି ଲାଭ କଣ ! —ଯାହା ଯେମିତି ହେଉଛି ହେଉ—ହେବ—ବୋଧହୁଏ ହେବା ଉଚିତ...ଦିନଗୁଡ଼ା ବେଶ୍ କଟିଯାଏ ଏଣିକି ଲଢ଼ାବଢ଼ା···ସିନେମା ···ସଂସ୍ରେଇ ସାଙ୍ଗରେ ଛୋଟ ଛୋଟ କଥା···ସିପ୍ରା ସଙ୍ଗରେ ଘରସଂସାର ନେଇ କଥାବାର୍ତ୍ତା—ଆଉ ସ୍ୱାମୀ ବିବେକାନନ୍ଦ କିମ୍ବା ଅରବିନ୍ଦଙ୍କ ଲେଖା ପଢ଼ି, ପଢ଼ି···ଉପନ୍ୟାସ—କବିତା···ବାସ୍ତବ ଜୀବନ ସଙ୍ଗରେ ସେସବୁଡ଼ାର ସମ୍ପର୍କ ନଥାଏ·· ସରସୀ କଥା ସେ ଏଣିକି ଭାବେ ଖୁବ୍ କମ୍···ସରସୀ ଆଉ ମିନତି···ଦୁହେଁ ଦୁହିଁଙ୍କଠାରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ବିଭିନ୍ନ—ଖାଲି ବିବାହର ଶୃଙ୍ଖଳରେ ଦୁହେଁ ଆବଦ୍ଧ ଯାହା ! ···ଅତଏବ ଦୁଇଟା ଅସଲଗ୍ନ ଧାରା ଭିତରେ ଛନ୍ଦ ଆସିବ କୁଆଡ଼ୁ ?—ଛନ୍ଦ ନଥାଇ କି ଗୀତ ରଚନା କରାଯାଇ

ଘାଟରେ...ଛନ୍ଦହୀନତା ଭିତରେ ବି ଅଛି ଛନ୍ଦ...ଝଞ୍ଜା ଭିତରେ ଓ,ଏ ଯନ୍ତ୍ରା—ଉଦ୍‌ବେଳ ସାଗରର ନର୍ତ୍ତନରେ ଥାଏ ଯାତ୍ରା---

ସରସୀ---ସ୍ୱାମୀ ତାର ! ---ବହୁଦିନ ତଳେ ଦୁହେଁ ଦୁହିଙ୍କୁ ଭଲପାଉ ଥିଲେ---ଆଜି ହୁଏତ ତାର ହୋଇଛି ଅବସାନ---ଅନ୍ତତଃ ତନେ ହୋଇଥାନ୍ତା---

ମିନତି ଭାବେ ଏଇମିତି---

ଆଉ ସରସୀ---

ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ ବ୍ୟସ୍ତ---ତା' ନିଜ କହିବା ଅନୁସାରେ ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସୃଷ୍ଟି କରୁଛି ଏମିତି ଗୋଟାଏ ନୂଆ ଜିନିଷର ଯାହା ଜଗତକୁ ଦେବ ଚମ୍ପୁ ଅନବଦ୍ୟ---ଅବଦାନ---ଘଣ୍ଟା ପରେ ଘଣ୍ଟା ତାର ଚାଲିଛି କଲମ ଚାଲିଛି କାଗଜ ଉପରେ---ଆଉ ବେଳେ ବେଳେ ଫାଉଣ୍ଟେନ୍ କ୍ୟାପ୍‌ଟାକୁ ଦାନ୍ତରେ କାମୁଡ଼ି---

କବିତାର ଫାଙ୍କ ଦେଇ ବେଳେବେଳେ ଆସୁଛି ମିନତି---କିନ୍ତୁ ଆଉ କାହିଁକି ? ---ଭଲପାଇ ସେ କରିଛି ଭୁଲ---ମିନତି ଚମାର କନ୍ୟା---ତା'ର ଏବେ ପ୍ରଭୁ କନ୍ୟା---ଏସବୁ ହିମ୍ମତ ତାର !—ଆଉ ସେଇଟା ଯେମିତି ତାର ପ୍ରଧାନ ଦୋଷ---ମିନତିର ଗାମ୍ଭୀର୍ଯ୍ୟ ଆଉ ଉଦାସୀନତା ଯେମିତି ସରସୀକୁ ଉପଯାଚକ ହୋଇ ତାର ସ୍ୱାମୀତ୍ୱର ଦାବୀ ହାସଲ କରିବା ପାଇଁ ଗୋଟାଏ ଅପମାନ ସୂଚକ ଇଙ୍ଗିତ—

ରାତି ଗୋଟାଏ---ଦୁଇଟାରେ---ଷ୍ଟୁଡ଼ରୁ ଫେରିଲବେଳକୁ ମିନତି ଶୋଇ ପଡ଼ିଥାଏ ଗୋଟାଏ କଡ଼ରେ--

ସରସୀ ଡାକେ—ମିନତି—
ମିନତି କହେ—କଣ ?
ସରସୀ କହେ—ଶୋଇନା
ମିନତି କହେ—ନାଁ—

—ତା'ପରେ ରାତିରେ ଅବଶିଷ୍ଟ ବେଇଟା ଘଣ୍ଟା କଟିଯାଏ—ବାହାରେ ସେତେବେଳକୁ ହୁଏତ ଲାଗିଥାଏ ଜହ୍ନ—ଅଲଅ—ପବନ---ଗନ୍ଧ---ନଇଲେ ଅନ୍ଧକାର---ସୂଚୀଭେଦ୍ୟ—

ସରସୀ ବେଳେ ବେଳେ—ଗୋଟାଏ ଆବେଗରେ ମିନତିର ଶିଥିଳିତ ବାହୁ ଦୁଇଟାକୁ ନେଇ ଛନ୍ଦିଦିଏ ନିଜଗଳାରେ—ତା'ପରେ ଅତନ୍ଦ୍ର ଆଖି ଦୁଇଟାରେ ତାର ଚୁମ୍ବନ ଦେଇ ଡାକେ ମିନତି—ଗୋଟାଏ ଅର୍ଥପୂର୍ଣ୍ଣ ସମ୍ବୋଧନ ।—

କିନ୍ତୁ ମିନତିକୁ ଭାରି ଘୃଣା ଲାଗେ—ସ୍ୱାମୀ, ସ୍ତ୍ରୀ ଭିତରେ ଏଇ ନିଚ୍ଛକ, ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ସମ୍ବନ୍ଧ ଟିକକ—

ଭଲ କରି ସକାଳ ନହେଉଣୁ ସରସୀ, ଏକା ଚାଲିଯାଏ ବୁଲି—ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ ଦେଖିବା ପାଇଁ !...

ମିନତି ଆଉ ଟିକିଏ ସକାଳଯାଏ ଶୋଇଥାଏ ବିଛଣାରେ...

ଆଉ ସରେଶ---

ବମ୍ବେରୁ ଆସିଥିଲା କଣ୍ଟକ, ଗଲ୍ଫ-ଫ୍ଲାଟ୍ ସଂଗ୍ରହର ସୌଖୀନ ବ୍ୟବସାୟରେ କିନ୍ତୁ କଣ୍ଟକ ଆସି ଜୀବନଟା ତାର ହୋଇ ଉଠିଛି—କେତେ ଗୁଡ଼ାଏ ଜଟିଳ ସମସ୍ୟାର ସମଷ୍ଟି.. ସରେଶ ପରି କେତେ ଲୋକ ଅଛନ୍ତି—ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଜୀବନରେ ବାଧା ନାହିଁ... ବନ୍ଧନ ନାହିଁ...ଶୃଙ୍ଖଳିତ କଠା---ମୁହୂର୍ତ୍ତି ପରେ ମୁହୂର୍ତ୍ତି କାଟି-

ଦଅନ୍ତି ଗଳ୍ପ ଲେଖି ଲେଖି—ଜୀବନରେ ସମସ୍ୟା ନାହିଁ ସେମାନଙ୍କର—ଅଉ ଜୀବନରେ ସମସ୍ୟାର ଏଇ ଅଭାବ, ସେମାନଙ୍କର ଜୀବନରେ ଦେଖାଦିଏ ଗୋଟାଏ ଜଟିଳ ସମସ୍ୟା ରୂପରେ—ସେଇ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରିବାକୁ ଯାଇ—ସେମାନେ ଅନ୍ୟ ଜୀବନର ସମସ୍ୟା ସହିତ ନିଜକୁ ଜଡ଼ିତ କରନ୍ତି—ସରସୀ ଆଉ ମିନତି ଏ ଦୁଇଟି ବିପରୀତଗାମୀ ଜୀବନର ଭିତର ସମସ୍ୟା ଯେମିତି ହୋଇ ଉଠିଛି ସରୋଜ ଜୀବନରେ ମସ୍ତ ଗୋଟାଏ ସମସ୍ୟା—ଅଥିରେ ତାର ସମସ୍ୟାର ଛାୟା—କପାଳଟା ପ୍ରାୟ ଅଧିକାଂଶ ସମୟରେ କୁଞ୍ଚିତ, ସେଇ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ନେଇ—ମୁହିଁରେ ସେଇ ଜଟିଳ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରିବାକୁ ଯାଇ ମର୍ମନ୍ତୁଦ ଗୋଟାଏ ସୁସ୍ପଷ୍ଟ ଛାପ !—ନିଜକୁ ସେ ଦୋଷୀ ବୋଲି ମନେକରେ ମିନତି—କାରଣ ସରସୀ ଅଥିରେ—ସରସୀ ହୁଏତ ଭାବୁଛି, ସରୋଜ ଚେଷ୍ଟାକଲେ ସେ ଦୁହିଁଙ୍କ ଜୀବନର ଲୁପ୍ତଛନ୍ଦଟା ଫେର ଆଣନ୍ତା ନାହିଁ ? କିନ୍ତୁ ସରୋଜ ସବୁ ଜାଣି ଜାଣି ରହିଛନ୍ତି ନିଶ୍ଚେଷ୍ଟ !—ମିନତି ହୁଏତ ଭାବୁଛି ସେଇଆ--

ସରୋଜ, ଏଣିକି ଖୁବ୍ କମ୍ କଥାକହେ ମିନତି ସଙ୍ଗରେ —ମିନତି, ଦିନକୁଦିନ କେମିତି ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ ଉଠୁଛି ।

ମିନତି ହୁଏତ ସରୋଜକୁ ମନେମନେ ଦୋଷ ଦେଉଛି ସେ ଦୁହିଁଙ୍କ ଜୀବନର ଏଇ ବିପର୍ଯ୍ୟତ ଗତିପାଇଁ·· କେଜାଣେ ହୁଏତ ଭାବି ପାରୁଥାଏ—ସରୋଜର ଅତିରିକ୍ତ ଦରଦ ଦେଖାଇବା ମୂଳରେ ଅଛି---ମିନତି ଜୀବନର ରିକ୍ତତାର ସୁଯୋଗ ନେଇ------

ବେଳେ ବେଳେ ଗଳ୍ପ ଲେଖେ——

—ସିପ୍ରା ଆସିଛି ଗୋଟାଏ ବିଦ୍ରୋହ ମନୋଭାବ ନେଇ-- ଜବରଦସ୍ତ ମାତୃତ୍ୱ ଆଉ ସ୍ୱାମୀତ୍ୱର ଦାବୀର ଅନ୍ତରକ୍ତତା ବିରୁଦ୍ଧରେ-- ଏଲାହାବାଦର ସେଇ ସଙ୍କୀର୍ଣ୍ଣ ଗଣ୍ଡି ଭିତରେ ଯେମିତି ତାର ନିଶ୍ୱାସ ବନ୍ଦ ହୋଇ ଆସିଛି—ପ୍ରବୋଧ ଯେମିତି ତିଳ ତିଳ କରି ତାର ଜୀବନ ନେବାକୁ ବସିଛି···ସ୍ୱାମୀ ତାର, କେବଳ ଗୋଟାଏ ଦୈହିକ ଆଉ ସାମାଜିକ ବିବାହର ଦାବୀରେ ତାକୁ, ତାର ଶତ ଅନିଚ୍ଛା ସତ୍ତ୍ୱେ ତାକୁ ରକ୍ଷା କରି ଦେଇଛି—ତାର ଯେମିତି କିଛି ନାହିଁ---ସବୁ ଜୋର୍ କରି କିଏ ନେଇଯାଇଛି ଗୋଟାଏ ମାମୁଲି ଅଧିକାରରେ···ଆଉ ସେଇ ରିକ୍ତତା—·ସେଇ ଦୀନତା·— ସେଇ ଅସହାୟତା···ତାକୁ କରି ଦେଇଛି ଜରସିପ୍ରା---ସେ ଚାହିଁଛି ମୁକ୍ତି- ବ୍ୟତିକ୍ରମ···

ଆଉ ପ୍ରବୋଧ···ସିପ୍ରା ଚାଲିଗଲେ, ଜୀବନଟା ହୋଇଉଠିବ ନିହାତି ଶୂନ୍ୟ---ନିହାତି ଦୁର୍ବିସହ । ପ୍ରତିଦିନ ଖଣ୍ଡେ, ନଇଲେ ଦୁଇଖଣ୍ଡ ଚିଠି ଲେଖି ପଠାନ୍ତି—କିନ୍ତୁ ସିପ୍ରା, ସେଗୁଡ଼ାକର କଣ ଉତ୍ତର ଦେବ ? —ତା'ପରେ ସିପ୍ରାକୁ ମୁହ ଭିକ ପଇଁ ବାଦ୍‌ଦେଇ ଜୀବନର ପରିକଳ୍ପନା—ଅର୍ଥହୀନ ! ତା ଜୀବନରେ ସିପ୍ରା ନିହାତି ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ--ବାଦ୍ ଦେଲେ ଚଳି ହେବ ନାହିଁ--କାହାକୁ ଭଲ ଲାଗେ ଇ, ସାରାରାତି---ଖଟସାରା ବିଛଣାରେ ଏକା ଶୋଇ ଶୋଇ, ଅଫିସରୁ ଫେରି ଶୂନ୍ୟଘରେ ରହିବା—କାହା ସଙ୍ଗରେ କଥା କହିବା, ---ବୋଧହୁଏ କଳ୍ପିତ ନର୍କ-କୁଣ୍ଡ ! ---ସିପ୍ରାକୁ ସେ ବିବାହ କରିଛି —ଆଉ ସେଇ ଅନୁସାରେ ସିପ୍ରା ଆଉ ସେ---ଦୁହିଁଙ୍କର ଜୀବନ ଗୋଟିଏ ଛନ୍ଦରେ ଛନ୍ଦିତ···ଦୁଇଟି ଜୀବନ ଗୋଟିଏ ଗତିରେ ଗତିଶୀଳ---ଗୋଟିଏ ସୂତାରେ ଗୁନ୍ଥା---ପ୍ରବୋଧର ଆଉ କଣ

ଅଛୁ ? --ସିପ୍ରାକୁ ସେ ଯାହା କହୁଛି ଥିଲା ଦେଇ ଦେଇଛି ବହୁଦିନୁ---
ଏଣୁ ସିପ୍ରାକୁ ଛାଡ଼ି ତାର ଜୀବନର ପରିକଳ୍ପନା ଅସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ?
— ଜୀବନରେ ପ୍ରତି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଦରକାର ସିପ୍ରାର ସାହଚର୍ଯ୍ୟ---

\+ + +

ସିପ୍ରା ଭାବିଥିଲା ଭଉଣୀ ଅସିଲେ, କେଜାଣେ ସେ ମୁକ୍ତି ପାଇବ ପ୍ରବୋଧର ବନ୍ଧନରୁ---ଅଥିବା ଛାଡ଼ି ପ୍ରବୋଧ ହୁଏତ ଅସି ନପାରେ ! ---କିନ୍ତୁ ସିପ୍ରାଙ୍କୁ ଛାଡ଼ିଦେଇ ବଞ୍ଚିବାର ପରିକଳ୍ପନ, —ପ୍ରବୋଧ ପାଖରେ ଗୋଟାଏ ଭୟଙ୍କର ବିଦ୍ରୂପର ଜିନିଷ ! ସିପ୍ରାର ଭଉଣୀ ଯିବା ଶୁଣି, ସେ ବି ଛୁଟି ନେଲା ଦୁଇମାସ— ସିପ୍ରା ଭାବିଲା, ମନ୍ଦ ନୁହେଁ—ପୃଥିବୀର ଯେ କୌଣସି ସ୍ଥାନ ଏଲହାବାଦର ସେ ସଙ୍କୀର୍ଣ୍ଣ—ପରିବେଷ୍ଟନୀଠାରୁ ଶତଗୁଣରେ ଶ୍ରେୟ—

—ଛଅ—

ମାର୍ଗଶିରର ଗୋଟାଏ ପ୍ରବଳ ଟଳମଳ—ମଧ୍ୟାହ୍ନ---ଆକାଶରେ ଭସା ବଉଦ ଗୁଡ଼ାକ ନେମିଛନ୍ତି ସ୍ଥିର— ଅଚଞ୍ଚଳ---

---ପ୍ରବୋଧଙ୍କୁ ଗତ ଛଅଦିନ ଧରି ଜ୍ୱର---ଟେମ୍ପରେଚର ସବୁବେଳେ ପ୍ରାୟ ୧୦୦ରୁ ୧୦୪ ଭିତରେ---କେବେବେଳେ ଟେମ୍ପରେଚର ନେଉନାହିଁ---ସେରଷ୍ଟୀର ଫ୍ୟାମିଲି ଡାକ୍ତର---ଏକାଦା ବନ୍ଧୁ---ରମେଶ ଦାସ ଅସି ପ୍ରାୟ ପ୍ରତିଦିନ ଦେଖିଯାଏ---କହେ ଅଙ୍କାର ବିଶେଷ କାରଣ ନାହିଁ---ମାଲେରିଆ---

ଅଜି ସକାଳୁ ପ୍ରବୋଧର ଟେମ୍ପରେଚର କମିଲାକୁ ଅସିଛି---ବର୍ତ୍ତମାନ ଟେମ୍ପରେଚର ନାହିଁ---ପଡ଼ିଥାଏ ସ୍ଲାଇଟ୍---

ଉପର ମହାଲର ମିନତିର ଶୋଇବା ଘରକୁ ଲାଗି ଗୋଟିଏ ଘରେ ଥାନ୍ତି ପ୍ରବୋଧ ଆଉ ସିପ୍ରା—ସ୍ୱାମୀ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ସେ କୋଠରୀଟି ଛାଡ଼ି ଦିଆଯାଇଛି, କିନ୍ତୁ ପ୍ରକୃତ ପକ୍ଷରେ ପ୍ରବୋଧ, ଏକା ଏକା ସେ ଘରଟିକୁ ବ୍ୟବହାର କରେ···ସିପ୍ରା, ସବୁବେଳେ ପ୍ରବୋଧକୁ ଏଡ଼ି ଏଡ଼ି ବୁଲୁଥାଏ—ରାତିରେ ବି ଶୁଏ ମିନତି ଘରେ··

ସେଇ ଘରେ ଖଣ୍ଡେ ତକ୍ତପୋଷ ଉପରେ ଶୋଇଥିଲା ପ୍ରବୋଧ—ମୁଣ୍ଡ ଉପର ଝରକାଟା ଖୋଲା—ଖୋଲା ଝରକାବାଟେ ଘର ଭିତରେ ପଡ଼ିଥିଲା ଆସି ମାର୍ଗଶିର ମଧ୍ୟାହ୍ନର ଚେନାଏ ଖରା—ମିନତି ଝରକା ପାଖରେ ଖଣ୍ଡେ ଚେୟାର ଉପରେ ବସି ପଢୁଥିଲା "କର୍ମ-ଯୋଗ"···ମିନତି ଏଣିକି ପରୋପକାର କରିବାରେ—ନିଃସ୍ୱାର୍ଥ ଭାବରେ ଅନ୍ୟର ସେବା କରିବାରେ ବହୁତ ଆନନ୍ଦ ପାଏ—ଭୋଗରେ ତ ସେ ଆନନ୍ଦ ପାଇନି···ରହିଛି ଅସମାପିକା—କେଜାଣେ ତ୍ୟାଗରେ ହୁଏତ ସେ ରିକ୍ତ···ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ଗୋଟିକ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇପାରେ ! ···ଅରଘରୁ ଘଣ୍ଟାରେ ବାଜିଲା···ଦୁଇ—ମିନତି ବହିଟାକୁ ବନ୍ଦ କରି ରଖି—ପ୍ରବୋଧ ମୁଣ୍ଡ ପାଖରେ ବସି ଡାକିଲା—ପ୍ରବୋଧବାବୁ—

···ତା'ର ରୋଗ-ମ୍ଳାନ କପାଳ ଉପରେ ଖୁବ ଧୀରେ ଧୀରେ ହାତ ଚଳାଇଲା—ଟେମ୍ପରେଚର ନାହିଁ !

ପ୍ରବୋଧର ଅକ୍ଷିପତା ଦୁ'ଟା ବୁଜିହୋଇ ଯାଉଥାଏ କ୍ଳାନ୍ତିରେ--ସାରା ଦେହ ଉପରେ ତା'ର ନଇଁ ଆସିଥାଏ ଘୁମନିଦ—

ପ୍ରବୋଧ·· ମିନତିର ହାତଟା ନିଜ କପାଳ ଉପରେ ରୋଗଶୀର୍ଣ୍ଣ ହାତରେ ଚାପିଧରି କହିଲା···କିଏ ସିପ୍ରା !...

ମିନତିର ସାରା ଅଙ୍ଗରେ କେମିତି ଗୋଟାଏ ଶିହରଣ··· ମନରେ ବି ଗୋଟାଏ ଦୁର୍ବଳତା—

—ପ୍ରବୋଧବାବୁ କେମିତି ଲାଗୁଛି ?···

···ଓ ନୂଅବୋଉ ! ଖୁବ୍ ଭଲ ଲାଗୁଛି—

ମିନତି ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ଟିପଏରୁ ଔଷଧ ବୋତଲଟା ଆଣି ଗ୍ଲାସ୍‌ରେ ଔଷଧ ଢାଳିଲା—ତା'ପରେ ଠିଆହୋଇ କହିଲା···ହଁ, ଔଷଧଟା ପିଇ ଦିଅନ୍ତୁ···

ପ୍ରବୋଧ, ନିହାତି ଅସହାୟ ଶିଶୁଟି ପରି ପାଟି ଆଁ କରିଦେଲା—

ତା'ପରେ ମିନତି ପ୍ରବୋଧ ଆଡ଼େ ବଢ଼ାଇ ଦେଲା ଗୋଟିଏ ପ୍ଲେଟ୍‌ରେ—କେଇଟି ଅଙ୍ଗୁର ।

ପ୍ରବୋଧ ପଚାରିଲା···ସିପ୍ରା ନାହିଁ ନୂଅବୋଉ ? କଣ୍ଠରେ ତାର ଗୋଟାଏ ଆକୁଳତା---ବିହ୍ୱଳତା---କାମନା---

ମିନତି କହିଲା—ଯାଇ ଦେଖେ—

ତା'ପରେ ଦୁଆର ସ୍କ୍ରିନ୍‌ଟା ଟାଣିଦେଇ ଚାଲିଗଲା ବାହାରକୁ—

—ସରୋଜ ଘରେ—

ସରୋଜ ଟେବୁଲ ଉପରକୁ ଝୁଙ୍କିପଡ଼ି ଲେଖୁଥାଏ କଣ ଗୋଟାଏ ଗଳ୍ପ—ସିପ୍ରା, ସରୋଜର ଖଟ ଉପରେ ଶୋଇ ଶୋଇ ଚାହିଁ ରହିଥାଏ ଖୋଲା ଝରକାବାଟେ—ନୀଳ ଆକାଶ—ଖଣ୍ଡେ ଖଣ୍ଡେ ଧଳା ବଉଦ—ଜନହୀନ ରାଜପଥରେ ଅଗଣିତ—ପଥଯାତ୍ରୀ ଘର । ସେଠି ମୁକ୍ତି···ବାଧା ନାହିଁ—ବନ୍ଧନ ନାହିଁ---ଛିନ୍ନ ଶୃଙ୍ଖଳର ମୁକ୍ତତା ସେଠି—ପ୍ରାଣମୁକ୍ତିର ଗୋଟାଏ ଉଚ୍ଛୃଙ୍ଖଳତା ।···

କହୁ ଏଠି ?—

ଗୁରବଙ୍କର ଇଚ୍ଛାର କାନ୍ଥ...ପାଶବୀ ଯୁଗ-ବ୍ୟାପୀ ସଂସ୍କାରର--
ଗୋଟାଏ ଭିତ୍ତିହୀନ ଦାବୀର—

ସିପ୍ରା ଡାକିଲା—ସରୋଜ---

ସରୋଜ—ଟେବୁଲ ଉପରୁ ମୁହଁ ନ ଉଠାଇ କହିଲା ସିପ୍ରା ।

ସିପ୍ରା କହିଲା—ତମେ ଭାଙ୍ଗି ଦେଇ ପାରିବ ଏ ଅବେଷ୍ଟନୀ ? --ଏ ପ୍ରାଚୀର ? —ଖୋଲାଇ ଦେଇ ପାରିବ ଏଇ ଅନ୍ଧକାର ଅବେଷ୍ଟନୀ ଭିତରେ—ବାହାରର ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନା---ଆଲୋକ—ପବନ —ଗନ୍ଧ ? ---

ସରୋଜ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଭାବରେ କହିଲା...କଣ ?

ସିପ୍ରା କହିଲା---ତମେ ପାରିବନି ମୁଁ ଜାଣେ ! ସଙ୍ଗେ ତମେ --ତମେ ଦୁର୍ବଳ !

ସରୋଜ ଲେଖା କାଗଜ ଦେଇଖଣ୍ଡି ଭାଙ୍ଗି ଭାଙ୍ଗି ପେପର୍-ୱେଟ୍ ତଳେ ରଖି ରଖି କହିଲା—ହଠାତ୍ ଏମିତି ମିଷ୍ଟିକ୍ ହେବାର ମାନେ ? ---

ସିପ୍ରା କହିଲା—ମୁଁ ମିଷ୍ଟିସିଜ୍ମରେ ବିଶ୍ୱାସ କରେନା--ଝାପସା ଦୃଷ୍ଟିରେ ମୋର ବିଶ୍ୱାସ ଖୁବ୍ କମ୍--ମୁଁ ଦେଖେ ବିଅଲ୍‌ଟିମେଟ୍ ଷ୍ଟାଣ୍ଡପଏଣ୍ଟ୍ରୁ—ତମେ ମତେ ମୁକ୍ତି ପଥରେ ଆଗେଇ ନେଇ ପାରିବ ସରୋଜ ?

---ସରୋଜ ଚୁପ୍ ରହିଲା ସିପ୍ରା ଅଚ୍ଛେ---ଉତ୍ତର ଯେମିତି ଚୁପ୍ ରହେ ଡେଲିରିଅସ୍ ପେସେଣ୍ଟ୍ ଅଚ୍ଛେ ! ---ସିପ୍ରାର ଗୋଟାଏ ନୂତନ ଚରିତ୍ର ସେ ପାଇଲା ଆଜି ! ---ସିପ୍ରାର ଏତେଗୁଡ଼ାଏ ଲମ୍ବା ଲମ୍ବା କଥାର ମାନେ ସେ ବୁଝିଲା---ସିପ୍ରାର -ବିବାହିତ ଜୀବନଟା ନିଷ୍ଠୁର--ବିବାହର ବନ୍ଧନ ସିପ୍ରାର ସ୍ୱଭାବର ସୀମା ଅତିକ୍ରମ କରିଛି, ବିବାହିତ ଜୀବନର କୌଣସି ଜଟିଳତା ଯେଉଁ--

ସିପ୍ରା—ସେଇଥିପାଇଁ ଏବେ ମୁକ୍ତଭାବରେ ନିଜକୁ ଉତ୍ସର୍ଗ କରିବାକୁ ଯାଉଛି, ତା' ପାଖରେ ।

ସିପ୍ରା କହିଲା—ଏଇ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ, ପରିସୀମା ଭିତରେ ଆଜି ମୋର ନିଶ୍ୱାସ ରୁଦ୍ଧ ହୋଇ ଆସୁଛି । ଦେଖୁଛ ସରୋଜ ବାହାରେ କେତେ ଆଲୋକ—କେତେ ପବନ—ମୁଁ ଆଜି ଚାହେଁ ଆଲୋକ—ପବନ—

ସରୋଜ କହିଲା—ସିପ୍ରା ଜୀବନର ସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବନ୍ଧନ—ମଣିଷର ଜୀବନଟା ଗୋଟାଏ ବିରାଟ ବନ୍ଧନ ! —ମୁକ୍ତି କାହିଁ ସେଠି ସିପ୍ରା ?

ସିପ୍ରା କହିଲା—କିନ୍ତୁ ତମେ ଗଳ୍ପରେ ଉତ୍ତର ତ ଦେଇଛ ମୁକ୍ତି କେତେ ନାରୀଙ୍କୁ—ମୋର ପରି, ଯେଉଁମାନଙ୍କ ମନରେ ଜାଗିଛି ମୁକ୍ତିର ନିଶା !

ସରୋଜ କହିଲା—ଗଳ୍ପଲେଖା ଆଉ ବାସ୍ତବ ଜୀବନ ଏ ଦୁଇଟା ପରସ୍ପରଠାରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅସଂଲଗ୍ନ ସିପ୍ରା—ଗଳ୍ପର ମାନଦଣ୍ଡରେ କଣ ଜୀବନକୁ କଳନା କରାଯାଇ ପାରେ ? —

ସିପ୍ରା ରହିଲା ନୀରବ—

ଚାହିଁ ରହିଲା ଦୂର ଆକାଶ ଆଡ଼େ—ଖୋଲା ଝରକା ବାଟେ—ଆଖି ଯେତେଦୂର ଯାଏ—

ଝରକାବାଟେ ଦେଖାଯାଉଥାଏ ଖଣ୍ଡେ ଧଳା ମେଘ—ସ୍ଥାଣୁ—ଅଚଞ୍ଚଳ—

ଏଇ ନୀଳ ଆକାଶରେ, ଏ ପାଖରୁ ସେ ପାଖ ଧାଇଁ ଧାଇଁ ସେ ଆଜି ପଥକ୍ଲାନ୍ତ—ଶ୍ରାନ୍ତ—ଅବାରିତ ମୁକ୍ତିର ନିଶା ଭାଙ୍ଗି-ଯାଇଛି ତାର ।

—ସାତ—

ସକାଳ ପ୍ରାୟ ଦଶଟା ହେବ—

ଶୀତଦିନ ଏଣୁ ଦିନ ଏତେ ହେଲାଣି ବୋଲି ଜଣା ପଡ଼େନା··· ଘାସଉପରୁ କାକର ବୁନ୍ଦା ସବୁ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶୁଖିଯାଇନି—ସରସୀ ଷ୍ଟଡ଼ରେ ତା'ର ବସି ଗଦାଏ ପ୍ରୁଫ୍ ଦେଖୁଥାଏ···ଅଜି ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁଦ୍ଧା ପ୍ରେସରେ ଫେରସ୍ତ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ—

ବିନୋଦ—ବେହେରା—ଗୋଟାଏ ସିଲଭର ଟ୍ରେରେ କପେ ଚା' ଅଣି ସରସୀ ପାଖରେ ରଖିଦେଲା—

ସରସୀ ଟୋପାଏ ପିଇ ନେଇ ଡାକିଲା—ବିନୋଦ—ବିନୋଦ···ସେତେବେଳକୁ ଚାଲିଯାଉଥିଲା ସ୍କ୍ରିନ୍‌ଟା ଦୁଆର ଦେଇ···

—ଏ ଚା' କିଏ କରିଛିରେ ! —ସରସୀ ପଚାରିଲା—ବିନୋଦ ମୁଣ୍ଡଟା ଅକାରଣରେ ନଖରେ ଖମ୍ଚୁ ଖମ୍ଚୁ କହିଲା—ଅଜ୍ଞ ମୁଁ ।

—କାହିଁକି ମା' ତୋର ତ ସବୁଦିନେ କରନ୍ତି । ଏଗୁଡ଼ା ହେଇଛି ମିଠାର ବାଟେ !

—ମା' ପ୍ରମୋଦ ବାବୁଙ୍କ ଘରେ ସ୍ନାନକିଂ କରୁଛନ୍ତି··ମତେ କହିଲେ ଚା' କରିଦେବା ପାଇଁ···

ସରସୀ କହିଲା—ଅଚ୍ଛାହେଉ, ମୁଁ ଚା' ଛାଡ଼ି ଦେଉଛି—ତୁ ବରଂ କପେ ଓଭାଲଟିନ୍ ଦେଲେ ଚଳିବ—

ବିନୋଦ ଚା' କପଟା ଉଠାଇନେଇ ଚାଲିଗଲା । ସରସୀର ମନେହେଲା—ମିନତି ଭାବୁଛି ସେ ସରସୀଠାରୁ କେତେ ଉଚ୍ଚରେ । ସରସୀ ତ ତାର ଆଶ୍ରିତ—କେବଳ ତା'ର ଶୁଭଦୃଷ୍ଟି ଯୋଗୁ ସରସୀ ଅଜି ଭାଗ୍ୟବାନ । —କପେ ଚା' କରିଦେଇ ଥିଲେ

ଯେମିତ ତା'ର ଅଭିଜ୍ଞାତ୍ୟର ହୋଇଥାନ୍ତା ଅପ୍ରମାନ ! —ଉବ ହ ପବ'ର ମିନତି ଅଉ ଅଜର ମିନତି···ସେ ଦୁହେଁ କେତେ ଭିନ୍ନ ? ହୁଏତ, ଏଇ କମ୍ପେ ନ୍ଷ୍ଟ କରଦେବା ପାଇଁ ଦେନେ ଥିଲା ତାର କେତେ ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନତା—ତାର ନିତ୍ୟକର୍ମର ଗୋଟାଏ ଅଙ୍ଗ ! ···ଅଉ ଅଜ ?—ତା'ର ସମୟ ନାହିଁ !

ବିନୋଦ—କମ୍ପେ ଓ୍ୱାଲ୍‌ଟିନ୍ ସରସୀର ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ରଖିଦେଇ ଗ୍ଲଲଗଲା—

ତା'ପରେ ଅସିଲା ଦେବେନ୍ ଦାସ୍···ଦାଣେନଜର, ସରସୀର ଷ୍ଟେଟ୍ ମାନେଜର୍—

କାଗଜଳେ ତାର ଥାକେ ଫାଇଲ··

ସରସୀ କହିଲା—ସୁପ୍ରଭାତ ଦେବେନ ବାବୁ···ଅସନ୍ତୁ—

ଦେବେନ ଥିଏଟର୍ ଢାଇବାରେ ମୁଣ୍ଡଟା ସାମାନ୍ୟ ନୁଆଁଇ ଦେଇ କହିଲା ···ନାଇଁ ସାର, ବଡ଼ ବଜ ଅଛି, ଏ ଫାଇଲ୍ କେଉଁଟା ଟିକଏ ଦସ୍ତାକର ଦେଖି ନିଅନ୍ତୁ—

ଟେବୁଲ ଉପରେ ରଖିଦେଲ—

ସରସୀ ନିହାତି ବ୍ୟସ୍ତ ଭବରେ କହି ଉଠିଲ—ନାଁ, ନାଁ ସେ ଗୋଲମାଳରେ ମୋତେ ପକାନ୍ତୁ ନାହିଁ ଦେବେନ ବାବୁ ! **My time is too precious to investition such stuffs.** ବରଂ ଉତରକୁ ପଠାଇ ଦଅନ୍ତୁ—

ଦେବେନ୍ କହିଲ—ମୁଁ ତ ପଠାଇ ଦେଇଥିଲି ! ମୁଁ ଜାଣେ ଅପଣ କେବେ ସେ ସବୁର ଖବର ରଖନ୍ତି ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ସେ ଫାଇଲ୍ ଗୁଡ଼ା ଫେରାଇ ଦେଟକି, କହିଲେ ଅପଣଙ୍କୁ **Submit** କରିବା ପାଇଁ···

ସରସୀ କହିଲା···ତାହେଲେ ଆପଣ ଦେଖନ୍ତୁ, ମୋର ସମସ୍ତ ଖୁବ୍ କମ୍···ଅଚ୍ଛା ନମସ୍କାର—

ଦେବେନ୍ ଫାଇଲ୍ ତଳ ଉଠାଇନେଇ ଚାଲିଗଲା—ମନେ ମନେ କହେ—ଏତେ Explanation ଦେଇଥାନ୍ତା କି ଅଚଳା ? —ସେତ ଗୃହେ ଏଇଆ—ଏଇ ଔଦାସୀନ୍ୟ···

ସରସୀ ଭାବିଲା—ମିନତିର ଷ୍ଟୋର୍ ଉତ୍ତରାଧିକାର ସୂତ୍ରରେ··· ଆଉ ସେଇ ଷ୍ଟୋର୍‌ର ହିସାବ ରଖିବ ମୁଁ ! ମୁଁ ଯେମିତି ଦେବେନ୍ ବାବୁ ସବୁ ଜଣେ ଫେଡ୍-ମାନେଜର ! ସରସୀ ପ୍ରୁଫ୍ ଦେଖିବାରେ ମନ ଦେଲା ।

+ + +

ଦିନ ପ୍ରାୟ ଗୋଟାଏ ହେବ···

ସୁନ୍ଦରୀ, ସରସୀର ଶୋଇବା ଘରେ ଛାଗା ଲଗେଇଦେଇ ଯାଇଛି,···ସରସୀ ଭାତଥାଳି ପାଖରେ ବସିଥାଏ··ଅଳ୍ପ ଦୂରରେ । ମିନତି ବସି, ସରସୀର ଭାତଥାଳି ଲକ୍ଷ୍ୟକରୁଥାଏ ଆଉ କେତେବେଳେ ଏଇଟା ସେଇଟା ଆଣିବାପାଇଁ ପୂଜାରୀକୁ କହୁଥାଏ—

ମିନତି କହିଲା—ତମେ ଅକାଉଣ୍ଟ୍ ଫାଇଲ୍ ଗୁଡ଼ାକ ଦେଖିଲନି ! ସେଇ ଦେବେନ୍ ବାବୁ ଉପରେ ମୋର ବିଶ୍ୱାସ ଟିକିଏ କମ୍··

ସରସୀ କହିଲା—ମୁଁ ତ ଆଉ ଷ୍ଟୋର୍‌ର ଫେଡ୍-ମାନେଜର୍ ନୁହେଁ !

ମିନତି କହିଲା—ନିଜ ଷ୍ଟୋର୍‌ର ତତ୍ତ୍ୱନେବା ଜଣ ଜଣେ ଫେଡ୍ ମାନେଜରଙ୍କ ସ୍ତାହ୍‌ସକୁ ଓହ୍ଲେଇବା ! ଷ୍ଟୋର୍‌ଟା ଯେତେବେଳେ ତମର—ତାର ଲାଭକ୍ଷତିର ହିସାବ କଣ ତମର ରଖିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ?

ସରସୀ ପଚାରିଲ---ତୃଷ୍ଣା କଣ ମୋର ?

କଣ୍ଠରେ ତାର ବିଦ୍ରୂପ---

ମିନତି ରହିଲା ନୀରବ---

ସରସୀ କହିଲା---ମୁଁ ଆଉ ଖାଇ ପାରିବିନି---ଏ ବିଦ୍ରୋହ ପାଣି ଦେ'---ବିନୋଦ---

ସରସୀ ହାତ ଧୋଇ ସାବ ଖଟ ଉପରେ ବସି ଖଣ୍ଡେ ସିଗାରେଟ୍ ଟାଣୁଥାଏ---ଜୀବନରେ ତାର ଅଜ୍ଞ ଅଗଣିତ ସମସ୍ୟା ମିନତିକୁ କେନ୍ଦ୍ର କରି---

ପୁଷ୍ପାଶ୍ରୀ ସରସୀର ଅଇଁଠା ଥାଳୀରେ ଭାତ ଦେଇ ଚାଲିଗଲା—ମିନତି, ସରସୀର ଆସନରେ ଖାଇବାକୁ ବସି ପଡ଼ିଲା---

ସରସୀ ପଚାରିଲ---ତମେ ମୋ ଅଇଁଠା ଥାଳୀରେ ଖାଇଲ ମିନତି ? —ଅନ୍ୟର ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ ଖାଇବା ଯେ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ବିଜ୍ଞାନର ଦୃଷ୍ଟିମତ ହେଲ୍ ବଡରେ ଅପମାନ !

ମିନତି କହିଲା—ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ବିଜ୍ଞାନ ଆଉ ବାସ୍ତବ ଜୀବନ; ଏ ଦୁଇଟା ଅଲଗା ଜିନିଷ ! ଏଥିର ବିଶେଷ କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ ?

ମିନତି---ପ୍ରହେଳିକା, ସରସୀ ଭାବିଲା ! ମିନତି ଖାଇସାରିବା ପରେ, ସରସୀ କହିଲା, ମିନତି କିଛି କାମ ଅଛି ଧ' ମନରେ ? —

ମିନତି କହିଲା—ହଁ ପ୍ରବୋଧବାବୁ ତେଣେ ଏକା ଶୋଇଛନ୍ତି !---

ମିନତି ଚାଲିଗଲା···

ତଳୁ ଶୁଭୁଥାଏ ସଚ୍ଚେଳ ଆଉ ସିପ୍ରା କଣ୍ଠର ସମ୍ମିଳିତ ହସ---

ସରସୀ ଡାକିଲା—ମିନତି

ମିନତି କହିଲା—ଆସୁଛି—

ତା' ତଳେ ଅଭିମାନ—ଅଶ୍ରୁ—

—ଆଠ—

ପ୍ରବୋଧ ଭଲହୋଇ ଗଲାଣି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ···କିନ୍ତୁ ପଦାକୁ ବରଣ୍ଡା ଛାଡ଼ି ବେଶି ଯାଇପାରେ ନାହିଁ··ସକାଳୁ ପୂରି ରାତରେ ଆଖିରେ ନିଦ ଆସିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଣ୍ଟେବୁଲି ବରଣ୍ଡାଟାରେ ଧଡ଼ଥାଏ—ଉଠି ବସିଲେ ମୁଣ୍ଡଟା କେମିତି ବୁଲାଇ ଦଏ—ଲାଗେ, ଯେମିତି ପଡ଼ିଯିବ···ଏଣୁ ବରଣ୍ଡାରେ ଏପଟ, ସେପଟ ହେବା ଛଡ଼ା ଆଉ କୌଣସି ଉପାୟ ନଥାଏ···

ଆଜିକାଲି ସିପ୍ରାର ମନରେ କଟିଛି ମୁକ୍ତିର ନିଶା—ସେ ଗୃହେ ନାହିଁ ବନ୍ଧନ---ଅଜ ସବେଇ, ଯେମିତି ତାର ମୁକ୍ତିପଥର ନିଶାଣଧାରୀ ଅଗ୍ରଦୂତ !—ଆଜିକାଲି ପ୍ରାଣମୁକ୍ତିର କଳ୍ପନାରେ ସେ ହୋଇଉଠିଛି ଜନ୍ମ ଦାମୀ—ତାର ମନେ ପଡ଼େନା ପ୍ରବୋଧ—ତାର ରୋଗ ଶଯ୍ୟା—କେବଳ ନିନ୍ଦା ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ପ୍ରବୋଧ ପାଖେ ପାଖେ ବସିଥାଏ···ଗଳ୍ପ କରେ---ସେ ସବୁ ବାହାର ଜଗତକୁ ନେଇ କରି—ପ୍ରବୋଧ, ସିପ୍ରାର ଏଇ ଔଦାସୀନ୍ୟରେ ମନେ ମନେ ପାଇଲା ଚୋଟାଏ ଭୀଷଣ ଆଘାତ···ସେ ଏତେଦିନ ସିପ୍ରାକୁ ଭଲପାଇ ଆସିଛି ତାର ଅନ୍ତରର ସର୍ବସ୍ୱ ଦେଇ···ସେ ଭଲପାଇବା ତଳେ ଯଦି କାମନା ଥାଏ—ମାଂସର ମୋହ ଥାଏ ଯେତେ କ୍ଷଣ !···ମଣିଷ ତ ଆଉ ହିମାଳୟ ଗୁହାରୀ ବ୍ରହ୍ମଚାରୀ ନୁହେଁ ଯେ ତାର ନାରୀକୁ ଭଲପାଇବା ହେବ ନିଷ୍କାମ !—ତା'ପରେ କାମନା ନଥିଲେ—ଜଣକୁ ନିଜର କରି, ଏକାପାଖରେ ପାଇବାର ସ୍ୱପ୍ନ ନଥିଲେ ଭଲପାଇବା ଆସିବ କୁଆଡ଼ୁ ?···ତଥାପି ସେ ସିପ୍ରାକୁ ସୁଖିନୀ କରିପାରନ୍ତି—ସିପ୍ରା ହୁଏତ ଏତେଦିନ ଧରି ପ୍ରବୋଧର ଦେବତ୍ୱକୁ ଗ୍ରହଣ କରି ଆସିଛି—ଦେଶାନ୍ତର, କାଳାନ୍ତର

ପାଖରେ ମୁଣ୍ଡ ନୁଆଁଇ । ଆଜି ସେଇ କଥା ଜଣକର ଅନିଚ୍ଛାସତ୍ତ୍ୱେ ଧ୍ୟାନଭଙ୍ଗ କରିବାର ଅଭ୍ୟାସର ସଙ୍ଗ ସଙ୍ଗ ସେ ଏତେଦିନ ଭିତରେ ହୋଇଉଠିଛି ସ୍ପଷ୍ଟ—କେବଳ ସୁଯୋଗ ପାଇନି, ସେଇଥିପାଇଁ ତାର ଅନ୍ତର୍ଦାହଟା ଏତେ ସୁସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇ ଉଠି ନଥିଲା ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ! ଆଜି ସେଇ ସଂଘର୍ଷଟା ଏଠି ସୁସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇ ଉଠିଛି, କାରଣ ସେ ପାଇଛି ସୁଯୋଗ—ସୁବିଧା ! କିନ୍ତୁ ପ୍ରବୋଧର ଭୁଲ କେଉଁଠି ? ବାସ୍ତବିକ କଣ ପ୍ରବୋଧ ସିପ୍ରାକୁ ଭଲପାଏ, ଖାଲି ସିପ୍ରାର ଯୌବନ ପ୍ରବପୁଷ୍ଟ ଅଙ୍ଗ—ଆଉ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ? ତା'ଭିତରେ କଣ ଅନ୍ୟ ଆକର୍ଷଣ ନାହିଁ ?--କେ'ଜାଣି ହୁଏତ ପ୍ରବୋଧ କେଉଁଠି କରି ବସିଛି ଭୁଲ—ସେ ଭଲ ହୋଇଉଠୁ, ତା'ପରେ ଦେଖିବ—ଅବସ୍ଥାର ଯଦି ହୁଏ ପରିବର୍ତ୍ତନ !

ମିଳନ ନାହିଁ

ପ୍ରବୋଧ ଆଖି ବୁଜି ଶୋଇଛି—ନିଦରେ ନୁହେଁ ! ଶେଷ ମାର୍ଗଶିରର ପବନଟା ଝରକାବାଟେ ଦେଇ ଘର ଭିତରକୁ ପଶିଆସି, ପ୍ରବୋଧର ବିଛଣାଚଦରର ଗୁଡ଼ାକୁ ଚଞ୍ଚଳ କରି ଦେଉଛି···ପବନରେ ମିଶି ମିଶି ଆସୁଛି ପୌଷର ଶୀତମିଶା କେମିତି ଗୋଟାଏ ହାଲୁକା ବାସନା—ପ୍ରବୋଧ ଶୋଇ ଶୋଇ ପବନର ଏଇ ଛୁଇଁ ଯିବାଟାକୁ ଉପଭୋଗ କରୁଛି—ଆଖି ବୁଜି ! ତାର ମନେହେଲା—ଟିକା ଅଗ୍ନା ଫାଲ୍ଗୁନର ଜୀବନରେ ଆସୁଛି କବିତାର ବନ୍ୟା—ସେ ଭାବୁଛି ଏଇ ପବନକୁ ତୁଳନା କରୁଛି—ଯେମିତି କୋଉ କ୍ରୀଡ଼ା—ଚଞ୍ଚଳା ଦ୍ୱାଦଶୀ—ଯୌବନର ଗାମ୍ଭୀର୍ଯ୍ୟ ଆସି ନାହିଁ, ଅଥଚ କୈଶୋରଜୀବନର ସେ ଚଞ୍ଚଳତା ଯାଇ ନାହିଁ—ସିପ୍ରା ପାଖରେ ଥାଆନ୍ତା କି—ତାଙ୍କୁ ହୁଏତ ଗୋଟାଏ କି ଯୋଡ଼ାଏ ଲାଇନ୍ କବିତା ଡିକ୍ଟେଟ କରନ୍ତା—

"ଅଗୋ" ଚଇଁଲା ଦ୍ୱାଦଶୀ—

ତା'ପରେ ସିପ୍ରା ହୁଏତ କିଛି ଗୋଟାଏ Suggest କରନ୍ତା !

କିଛି ସମୟ ପରେ, ଘର ଭିତରେ ଶୁଭିଲା ଶାଢ଼ୀର ଖସ୍-ଖସ୍ ଶବ୍ଦ—

ପ୍ରବୋଧ ଅଖିମେଲି ଦେଖିଲା—ସିପ୍ରା

ଗୋଟାଏ ନିସ୍ପଲକ ଅଖିରେ ଖାଲି ଚାହିଁ ରହିଲା ସିପ୍ରା ଅଡ଼େ—ତା' ରୋଗମ୍ଳାନ ଅଖିରେ···ସିପ୍ରାକୁ ନୂଆକରି ବୁଝିବାପାଇଁ ଗୋଟାଏ ବିହ୍ୱଳତା !

ସିପ୍ରା---ପ୍ରବୋଧର କପାଳ ଉପରେ ହାତରଖି କହିଲା— ଜ୍ୱର ନାହିଁ···ନର୍ମାଲ---ଭଲ ଲାଗୁଛି ?

ପ୍ରବୋଧ କହିଲା—ସିପ୍ରା ! ଏଇ ପ୍ରଶ୍ନଟା ଅଜର ସ୍ତ୍ରୀ, ପାଞ୍ଚଦିନ ଅଗରୁ ପଚାରିଥିଲେ ହୁଏତ ତାର କୌଣସି ମାନେ ହୋଇଥାନ୍ତା ! କିନ୍ତୁ ସେତେବେଳେ ତମେ ଭୁଲରେ ସୁଦ୍ଧା ଏଠିକି ଆସିନ !

ସିପ୍ରା, ପ୍ରବୋଧ ଉପରେ ଢଳିପଡ଼ି କହିଲା—ତମେ ବଡ଼ ଅଭିମାନୀ ! ମୋର ଆସିବାର କ'ଣ ଦରକାର ଥିଲା କହିଲ ? ··· ତମର ନୂଆବୋଉ ତ ତମର ସବୁ ଯତ୍ନ ନେଉଥିଲେ ! ଅନ୍ତତଃ ସେତେଟା ଯତ୍ନ ମୁଁ ନେଇପାରି ନଥାନ୍ତି !

ପ୍ରବୋଧ କହିଲା—କିନ୍ତୁ ନୂଆବୋଉ ଆଉ ସ୍ତ୍ରୀ, ଏ ଦୁହିଁଙ୍କ ଭିତରେ କଣ ଫରକ ନାହିଁ ?

ସିପ୍ରା କହିଲା—ରୋଗଶଯ୍ୟା'ରେ ସ୍ତ୍ରୀ ଆଉ ନୂଆବୋଉ ଭିତରେ ଫରକ୍ କଣ ? ---ମିନତି, ତମର ନୂଆବୋଉ ହିସାବରେ କରୁଥିଲା, ମୁଁ ସ୍ତ୍ରୀ ହିସାବରେ ହୁଏତ ସେଇଆ କରିଥାନ୍ତି ! ··· ତମର ରୋଗଶଯ୍ୟାର ତ ଆଉ ଭାଗ ନେଇ ନଥାନ୍ତି !—

ପ୍ରବୋଧ କହିଲ—ତମେ ମତେ ଘଣାକର ନାଁ ସିପ୍ରା ?

ସିପ୍ରା କହିଲ—କହୁଛି ସବୁ ତମେ ବଡ଼ ଭୟେ—

ଘର ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଲ ସତ୍ୟେଜ—କେମିତି ସଙ୍କୁଚିତ ହେଇ ।

ସତ୍ୟେଜ କହିଲ...କେମିତି ଅଛନ୍ତି ପ୍ରବୋଧ ବାବୁ ?

ପ୍ରବୋଧ ସଂକ୍ଷେପରେ କହିଲା—ଏକରକମ—

ତା'ପରେ କଡ଼େଇ ହୋଇ ଆଖି ବୁଜିଦେଲା-----

ସିପ୍ରା କହିଲ—ସତ୍ୟେଜ, ମାଟିନୀ ଶୋ'ର ଡେରି ହୋଇଯିବ ବୋଧହୁଏ ! ସତ୍ୟେଜ କହିଲ---ଆଉ ଟିକିଏ ଶୀଘ୍ର ନହେଲେ---

ସିପ୍ରା ବାସନ୍ତୀରଙ୍ଗର ଶାଢ଼ୀଟା ଚଟ୍‌ପଟ୍ ପିନ୍ଧିନେଲା ଟ୍ରଙ୍କରୁ କାଢ଼ି—

ସତ୍ୟେଜ ବାରଣ୍ଡାରୁ ଡାକିଲା—ଆଉ କେତେ ଡେରି ?

ସିପ୍ରା କହିଲ—ଏଇ ଚାଲିଲି---

ପ୍ରବୋଧ ପଚାରିଲା---କୁଆଡ଼େ ?

ସିପ୍ରା କହିଲ—ଏମ୍ପାୟର । ଡିନର୍ ଅଛି !

ସିପ୍ରା ଆଉ ସତ୍ୟେଜ, ଶିଢ଼ ଦେଇ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇଗଲେ !

—ନଅ—

ଜନାକୀର୍ଣ୍ଣ---କୋଳାହଳମୁଖର ରାଜପଥ ଉପରେ ସେତେବେଳେ ନଇଁ ଆସୁଥାଏ ନତମୁଖୀ ସନ୍ଧ୍ୟା---ତା' ସଙ୍ଗରେ ମିଶି ରହୁଛି ଶୀତର ଜଡ଼ତା—

ଏମ୍ପାୟାର୍‌ରୁ ବାହାରି ସିପ୍ରା ପଚାରିଲା—ଏତେ ଶୀଘ୍ର ଜଣ ଘରକୁ ଫେରିବା ସତ୍ୟେଜ ? ବରଂ ଆଉ ଟିକିଏ ଡେରି କରି ଗଲେ କ୍ଷତି କଣ ?

ସତ୍ୱେଜ କହିଲା···ଯିବ କଣ ?

ତା'ପରେ ଦୁହେଁ ନୀରବରେ କିଛି ସମୟ ଧରି ବୁଲିବାକୁ ଲାଗିଲେ ଅଗ ସେଣ୍ଟ୍ରାଲ ପାର୍କ ଅଡ଼େ ।

ପାର୍କର ସେ ଗୋଟାଏ କଣରେ—ଗୋଟାଏ ଛୋଟ କାମିନୀ ଗଛ ଉପରେ ମାଳତୀଲତା ମାଡ଼ି ସ୍ଥାନଟା ହୋଇ ଉଠିଛି ଜଟିଳ—ଅନ୍ଧକାର । ସେଇ ଲତା, ପତର ଜଟିଳତା ଭିତରେ ଗୋଟାଏ କାଠର ବେଞ୍ଚ ।

ସତ୍ୱେଜ ଆଉ ସିପ୍ରା, ସେଇ ବେଞ୍ଚଟା ଉପରେ ବସି ପଡ଼ିଲେ ।
ସତ୍ୱେଜ କହିଲା—ଜାଗାଟା ବେଶ ଭଲ ହୋଇଛି ନାଁ ସିପ୍ରା ?
ସିପ୍ରା କହିଲା—ହଁ ନିରୋଳାରେ ଅନ୍ତତଃ ଦି'ପଦ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେବା ପାଇଁ !

ତା'ପରେ ଅକାରଣରେ ଖୁବ୍ ଜୋରରେ ଖିଲ୍ ଖିଲ୍ ହୋଇ ହସି ଉଠିଲା—

ସତ୍ୱେଜ ଭିତରେ ଗୋଟାଏ ଉତ୍ତେଜନା—ଲାଲ୍ ସବୁଜ ନିଶା——

ସିପ୍ରା କହିଲା—ବଡ଼ tired ଲାଗୁଛି !

ସତ୍ୱେଜ କହିଲା···ମୋ ଉପରେ ଆଉଜି ବସ ନା—ହୁଏତ ଟିକିଏ relieved ଲାଗିପାରେ !

ସିପ୍ରା ବି କଲା ସେଇଆ !

ସତ୍ୱେଜ ହୋଇ ଉଠୁଥାଏ କେମିତି ଅସ୍ଥିର—ଚଞ୍ଚଳ···

ସତ କହିବାକୁ ଗଲେ—ସତ୍ୱେଜର ଏ ଅଠେଇଶିଟା ବର୍ଷ ଭିତରେ ସିପ୍ରା ତା' ଜୀବନକୁ ଆସିଛି ପ୍ରଥମଥର ପାଇଁ ଏତେ ସୁନିବିଡ଼ ଭାବରେ ! ଏତେଦିନ ଧରି ସେ କେବଳ ନାରୀତ୍ୱକୁ ଉପଭୋଗ କରି ଆସିଛି ତା'ର କଳ୍ପନାରେ ! କିନ୍ତୁ ଆଜି—କେମିତି

ଗୋଟିଏ ନୂଆ ଅନୁଭୂତି ସେଇଥିପାଇଁ ସେ ଏତେ ବିହ୍ୱଳ ଅଞ୍ଚ
—ଚଞ୍ଚଳ—

ସିପ୍ରାର, ଶାଢୀର ଗୋଟାଏ ଅଂଶ, ତଳେ ଘାସ ଉପରେ ଲୋଟୁଥାଏ—ବଢ଼ସ୍ କଲୁ ଦେଖାଯାଉଥାଏ ପୁଷ୍ଟ ସିପ୍ରାର ଯୌବନ ପୁଷ୍ଟ ଛାତିଟା—ନିଜକୁ ମୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ, ଯେମିତି ଗୋଟାଏ ବ୍ୟର୍ଥ-ପ୍ରୟାସ !

ସରୋଜ ଚୁମ୍ବିଲ ସିପ୍ରା ଆଡେ଼ ସେଇ କାଳି ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ । ସିପ୍ରାର ଅଧିଉପରେ ନଇଁ ଆସିଛି ଯେମିତି ସୃଷ୍ଟିର ସବୁ ଉତ୍ସ ପୁଞ୍ଜୀଭୂତ ହୋଇ ! ଆଉ ସରୋଜର ଆଖି ଦି'ଟାରେ ତୃଷ୍ଣା—

ସିପ୍ରା କହିଲା—ଓଃ ଭୀଷଣ ଶୋଷ—
ସରୋଜ କହିଲା—ଲେମୋନେଡ୍ ଆଣିବି ?
ସିପ୍ରା ସରୋଜର ହାତଟିକୁ ଛାତି ଉପରେ ଚୁପିଧରି କହିଲା—ସେଥିପାଇଁ ଲେମୋନେଡ୍‌ର ଦରକାର ହୁଏନା ସରୋଜ !

\+ \+ \+

ସହର ଉପରେ ନଇଁ ଆସୁଥିଲା ରାତିର ଅନ୍ଧାର—ଅତି ଧୀରେ—

ମିନାର ଛାତ ପାର୍ଶ୍ୱସ୍ଥ ଉପରେ ଆଉଜି ଅନାଇ ରହିଥିଲା ଅନ୍ଧାର ଭିତରକୁ—ରାତିର ସେଇ ତରଳ ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ ଦେଖାଯାଉଥିଲା ଦୂର ମସ୍‌ଜିଦ୍‌ର ମିନାର—କେମିତି ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଅବଚ୍ଛାୟା —ଆକାଶରେ ଫୁଟି ଉଠିଛି ଅଗଣିତ ତାରକା—ଝଲ ରାସ୍ତା କଡ଼େ କଡ଼େ ଜଳି ଉଠୁଛି ମ୍ୟୁନିସିପାଲିଟିର ଆଲୁଅ—ଆଉ ସେଇ ଅଧା ଆଲୁଅ ଅଧା ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ ଚଳଚଞ୍ଚଳ ମଣିଷ—ଗାଡ଼ି—ମଟର—

ମିନତି ଏଇଗୁଡ଼ାକୁ ଅନାଇ ରହିଥିଲା ବେକାର ଭାବରେ--- ଜୀବନରେ ଅନ୍ଧକାରର କି ସ୍ଥାନ ଅଛି · ତେବେ ମଣିଷ ଆଲୋକକୁ ଏତେ ଭଲପାଏ କାହିଁକି ? —ଅନ୍ଧକାରର ଶିଶୁ—ତାର ଆଲୋକପ୍ରତି ଏ ଅପ୍ରତିହତ ଆକର୍ଷଣ କାହିଁକି ? —ଅହା ପ୍ରବୋଧ ବିଚରା ! —ନିଜକୁ ନିଃଶେଷ କରି ଦେଇ ଦେବାର ବୋକାମୀ ତାର ଭ୍ରାନ୍ତି ଆଜି···ସିପ୍ରା ତାର ସବୁ ଦାନ ଗ୍ରହଣ କରିଛି କିନ୍ତୁ କିଛି ସ୍ୱୀକାର କରିନି ! —ସିପ୍ରା ଆଉ ପ୍ରବୋଧ —ଯୋଉଠି ଦେହର ସୁନିବିଡ଼ ବନ୍ଧନ ସେଠି ମନର ବନ୍ଧନଟା କାହିଁକି ଏତେ ଶିଥିଳ ? ·· ସରସୀ ଆଉ ମିନତି ଆଜି ପରସ୍ପର ପରସ୍ପରଠାରୁ କେତେ ଦୂରକୁ ଦୂରକୁ ଚାଲିଯାଉଛନ୍ତି ସତେ ! ···ସେ ଦୁହିଁଙ୍କର ପୁଣି ମିଳନ ହେବ ? --ଅସମାପ୍ତ ଜୀବନରେ ବେଳେ ବେଳେ କି ସମ୍ପର୍କର ଛନ୍ଦ ବାଜି ଉଠେ ! —

ଏଇ ଜୀବନ ଆଉ ଜଗତର ସଂକୀର୍ଣ୍ଣତା ଭିତରେ---ସମସ୍ୟାର ଏତେ ଜଟିଳତା କାହିଁକି ? ମଣିଷ, ସବୁବେଳେ ଅସ୍ଥିର—ଚଞ୍ଚଳ ! ଜୀବନରେ ତାର କେତେ ସମସ୍ୟା—ସେ ସବୁର ସମାଧାନ ନେଇ ସବୁବେଳେ ବ୍ୟସ୍ତ ସେ ! – ଗୋଟାଏ ମୁହୂର୍ତ୍ତପାଇଁ ସୁଦ୍ଧା ଅବସର ନାହିଁ ! —ଚିରଦିନ କଣ ଜୀବନଟା ରହିବ ଏମିତି କର୍ମମୁଖର···ଉତ୍‌କ୍ଷିପ୍ତ---ଚଞ୍ଚଳ ? ···ଅବସର ନାହିଁ ତାର ?

ଶିଡ଼ିରେ ଉପରକୁ ଉଠୁଛି ବୋଧହୁଏ ସରସୀ—ମିନତି ସାମାନ୍ୟ ଚଞ୍ଚଳ ହୋଇଉଠିଲା—ଏଇ ଘନ ଅନ୍ଧକାର ଆକାଶ —ଅଗଣିତ ତାରା—ମସ୍‌ଜିଦ ମିନାର୍‌ର ଅସ୍ପଷ୍ଟ ସିଲୁଏଟ୍—ନିର୍ଜନ ଘରଛାତ ତାର ପ୍ରଶାନ୍ତ ନାରୀତ୍ୱକୁ ଆଣିଦେଲା କେମିତି ଗୋଟାଏ ବିଲମ୍ବନ !

ସରସୀ କହିଲା—କିଏ ମିନା ?

—ସରସୀର "ସରସୀ ବକ୍ର" ଦିନର ଡାକ ଏଇ ମିନା—
ମିନତି କହିଲା —ହଁ

ମିନତିର ମନେ ପଡ଼ିଲା--ବହୁଦିନ ତଳେ ଏଇ ନିର୍ଜନ ଘାଟ ଉପରେ କେତେ ନୀରବ ଅଳସ ସନ୍ଧ୍ୟା ଗୁଞ୍ଜରିତ ହୋଇ ଉଠିଛି ସରସୀ ଆଉ ମିନାର ଗୋପନ ଅଭିସାରର ଅସ୍ପଷ୍ଟ କଣ୍ଠରେ—ଓଃ ! ସେ ଆଜିକି ବହୁଦିନ ତଳେ—

ଜୀବନର ଛିନ୍ନ-ମାଳିକାରୁ--ଯୋଉ ଶୁଷ୍କ କୁସୁମ ଭ୍ରଷ୍ଟ ହୋଇ ତଳେ ପଡ଼ିଛି ହବ—ମଣିଷର ତାକୁ ସାଉଣ୍ଟି ନେବା ବୋକାମୀ, ବେଳେ ବେଳେ ପୁଣି ବାହାରେ କାହିଁକି ? —ମିନତି ଭାବିଲା !

ସରସୀ ପୁଣି ଡାକିଲା—ମିନା ?

ମିନତି କହିଲା---କଣ ?

ସରସୀ ନୀରବରେ ମିନତିର କାନ୍ଧ ଉପରେ ହାତ ରଖି ଠିଆ ହୋଇ ରହିଲା—ଅତୀତ ଦିନର ସେଇ ସଙ୍ଗୀତର ମୂର୍ଚ୍ଛନା ଯେମିତି ଅଜି ବି ଭାସି ବୁଲୁଛି ରାତିର ଏଇ ମଳିନ ଅନ୍ଧାର ସ୍ରୋତରେ !

ସରସୀ ପଚାରିଲା—ତମେ ମୋତେ ଭଲପାଅ ମିନତି ? ବହୁଦିନ ତଳର ସେଇ ପ୍ରଶ୍ନ !

ଅଜି ମିନତି ଏ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ଯାଇ ରହି ନୀରବ—କିନ୍ତୁ ସେ'ଦିନ ସେ କହିଥିଲା—ପୁଣିଟିକେ କଣ ନୂଆ ପାଠର ପରୀକ୍ଷା ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ସରସୀ

ସରସୀ···ରସ ଭରା ଯୌବନର ଉତ୍ତେଜନାରେ କହୁଥିଲା ମୁଁ ତମକୁ ଭଲପାଏ ମିନା···ମିନତି କହୁଥିଲା—ନାକହୁଲେ କି ଚଳେ !

ତା'ପରେ ମିନତି କହୁଥିଲା·· ଉଃ ଭୀଷଣ ଶୋଷ !

ସରସୀ କହୁଥିଲା ଜବାବ୍‌ରେ—ପାଣି ପାଇଁ କହୁଛ ? —

Thirst is dangerous.

ମିନତି ସରସୀର ହାତଟା ତାର ଗାଲଉପରେ ଚିପି ଧରି କହୁଥିଲା···ସେଥିପାଇଁ ପାଣିର ଦରକାର ହୁଏନା ସରସୀ ବାବୁ !

ହୁଏତ ଅକାରଣରେ ପୁଲକରେ ହସି ଉଠିଥିଲା ସରସୀର ଗାଲଉପରେ—

କିନ୍ତୁ ଆଜି ରହିଲା ନୀରବ···

ଜବାବରେ ବହୁତ କିଛି କହୁଥାନ୍ତା·· କିନ୍ତୁ ବାଧାଦେଲା ଅଶ୍ରୁ—ଅଭିମାନ···

ନୀରବରେ ଚାଲି ଆସିଲା ସେଠୁ···ତଳକୁ ! ସରସୀ ଭାବିଲା —ଅଭିଜାତ୍ୟ !

ପୁଣି ଭାବିଲା ଯୋଉ ଆକାଶରେ ଜହ୍ନ ଉଠେ—ସେଇ ଆକାଶରେ ବି' ଡାକେ ବଜ୍ର—ଖେଳେ ବିଦ୍ୟୁତ—କିନ୍ତୁ ଆକାଶ ଚିରନ୍ତନ—ଜ୍ୟୋସ୍ନା ବିଦ୍ୟୁତ—ବଜ୍ର···ସବୁ କ୍ଷଣିକ !

\+ \+ \+

ପାର୍କ ବଡ଼ ନିର୍ଜନ ରାଜପଥ ଉପରେ ଫେରୁ ଫେରୁ ସ୍ପ୍ରା କହିଲା···ଭଲ ପାଇବା ତ ନୁହେଁ ! ହେଲେ ହୋଇ ପଡ଼େ ଭୁଲ୍ ! —ବ୍ୟତିକ୍ରମ !

ସରୋଜ କହିଲା—ମଣିଷ କେବଳେ କେବଳ ଏମିତି ଭୁଲ୍ କରିବାକୁ ଭଲପାଏ ସିପ୍ରା — ନୁହେଁ ?

—ଦଶ—

ଅଉରି ଦଶ ବାର ଦିନ ପରେ···

ସନ୍ଧ୍ୟା ହୋଇ ଆସୁଛି—ସତେଶଙ୍କ ସରସୀର ଲିମୋସିନ୍‌ଟାରେ ଷ୍ଟାର୍ଟ ଦେବାକୁ ଯାଉଛି, ପ୍ରବୋଧ ଦୌଡ଼ିରେ ବୋତାମ ଗୁଞ୍ଜାଇ ଲଗାଉ ଲଗାଉ ଆସି କହିଲା—ମୋତେ ବି ଟିକିଏ ବାହାରକୁ ନେଇଯାନ୍ତୁ ଅଜି ସତେଶଙ୍କ ବାବୁ! ବହୁଦିନ ଘର ଭିତରେ ବନ୍ଦ ରହି ରହି ବଡ଼ ଖରାପ ଲାଗୁଛି!

ସତେଶଙ୍କ ଫ୍ରଣ୍ଟ ସିଟ୍‌ରେ ସିପ୍ରା ଆଉ ତା' ଭିତରେ ଯୋଉ ଜାଗା ଟିକିକ ଥିଲା ସେତିକି ଦେଖାଇଦେଇ କହିଲା·· ସ୍ୱାଗତମ୍!

ପ୍ରବୋଧ ପା'ଦାନୀ ଉପରେ ପାଦରଖି ଉଠି ଆସୁଥିଲା—ସିପ୍ରା କହିଲା—ତମେ ପାଗଳ ନା କଣ ସତେଶଙ୍କ? ସେ ଏବେ ଜର ଭୋଗି ଭୋଗି ଉଠୁଛନ୍ତି – ପଦାରେ ଏକ୍‌ସପୋଜର ଲାଗିବ!

ପ୍ରବୋଧ କହିଲା··ନା ମୁଁ ଯିବି···ମୋତେ ଯିବାକୁ ଦିଅବ! କଣ୍ଠରେ ତାର ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଦୃଢ଼ତା!

ସିପ୍ରା କହିଲା - ନା ଏକାନ୍ତ ଅସମ୍ଭବ—ଷ୍ଟାର୍ଟ ଦିଅ ସତେଶଙ୍କ···

ପ୍ରବୋଧ କହିଲା··ଅଚ୍ଛା ଥାଉ, ଆପଣ ଯାନ୍ତୁ ସତେଶଙ୍କ ବାବୁ! —ସତେଶଙ୍କ ଗାଡ଼ିରେ ଷ୍ଟାର୍ଟ ଦେଲା!

ଲିମୋସିନ୍‌ଟା ସେଇ ବାହାରେ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇ ଯାଉଥିଲା··· ପ୍ରବୋଧ ଚାହିଁ ରହିଥାଏ ବେଚାର ଅଖିରେ ଲିମୋସିନ ପଛପଟେ ଜଳି ଉଠିଥିଲା ଯେଉଁ ନାଲିଆଲୁଅ—ତାର ଅତେ!

ଅଖିରେ ତାର···ନିସ୍ୱପ୍ନର ଦୀନତା! ଫେର ଆସିଲ ମିନତି ପାଖକୁ——

ମିନତି ସେତେବେଳକୁ ଦୋତାଲା ବାରଣ୍ଡାର ଗୋଟାଏ ପାଖରେ ଖଣ୍ଡେ ଡେକ୍‌ଚେୟାର ଉପରେ ବସି କଣ ଗୋଟେ ବହି, ସେଇ ମୁହଁ ଅନ୍ଧାରରେ ଆଖିର ଅତପାଖରେ ଧରି ପଢୁଥାଏ… ପ୍ରବୋଧ ଆସି ତା' ପାଖରେ ଆଉ ଖଣ୍ଡେ ଚେୟାର ଉପରେ ବସି ପଡ଼ିଲା—

ମିନତି କହିଲା—ଭୁଲି ଗଲନି ? —ଘର ଭିତରେ ବନ୍ଦ ରହି ତମର ହେଲଥ ଖରାପ ହେଇଯାଉଛି ! ପ୍ରବୋଧ କହିଲା ନାଁ Exposure ଲଗିବ ! —ମୁଁ ଆଜି ରାତି Express ରେ ଏଲାହାବାଦ ଯାଉଛି !

ମିନତି ପଚାରିଲା—ଏମିତି ନିହାତି ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ଭାବରେ ?

ପ୍ରବୋଧ କହିଲା—କଣ କରିବି ? ମିଲରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ବଡ trouble atmosphere ଷ୍ଟ୍ରାଇକ୍‌ର ସମ୍ଭାବନା ଅଛି ! wire ଆସିଛି ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ !

ମିନତି ପଚାରିଲା…ପିଙ୍କା ?

ପ୍ରବୋଧ କହିଲା---ପିଙ୍କା ପରେ ଯିବ ! ମୁଁ ସରୋଜ ବାବୁଙ୍କୁ କହିଯିବି, ପିଙ୍କାକୁ ନେଇ ଛାଡ଼ି ଦେଇ ଆସିବେ !

ମିନତି କହିଲା—ପିଙ୍କା କାହିଁ ? ଯାଏଁ ଆପଣଙ୍କ ଜିନିଷ ପତ୍ର ଗୁଡ଼ା ପୁଣି ସଜାଡ଼ି ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ !

ପ୍ରବୋଧ କହିଲା---ବସନା ନୂଆବୋଉ—କିଏ ଜାଣେ ଆଜି ଏଇ ବଦାସ୍ତୁ ସନ୍ଧ୍ୟାପରି ଆଉ ସନ୍ଧ୍ୟା ଆମ ଜୀବନରେ ଆସି ନପାରେ !

ମିନତି ବସିଲା—

ମିନତିକୁ ଭାରି ଭଲ ଲାଗେ ପ୍ରବୋଧ—ତାର ଏଇ ସରଳତା—ଅଖିରେ ମୁହଁରେ କପଟର ଗୋଟାଏ ନିରାଶ୍ରୟର ଦୀନତା---ବକ୍ଷର ବେଦନା---

ମିନତି ପଚାରିଲା—ସିପ୍ରାକୁ ତ ନେବନି ହଁ--ତମର ତ ବହୁତ ଅସୁବିଧା ହେବ ଖିଆପିଆରେ---

ପ୍ରବୋଧ କହିଲା—ନାଁ ସିଧା, ଯାଇ ଗୋଟାଏ ହୋଟେଲ୍‌ରେ ଉଠିବି ! ---

ସେ ହେଇ ଉଠିଛି କେମିତି ଅନ୍ୟମନସ୍କ—

— ମୁଣ୍ଡଟା କେମିତି ବିନ୍ଧୁଛି ! ··· ପ୍ରବୋଧ କହିଲା ।

ମିନତି କହିଲା---ଓ-ଡି-କଲୋନ୍ ଅଛି ଆଣେ---ବନ୍ଦ ହୋଇଯିବ ।

ଭିତରକୁ ଉଠିଗଲା---

ପ୍ରବୋଧ, ମୁଣ୍ଡଟାକୁ ଦୁଇହାତରେ ଚାପିଧରି ସେଇଠି ସେ ବସିରହିଲା ।

କିଛିକ୍ଷଣପରେ ମିନତି ଆସି ପ୍ରବୋଧର ମୁଣ୍ଡକୁ ନିଜ ଗୋଡ ଉପରକୁ ଆଉଜାଇ ଆଣି ଓ-ଡି-କଲୋନ୍ ଦୁଇରଗ୍‌ରେ ଘଷିବାକୁ ଲଗିଲା ।

ପ୍ରାୟ ପାଞ୍ଚ ଦଶ ମିନଟ ଘଷିବାପରେ ମିନତି ପଚାରିଲା---କେମିତି ଭଲ ଲାଗୁଛି ?

ପ୍ରବୋଧ କହିଲା---ଆଜ୍ଞା !

ପ୍ରବୋଧ କହିଲା---ନୂଆବୋଉ ! ତମେ ମୋ' ପାଇଁ ଯାହା କରିଛ ଜୀବନରେ ଭୁଲିପାରିବି ନାହିଁ ! ଏଠୁ ଯାଇ ଦୂର ଏଲାହାବାଦରେ ମୋର ଖାଲି ମନେ ପଡ଼ିବ ତମକଥା ଆଉ ତମେ ଯାହା ଦେଇଛ ମତେ—

ମିନତି ରହିଲା ନୀରବ—

ସରସୀ ଶିଢ଼ୀରେ ଉଠିଆସୁଥିଲା ଉପରକୁ । ପ୍ରବୋଧର କଥା ବାଜୁଥିଲା ତା କାନରେ । ସନ୍ଧ୍ୟାର ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ ସେ ଠିଆ ହୋଇ ରହିଲା—ମନରେ ତାର ସନ୍ଦେହ !

ପ୍ରବୋଧ କହିଚାଲିଲା—କିନ୍ତୁ ନଅବୋଉ ମୁଁ ଚାହୁଁଥିଲି ସେଇଆ—ସହାନୁଭୂତି—ଦରଦ । ତମେ ସେଇ ଟିକକ ମଧ୍ୟ ନ ଦେଇଥିଲେ, ଏତେ ବଡ଼ ବୋଝଟାଏ ରିକ୍ତତା ନେଇ ଜୀବନଟା ମୋ' ପକ୍ଷରେ ହୋଇ ଉଠିଥାନ୍ତା ଦୁର୍ବହ !

ମିନତି କହିଲା—ପ୍ରବୋଧ ! ରିକ୍ତ ଯେ ସେ'ଇହିଁ କେବଳ ବୁଝେ ରିକ୍ତର ବେଦନା ! ମୁଁ ଜାଣେ ଜୀବନର ପୂର୍ଣ୍ଣତା ଆଉ ପ୍ରାଚୁର୍ଯ୍ୟ ଭିତରେ ତମର କୋଉ ସ୍ଥାନଟା ରହିଚି ଅପୂର୍ଣ୍ଣ !

ପ୍ରବୋଧ କହିଲା—ଥାଉ ନଅବୋଉ ସେ'ଗୁଡ଼ା ପୁଣି କାହିଁକି ? ମୁଁ ଏତେଦିନ ତମପାଖରୁ ଲୁଚାଇ ରଖିଥିଲି ସେ'ଗୁଡ଼ା ବର୍ଥିକ ହୋଇ, ଦ୍ୱାରେ ଦ୍ୱାରେ ବୁଲି ଭିକ୍ଷା ମାଗିବା—ମାନସିକତାର ମୃତ୍ୟୁ ! ଅନ୍ତତଃ ମୋ'ର ସେଇ ଧାରଣା ! କିନ୍ତୁ ତମେ ତା' ଜାଣି ନେଇଛ ଆଉ ଉପଯାଚକ ହୋଇ ଦେଇଛ ସେଇ ଦାନ, ଯାହା ହୁଏତ ମୁଁ ଅନ୍ତରରେ ଅନ୍ତରତମ ପ୍ରଦେଶରେ ଆଶା କରିଥିଲି ତମଠାରୁ—

ମିନତି କହିଲା—ମୋ'ର ଦାନରେ ଗୌରବ ନାହିଁ କିଛି ! ବରଂ ତମେ ଯେ ତାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଛ—ସେଇଟାଇ ମୋର ଗୌରବ—ତମର ହାତପାତି ନେବାରେ ମୋର ଦାନର ସାର୍ଥକତା—ଆଉ ସେଇ ସାର୍ଥକତା ଟିକିକ ମୋତେ କରି ପାରିଛି ସୁଖୀ !

ତମେ ଜାଣ ପ୍ରବୋଧ, ମୁଁ ଉପଯାଚିକା ହୋଇ ଅନ୍ୟ ଦ୍ୱାରରେ ପହଞ୍ଚିଛି ଅର୍ଘ୍ୟଥାଳି ନେଇ—କିନ୍ତୁ ଜଗତ ସେ' ଦାନ ଗ୍ରହଣ କଲ ନାହିଁ ! ବରଂ ପାଦରେ ପିଙ୍ଗିଦେଇଛି ଅବଜ୍ଞାରେ—

ପ୍ରବୋଧ, ଶିଶୁପରି, ମିନତିର ପାଦଧୂଳି ନେଇ ମୁଣ୍ଡରେ ବୋଳୁ ବୋଳୁ କହିଲା···ନୂଆବୋଉ ଦେବୀ ତମେ !

ମିନତି ଲଜ୍ଜାରେ ସଙ୍କୁଚିତା ହୋଇ ଉଠିଲା···ପ୍ରବୋଧର ହାତରୁ ନିଜର ପାଦଦୁଇଟିକୁ ମୁକ୍ତ କରିନେଇ କହିଲା—ଛି' ପ୍ରବୋଧ ! ତମର ସେ ପିଲାଳିଆକଥା ଗଲା ନାହିଁ ! ଓଠରେ ତାର ସ୍ମିତ ହସଟିଏ···ତା' ଦେହରେ ମିଶି ରହିଛି ଗୋଟାଏ ଅପୂର୍ବ ଭାବର ଲଜ୍ଜା !

\+ \+ \+

ପ୍ରବୋଧ ରାତି ଏକ୍ସପ୍ରେସ୍‌ରେ ଗଲା ଏଲାହାବାଦ—ରାତି ଏଗାରଟା—ସେବେଳେ ଅଉ ସିପ୍ରା ଫେରିନାହାନ୍ତି । ଗଲାବେଳେ ପ୍ରବୋଧ ସରସୀକୁ କହିଗଲା ଆଉ କିଛିଦିନ ପରେ ସିପ୍ରାକୁ ଆସି ନେଇ ଯିବାପାଇଁ !

ପ୍ରବୋଧକୁ ବିଦାୟ ଦେଇ ମିନତି ଅନୁଭବକଲା ଗୋଟାଏ ବିରାଟ ନିଃସଙ୍ଗତା—ଗୋଟାଏ ଅପୂର୍ଣ୍ଣତା । ଏତେଦିନ ଧରି ପ୍ରବୋଧ ଥିଲା—ଆଉ ମନେ ହେଉଥିଲା—ଜଗତରେ ତା' ପରି କି ଆଉ କେତେ ବଞ୍ଚିତ କ୍ଷୁଧିତ ମାନବାତ୍ମା ଅଛନ୍ତି ! ଆଉ ସେଇଟା ଥିଲା ଦୁଃଖର ଜୀବନରେ ଗୋଟାଏ ପ୍ରଧାନ ସାନ୍ତ୍ୱନା !

ମିନତି—ସରସୀର ଶୋଇବାଘର ଭିତରକୁ ପଶିଆସିଲା । ରାତିରେ ଖାଇବାର ଇଚ୍ଛା ନାହିଁ ତାର ! ଘର ଭିତରଟା ଅନ୍ଧାର—

ସୁଇଚ୍‌ଟା ଜାଳିଦେଇ ଦେଖିଲା ସରସୀ ଅନ୍ଧାରରେ ଖଣ୍ଡେ ଆର୍ମଚେୟାର ଉପରେ ଅଉଜି ବସିଛି—ନୀରବରେ । ଆଖି ଦ'ଟାରେ ତାର ମ୍ଳାନତା—ସ୍ବପ୍ନର ପୁଞ୍ଜୀଭୂତ ବେଦନା ଯେମିତି ଠୁଳ ହୋଇଛି ସେଠି—

ମିନତି, ସରସୀର କପାଳ ଉପରେ ହାତରଖି କହିଲା—କଣ ଦେହ ଖରାପ ଲାଗୁଛି ? ...

ସରସୀ ରହିଲା ନୀରବ—ତା' ଭିତରେ ଭିତରେ ଗୋଟାଏ ତୀବ୍ର ଅଭିମାନ—ଘୃଣା—ଉତ୍ତେଜନା—

ମିନତି ପୁଣି ପଚାରିଲା—କଣ ହେଉଛି ତମର ?

ସରସୀ କହିଲା...ମିନତି ! ବହୁତ ଅଭିନୟ ଦେଖିଛି, ପୁଣି କାହିଁକି ?

ମିନତି ଏଇ ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତତାରେ ରହିଲା ନୀରବ...ସରସୀ କହିଚାଲିଲା...ମୁଁ ନିଃସ୍ୱ ହୋଇପାରେ, ଗରିବ ହୋଇପାରେ ତଥାପି ତମର ସ୍ୱାମୀ...ଆଉ ସ୍ୱାମୀ ହିସାବରେ ତମ ଉପରେ ବହୁତ ଦାବୀ ଅଛି ମୋର !

ମିନତି କହିଲା...ଦାବୀ ତମର, କୌଣସି ଦିନ ତ ଅସ୍ୱୀକାର କରିନି ମୁଁ !

ସରସୀ କହିଲା—ଅସ୍ୱୀକାର କରିନା, କିନ୍ତୁ ପ୍ରବଞ୍ଚନା କରିଛ, ମୋର ସରଳତାର ଯଥେଷ୍ଟ ସୁଯୋଗ ନେଇଛ ! କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଜାଣିବାକୁ ଚାହେଁ ମିନତି, ଏଇଟା କଣ ତମର ଅଭିଜାତ୍ୟ ?

ମିନତି କହିଲା ...ଅତିରିକ୍ତ ଭୂମିକା ନିଷ୍ପ୍ରୟୋଜନ !

କଣ୍ଠରେ ତାର ବିଦ୍ରୋହ—

ସରସୀ କହିଲା···ମିନତି ! ତମର ବଞ୍ଚିତ, ରିକ୍ତ ଦେବରଙ୍କି ବିବାହୃତ—! ତମ ପାଖରୁ ସହାନୁଭୂତି ନ ପାଇଲେ ଅନ୍ତତଃ ଚାଲିଯିବ ତାଙ୍କର !

ମିନତି କେବଳ ଚାହୁଁ ରହିଲା ସରସୀ ଆଡ଼େ···ଅକ୍ଷି ଦୁ'ଟା ତାର ଲୁହାରେ ଜୀବନ୍ତ !

ସରସୀ କହିଚାଲିଲା—କିନ୍ତୁ ତମେ ଏତିକି ବୁଝିପାରନା ମିନତି, ପ୍ରବୋଧ ବାବୁ ମୋ'ଠୁ ବୋକା ନୁହଁନ୍ତି—କିଛି ହେଲେ ବି ଗୋଟାଏ ମିଲର ମ୍ୟାନେଜର—ତମର ଏ ଅଭିନୟ ଟିକିକ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଧରାପଡ଼ିବା ପାଇଁ କେତେ ଡେରି ?

ମିନତି କହିଲା—ସବୁକଥାର ଗୋଟାଏ ସୀମା ଥାଏ—ଆଉ ସେଇ ସୀମା ଲଙ୍ଘନ କରିବା ସମାଜର ମଣିଷ ଚକ୍ଷୁରେ ପାପ ତ ନୁହେଁ ମହାପାପ !

ସରସୀ କହିଲା · ଆଉ ଉପଯାଚିକା ହୋଇ ସନ୍ଧ୍ୟା ଅଭିସାର ରଚିବା ମହାପୁଣ୍ୟ ନା ? ମିନତି··· ବିବାହିତା ତମେ !

ମିନତି କହିଲା—ନୀଚତାର ନିମ୍ନତମ ସ୍ତରକୁ ଯିବା ପାଇଁ ତମର କେଉଁଠି ଡେରି ଅଛି ଆଉ ? ଅନ୍ୟର ଦୁଃଖରେ ଦୁଃଖ ପ୍ରକାଶ କରିବା, ସାନ୍ତ୍ୱନା ଦେବା—ଆଉ ତମର ଶଯ୍ୟା କରି ଝୁପାଙ୍କର ଅଭିସାର ରଚିବା ଏକକଥା ନୁହେଁ । ଏଇଟା ଭୁଲିଯାଅନା ଯେମିତି···ତା'ହେଲେ ହୁଏତ କବିତାରେ ତମର ରହିବ ରହିବ ଭୁଲ—

···ଝଡ଼ପରି ଘରୁ ବାହାରି ଚାଲିଗଲା ସେ !

ବାହାରେ ହର୍ଣ୍ଣ ଶୁଭିଲା—ସଚେଶ ଆଉ ସିପ୍ରା ଫେରି ଆସିଛନ୍ତି ବୋଧହୁଏ ।

—ଏଗାର—

ତା' ପରଦିନ ମିନତି ଚାଲିଗଲା ଗୋପାଳପୁର ।

ସେଠି ଥାନ୍ତି ତାର ଜଣେ ଦୂର ସମ୍ପର୍କୀୟ ଭାଇ । ଗଲାବେଳେ ସରସୀକୁ ବିଶେଷ କିଛି କହିଯାଇନି···ସରସୀ ବି ମିନତିର ଏଇ ଯିବାଟାକୁ ବିଶେଷ ମନୋଯୋଗ ଦେଇନି—ମିନତି ପ୍ରତି ତା' ଅନ୍ତରରେ ଘୃଣା—ତା' କୁଟୁଙ୍କରେ ଖାଲି ଅଭିଯୋଗ । ସରୋଜ ଗଲା ମିନତି ସଙ୍ଗରେ—ମିନତିକୁ ଗୋପାଳପୁରରେ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଯିବ ବମ୍ବେ—ଛୁଟି ତାର ସବ ଅସୁଛି !

ଏଠି ରହିଗଲେ ସିପ୍ରା ଆଉ ସରସୀ !

ପ୍ରବୋଧର ଏମିତି ହଠାତ୍ ଏଲାହାବାଦ ଯିବାରେ ସିପ୍ରା ସାମାନ୍ୟ ଚଞ୍ଚଳ ହୋଇ ଉଠିଲା । ପ୍ରବୋଧ ହୁଏତ ସବୁ ଜାଣି ପାରିଛନ୍ତି ! ଗଲାବେଳେ ଅନ୍ତତଃ ପ୍ରବୋଧ ତ ତା' ସଙ୍ଗରେ ଦେଖାକରି ଯାଇଥାନ୍ତା ! ତା'ପରେ ଏଲାହାବାଦରୁ ଏତେ ଜରୁରୀ ଟେଲିଗ୍ରାମ ଆସିବା କଥା ତ ପ୍ରବୋଧ ତାକୁ କହି ନାହିଁ !

ସିପ୍ରା ଭାବିଲା···ସେ ଚାହିଁଥିଲା ମୁକ୍ତି ! ମୁକ୍ତିପଥରେ ଆଗେଇ ଚାଲିଛି ଆଜି ସେ ! ପାଦର ଶୃଙ୍ଖଳ ବନ୍ଧନକୁ ଛିଣ୍ଡାଇ ଦେଇଛି ସେ ନିଜ ହାତରେ—ତେବେ ପୁଣି ପ୍ରବୋଧ କଥା ନେଇ ମୁଣ୍ଡ ଖେଳାଇ ଲାଭ କଣ ?—ପ୍ରବୋଧ ତାର ସ୍ୱାମୀ, ବାସ୍ ଏଇ ଲୌକିକ ପରିଚୟ ଟିକକ ଯଥେଷ୍ଟ ! —ସିପ୍ରା ତ ଆଉ ସ୍ତ୍ରୀ ବୋଲି ପ୍ରବୋଧର କିଣା ଦାସୀ ନୁହେଁ !

—ସରୋଜ ଥିଲା ଦିନଗୁଡ଼ା କଟିଯାଉଥିଲା ଏକାରକମ୍ ! ସରୋଜ ଯିବାପରେ ସିପ୍ରାକୁ ଲାଗିଲା ଦିନଗୁଡ଼ା ଯେମିତି କାଟିବାକୁ

ରୁଚେହିଁନା ! ଏଲ୍‌ହାବାଦ ରହିଗଲେ ମଧ ହୁଅନ୍ତାନି... କିନ୍ତୁ ଏତେ ଶୀଘ୍ର ପୁଣି ସେଇ ବନ୍ଧନ ଭିତରକୁ ଫେରି ଯିବାପାଇଁ ମନ ରୁଚେହିଁନା--

\+ + +

ସରସୀ ଅଉ ସିପ୍ରା——

\+ + +

ସରସୀ, ରୁଚେହିଁ ଅଣ୍ଟସ୍ଥ—

ମିନତି, ଯିବାସରେ ସରସୀର ଜୀବନଟା ହୋଇ ଉଠିଛି ବିଷ କୁ...ନିଜର ଜୀବନ ପ୍ରତି ତାର ଆସିଛି ଗ୍ଲାନି—ଘୃଣା ! ମିନତି—ତା'ର ସ୍ତ୍ରୀ । ଦିନେ ମିନତି, ତାକୁ କହୁଥିଲା, ସେ ତାଙ୍କୁ ଭଲପାଏ ବୋଲି ! କିନ୍ତୁ ସେ'ଦିନ ସେ ବୁଝିପାରି ନଥିଲା କାହିଁକି, ମିନତି ଯାହା କହୁଛି ସବୁ ମିଛକଥା— ସବୁ ମିଛ ଅଭିନୟ ? ବୋକା ବୋଧହୁଏ—କିନ୍ତୁ ମିନତି ତାର ଏଇ ବୋକାମିର ସୁଯୋଗ ନେଲା କାହିଁକି ?

ପ୍ରବୋଧର ଦୁର୍ବଳତାର ସୁଯୋଗ ନେଇଛି ମିନତି—

ସରସୀ, ଭାବିଲା—ତା'ର ନିଜର ଜୀବନଟା ତ ନଷ୍ଟହୋଇ ଯାଉଛି ମିନତିର ଏଇ ଅଭିନୟରେ ଭୁଲି—ତା'ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସିପ୍ରାର ଭବିଷ୍ୟତ ବି ନଷ୍ଟ କରି ଦେଉଛି ମିନତି, ଅଜଣା ହାତେ ହାତେ । ମିନତି—ନାସ୍ତି ତା' ଭିତରେ ପୁଣି ହଠାତ୍ ଏ ରାକ୍ଷସୀର କ୍ଷୁଧା ଜାଗିଲା କାହିଁକି ?

ସିପ୍ରା—ଛିଃ, ମନରେ ତାର ହେଲା ଭୀଷଣ ଦୁଃଖ ! ସରଳା ସିପ୍ରା ସେ' ହୁଏତ ଜାଣେନା'—ତା'ର କଣ ହୋଇଯାଇଛି ଅଜ୍ଞ ! ନିହାତି ସରଳ ଭାବରେ ସେ ପ୍ରବୋଧଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି ଦେଇଛି ମିନତି ହାତରେ ! ଅଉ ପ୍ରବୋଧ—ପୁରୁଷ ସେ । ଖୁବ ଦୁର୍ବଳତାରେ ଭରା ! ପଦେ, ପଦେ ତାର ଭୁଲ୍ ହେବା ସ୍ୱାଭାବିକ ।

ସରସୀକୁ ଲାଗିଲା—ସେ ଯେମିତି ନିହାତି ବୋକା । ଏତେ ଭବିତା ଦେଖିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ସେ ନିପଟ ବୋକା । ମିନତିପରି, ଗୋଟାଏ ସାଧାରଣ ସ୍ତ୍ରୀ, ତାର ଜୀବନନେଇ ଖେଳ, ବସିଛି । ମିନତିକୁ ସେ କାହିଁକି ଭଲପାଇଲା ? ବିବାହ କଲା କାହିଁକି ? ସଂସାର—କିଏ ଜାଣେ ? ମିନତିର ଛଳନାରେ ସେ' ଯେ ମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ନଥିବ କିଏ ଜାଣେ ? ନାରୀର ମାୟାରେ, ବନ୍ଧ ହେବାପାଇଁ ପୁରୁଷକୁ ଲାଗେ କେତେ ସମୟ ?

ନାଁ—ସବୁ trash ! ମିନତି—ତା'ର କେବେ ନଥିଲା ! ମିନତି କିଏ ସେ ଜାଣେନା !

ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଭାବରେ, ସେ ସେଲ୍ଫରୁ ଖଣ୍ଡେ ବହି, ବାଛିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ତାର ମନେହେଲା—ସେ କୋଉଠି ଭୁଲ୍ କରୁ ନାହିଁ ତ ? ଜୀବନରେ ହିସାବ କରି, ପାଦ ପକାଇବାର ସଜାଗ ସତର୍କତା ଭିତରେ ବି ବେଳେ ବେଳେ ହୋଇଥାଏ ଭୁଲ ! ମିନତି ବିଷୟରେ ସେ ଯାହା ଭାବୁଛି... ଭୁଲ ଭାବୁ ନାହିଁ ତ ? କିନ୍ତୁ ସେ'ଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟା—ସରସୀର ଆଖି ଆଗରେ ଭାସିଉଠିଲା —ମିନତି ପ୍ରବୋଧର ମୁଣ୍ଡଟାକୁ ନିଜର ଗୋଡଉପରେ ଆଉଜାଇ ଆଣି, ଓ-ଡ଼-କଲୋନ୍ ଘଷୁଛି !

Bogus.........

ଖଣ୍ଡେ ସିଗାରେଟ୍‌ରେ ନିଆଁ ଲଗାଇ ଲଗାଇ ଘରଭିତରୁ ସେ ଗମ୍ଭୀର ଭାବରେ ପଦାକୁ ବାହାରିଗଲା ।

ବାହାରେ...ଫୁଟିଲାଣି ଟକ୍-ଟକ୍ ଖରା, ସକାଳର । ପବନରେ ଭାସି ଆସୁଛି ଭଜାଘାସର ଗନ୍ଧ— ଶିଶିରର ସୁରଭି ! ଭିତରେ...

ଏତେ ଅବଶ୍ରାନ୍ତ, ଏତେ ଅନ୍ଧକାର, ଏତେ ଦୁଃଖ ! କିନ୍ତୁ ବାହାରେ କେମିତି ଗୋଟାଏ ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦତା ! ସୃଷ୍ଟିର ଗୋଟାଏ ସରଳଗତି ! ମଣିଷ ଜୀବନଟା ଯଦି ଏମିତି ହୋଇଥାଆନ୍ତା । ନିର୍ମଳ—ସକାଳର ଏଇ ଅଲୋକିତ ଆକାଶ ପରି !

ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଭାବରେ ମିନତିର ଶୋଇବା ଘର ଭିତରକୁ ପଶିଗଲା । ସିପ୍ରା, ଡ୍ରେସିଂ ଟେବୁଲ ସାମ୍ନାରେ ଠିଆହୋଇ ମୁଣ୍ଡ କୁଣ୍ଡାଉଛି । ସିପ୍ରା ସଦ୍ୟସ୍ନାତ...ମୁଣ୍ଡରୁ ତାର ଝରିପଡ଼ୁଛି ବୁନ୍ଦା, ବୁନ୍ଦା ପାଣି ଭଳି । ଅନ୍ଧକାର ଆକାଶରୁ ଯେମିତି ମୁମୂର୍ଷୁ ଧରଣୀ ଉପରେ ଝରିପଡ଼େ ବୁନ୍ଦା ବୁନ୍ଦା ଶୀକର । ସରସୀକୁ ଖୁବ୍ ଭଲ ଲାଗିଲା,...ଏଇ କେଶ ପ୍ରସାଧନରତା ସିପ୍ରାର ଭଙ୍ଗିମା ! ସେ ଯେମିତି ଆସି ପହଞ୍ଚିଛି—ସେ କୋଉ ପରୀ ରାଜ୍ୟର ରାଜପ୍ରାସାଦରେ ।

ସରସୀ କେତେବେଳଯାଏ ଚାହିଁରହିଲା ସିପ୍ରା ଆଡେ । ସିପ୍ରା ହଠାତ୍ ମୁହଁ ବୁଲାଇ କହିଲା—ଓଃ ! ସରସୀ ଦେବୀ ଯେ –

ସରସୀ, ଟିକିଏ ସଙ୍କୁଚିତ ହୋଇ କହିଲା—ହଁ, ଏକ , ଏକା ଖୁବ୍ ଖରାପ ଲାଗୁଛି !

ସିପ୍ରା କହିଲା...କିନ୍ତୁ ।

ସରସୀ ଖଟ ଉପରେ ବସିପଡ଼ିଲା । ବିଛଣାରେ, ନଗ୍ନନାରୀ—ଅଙ୍ଗରେ ଗୋଟାଏ ଉଗ୍ରଗନ୍ଧ ।

ସିପ୍ରା ସରସୀ ପାଖରେ ଆସି ବସି ପଡ଼ିଲା । କିନ୍ତୁ ପୁଣି ହଠାତ୍ ଉଠିପଡ଼ି କହିଲା—ଓଃ ! ଆପଣ 'ବର୍ତ୍ତମାନ ଉଠୁଛନ୍ତି ବୋଧହୁଏ ।

ସରସୀ କହିଲା—ହଁ

ସିପ୍ରା କହିଲା—ଅଚ୍ଛା, ଆପଣ ବସିଥାନ୍ତୁ, ମୁଁ ଚା'ଟା ନେଇଆସେ ।

ସରସୀ କହିଲା—କିନ୍ତୁ ଆପଣ ଏଇଠି ଷ୍ଟୋଭ୍ ଜାଳି ଚା’ କରନ୍ତୁ । ଆଜ ଏଇ ଏମିତି ରଙ୍ଗୀନ୍ ସକାଳରେ ତମ ହାତରୁ କପେ ଚା’ ଖାଇବାର ଲୋଭ ସମ୍ଭାଳି ହେଉ ନାହିଁ !

ସିପ୍ରା, ମୁହୂର୍ତ୍ତିକ ପାଇଁ ଚାହିଁଲା ସରସୀ ଆଡ଼େ । ଆଖିରେ ତାର—କ୍ଷୁଧା, ବୋଧହୁଏ ।

\+ \+ \+

ତା’ ପରଦିନ——

ମୌନ—ଗମ୍ଭୀର···ତପୋରତ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ପରି । ଖୋଲା ଦୁଆରବାଟେ, ଦେଖାଯାଏ କାଠଯୋଡ଼ୀର ରୌଦ୍ରଦୀପ୍ତ ବାଲୁଶଯ୍ୟା—ଉପରେ ନେଳୀ ପାଣିଧାରର ବିସର୍ପିଳ ରେଖା !

ସରସୀ—ଯାଇଛି ସକାଳୁ ତାର ଜଣେ ବନ୍ଧୁଘରକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣରେ । ସିପ୍ରା, ଏକା ଶୋଇ ଶୋଇ ପଢ଼ୁଥିଲା ଖଣ୍ଡେ ଇଂରେଜୀ ମାଗାଜିନ୍ । ପଢ଼ାରେ ମନ ଲାଗୁ ନଥାଏ । ମନରେ ଆସୁଥାଏ, କେତେ ଗୁଡ଼ାଏ ଖାପଛଡ଼ା ଚିନ୍ତା । ସେ’ ସବୁ ସରୋଜ, ପ୍ରବୋଧ ଆଉ ନୂଆଭାବର ସରସୀକୁ କେନ୍ଦ୍ରକରି । ମନରେ ତାର ଆଜି ସର୍ବନାଶୀ କ୍ଷୁଧା !

ସିପ୍ରା, ବାରଣ୍ଡା ରେଲିଂ ଉପରେ ଭରାଦେଇ ଚାହିଁ ରହିଲା,—କାଠଯୋଡ଼ୀ ସେପାରିର ଧୂସର ନୀଳିମ ଦିଗନ୍ତ ଆଡ଼େ ।

ତାର ମନରେ ବେଶୀକରି ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁଥାଏ, ପ୍ରବୋଧର ଏଇ ହଠାତ୍ ଏଲାହାବାଦ ଚାଲିଯିବା ନେଇ । ପ୍ରବୋଧ—ଏମିତି ହଠାତ୍, ନିହାତ ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ଭାବରେ ଚାଲିଯିବାର ମାନେ କଣ ? ଗଲାବେଳେ ସିପ୍ରାକୁ ଅନ୍ତତଃ କିଛି କହି ଯାଇ ପାରିଥାନ୍ତା । ଛାଡ଼—ପ୍ରବୋଧ କଥା ଭାବି ଲାଭ କଣ ? ହାତେ, ହାତେ ତ ସେ ବନ୍ଧନର

ଶୃଙ୍ଖଳ ଛିଣ୍ଡାଇଛନ୍ତି । ତେବେ ପୁଣି ସେଇ ବନ୍ଧନର ନିଶା ତାଙ୍କ ପ୍ରବୋଧ—ଯଦି ଜାଣେ ସତ କଣ ? କିନ୍ତୁ—

ସରୋଜ ବମ୍ବେରେ ପହଞ୍ଚିବ କେବେ ? ଗଲେ ଚିଠି ଦେବ ? କିଏ ଜାଣେ ହୁଏତ ଗୋଟାଏ ଦୁସ୍ୱପ୍ନପରି ସବୁଗୁଡ଼ା ହୁଏତ ଭୁଲି ଯାଇପାରେ । ଭୁଲିଯିବାଟା ବି ଅସ୍ୱାଭାବିକ ନୁହେଁ । ସିପ୍ରା ତ ସରୋଜକୁ ଭୁଲି ପାରିନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ସିପ୍ରାର ଭିତରେ ଏଇ କଥାଟା ନେଇ ଜାଗେ, ଯେମିତି ଗୋଟାଏ ବିରାଟ ପ୍ରଶ୍ନବାଚକ । ସେ ହୁଏତ ଜାଣେନା—ତାର ଅଜାଣରେ ସେ କୋଉଦିନ ସରୋଜଙ୍କୁ ଭଲପାଇ ବସିଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସରୋଜଙ୍କୁ ଭଲପାଇବାରେ ସାର୍ଥକତା କୋଉଠି ? ସିପ୍ରା ବିବାହିତା । ତା'ପରେ— ପ୍ରବୋଧ ! ପ୍ରବୋଧର ସ୍ୱାମୀତ୍ୱକୁ ଏମିତି ଭାବରେ କଣ ଅସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇ ପାରେ ? ପ୍ରବୋଧ— ସିପ୍ରା ପାଖରେ ତାର ସ୍ୱାମୀତ୍ୱର ହକ୍‌ପାଉଣା ଦାବୀ କରିପାରେ । କିନ୍ତୁ ସେ ଦାବୀଟାକୁ ମାନି, ନ ନେଲେ ସତ କଣ ? ଆଉ ସରୋଜ, ସେ ଯଦି ସିପ୍ରାର ଦାବୀ ଅସ୍ୱୀକାର କରେ ! ତାର ବା ସରୋଜ ପାଖରେ ଦାବୀ କରିବାର ଅଛି କଣ ? ସରୋଜଙ୍କୁ କଣ ଭଲପାଏ ?

ମିନା, ହଠାତ୍ ଗୋପାଳପୁର ଗୁଲିଯିବାର ମାନେ ? ତା'ପରେ ସରସୀ, ସେ ବା କାହିଁକି ତା' ପାଖକୁ ଆଜି ସକାଳେ ଆସିଲା, ଅଫିସରେ ଗୋଟାଏ ଅର୍ଦ୍ଧପୂର୍ଣ୍ଣ ଇଙ୍ଗିତ ନେଇ । ଏତେଦିନ ସେ ହୁଏତ କେଇଥର ଆସିଲାଣି—କିନ୍ତୁ ସରସୀ ତ କେବେ, ତା'ହାତ ତିଆରି ଚା' ଖାଇବାପାଇଁ ଏତେ ବ୍ୟାକୁଳତା ଦେଖାଇ ନାହିଁ ! ତା' ପରେ ଚା' ତିଆରି କରିଦେବା ପାଇଁ ତ ଲୋକର ଅଭାବ ନଥିଲା ! ସରସୀ···ତା' କଥା ଭାବି ସିପ୍ରାର ସୂକ୍ଷ୍ମ ନାରୀ ଅନ୍ତରରେ ଆସୁଥାଏ କେମିତି ଗୋଟାଏ ଶିହରଣ ।

ସିପ୍ରା ପୁଣି ଫେରିଆସି, ସେଇ ଇଂରେଜୀ ମାଗାଜିନ୍ ଖଣ୍ଡ ଧରି ବସିପଡ଼ିଲା ।

ସତେଶଙ୍କ ଥିଲା ଦିନଗୁଡ଼ାକ କଟିଯାଉଥିଲା ବେଶ୍ । କିନ୍ତୁ ସତେଶଙ୍କ ଚାଲିଯିବାପରେ, ତାକୁ ସବୁ କେମିତି ଖସ୍ପ ଲାଗିଲା । ତାର କାରଣ କିଛି ଖୋଜି ପାଇ ପାରେ ନାହିଁ ସେ । ସତେଶଙ୍କ ପ୍ରତି ତାର ଏ ଆକର୍ଷଣ କାହିଁକି ? ଯୌବନର କ୍ଷୁଧା ନା ମନର କ୍ଷୁଧା ? ପ୍ରବୋଧର ଅତ୍ୟାଗ୍ରହରେ ତ ସିପ୍ରାର ଯୌବନର ପଶୁ କୋଉଦିନୁ ପାଇଛି ସମାଧି ! ଯୌବନର ସେଇ ଗୋଟାଏ ଦିଗ ଦେଖି ଦେଖି ତାର ସତେ, ସତେ ଆସିଛି ଗୋଟାଏ ବିରକ୍ତି ! ଜୀବନରେ ଜାଗିଛି ତାର ମନର କ୍ଷୁଧା ସତେଶଙ୍କୁ ପାଇବା ପାଇଁ !

ସତେଶଙ୍କୁ ସେ ଭଲପାଏ ? କେତେଥର ମନରେ ତାର ଉଠିଛି ଏଇ ପ୍ରଶ୍ନ···କିନ୍ତୁ ଠିକ ଉତ୍ତର ଖୋଜି ପାଇ ନାହିଁ । ଶତବାର, ସେ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିଛି ତାର ମନୋଭାବ ସତେଶଙ୍କ ପ୍ରତି—କିନ୍ତୁ କୌଣସି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚି ପାରିନାହିଁ ସେ । ସତେଶଙ୍କ ପାଖରେ ଏମିତି ଉପଯାଚିକା ହୋଇ ନିଜର ଦେହ ମନ ଦେବା ତଳେ ଅଛି କଅଣ ? ଭଲ ପାଇବା ? ନା ପ୍ରବୋଧର ପୌରୁଷକୁ ଅପମାନ ଦେବାର ଗୋଟାଏ ବଳବତୀ ଇଚ୍ଛା ? ପ୍ରବୋଧର ସ୍ୱାମୀତ୍ୱର ଦାବୀ ବିରୁଦ୍ଧରେ ବିଦ୍ରୋହ ? ହୁଏତ ଦୁଇଟା ଯାକ ।

ସବସୀ, ଫେରିବ କେବେକେବେଳେ ? ଏକା, ଏକା ବଡ଼ ଖସ୍ପ ଲାଗୁଛି ।

ଲେଟର୍‌ପାଡ଼୍‌ରୁ ଖଣ୍ଡେ କାଗଜ ଛିଣ୍ଡାଇ ଲେଖି ବସିଲା ଖଣ୍ଡେ ଚିଠି ।

କଟକ

ସ୍ନେହର ସରୋଜ !

ନିର୍ଜନ ଦ୍ୱିପ୍ରହର । ସରସୀବାବୁ ସକାଳୁ ତାଙ୍କର ଜଣେ ବନ୍ଧୁ ଘରକୁ ଯାଇଛନ୍ତି । ସାରା ଘରଟା ଲାଗୁଛି ନିଶୂନ । ଆଜି ମୁଁ ତମପାଖକୁ ବସି ଲେଖୁଛି ଏଇ ଚିଠି ଖଣ୍ଡିକ । କଣ ଲେଖିବି ସରୋଜ ? କେଉଁ ଅଧିକାରରେ ଲେଖିବି ? ତଥାପି, ଲେଖୁଛି । ନ ଲେଖି ରହି ପାରୁନାହିଁ... ସେଇଥି ପାଇଁ ! ସରୋଜ... ତମକୁ ମୁଁ ଭଲପାଇଛି ! ତମର ମୋର ଏଇ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଭଲପାଇବା ଉପରେ ହୁଏତ ବିଶ୍ୱାସ ଆସି ନପାରେ । ବିବାହିତାର ଭଲପାଇବା ! ମୋର ସ୍ୱାମୀ ଅଛି ! ତଥାପି ତମକୁ ଭଲ ପାଇଛି ସରୋଜ ! ସେଇଥିପାଇଁ ଉପଯାଚିକା ସାଜି, ତମକୁ ମୋର ଦେହ ଦେଇଛି ସରୋଜ ! ...

କିନ୍ତୁ, ଚିଠିଟା ଶେଷ କରି ପାରିଲା ନାହିଁ, ଚାରି ଫରକାବାଟେ ତଳକୁ ଫିଙ୍ଗି ଦେଲା ।

ସରୋଜ...

ସେ ବିବାହିତା ! ସ୍ୱାମୀ ଅଛି ତାର ! ତାର ଜୀବନ ବଡ଼ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ! ସରୋଜ ପାଇଁ ଶଇଧନ ସ୍ଥାନାଭାବ ସେଠି ।

ସରୋଜ—ଜୀବନରେ ତାର ଗୋଟାଏ ଦୁର୍ଘଟଣା ! ଭୁଲିଯିବା ଉଚିତ । କିନ୍ତୁ ଭୁଲି ପାରେନା ଯେ ! ଭୁଲିବାକୁ ଯେତେ ଚେଷ୍ଟା କରେ—ସରୋଜକୁ ପାଖରେ ନିବିଡ଼ ଭାବରେ ପାଇବାର କାମନାଟା ସେତେ ବଢ଼ି ଉଠେ ! ତଥାପି—ବଞ୍ଚିବାକୁ ଗଲେ ମଣିଷକୁ ବହୁତ କଥା ଭୁଲିଯିବାକୁ ପଡ଼େ !

ସ୍ମିତା ଉଠି ବାରଣ୍ଡା ରେଲିଂ ଉପରେ ପୁଣି ଭାର ଦେଇ ଛିଡ଼ା ହେଲା ।

ଶୀତଦିନର ଅପରାହ୍ନ ! ଗଳିନେଉଠା ବେଳ ! ଦେହଟା କେମିତି ଶୀତେଇ ଉଠୁଛି !

ବାହାରେ ମଟରର ହର୍ଣ୍ଣ ଶୁଭିଲା । ସରସୀ ଫେରିଲାଣି ବୋଧହୁଏ । ସିଡ୍ରା ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇଗଲା ।

—ବାର—

ଗୋପାଳପୁରେ, ମିନତି !

ଏଠି ଥାଆନ୍ତି ତାର ଜଣେ ସମ୍ପର୍କୀୟ ଭାଇ—ରମେନ୍ ! ବାଙ୍କ୍‌ରେ ଅଛି ଅଜସ୍ର ଟଙ୍କା—ବିଶାଳ ଜମିଦାରୀ !

ରମେନ୍ ବିବାହିତ ! ସ୍ତ୍ରୀ, ତାର ରେଣୁ । ଶିକ୍ଷିତା, ଆଧୁନିକା, ବେଶ୍ ପରମାର୍ଜିତ ରୁଚି । ରମେନ୍‌ର ସଂସାରରେ—ରମେନ ଆଉ ରେଣୁ । ବେଶ୍ ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦ...ସହଜ ଜୀବନ ।

ମିନତିକୁ ହଠାତ୍ ଦେଖି, ରମେନ୍ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲା ବହୁତ—କାରଣ ବି ଥିଲା ବହୁତ ।

ରମେନ୍ ପାଖରେ ମିନତି, ଚିରଦିନ ଗୋଟାଏ ପ୍ରହେଳିକା ! ତାର ଭିତରେ ହୁଏତ ବହୁଥିବ ବୈଶାଖୀ ଝାଞ୍ଜି—କିନ୍ତୁ ବାହାରେ ଶୀତ ସକାଳର କାକର । ବାହାରୁ ମିନତିର ଭିତରଟା ବୁଝିବା ଅସମ୍ଭବ !

ରମେନ୍ ପଚାରିଲା—ମିନତି ! ଜଣେ ବାଟ ଭୁଲିନା କଣ ?

ମିନତି କହିଲା—ଠିକ୍ କହିଛ ରମୁଭାଇ ..! ବାଟଭୁଲି, କୁଆଡ଼େ ଯେ ଚାଲିଥିଲି ଜାଣେନା । ହଠାତ୍ ମନେପଡ଼ିଲା ଗୋପାଳପୁର ଅଛ ତମେ । ସେଇଥିପାଇଁ ବାହାରିକି ଚାଲିଆସିଲି

ପ୍ରଥା । ଯଦି, ସେଇ ଲକ୍ଷହୀନ ଚଲାରୁ ଅବ୍ୟାହତି ପାଏ, ଏଠି କିଛୁଦିନ ପାଇଁ ।

ରମେନ୍; ବିଛଣାରେ ବସି ଏକା ଏକା ଖେଳୁଥିଲା "ପେସେନସ୍" । ତେଣୁ ଅନ୍ୟଘରେ ।

ରମେନ କହିଲା—କଥା ଗୁଡ଼ାକ ଖୁବ୍ ସ୍ପଷ୍ଟ ! କିନ୍ତୁ ବୁଝି-ପାରୁନାହିଁ କିଛି ।

ମିନତି କହିଲା—ବୁଝିବାର ବିଶେଷ ପ୍ରୟୋଜନ ନାହିଁ ! ଅପିକ୍ଷ ଟେଞ୍ଜିନ ।

ରମେନ୍ ପଚାରିଲା···ସବସା ?

ମିନତି କହିଲା—ସେ ଅପିଥାନ୍ତେ । କିନ୍ତୁ ସେଠି ତାଙ୍କର କେତେ କାମ । ସେଷ୍ଟଟା ତ ଅନ୍ତତଃ ରହିଛି ! ତାର ଦେଖା ଶୁଣା—

ରମେନ୍, ତାସ ଗୁଡ଼ାକୁ ନିହାତି ଗମ୍ଭୀର ଭାବରେ ଦେଖି ଦେଖି କହିଲା—Oh ! that is alright.

\+ \+ \+

ମିନତିର ଦିନଗୁଡ଼ା, ଏଠି କଟିଗଲେ ଏକରକମ । ବେଳେ ବେଳେ ମନେପଡ଼େ ସୁଦୂର ଅତୀତ କଥା । ବିଶେଷ ଭାବରେ ମନେପଡ଼େ, ତାର ବିବାହ ପୂର୍ବରୁ ସେ ଗୋଟାଏ ଦିନ ।

ସେଦିନ ବାପା ତାର କହିଥିଲେ—ମିନା ! ଏ ବିବାହରେ ସୁଖୀ ହୋଇ ପାରିବୁ ତ ?

ମିନତି, ସେ ଦିନ ରହିଥିଲା ନୀରବ । ହୁଏତ ଭାବିଥିଲା, ବିବାହ ପରେ ସରସୀକୁ ସ୍ୱାମୀ ହିସାବରେ ପାଇବା ପରେ,

ଜୀବନରେ ରହିବ ନାହିଁ ତାର ଦୁଃଖ···ଅବସାଦ । ମୁହୂର୍ତ୍ତପରେ ମୁହୂର୍ତ୍ତ, ଦିନପରେ ଦିନ, ବର୍ଷପରେ ବର୍ଷ କଟିଯିବ, ସେ ଦୁଇଜଣଙ୍କର ଏକାନ୍ତ ସାହଚର୍ଯ୍ୟରେ ! କିନ୍ତୁ ସେ' ଦିନ···ଆଉ ଏ ଦିନ !

ଭାବେ···ଯୋଉ ଗୁଡ଼ାକ ଯାଏ, ସେଗୁଡ଼ା ପୁଣି ଫେରେ ନାହିଁ କାହିଁକି ? ଫେରି ଆସିଲେ ହୁଏତ, ଜୀବନରେ ଏତେ ଅବସାଦ ରହନ୍ତା ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ସେ ଗୁଡ଼ା ଯେ ଫେରେ ନାହିଁ ! ତେବେ ଯୋଉ ଗୁଡ଼ାକ ଯାଇଛି, ପୁଣି ସେଗୁଡ଼ାକୁ ଫେରି ପାଇବା ପାଇଁ ମନରେ ଜାଗେ କାହିଁକି ଗୋଟାଏ ନିଶା ? ଜୀବନଟା କାହିଁକି କଟିଯାଏ ସେଇଗୁଡ଼ାକର ପ୍ରତୀକ୍ଷାରେ ?

ସରସୀ···

କିଛି ବୁଝିପାରେ ନାହିଁ ? ଭୁଲ୍ କାହାର ? ମିନତିର ଅଜ୍ଞାନ ଏଇ ନିଃସହାୟତା ପାଇଁ ଦାୟୀ କିଏ ? ସରସୀ ! ବୋଧହୁଏ । କିନ୍ତୁ ମିନତି ତ ଦିନେ ଚାହୁଁ ଥିଲା ସରସୀକୁ···ଆଜି ବି ଚାହେଁ ! ସରସୀ କଣ ସେଦିନ ଯାହା କହୁଥିଲା ସବୁ ମନ ଭୁଲାଇବା ପାଇଁ ? ଛୁଚ୍ଛା ମିଛକଥା ? ସେ' ଦିନର ସେଇ ଅଭିସାର···ସେଇ କେତେଟା ସାର୍ଥକ ରଜନୀ···ସବୁଗୁଡ଼ାକ କଣ ଅଭିନୟ ? କିନ୍ତୁ ଦୁର୍ବଳା ମନଟି ! ଆଖିରୁ ତାର ଝରେ ଲୁହ ! ଅତୀତର ସେଇ ସ୍ମୃତି ଗୁଡ଼ାକୁ ଅପମାନ କରିବାକୁ ଯାଇ···ପାରେନା ।

କିନ୍ତୁ ସରସୀର ହୋଇଛି କଣ ? ସେ' କଣ ଅର୍ଥଲୋଭରେ ମିନତିକୁ ବିବାହ କରିଥିଲା ? କିନ୍ତୁ ଅର୍ଥ ପ୍ରତି ତାର ମମତା ତ ନାହିଁ ତା କମ୍‌ରୁ କମ୍ ତେବେ—?

ସମସ୍ୟା—ହୁଏତ, ମିନତିର ଥାଇପାରେ କୋଉଠି ଭୁଲ୍ !

\+ \+ \+

ମିନତି, ଖୋଲା ଝରକାବାଟେ ଚାହିଁ ରହିଥିଲା ନେଳୀ ସମୁଦ୍ର ଅଡ଼େ—ସେଠି ଲହରୀ—ଚଞ୍ଚଳତା—ନୃତ୍ୟ—କିନ୍ତୁ ଜୀବନ ସେଠି ଏତେ ଅବସାଦ କାହିଁକି ?

ରେଣୁ ଘରୁ ଶୁଭୁଛି ରେଣୁ ଆଉ ରମେନ୍ ଗଳାର ଶବ୍ଦ । ସେ ଦୁହିଙ୍କ ଭିତରେ ପୁଣି ବୋଧହୁଏ କଳି ଲାଗିଛି । ଅଦ୍ଭୁତ ଏଇ ସ୍ୱାମୀ ସ୍ତ୍ରୀ । ଖୁବ୍ ସହଜରେ ଏ ଦୁହିଙ୍କ ଭିତରେ କଳି ଲାଗେ ଆଉ ତା'ଠୁ ଅଧିକ ସହଜରେ ଏ ଦୁହେଁ ମିଶିଯାନ୍ତି ପୁଣି । ଏଭଙ୍କ ଆସିଲା ଦିନୁ ନିହାତି କମ୍ ବେ ପ୍ରାୟ ଶହେଥରରୁ ବେଶୀ ମିନତିକୁ ମଧ୍ୟସ୍ଥ ସାଜି, ସେ ଦୁହିଙ୍କୁ ମିଳାମିଶା କରି ଦେବାକୁ ପଡ଼ିଛି ।

ଏଇଗୁଡ଼ା ମିନତି ମନରେ ଦିଏ ଭୀଷଣ କଷ୍ଟ । ତା'ର ବଞ୍ଚିତ ନାରୀ ହୃଦୟରେ ବେଳେ ବେଳେ ଏଇ ସବୁ ଦେଖି ଜାଗେ ଗୋଟାଏ କ୍ଷୁଧା—ଏମିତି ଗୋଟିଏ ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦ, ଗୀତିକଣ୍ଠ ଦାମ୍ପତ୍ୟ ଜୀବନପାଇଁ ! କିନ୍ତୁ ସରସୀ—ସେ ଯେମିତି ବହୁତ ଦୂରକୁ ଚାଲି-ଯାଇଛି ଅଜି !

ହଠାତ୍ ଝଡ଼ ପରି ଘର ଭିତରକୁ ପଶିଆସିଲା ରମେନ୍—ପଛେ ପଛେ ରେଣୁ । ଦୁହିଙ୍କ ମୁହଁ—କେମିତି ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବରେ ଗମ୍ଭୀର ।

ରମେନ୍, ମିନତିର ଖଟ ଉପରେ ଯାଇ ବସି ପଡ଼ିଲା । ରେଣୁ ଦୁଆର ବନ୍ଧରେ ଠିଆହୋଇ ଚାହିଁ ରହିଲା ଖୋଲା ଝରକାବାଟେ—ଦେଖାଯାଏ ନେଳୀ ଅକାଶରୁ ଟିକାଏ ଆଉ ତେଣେ ଖଣ୍ଡେ ଭସା ବଉଦ !

ମିନତି କହିଲା···ପୁଣି କଣ ହେଲା ନୂଆବୋଉ ! କାଲି ଲାଗିଛି ନିଶ୍ଚୟ ।

ରମେନ୍ କହିଲା···ମିନତି ! ସୁନା ଭଉଣୀଟା ପରା, ଯା'ତ ମୋ ସୁଟ୍‌କେଶଟା ସଜାଡ଼ିଦେବୁ ! ମୁଁ ଆଜି ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଗାଡ଼ିରେ ଯିବି । ଏଠି ବନ୍ଦ ରହି ରହି ବଡ଼ ଖରାପ ଲାଗିଲାଣି ।

ମିନତି କହିଲା···ଏମିତି ହଠାତ୍ ! କୁଆଡ଼େ ?

ରମେନ କହିଲା···କୁଆଡ଼େ, ତାର କଣ ଠିକ୍ ଅଛି ମିନା ! ଯା'ର ପାଦରେ ଲାଗେ ବାଟ ଚାଲିବାର ନିଶା, ତାର କଣ ଯିବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଥାଏ କୋଉଠିକି ?

ମିନତି କହିଲା···କିନ୍ତୁ, ଏମିତି ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ଭାବରେ ତମର ବାଟ ଚାଲିବାର ନିଶା ଲାଗିଲା କାହିଁକି ?

ରମେନ୍ କହିଲା···ମିନା ! କଣ ଅଛି ମୋର କହିଲୁ ! ବଞ୍ଚିତ ମୁଁ···ରିକ୍ତ ମୁଁ··· ପାଇଛି ବହୁତ, କିନ୍ତୁ କିଛି ରଖିପାରି ନାହିଁ । ସବୁ ହଜାଇ ଦେଇଛି । କେତେଦିନ ଆଉ ବଞ୍ଚି ରହିବି ଏମିତି ବିରାଟ ଗୋଟାଏ ରିକ୍ତତା ନେଇ ?

ମିନତି କହିଲା—କାହିଁକି ? ନୂଆବୋଉ, ଗୋପାଳପୁର, ବ୍ୟାଙ୍କ୍ ଆକାଉଣ୍ଟ୍ !—ଏତେଗୁଡ଼ାଏ ଜିନିଷ ତ ତମର ଅଛି ଭାଇ !

ବହୁତ କଷ୍ଟରେ ହସ ଚାପି ରଖୁଥାଏ ।

ରମେନ୍ କହିଲା—ହଁ ମିନା !

ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସ—

ମିନତି ରେଣୁ ପାଖକୁ ଯାଇ ପଚାରିଲା—ତମର କଣ ହେଲା ନୂଆବୋଉ ?

ରେଣୁ, ଆଖିରୁ ଝରି ପଡ଼ିଲା ଦୁଇବୁନ୍ଦ ଲୁହ ।

ମିନତି ଶାଢ଼ୀ ଅଞ୍ଚଳରେ ପୋଛି ଦେଇ କହିଲା—କଣ ହେଲା କହନା !

ରମେନ୍ ଝରକାରେଲିଂକୁ ଧରି ଚାହିଁ ରହିଲା ବାହାରକୁ । ଟଏଟୁ କହିଲା—ମିନତି ! ମୋ' ସାଙ୍ଗରେ କଷ୍ଟକରି ଟିକିଏ ଯାଇପାରିବ ?

ମିନତି କହିଲା— କୋଉଠିକି ?

ରେଣୁ କହିଲା—ଆଜି ସନ୍ଧ୍ୟା ଗାଡ଼ିରେ ମୁଁ ବାପାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯିବି ।

ମିନତି କହିଲା—ଭାଇ, ପରା ଆଜି ସନ୍ଧ୍ୟାରେ କେଉଁଠିକି ଯିବେ । ତମେ ଯିବ—ଆଉ ଏଠି ରହିବ କିଏ ?

ରେଣୁ କହିଲା—ତାଙ୍କର ଘର । ସେ କାହିଁକି କୁଆଡ଼େ ଯିବେ ?

ରମେନ୍ କହିଲା—ମିନା ! ଯା'ତ ସୁଟ୍‌କେଶ୍‌ଟା ମୋର ସଜାଡ଼ି ଦେବୁ ।

ମିନତି କହିଲା—ସେଇଟା, ତମେ ସଜାଡ଼ି ନେଲେ ଚଳିବ । ହିଁ କଣ କହିଲ ନୂଆବୋଉ ?

ରେଣୁ କହିଲା—ମୁଁ ମିଛେ ମିଛେ ଏଠି କାହିଁକି ରହିବି ? ନିଜର ବୋଲି କହିବା ପାଇଁ ଏଠି କିଏ ଅଛି ମୋର ?

ମିନତି କହିଲା—ବାସ୍ତବିକ୍, ଏଠି ମୁହଁ ଦେଇ ସୁଙ୍ଖା ରହିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । କିନ୍ତୁ ନୂଆବୋଉ, ପୁଣି ତମେ ଦୁହିଁଙ୍କ ଭିତରେ କଳି ଲାଗିଲା କାହିଁକି ?

ରମେନ୍ କହିଲା—କଳି, କଣ ଆମେ ପିଲା ହେଉଛୁ ?

ମୁଁ କହିଲି, "ରେଣୁ ! ଫେୟୁରବ୍ୟାଙ୍କ୍ ପର ଅଙ୍କୁସ୍, ବାସ୍ତବିକ ମୁଁ କେବେ ଦେଖି ନାହିଁ ।"

ରେଣୁ କହିଲା — "ଡୋଗ୍‌ଲସ୍ ଫେୟାର ବ୍ୟାଙ୍କର ଆକ୍ଟିଂ ଦେଖିବା ଅପେକ୍ଷା, ୧୦୫ ଡିଗ୍ରୀ ଟେମ୍ପରେଚର୍ ନେଇ ଶୋଇବା ଭଲ ।" ମୁଁ କହିଲି, "ରେଣୁ ! ତମେ ଘରକୋଣର ଜୀବ ! ବାହାର କଥାଗୁଡ଼ାକ ଉପରେ ଲମ୍ବା ଲମ୍ବା ମନ୍ତବ୍ୟ ନଦେବାକୁ ବା ଏତେ କଣ ?" ରେଣୁ କହିଲା, "ମୁଁ କୁଆଡ଼େ ତାକୁ ଅପମାନ କଲି । ମୋତେ "ଅଭଦ୍ର" ବୋଲି କହିବାକୁ ଭୁଲିଲ ନାହିଁ କି । ପୁଣି ମୁଁ କୁଆଡ଼େ ଜୀବନରେ ଦେଖିଥିଲେ, ଦେଖିଥିବି ୫।୧୦ ଖଣ୍ଡ ଛବି, ଯେଉଁଗୁଡ଼ାକର ନାଁ ବି ଆଜି ସମସ୍ତେ ଭୁଲି ଗଲେଣି ! ବାସ୍ ...କଥା ଏତିକି ! ହୁଁ...ମୁଁ ଦେଖିଛି ୫।୧୦ ଖଣ୍ଡ ଛବି, ଆଉ ଅର୍ଦ୍ଧ ଜନ୍ମ ଯେମିତି ହଲିଉଡ଼୍‌ରେ !

ରେଣୁ ରମେନ୍ ପାଖକୁ ସିଧା ଯାଇ କହିଲା...ସତ କୁହ ତ, ମୁଁ ତମକୁ "ଅଭଦ୍ର" କହିଛି ।

ରମେନ୍ କହିଲା—ଅଚ୍ଛା "ଅଭଦ୍ର" ନ କହିଲେ ତ, କହିଛି "ମୁଁ କମାରୁ ୫।୧୦ ଖଣ୍ଡ ଛବି ଦେଖିଛି ଯାର ନାଁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବି ଲୋକେ ଭୁଲି ଗଲେଣି । ତା'ର ମାନେ କଣ ଆଉ ?"

ରେଣୁ କହିଲା—ସତକଥା କହିଲେ କଣ ଦୋଷ ?

ଆଖିରେ ଲୁହ—ଓଠରେ ହସ ।

ରମେନ୍ ଖିଲ୍, ଖିଲ୍ ହୋଇ ହସି ଉଠିଲା । କହିଲା—ଅଚ୍ଛା, ଧର ମୋର ସବୁ ଦୋଷ । ଚାଲ, ତୁ ବି ଚାଲ୍ ମିନା, ଆଜି ବହୁତ ଦୂର ମୋଟରିଂ କରି ଯିବା । ଫେଭଲାଟଦେଲକୁ କହୁଛି ଉଠିଥିବ । ଖୁବ୍ ଭଲ ଲାଗିବ । ଯାଅ ରେଣୁ, ଶାଢ଼ୀଟା ବଦଳି ନିଅ ।

ଏଇ ତ ପାଞ୍ଚଟା ବାଜିଲା ।

ରେଣୁ ହସି ହସି ପଚାରିଲା—ତୋର ଶାଢ଼ୀଟା ଚିହ୍ନିଛ କହିଲ ? ନାଇଁ, ତମେ ବାନ୍ଧି ଠିକ୍ କରିଦେବ ଆସ । ଆସ—ଆଗୋ । ରମେନ୍‌ର ହାତଧରି ଟାଣିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ରମେନ୍ ରେଣୁର ହାତଧରି ଯାଉ ଯାଉ କହିଲା— ଯା'ମ ମିନା ! ଠିଆ ହେଲୁ କଣ ?

ମିନତି କହିଲା—ନାଇଁ ତମେ ଯାଅ ଭାଇ ! ମୁଣ୍ଡଟା କେମିତି ଓଜନ ଲାଗୁଛି !

ରମେନ୍ କହିଲା—ତୁ' ଯିବୁ ନାଇଁ ! ଅଚ୍ଛା, ଥା—ମିନତି କଣ୍ଠରେ ଅଶ୍ରୁ—ଆଖି ଦି'ଟା ସଜଳ ।

—ତେର—

ମିନତିକୁ ଗୋପାଳପୁରରେ ଛାଡ଼ି ଦେଇ ସତେଶ ଫେରି ଆସିଲା ବମ୍ବେ । ବମ୍ବେ ଫେରିଲାବେଳେ ମନେପଡ଼ିଲା ସିପ୍ରା କଥା । କଟକ ଫେରିଯାଇ ଥରେ ସିପ୍ରା ସଙ୍ଗରେ ଦେଖା କରି ବମ୍ବେ ଗଲେ କଣ ହୁଅନ୍ତା କଣ ! ସିପ୍ରା ତାକୁ କ'ଣ ନ ଦେଇଛି କଣ, ଉପଯାଚିକା ହୋଇ, ତାର ବଦଳରେ ସେ କଣ ସତେଶ ଠାରୁ ଏତିକି ଅକୃତଜ୍ଞତା ଆଶା କରେ ନାଇଁ ? କଟକ ଫେରିଯିବ ? ପୁଣି ଭାବିଲା କଟକ ଫେରି ଲାଭ କଣ ? ସିପ୍ରା ବିବାହିତା । ସିପ୍ରା ଯାହା ତାକୁ ଦେଇଛି—ସବୁ ଭୁଲ୍‌ରେ । ଏଣୁ ମିଛେ, ମିଛେ ପୁଣି ତା' ପାଖକୁ ଫେରିଯାଇ ଲାଭ ? ସିପ୍ରା ନଥିଲା ଦିନଗୁଡ଼ାକ ତାର କଟିଯାଉଥିଲା ବେଶ୍—ସିପ୍ରା, ନଥିବ ବି ଦିନଗୁଡ଼ାକ କଟିଯିବ ବେଶ ! ଭୁଲରେ, ଭୁଲରେ ଆସିଥିଲା ସେ; ଭୁଲରେ, ଭୁଲରେ ଭୁଲିଯିବ ! ମଣିଷ କ୍ଷଣିକ ଦୁର୍ବଳତାରେ ଯାହା କରିଥାଏ, ଭୁଲରେ

ଯାହା କରୁଥାଏ—ସେ' ଗୁଡ଼ାକୁ ଧରି ବସିବାରେ ସାର୍ଥକତା ନାହିଁ !

ସେଟରିଲ...ବମ୍ବେ ଫେରି ଆସିଲ ।

—ବମ୍ବେରେ ଜୀବନର ସେଇ ଏକଘେଣା ସୁର । ଗୋଟାଏ ସୌଦାଗରୀ ଅଫିସ୍‌ରେ କିରାଣୀ । ଅବାଞ୍ଛିତ...ଫାଇଲର ଚିରନ୍ତନ ଛନ୍ଦ ! ଜୀବନଟା କୋଳାହଳ ମୁଖର ଏଠି ! ସିପ୍ରାର ସ୍ମୃତିଟା କ୍ରମେ ହୋଇ ଆସିଲା ପାତଳା...ତା'ପରେ ପ୍ରାୟ ଭୁଲିଗଲା । ବେଳେ ବେଳେ ଗୋଟାଏ ଦୁଃସ୍ୱପ୍ନ ପରି ମନେପଡ଼େ ସିପ୍ରା କଥା, ତାସ୍ପୀତା ରଜନୀର ରଭସିତ ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଲଗ୍ନ... ସାରା ଦେହରେ ତାର ଅସେ ଶିହରଣ !

ସେ' ଦିନ ଛୁଟି । ଅଫିସ ବନ୍ଦ । ସଗେଙ୍କ ଘରେ ବସି ଲେଖୁଥାଏ ଗୋଟାଏ ଗଳ୍ପ । ବାହାରେ ରବିବାରର ଉତ୍ସବ-ମୁଖର ଟ୍ରାଫିକ୍—ଉପର ଆକାଶରେ କେଉଁଠି ଅଟଅଳି, ନିରୁତ୍ସବ, ଧଳା ବଉଦ ! କିନ୍ତୁ କିଛି ଲେଖି ପାରିଲ ନାହିଁ । ଲେଖୁଥାଏ, କାଟୁଥାଏ । ବାରବାର ହେଉଥାଏ ଭୁଲ୍ ! ଅବଶେଷରେ ଖାତାଟିକୁ ଡ୍ରୟର୍ ଭିତରେ ରଖିଦେଇ, ସେ ବିଛଣାରେ ଆସି ଶୋଇ ପଡ଼ିଲ । କିନ୍ତୁ କିଛି କରିବା ଦରକାର । ହାତରେ କାମ ନଥାଇ ବଡ଼ ଖରାପ ଲାଗୁଛି । ମନରେ ଅସୁସ୍ଥ କେତେ ଅସଂଲଗ୍ନ...ଖାପଛଡ଼ା ଚିନ୍ତା । ମନେପଡ଼ୁଛନ୍ତି ମିନତି...ସିପ୍ରା...ସରସୀ...ପ୍ରବୋଧ, ଗୋଟିକପରେ ଗୋଟିଏ, କେତେବେଳେ ସମସ୍ତେ ଏକସଙ୍ଗରେ । ତକିଆ ତଳୁ ଡାଏରୀ ଖଣ୍ଡିକ କାଢ଼ି ପଢ଼ି ବସିଲ ।

ସିପ୍ରା ଆଉ ମୁଁ...ସେଣ୍ଟ୍ରାଲ୍ ପାର୍କଟା ଏକାବାରେ ନିର୍ଜନ... ଉପର ଆକାଶରେ ଅଗଣିତ ତାରକା...ଗୁଡ଼ାଏ ଅନ୍ଧାର ଜମାଟ

ବାନ୍ଧିଛି·· ସିପ୍ରା, ଅଜ ମୁଁ ଦୁଇହିଁ ବର୍ଷରୁ ଲଗାଲଗି ହୋଇ—ତା'ର—ଦେହର ଉଷ୍ମତା; ମୁଁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଅନୁଭବ କରିପାରୁଛି ! ମୁଁ ବୁଝିପାରୁନାହିଁ, ସିପ୍ରା, ଏମିତି ଉପଯାଚିକା ସାଜି ମୋତେ କାହିଁକି ତାର ସର୍ବସ୍ୱ ଦେଇ ବସୁଛି ! ଭଲପାଏ ? ବୋଧହୁଏ ।

ତା'ଗ୍ରୀବା ତଳଅତଳେ ରଖିଦେଇ ଟେବଲା ବେଲିଂ ଧରି, ଚାହିଁ ରହିଲି ବାହାର ରାସ୍ତା ଆଡ଼େ ।

ସିପ୍ରା—ତା' ଜୀବନରେ ଅନାହୂତା । ତଥାପି, ଅନାହୂତାର ସମ୍ମାନ କଣ ନାହିଁ ମଣିଷ ଜୀବନରେ ? ସେ, ଅନାହୂତାର ଉପହାର ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଗଲି କାହିଁକି ? ସିପ୍ରା, ତାକୁ ଯାହା ଦେଇଛି, ସବେଇ, ତା'ର ଦେବା ବଦଳରେ ଦେଇଛି କଣ ? କିଏ ଜାଣେ ସିପ୍ରା, ହୁଏତ ତା' ପାଖରୁ ସ୍ନେହ ପ୍ରତିଦାନରେ ବହୁତ କିଛି ! ସିପ୍ରା—ନାରୀ । ପ୍ରତିଦାନ ନପାଇଲେ ତ ଆଉ ଭିକ୍ଷା କରିପାରିବ ନାଇ ପୁରୁଷ ପରି ! କିନ୍ତୁ ସବେଇ ସେ ବିଷୟରେ ଚିରଦିନ ରହିଆସିଛି ଉଦାସୀନ । ସବ୍ୱେଇ, ସିପ୍ରାର ନିଃସହାୟତାର ସୁଯୋଗ ନେଇଛି—ତା'ର ଦୁର୍ବଳତାର ସୁଯୋଗ ନେଇ; ତାର ରୂପତୃଷ୍ଣା ମେଣ୍ଟାଇଛି !—ସିପ୍ରା ସହିତ ତାର ସମ୍ପର୍କ କଣ, ଏଇ ଆଲିଙ୍ଗନ, ଚୁମ୍ବନ, ଶପଥର ଭାଗନେବା, ଏଇ କେଇଟି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଅଥବା ସଙ୍କୀର୍ଣ୍ଣ କଥା ଭିତରେ ଆବଦ୍ଧ ?

କେ' ଜାଣେ କାହିଁକି, ଆଜି ଏଇ ଅଳସ ଦି'ପହରେ ସିପ୍ରାର ସ୍ମୃତି, ତାକୁ ଏମିତି କରି ଝକାଇଲା ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନ !

ସବ୍ୱେଇ ପକେଟ୍‌ରୁ ଖଣ୍ଡେ ସିଗାରେଟ୍ କାଢ଼ି ନିଆଁ ଲଗାଇଲା ।

—ଚଉଦ—

ସରସୀ, ସିଧା ଷ୍ଟୁଡ଼ି ଭିତରକୁ ପଶିଯାଇ ଖଣ୍ଡେ ଅସ୍କମ୍ ଚେୟାର ଉପରେ ଦେହ ଢଳେଇଦେଇ, ସିଗାରେଟ୍ ଖଣ୍ଡେ ଟାଣିବାକୁ ଲାଗିଲା । ସିପ୍ରା କିଛି ସମୟ ପରେ ଓଢ଼ଣା ଅଢ଼େଇ ଦେଇ ଘର ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଲା । ସରସୀ କହିଲା···ବସନ୍ତୁ ।

ସିପ୍ରା, ସରସୀ ପାଖରେ ଖଣ୍ଡେ କାନ୍‌ଭାସ୍ ଚଉକୀ ଉପରେ ବସି ପଡ଼ିଲା ।

ଦୁହେଁ ନୀରବ—କାହାରି ମୁହଁରେ କଥା ନାହିଁ

ଗାଡ଼ିଟା ନେଇ ଗାରେଜ୍‌ରେ ରଖୁଥାଏ । ଶୁଭୁଥାଏ, ଇଞ୍ଜିନ୍‌ଟାର କ୍ଷୀଣ ଶବ୍ଦ !

ସିପ୍ରା କହିଲା—ଏକା, ଏକା ବଡ଼ ଖରାପ ଲାଗୁଛି ।

ସରସୀ କହିଲା—ଦେଖନ୍ତୁ ସିପ୍ରା ଦେବୀ ! ଅପଣଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବାକୁ ଯାଇ ମୁଁ ସ୍ୱତମତ ଟୋଟାଏ ବିପଦରେ ପଡ଼ୁଛି ।

ସିପ୍ରା କହିଲା—ବିପଦ ?

ସରସୀ କହିଲା—ହଁ, ସ୍ୱତମତ ବିପଦ ! ଅପଣଙ୍କୁ କଣ ସମ୍ବୋଧନ କରିବି ଏଇ ନେଇ ।

ସିପ୍ରା କହିଲା—କାହିଁକି ? ମୋ ନାଁଟା ତ ସେତେ ଲମ୍ବା ନୁହେଁ କିମ୍ବା ଜଟିଳ ନୁହେଁ ! ସମସ୍ତେ ଡାକନ୍ତି ସିପ୍ରା ବୋଲି, ଅପଣ ବି ଡାକିବେ ସେଇଆ ।

ସରସୀ କହିଲା—ସିପ୍ରା ! ସିପ୍ରା ! ବାସ୍ତବିକ, ସିପ୍ରା, ସିପ୍ରା ବୋଲି ଡାକିବାରେ ମାଦକତା ଅଛି ! କିନ୍ତୁ ସେଇ ସିପ୍ରା ଡାକଟା,

ତମ ପାଖରେ ଏତେ ପୁରୁଣା ହୋଇଯାଇଛି ଯେ, ସେଥିରେ ନୂତନତ୍ୱ ନାହିଁ କିଛି, ରୋମାଞ୍ଚ ନାହିଁ !

ସିପ୍ରା କହିଲା—ନା ହୋଇରେ ଅବଶ୍ୟ କିଛି ନୂତନତ୍ୱ ଥାଇ ନପାରେ, କିନ୍ତୁ ଆପଣଙ୍କର ସିପ୍ରା ବୋଲି ଡାକିବାରେ, ଗୋଟାଏ ନୂତନତ୍ୱ ଅଛି, ଗୋଟାଏ ରୋମାଞ୍ଚ ଅଛି

ସିପ୍ରା ଖିଲ୍, ଖିଲ୍ ହୋଇ ହସି ଉଠିଲା ଅକାରଣରେ ।

ସରସୀ କହିଲା—ସିପ୍ରା !

ସିପ୍ରା କହିଲା —କଣ ?

ସରସୀ କହିଲା—ଏଲ୍‌ହାବାଦ ଯିବା ପାଇଁ, ମନଟା କେମିତି କେମିତି କରୁଛି ନାଁ ?

ସିପ୍ରା କହିଲା—ସେ ମାମୁଲି କଥାବାର୍ତ୍ତାରେ ବାସ୍ତବିକ କିଛି ନୂତନତ୍ୱ ନାହିଁ !

ସରସୀ କହିଲା—ଆଉ ତେବେ କଣ କହିବ ସିପ୍ରା ?

ସିପ୍ରା କହିଲା—କଥା, କହିବାର କଣ ଅଭାବ ଅଛି ସରସୀ ବାବୁ ? ଆମେ ନଣିଙ୍କ—ସ୍ୱାର୍ଥପରତା ଆମର ଗୋଟାଏ ଜାତିଗତ ବିଶେଷତ୍ୱ ! କଥାବାର୍ତ୍ତାରେ ବି ସେତକ ବାଦ୍ ଦେଲେ ସମୟ ସମୟରେ ଅବସ୍ଥାଟା ଅଚଳ ହୋଇ ଉଠେ ।

ସରସୀ କହିଲା—ତେବେ କଣ କହିବ, ମତେ କହିଦିଅନା !

ସିପ୍ରା କହିଲା—ବେଶ୍ । ଯଦି କିଛି କଥା ନାହିଁ କହିବା ପାଇଁ, ନୀରବ ରହିଲେ ତ ଚଳେ !

ସରସୀ କହିଲା—କିନ୍ତୁ, ତମକୁ ସିପ୍ରା ବୋଲି ସମ୍ବୋଧନ କରି, କିଛି କହିବା ପାଇଁ, ସତେ, ସତେ ମନରେ ଜାଗୁଛି କେମିତି ଗୋଟାଏ ଦୁର୍ବଳକାମନା ।

କଥାଟା କହି ସରସୀ କେମିତି ଟିକିଏ ଅପ୍ରତିଭ ହୋଇ ଉଠିଲ । ସିପ୍ରା ସରସୀ ଆଡ଼େ ପଛେଇ ଚାହିଁ ଦେଇ, ସେଠୁ ଉଠିଯାଇ ଝରକା ରେଲିଂ ଧରି ବାହାରକୁ ଚାହିଁ ରହିଲ ।

ସରସୀ ଡାକିଲ···ସିପ୍ରା !

ସିପ୍ରା ସେମିତି ବାହାରକୁ ନିଷ୍ପଲକ ଆଖିରେ ଚାହିଁ ରହିଲ ନୀରବରେ ।

ସରସୀ କଣ ଚାହେଁ ତା' ଠାରୁ ! ଏଇ ଭାବନାଟା ତା'ର ଚଞ୍ଚଳ ନାରୀତ୍ୱକୁ କରି ଦେଉଥାଏ ଅଧିକ ଚଞ୍ଚଳ । ଜିହାର ଖାପ୍‌ଛଡ଼ା ଭାବରେ ଆସି ମନେ ପଡ଼ୁଥାଏ ସରୋଜ କଥା । ସରୋଜ କଣ ତା' କଥା ମନେ ରଖିଥିବ ଆଜିଯାଏ । ଧର ଭୁଲିଯାଇଛି । ଅସ୍ୱାଭାବିକ ତ ନୁହେଁ !

ସରସୀ ଉଠିଯାଇ ସିପ୍ରାର କାନ୍ଧ ଉପରେ ହାତରଖି ଡାକିଲା···ସିପ୍ରା !

ସିପ୍ରା ବାହାରକୁ ସେମିତି ଚାହିଁ ରହି କହିଲ—କଣ

ସରସୀ କହିଲ···କଣ ଭାବୁଛ ?

ସିପ୍ରା କହିଲ···ନାଇଁ, ଆଉ ଭାବିବି କଣ ? ଭାବୁଛି—ଏଇ ଆମେ ସବୁ ଯେମିତି ଝରା ଶୁଖିଲ ପତ୍ର । ଆଉ ଆମ ଉପର ଦେଇ ଖୁବ୍ ଜୋର୍‌ରେ ବହିଯାଉଛି ବୈଶାଖୀ ଘୂର୍ଣ୍ଣି । ତା'ର ଆବର୍ତ୍ତରେ କିଏ କୁଆଡ଼େ ଯେ ଉଡ଼ିଯାଉଛି, କେତେ ବନ୍ଧନ ଯେ ଶିଥିଳ ହେଉଛି, ପୁଣି କେତେ ଛିନ୍ନଗ୍ରନ୍ଥି ଯେ ଏକାଠି ହେଉଛି—ତା'ର ଠିକଣା ନାହିଁ କିଛି ।

ବାହାରେ ଶୀତଦିନର ଶୀତମିଶା ଅବଶ ଗୋଧୂଳି ନଇଁ ଆସୁଥାଏ କାଳ ମୃତ୍ୟୁ ପରି ।

ସରସୀ କହିଲା—ସିପ୍ରା, ଜୀବନରେ ସବୁ ଉପରେ କେତେ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଆସେ, ଚାଲିଯାଏ, ଆମେ ତା ର କିଛି ଖବର ରଖୁନା । ଶୁଷ୍କ ଦର୍ଶନ ନେଇ ରହୁ ବ୍ୟସ୍ତ । କିନ୍ତୁ ପରେ ଏମିତି ସମୟ ଆସେ, ଯେତେବେଳେ ସେଥିପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ଅନୁତାପ କରିବାକୁ ପଡ଼େ ।

ସିପ୍ରା—ତଥାପି ସେମିତି ନୀରବରେ ବାହାରକୁ ଚାହିଁ ଠିଆ ହୋଇଥାଏ । ସରସୀ ଯାଇ ସେଇ ଅସମାପ୍ତ ଚେୟାରଟା ଉପରେ ପୁଣି ବସିପଡ଼ିଲା । ସିପ୍ରା ହଠାତ୍ ମୁହଁ ବୁଲେଇ ପଚାରିଲା—ଚା’ ଖାଇନାହାନ୍ତି ବୋଧହୁଏ ।

ସରସୀ କହିଲା—ନିଃସନ୍ଦେହ ଭାବରେ ।

ସିପ୍ରା କହିଲା—ତା’ ହେଲେ ଆପଣ ଥାନ୍ତୁ, ମୁଁ ଚା’ ନେଇ ଆସୁଛି । ନା—ମୋ ସଙ୍ଗରେ ଯିବେ ?

ସରସୀ କହିଲା—ନାଁ, ଏକା ଏକା ମତେ ଭାରି ଖରାପ ଲାଗିବ । ତା ଅପେକ୍ଷା ବରଂ ଆପଣ ଚା’ କରିବେ ଷ୍ଟୋଭ୍ ଜାଳି ଆଉ ମୁଁ ବସି ବସି ଦେଖିବି ।

ସିପ୍ରା କହିଲା—ଏକା ଏକା ଯଦି ଏମିତି ଖରାପ ଲାଗୁଛି, ତା’ ହେଲେ ମିନତିକୁ ଗୋଲପୁର ଛାଡ଼ିଦେଲେ କାହିଁକି ? ଆସିବା ପାଇଁ ଗୋଟାଏ Wire କରି ଦିଅନ୍ତୁ ନା ?

ସରସୀ କହିଲା—କିନ୍ତୁ ସିପ୍ରା ! ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମିନତିର ଅଭାବଟା ତ ଅନୁଭବ କରି ପାରିନାହିଁ ?

ସିପ୍ରା ପୁଣି ଥରେ ଚାହିଁଲା ସରସୀ ଆଡ଼େ । ଆଖିରେ ତାର—ସମସ୍ୟା ।

ସରସୀର—ବାସ୍ତବ ପରିଚୟ କୋଉଟି ? କଣ ଚାହେଁ ସେ ?

—ପନ୍ଦର—

ମିଃ ଦାଶ୍——

ବମ୍ବେର ଜଣେ ବିଜିନେସ୍ ମାଗ୍ନେଟ୍ । ଜନ୍ମସ୍ଥାନ ତାଙ୍କର ଓଡ଼ିଶାରେ । ପଚିଶି ବର୍ଷ ହେଲେ ସେ ଓଡ଼ିଶାରୁ ପଳାଇ ଆସିଥିଲେ ମାଟ୍ରିକ୍ ଫେଲ୍ ହୋଇ । ତା'ପରେ ଜଣେ ପାର୍ଶିର ଗୋଦାମରେ ସାମାନ୍ୟ ଗୁମାସ୍ତାରୁ ସେ ନିଜର ବୁଦ୍ଧି ଓ ପରିଶ୍ରମ ବଳରେ ହୋଇ-ପାରିଛନ୍ତି ଜଣେ ବଡ଼ ବିଜିନେସ୍ ମାଗ୍ନେଟ୍ ।

ତାର ଇତିହାସ ଅଛି —କିନ୍ତୁ ସେ ଅତି ସଂକ୍ଷିପ୍ତ । ଆଜି ପ୍ରାୟ ତାକୁ ସମସ୍ତେ ଭୁଲି ଯାଇଛନ୍ତି, ଖାଲି ମିଃ ଦାଶ୍‌ଙ୍କୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ । ମି. ଦାଶ୍‌ଙ୍କ ପୁରା ନାଁ ବମ୍ବେରେ ପ୍ରାୟ କେହି ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ— ତାଙ୍କର ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ବନ୍ଧୁମାନେ ବି । ସମସ୍ତଙ୍କ ନିକଟରେ ସେ ପରିଚିତ ମିଃ ଦାଶ୍ ବୋଲି ।

ମି. ଦାଶଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ବଙ୍ଗୀୟା । ମି. ଦାଶ୍ ଯୌବନରେ ଅସବର୍ଣ୍ଣ ବିବାହ କରିଥିଲେ । ଗୋଟିଏ ପୁଅ ଓ ଗୋଟିଏ ଝିଅର ଜନ୍ମପରେ ତାଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଥିଲା । ସ୍ତ୍ରୀର ମୃତ୍ୟୁପରେ ମି. ଦାଶ୍‌ଙ୍କର ଆଉଥରେ ବିବାହ କରିବାର ଇଚ୍ଛା ନଥିଲା, ତା' ପରେ ତାଙ୍କର ବୟସ ସେତେବେଳକୁ ପ୍ରାୟ ଚାଳିଶର ପାଖାପାଖି ।

ମି. ଦାଶ୍ ଆଜି ବି ବେଳେ ବେଳେ ଆକ୍ଷେପ କରି କହନ୍ତି, ସେ ଜଣେ ଓଡ଼ିଆ, ଜନ୍ମ ତାଙ୍କର ଓଡ଼ିଶାରେ । ତଥାପି ସେ ଓଡ଼ିଶା ପାଇଁ କିଛି କରି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଏତେ ଧନ ଥାଇ ଥାଇ ନିଜକୁ ବରାବର ସେ ଓଡ଼ିଆ ବୋଲି ପରିଚୟ ଦିଅନ୍ତି କିନ୍ତୁ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ସେପରି ଭଲ ଭାବରେ କହିପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ସ୍ତ୍ରୀ ବଞ୍ଚିଥିଲା ବେଳେ

ଧରେ ବମ୍ବେର ବଙ୍ଗଳାରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁଥିଲେ । ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁପରେ ଘରେ ଯେଉଁ ପୁଅଝିଅ ଚାକର ରଖିଲେ ସେମାନେ ସବୁ ବମ୍ବେର ସ୍ଥାନୀୟ ଲୋକ, ଓଡ଼ିଆ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ । ଏଣୁ ତାଙ୍କୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ହିନ୍ଦୀରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବାକୁ ପଡ଼େ । ବାହାରେ ବି ଓଡ଼ିଆରେ କଥାବାର୍ତ୍ତାର ସୁଯୋଗ ପାଆନ୍ତି ନାହିଁ । ଏଣୁ କାଳେ କାଳେ ଟିକେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାଟା ପ୍ରାୟ ଭୁଲି ଅସିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ପୁଅ ଝିଅମାନେ କାଳେ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଓଡ଼ିଆ ସହିତ ସେମାନଙ୍କର ସମ୍ପର୍କ ଭୁଲିଯାନ୍ତି, ସେଥିପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ଶିକ୍ଷା, ସେ ସ୍କୁଲର ଓଡ଼ିଶାରେ ଦେଇଥିଲେ । ପୁଅ ଅବିନାଶ ଦାଶ୍ କଟକ ରେଭେନ୍ସା କଲେଜରୁ ବି. ଏ ଫେଲ୍ ହୋଇ ବମ୍ବେରେ ଥାଏ । ମି. ଦାଶ୍‌ଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟ ବୁଝାଶୁଣା କରେ । ଝିଅ ଅରୁଣା ଆଜି ବି ଓଡ଼ିଶାରେ ପଢ଼ୁଛି ।

ସରୋଜ ଏଇ ମି. ଦାଶ୍‌ଙ୍କ ଅଫିସ୍‌ରେ କାମ କରେ । ଫ୍ରେଣ୍ଡ୍ ସ୍କାଉଅସ୍ ସ୍କ୍ୱାୟାରରେ ପାଞ୍ଚତାଲା ଗୋଟାଏ ବଡ଼ କୋଠା, ତାଙ୍କର ବ୍ୟବସାୟ ଅଫିସ୍ । ଦୂରରୁ ଖୁବ୍ ବଡ଼ ବଡ଼ ଅକ୍ଷରରେ ଲେଖାଥାଏ ଇଂରେଜୀରେ "ମସ୍‌ଲିନିଅସ୍ ଟ୍ରେଡ଼ିଂ ସୁଟ୍ସ" । ସରୋଜ ପ୍ରଥମେ ଏକାଉଣ୍ଟେଣ୍ଟ ହିସାବରେ ସ୍ଥାନପାଏ ଏଇ ଅଫିସ୍‌ରେ । ତାର ଅବଶ୍ୟ ଆକାଉଣ୍ଟେଣ୍ଟ ହିସାବରେ ଥିଲା ଖୁବ୍ କମ୍ ଯୋଗ୍ୟତା—ତାଠୁ ସେଇ ଦରମାରେ ଖୁବ୍ ଭଲ ଆକାଉଣ୍ଟାଣ୍ଟ ମିଳିପାରିଥାନ୍ତେ, କିନ୍ତୁ ସେ ଯେ ଜଣେ ଶିକ୍ଷିତ ଓଡ଼ିଆ, ଏଇଟା ମି. ଦାଶ୍‌ଙ୍କ ନିକଟରେ ଖୁବ୍ ବଡ଼ ଯୋଗ୍ୟତା । ଶଏ ଟଙ୍କା ଦରମାର ଆକାଉଣ୍ଟାଣ୍ଟରୁ ସେ କ୍ରମେ କ୍ରମେ ହୋଇଛି ମି. ଦାଶ୍‌ଙ୍କର ବିଜିନେସ୍‌ର ଆସିଷ୍ଟାଣ୍ଟ ମାନେଜର୍ । ଦରମା ବି ବଢ଼ିଛି ସେଇ ଅନୁପାତରେ । ବୋନସ୍ ଇତ୍ୟାଦି

ଛାଡ଼ିଦେଲେ ସେ ପ୍ରାୟ ଚବିଶରୁ ବେଶୀ ପାଏ । ସରୋଜ ଶିଳ୍ପୀ କିନ୍ତୁ ତା' ମତରେ ଆଜିର ଏଇ କଳକବ୍ଜାର ଯୁଗରେ ଶିଳ୍ପୀର ମନୋବୃତ୍ତି ନେଇ ବଞ୍ଚି ରହିବା ଅସମ୍ଭବ । ଶିଳ୍ପୀର ମନୋବୃତ୍ତି ସଙ୍ଗରେ ବ୍ୟବସାୟୀର ମନୋବୃତ୍ତି ଦରକାର ଭିତରର ଶିଳ୍ପୀଟାକୁ ବଞ୍ଚେଇ ରଖିବା ପାଇଁ । ତା ପରେ ପିଲାଦିନୁ ବି ସରୋଜର ବ୍ୟବସାୟ ପାଇଁ ଗୋଟାଏ ଝୁଙ୍କ୍ ଥିଲା ।

ମି. ଦାଶ ସରୋଜର କାର୍ଯ୍ୟରେ ବରାବର ସନ୍ତୁଷ୍ଟ । ସରୋଜ ଯୋଗୁ ବ୍ୟବସାୟରେ ତାଙ୍କର ଉନ୍ନତି ହୋଇଛି ବହୁତ । ମିଃ ଦାଶ୍ ନିଜେ ସମୁଦାୟ ବିଜିନେସ୍‌ଟାର ମାନେଜ୍‌ମେଣ୍ଟ୍ ବୁଝନ୍ତି କିନ୍ତୁ ଆଜିକାଲି ବୟସ ବଢ଼ିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତାଙ୍କର ସେ ସ୍ଫୁର୍ତ୍ତି ହଜି-ଯାଇଛି । ଏଣୁ ସରୋଜକୁ ପ୍ରାୟ କୋଡ଼ିଏ ତିରିଶି କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟବସାୟଟାକୁ ବୁଝିବାକୁ ପଡ଼େ ନିଜେ ନିଜେ । ସେଥିପାଇଁ ଅବଶ୍ୟ ସବୁବେଳେ ନେଇଥାଏ ସେ ମି. ଦାଶଙ୍କର ପରାମର୍ଶ ।

ଅବିନାଶ ବି. ଏ. ଫେଲ୍‌ପରେ ସରୋଜ ପାଖରେ ରହି ବ୍ୟବସାୟ ବୁଝାବୁଝି କରେ । ମି. ଦାଶଙ୍କ ଇଚ୍ଛା, ସରୋଜକୁ ତାଙ୍କର ବ୍ୟବସାୟର ଗୋଟାଏ ସେଅର ଦେବେ, ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ଅଉ ଯଦି ସୁବିଧା ହୁଏ, ଅରୁଣାକୁ ତା' ସଙ୍ଗରେ ବିବାହ ଦେବେ । କାରଣ ସବୁ ଦିଗରୁ ଦେଖିଲେ ସରୋଜର ଯୋଗ୍ୟତା କିଛି କମ୍ ନୁହେଁ ।

ମି. ଦାଶଙ୍କର ପରିବାରରେ ସରୋଜର ଅବାଧ ପ୍ରବେଶ । ମି. ଦାଶ୍ ସରୋଜକୁ ପ୍ରାୟ ନିଜ ପୁଅ ପରି ଦେଖନ୍ତି । ତା' ପରେ ଅବିନାଶ୍ ସରୋଜଠୁ ଆଠ ବର୍ଷ ଖଣ୍ଡେ ବୟସରେ ଛୋଟ ହେଲେ ସୁଦ୍ଧା ଦୁହିଁଙ୍କ ଭିତରେ ଥିଲା ଗୋଟାଏ ନିବିଡ଼ ବନ୍ଧୁତ୍ୱ । ଅରୁଣା

ସହିତ ସତ୍ୟେଶଙ୍କର ଖୁବ୍ କମ୍ ପରିଚୟ । କାରଣ ସତ୍ୟେଶ ବମ୍ବେ ଆସିଲାଦିନୁ ଅରୁଣାକୁ ଦେଖିଛନ୍ତି ପ୍ରାୟ ୪।୫ ଥରରୁ ବେଶୀ ନୁହେଁ । ଅରୁଣା ଖୁବ୍ କମ୍ ଆସେ ବମ୍ବେ, ମି. ଦାଶଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀର ମୃତ୍ୟୁପରେ ତେବେ ସତ୍ୟେଶ ଅରୁଣା ସମ୍ବନ୍ଧ ପରୋକ୍ଷରେ ପରିଚିତ । ଅରୁଣା ଚି ଶିଳ୍ପୀ, ଖୁବ୍ ଭଲ ଛବି ଆଙ୍କିପାରେ । ଅଲ୍ ଇଣ୍ଡିଆ ଆର୍ଟ୍ସ ଏକ୍ଜିବିସନ୍‌ରେ ତାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଛବି ପ୍ରାୟ ଫାଷ୍ଟ ପ୍ରାଇଜ୍ ପାଉଥିଲା । ଏଇଟା ସତ୍ୟେଶ ପାଖରେ ଅରୁଣାର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପରିଚୟ । ଆଉ ଅରୁଣା ପାଖରେ ସତ୍ୟେଶ ପରିଚିତ । ତାର ଚିତ୍ର ଗୁଡ଼ାକର ଭିତର ଦେଇ । ତା' ଛଡ଼ା ସେ ଦୁହିଙ୍କ ଭିତରେ ଲୋକଙ୍କ ପରିଚୟଟା ଖୁବ୍ କମ୍—ସେପରି କୌଣସି ସୁବିଧା ପାଇ ନାହାନ୍ତି ।

\+ \+ \+

ସତ୍ୟେଶ ମି. ଦାଶ୍‌ଙ୍କ ଘରଠୁ କିଛି ଦୂରରେ ଖଣ୍ଡେ ଫ୍ଲାଟ୍ ଭଡ଼ା ନେଇଥାଏ ।

ସନ୍ଧ୍ୟାର କିଛି ଆଗେ—

ସତ୍ୟେଶ ଅଫିସ୍‌ରୁ ଫେରି ଆସି ଷ୍ଟଡ଼ିରେ ତାର ବସି କଣ ଖଣ୍ଡେ ଚିଠି ପଢ଼ୁଛି ।

କାହାରେ କିଏ ଆସି ଡାକିଲା ।

ମି: ସଛେନ୍ ସୁକ !…

ସତ୍ୟେଶ ଉଠିଯାଇ କବାଟଟା ଫିଟାଇଦେଲା । ଘର ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଲା ଅବିନାଶ ।

ସତ୍ୟେଶ ଖଣ୍ଡେ ଚୌକୀ ଦେଖାଇ ଦେଇ କହିଲା—ବସ ।

ତାପରେ ଡାକିଲା—ଶଙ୍କର ! ଶଙ୍କର !

ଶଙ୍କର ସରୋଜଙ୍କର ପ୍ରବାସୀ ଜୀବନରେ ପୁଙ୍ଖାଗ୍ରୁ ଅରମ୍ଭ ଙ୍କର ସମସ୍ତ ସମସ୍ତରେ ବନ୍ଧୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସବୁ। ଘର ତା'ର ଓଡ଼ିଶାରେ।

ଶଙ୍କର ଅପି ଠିଆ ହେଲା ଦୁଆର ସ୍କ୍ରୀନ୍‌ଟାକୁ ଧରି। ସରୋଜ ସଂକ୍ଷେପରେ କହିଲା···ଦୁଇକପ୍ ଟି'। ତା' ପରେ ଅବିନାଶ ଆଡ଼େ ଖଣ୍ଡେ ସିଗାରେଟ୍ ବଢ଼ାଇ ଦେଇ ନିଜେ ଖଣ୍ଡେ ସିଗାରେଟ୍‌ରେ ନିଆଁ ଧରିଲା।

ନୀରବରେ କିଛି ସମୟ କଟିଗଲା। ସରୋଜ ଅଧାପଢ଼ା ଟାଠ ଟେଣ୍ଡ୍ର ମଞ୍ଚ ଶେଷ କରିଦେଲା। ତା' ପରେ ସିଗାରେଟ୍‌ରୁ ଅସ୍ଟ୍ରେର ପାଉଁଶ ଝାଡ଼ୁ ଝାଡ଼ୁ କହିଲା—ଅଉ ଖବର କଣ ଅବିନାଶ?

ଅବିନାଶ କହିଲା—ନାଁ, ଖବର ବିଶେଷ କିଛି ନୁହେଁ ତେବେ ଆଜି ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଆପଣଙ୍କର ଗୋଟାଏ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ଅଛି।

ସରୋଜ କହିଲା—ନିମନ୍ତ୍ରଣ? କେଉଁଠି?

ଅବିନାଶ କହିଲା—ଅବଶ୍ୟ ଛୋଟ ଧରଣର ଗୋଟାଏ ନିମନ୍ତ୍ରଣ! ଆମ ଘରେ।

ସରୋଜ କହିଲା—ଉପଲକ୍ଷ?

ଅବିନାଶ କହିଲା—ଅରୁଣାର Whim।

ସରୋଜ ସିଗାରେଟ୍‌ଟା ପୁଷ୍ପଦାନ୍‌ରେ ଟାଣିନେଇ କହିଲା—ଅରୁଣା ଆସିଛନ୍ତି ନା କଣ? କେବେ?

ଅବିନାଶ କହିଲା—କାଲି, ରାତ୍ରି ଟ୍ରେନ୍‌ରେ ଆସିଛନ୍ତି। ଆଇ: ଏ: ଫାଇନାଲ୍‌ଟା ଦେଇଛନ୍ତି ଏଥର।

ସରୋଜ ସଂକ୍ଷେପରେ କହିଲା—ଓଃ!

ଝଙ୍କର ଗୋଟାଏ ସିଲ୍‌ଭର ଟ୍ରେ'ରେ ଅଣି ଦୁଇକପ୍ ଚା' ରଖିଦେଇ ଗଲା ।

ଚା କପ୍ ରୁ ଅସ୍ତେ ଅସ୍ତେ ଚା' ପିଉ ପିଉ ସେ ଦୁହିଙ୍କ ଭିତରେ ଚାଲିଲା, ବମ୍ବେ ଅର୍ ମାର୍କେଟ୍‌ଠାରୁ ଅରମ୍ଭ କରି, ପ୍ରାୟ ସଭ୍ୟ ଜଗତର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିଗ ଉପରେ ସଂକ୍ଷେପ୍ତ ସମାଲୋଚନା ! ସିନେମା—ସଙ୍ଗୀତ—ସାହିତ୍ୟ ଇତ୍ୟାଦି ।

କାନ୍ଥ ଘଣ୍ଟାରେ ବାଜିଲା ସ'ଢେ ପାଞ୍ଚଟା ।

ଅବିନାଶ ଚୌକୀ ଛାଡ଼ି କହିଲା—ମୁଁ ଆସୁଛି ସରୋଜବାବୁ ! ତେ ପୁଣି ଅଜ ଦୁଇଜାଗା ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ବାହାରେ କାର୍ ଅଛି । ମୁଁ ଅଧଘଣ୍ଟା ଭିତରେ ଫେରି ଅସିବି । ଆପଣ ରେଡ଼ି ହୋଇଥାନ୍ତୁ । ସାଙ୍ଗ ହୋଇ ଯିବା ।

ଅବିନାଶ ସ୍କ୍ରୀନ୍‌ଟା ଅଡ଼େଇ ଦେଇ ବାହାରକୁ ଚାଲିଗଲା ।

ସରୋଜ ଅଜ ଖଣ୍ଡେ ସିଗାରେଟ୍‌ରେ ନିଅଁ ଧରି ପକେଟ୍‌ରୁ ଚିଠିଖଣ୍ଡ କାଢି ଅଉଥରେ ପଢି ବସିଲା । ଚିଠିଖଣ୍ଡ ଲେଖିଛି ସିପ୍ରା ବଟ୍‌କଲ୍ଲ ।

ଚିଠିଟା ପଢି, ସରୋଜ ଚିରିଦେଇ ଟେବୁଲ୍ ତଳ ଉଏଷ୍ଟ୍ ପେପର୍ ବାସ୍କେଟ୍ ଭିତରକୁ ଫିଙ୍ଗିଦେଲା । ତା' ପରେ ଟେବୁଲ ଉପରେ ହାତ ବାଡ଼େଇ କହିଲା—

Why that Probodha is a brute and she is no angel !

ସିଗାରେଟ୍‌ଟା ପୋଡି ପୋଡ଼ି ଚାଲିଥାଏ । ବାହାରେ ଶୁଭିଲା ଅବିନାଶର ମୋଟର ହର୍ଣ୍ଣ !

—କୋଳାହଳ—

ସରସୀ ଷ୍ଟୁଡ଼ରେ ତାର ବସି ପଢ଼ୁଥିଲା ମିନତିର ଖଣ୍ଡେ ଚିଠି । ମିନତି ଗୋପାଳପୁର ଯିବାର ପ୍ରାୟ ଦୁଇ ମାସରୁ ବେଶୀ ହୋଇଯିବ । ସରସୀ, ଏଇ ତାର ପାଇଛି ପ୍ରଥମ ଚିଠି । ପ୍ରାୟ ଗୁଡ଼ାଏ ପାଞ୍ଚଖଣ୍ଡ ଚିଠି ପରେ ବେଶୀ କିଛି ଲେଖା ନାହିଁ । ଲେଖିଛି—

"ସେ ସମ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ମୋର କୌଣସି ଅଧିକାର ନାହିଁ । ଆଇନ ଅନୁସାରେ ସେ ସମ୍ପତ୍ତି ତମର । ତା' ପରେ ଜୀବନରେ ଏତେ ତ୍ୟାଗ କରି ପାରିଛି, ଆଉ ଏ ସାମାନ୍ୟ ତ୍ୟାଗ ପାଇଁ ଅନ୍ତତଃ ମୋର ଯଥେଷ୍ଟ ଶକ୍ତି ଅଛି ।

ମିନତି

ସରସୀ ଖଣ୍ଡେ ସିଗାରେଟ୍‌ରେ ନିଆଁ ଧରିଲା । ଅଦ୍ଭୁତ ଏଇ ମିନତି ! କିଏ ସେ ? ସରସୀ କିଛି ଭାବି ପାରିଲା ନାହିଁ ! ତା'ର ମନେହେଲା ସେ ଆଉ ମିନତି ଏ ଦୁହେଁ ଦୁଇଟି ସମାନ୍ତରାଳରେଖା । ସେ ଦୁହିଁଙ୍କର ମିଳ୍ ନାଇ କେଉଁଠି । କିନ୍ତୁ ଏଥିପାଇଁ ଦାୟୀ କିଏ ? ଭୁଲ କାହାର ?···ଏ ପ୍ରଶ୍ନର ସମାଧାନ ନାହିଁ !

Bogus !···

ସରସୀ ଖଣ୍ଡେ ମାଗାଜିନ୍‌ର ପନ୍ନ ପରେ ପନ୍ନ ଲେଉଟାଇ ଗଲା ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଭାବରେ ।

ମିନତି···ସେ ତାର ଜୀବନକୁ ନେଇ ଖେଳିଛି ନିଷ୍ଠୁର ଖେଳ । ଆଖିଆଗରେ ତାର ଯାଗି ଉଠିଲା···ସେ' ଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାର ଦୃଶ୍ୟ । ପ୍ରବୋଧର ମୁଣ୍ଡଟା ଛାତି ଉପରେ ଧରି ଓ-ଡ-କଲୋନ୍ ଘସୁଛି !

She is a scoundrel !

ତା' ପରେ ଝରକା ପାଖରେ ଯାଇ ଠିଆହେଲା । ଝରକା ପାଖର ଅଶୋକ ଗଛଟାରେ ଫୁଲ ନାହିଁ । ସବୁଜ ପତ୍ର ଭାରରେ ଗଛଟା ନଇଁ ପଡ଼ିଛି ତଳେ । ତାହାରେ ବହୁତ ଖବର ଅଛି । ବୁଝିଯାଇ ହେବ ନାହିଁ ଏତେ ଶୀଘ୍ର ।

ସିପ୍ରା ନୀରବରେ ପଶି ଆସି ଡାକିଲା ସରସୀ ବାବୁ !

ସରସୀ ବୁଲିପଡ଼ି କହିଲା...ଓଃ ସିପ୍ରା । ବସ ସିପ୍ରା । ନୀରବରେ ଖଣ୍ଡେ ଚଉକୀ ଟାଣି ବସିପଡ଼ିଲା ।

ସରସୀ ଯାଇ ସିପ୍ରାର ଚଉକୀ ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇ କହିଲା...କଣ ଭାବୁଛ ସିପ୍ରା ?

ସିପ୍ରା କିଛି କହିଲାନି । ସାରା ଦେହରେ ତାର ଯେମିତି ଏକ କାଳି ବୋଳି ଦେଇଛି । ମୁହଁଟା ଅସ୍ୱାଭାବିକ ରୂପେ ଗମ୍ଭୀର । ଆଖି ଦିଟା କେମିତି ଭିତରକୁ ପଶିଯାଇଛି ।

ସରସୀ ତା' ସାମ୍‌ନାରେ ଟେବୁଲ ଉପରେ ବସି ପଡ଼ି କହିଲା...କଣ ଭାବୁଛ ସିପ୍ରା ? ଏଲାହାବାଦ୍ ଫେରିବ ?

ସିପ୍ରା ଉଦାସ ଆଖିରେ ସରସୀ ଆଡ଼େ ଚାହିଁ କହିଲା—ଫେରିବି ?

ସରସୀ ଅଳଖଣ୍ଡେ ସିଗାରେଟ୍‌ରେ ନିଆଁ ଧରୁ ଧରୁ କହିଲା—କିନ୍ତୁ ଏଇ ଚରମ ଅପମାନପରେ ପ୍ରବୋଧ ପାଖକୁ ଫେରିଯିବ କୌଣସିମତେ ଉଚିତ ନୁହେଁ ସିପ୍ରା ! ସେ ଅନ୍ୟଠାରେ ବିବାହ କରିଛନ୍ତି । ତା ଅର୍ଥ ତମ ସହିତ ଆଉ କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ ରଖିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି ନାହିଁ ସେ । ଏହାପରେ ତମେ ଉପଯାଚିକା ସାଜି ଯିବାଟା—

ସିପ୍ରା କହିଲା···କିନ୍ତୁ ସରସୀବାବୁ···

ଆଉ କିଛି କହିପାରିଲାନି ଲଜ୍ଜା ଓ ସଙ୍କୋଚରେ । ସରସୀ ସିପ୍ରାର କାନ୍ଧ ଉପରେ ହାତରଖି କହିଲା···ବୁଝୁଛି ପାରିବ ସିପ୍ରା ! ଏତେ ବଡ଼ ପୃଥିବୀରେ ତମପାଇଁ ସ୍ଥାନ ଖାଲି ହେବନାହିଁ କେବେ ।

ସରସୀ ଉଠିଯାଇ କାନ୍ଥ କଡ଼ ବହିସେଲ୍ଫ ଗୁଡ଼ାକରୁ କଣ ଖଣ୍ଡେ ବହି ବାଛିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ସିପ୍ରା···ଭିତରେ ତାର ଘୂର୍ଣ୍ଣି-ଘୂର୍ଣ୍ଣି ସମସ୍ୟା ! ପ୍ରବୋଧ ହୁଏତ ବୁଝିପାରିବନି ସବୁ ! ଦୁଃଖ କଣ ? ପ୍ରବୋଧ ଆରମ୍ଭରୁ ବରାବର ତାର ନାରୀତ୍ୱକୁ ଅପମାନ କରି ଆସିଛି । ବ୍ୟବସାୟୀ ପରି ସେ'ର ହକ୍ ଦାବୀ ପାଉଣା କଡ଼ା ଗଣ୍ଡା କରି ଆଦାୟ କରିଛି । ସେମାନଙ୍କର ଅଣ୍ଟାଛନ୍ଦ ବିବାହିତ ଜୀବନ କେବଳ ଗୋଟାଏ ବ୍ୟବସାୟ । ସେଠି ଭଲ ପାଇବା ନାହିଁ···ସ୍ନେହ ନାହିଁ···କିଛି ନାହିଁ । କେବଳ ଗୋଟାଏ ପ୍ରାଣହୀନ ନିର୍ମମ ବ୍ୟବସାୟ । ଆଉ ସିପ୍ରା ଓ'ପରେ ଯଦି ପ୍ରବୋଧବାବୁଙ୍କ ପୌରୁଷକୁ ଅପମାନ କରିଥାଏ ଷଡ଼ କଣ ? ସେ' ତ ଚାହିଁ ଥିଲା ଏଇ ମୁକ୍ତି । ପ୍ରବୋଧବାବୁ ଆଉଥରେ ବିବାହ କରିଛନ୍ତି··ତାଙ୍କ ବି ବୟସ ଅଛି । ସେ ମଧ୍ୟ ଆଉଥରେ ନିଜ ଇଚ୍ଛା ଅନୁସାରେ ବିବାହ କରିପାରେ ।

ସରସୀ ସେଲ୍ଫ ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇ କଣ ଖଣ୍ଡେ ବହିର ପୃଷ୍ଠା ଲେଉଟେଇ ଚାଲିଥାଏ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଭାବରେ । ସିପ୍ରା ପଚାରିଲା—ଗୁଁ' ଶୁଣିବ ସରସୀବାବୁ ?

ଦୁଆର ସ୍କ୍ରୀନ ଦେଇ ଭିତରକୁ ପଶି-ଆସି ଅଜୟ ଫେଲ୍ଟ୍ ହାଟ୍‌ଟା ର୍ୟାକେଟ୍‌ରେ ଝୁଲାଇ ଦେଇ କହିଲା···ହ୍ୱାଇନଟ୍ ।

ସରସୀ ବନ୍ଧୁଟା ହାତରେ ଧରି ଟେବୁଲ୍ ପାଖକୁ ଆସୁ ଆସୁ କହିଲା·· A Hallo old boy ! how do you do ?

ସିପ୍ରା ସେତେବେଳକୁ ଘରଭିତର ଚାଲିଯାଇଥିଲା ।

\+ + +

ସଂଧ୍ୟା·····

—ସତର—

ପ୍ରବୋଧ ଏଲାହାବାଦ ଫେରି ଆସିଲା···ଭିତରେ ତାର ସମସ୍ୟା । ଏତେଦିନଧରି ସିପ୍ରା କଥା ଭାବୁଥିଲା ସେ । ସିପ୍ରାର ବାସ୍ତବ ପରିଚୟ କଣ ? ସିପ୍ରା ବିଷୟରେ ଏତେଦିନ ଧରି ସେ ଯାହା ଭାବୁଥିଲା ସବୁ କଣ ଭୁଲ୍ ? ବୋଧହୁଏ—ସିପ୍ରା ଏତେ ସୁନ୍ଦରୀ । କଟକ ଫେରିଯାଇ ସିପ୍ରାକୁ ପୁଣି ନେଇ ଆସିବା ଉଚିତ । କିନ୍ତୁ ପରକ୍ଷଣ—

ନାଁ, ସିପ୍ରା ତାକୁ ଭଲ ପାଏ ନାହିଁ । ସେ ଏତେଦିନ ନିହାତି ନିର୍ବୋଧ ପରି ନିଜକୁ ସିପ୍ରା ହାତରେ ଛାଡ଼ି ଦେଇ ବଡ଼ ଭୁଲ୍ କରିଥିଲା । ଆଉ ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ ଭୁଲ୍ର ସଂଶୋଧନ କରିନେବା ଉଚିତ । ସିପ୍ରା ସହିତ ତାର କୌଣସି ସମ୍ବନ୍ଧ ନାହିଁ । ସିପ୍ରା ଦୁଷ୍ଟବନା । ପ୍ରବୋଧ ଏଲାହାବାଦ ଚାଲି ଆସିଛି । ପ୍ରାୟ ମାସକରୁ ବେଶୀ ହେବ—ତଥାପି ସିପ୍ରା ଭୁଲିଯାଇଛି ଯେମିତି ଏଲାହାବାଦ ଆସିବା କଥା । ନାଁ—ସିପ୍ରା ସହିତ ତାର କୌଣସି ସମ୍ବନ୍ଧ ନାହିଁ । ସିପ୍ରା ତାର ପୌରୁଷକୁ ଅପମାନ କରିଛି—ଆଉ ପ୍ରବୋଧ ବି ଅପମାନର ଉପଯୁକ୍ତ ଶାସ୍ତି ଦେଇପାରେ ।

କିନ୍ତୁ ପ୍ରବୋଧ ଚାହେଁ ନାରୀ । ବିଶେଷତଃ ସେ ଚାହେଁ ସ୍ତ୍ରୀ । ଅଦ୍ଭୁତ ଚରିତ୍ର ତାର । ସେ ଚାହେଁ ଗୋଟାଏ ସ୍ତ୍ରୀ, ତାର ଜୀବନର ସବୁ ସୁଖ, ଦୁଃଖର ଭାଗ ନେବାପାଇଁ । ସେ' ତାର ସବୁତକ ଦେବାପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ତା'ର ସ୍ତ୍ରୀକୁ—କିନ୍ତୁ, ତା' ବଦଳରେ ସେ ତା'ର ସ୍ତ୍ରୀ ଠାରୁ ଚାହେଁ ସବୁତକ । କୌଣସି ଅଂଶ ନୁହେଁ । ସ୍ତ୍ରୀକୁ ବାସ୍ତବରେ ସେ ଦେଖେ ନିଜର ଗୋଟିଏ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସମ୍ପତ୍ତି ପରି । ଆଉ ସେ ଚାହେଁ, ସ୍ତ୍ରୀ ଭାବ, ତାକୁ ଦେଖୁ ତାର ଗୋଟାଏ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସମ୍ପତ୍ତି ପରି । ତା' ମତରେ ଜୀବନରେ ଭଲପାଇବା—ପ୍ରଣୟ, ଏଗୁଡ଼ା ବାଜେ ନିରର୍ଥକ କଥା । ତାର କୌଣସି ମାନେ ହୁଏନା । ବାସ୍ତବରେ ସେ କହେ, **Love is a foolish sentiment—a fever of the heart.** ଦେହର ବନ୍ଧନଟା ଯୋଉଠି ନିବିଡ଼, ଆତ୍ମାର ବନ୍ଧନଟା ସେ'ଠି ଅବଶ୍ୟମ୍ଭାବୀ ।

କିନ୍ତୁ ସିପ୍ରା ଭାବେ ସ୍ୱାମୀ, ସ୍ତ୍ରୀ କାହାର କାହା ଉପରେ କୌଣସି ଅଧିକାର ନାହିଁ । ସେ ଦୁହିଁଙ୍କ ଭିତରେ ଅଛି ଗୋଟାଏ ସମ୍ପର୍କ—ଦୁଇ ବନ୍ଧୁ ଭିତରେ ଯାଏ ଯାହା । ପରସ୍ପରର ସାମାଜିକ ସୁବିଧା ପାଇଁ କେବଳ ବିବାହର ସୃଷ୍ଟି । ବିବାହ ଅର୍ଥ ସ୍ୱାମୀର ସ୍ତ୍ରୀ ଉପରେ ବା ସ୍ତ୍ରୀର ସ୍ୱାମୀ ଉପରେ କୌଣସି ଅଧିକାର ନୁହେଁ ।

ଏଣୁ ଏଇ ଦୁଇ ବିପରୀତମୁଖୀ ମତବାଦ ଭିତରେ ସଂଘର୍ଷ ଅବଶ୍ୟମ୍ଭାବୀ ।

ସେଇଥିପାଇଁ ସିପ୍ରା ପ୍ରବୋଧର ଏଲାହାବାଦ ଫେରିଯିବାଟାକୁ ସେ ଖୁବ୍ ବଡ଼ ବୋଲି ଭାବି ନାହିଁ । ପ୍ରବୋଧର ଯେଉଁଦିନ ଦରକାର ହେବ, ସେଦିନ ସେ ଆସି ସିପ୍ରାକୁ ନେଇଯିବ । ତା' ମତରେ ଚରିତ୍ର ଗୋଟାଏ ବାଜେ କଥା । ସ୍ତ୍ରୀ, ପୁରୁଷ ମଧ୍ୟରେ

ଯୌନ ସମ୍ପର୍କ ଅଉ ଚରିତ୍ର ଏ ଦୁଇଟା ଅଲଗା ଅଲଗା ଜିନିଷ । ଚରିତ୍ର ମଣିଷ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ, କିନ୍ତୁ ପୁରୁଷ ଓ ସ୍ତ୍ରୀ ଭିତରେ ଯୌନ ସମ୍ପର୍କଟା ସ୍ୱାଭାବିକ । ନିଜର ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ଅନ୍ୟ ସଙ୍ଗରେ ସେହି ଜାତୀୟ ସଂପର୍କ ରଖିବା ଚରିତ୍ର ହୀନତାର ଲକ୍ଷଣ ନୁହେଁ । ବିବାହର ସୃଷ୍ଟି କେବଳ ସାମାଜିକ କେତେଟା ସୁବିଧା ପାଇଁ । ବିବାହର ଅର୍ଥ ନୁହେଁ, ସ୍ତ୍ରୀର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ, କୁଳରକ୍ଷା ପାଇଁ ସନ୍ତାନ ଉତ୍ପାଦନ କରିବା, ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଯୌନ ତୃପ୍ତି ଚରିତାର୍ଥ କରିବାପାଇଁ ସବୁବେଳେ ପାଖେ ପାଖେ ମହଜୁଦ ରହିବା ।

ସିପ୍ରା ଆପେ ଆପେ ଏଲାହାବାଦ ଫେରି ଆସିବା ନଦେଖି ପ୍ରବୋଧ ବି ଆଉ ସିପ୍ରାଙ୍କୁ ଫେରାଇ ଆଣିବାପାଇଁ କୌଣସି ଉଦ୍‌ଯୋଗ କଲା ନାହିଁ । ସେ ଅଚିରେ ବିବାହ କଲା, ସେଇ କାଃକ୍ ମିଲ୍‌ସ୍‌ର ଜଣେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ୍ ଆକାଉଣ୍ଟାଣ୍ଟ୍‌ର ଝିଅକୁ । ତାର ବିବାହ ଉପଲକ୍ଷରେ ସରସୀ ଓ ସିପ୍ରା ପାଖକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ମଧ୍ୟ ପଠାଇଥିଲା ।

ପ୍ରବୋଧର ପୁନର୍ବିବାହ ପରେ ସିପ୍ରା ପାଇଁ ନିଜ ବିଷୟରେ ଭାବିବାପାଇଁ ଥିଲା ବହୁତ କଥା । ନିଃସହାୟା ସେ । ତଥାପି ସୁନ୍ଦରୀ ସେ, ଶିକ୍ଷିତା । ସେଇଟା ତାର ପ୍ରଧାନ asset । ଆଦମ ଯୁଗରୁ ନାରୀର ନିଜକୁ ବଞ୍ଚାଇ ରଖିବା ପାଇଁ । ଧରି ଆସିଛି ଗୋଟିଏ ପନ୍ଥା—ଦେହ ବିକ୍ରୟ । ବିବାହ ଅର୍ଥ ଜଣକପାଖରେ ଚିରଦିନପାଇଁ ନିଜର ଦେହକୁ ବିକ୍ରୟ କରିବା ଆଉ ବେଶ୍ୟାବୃତ୍ତି ଅର୍ଥ, ବିଭିନ୍ନ ଲୋକଙ୍କ ପାଖରେ ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ ନିଜର ଇଚ୍ଛା ଅନୁସାରେ ଦେହ ବିକ୍ରୟ କରିବା । ଦୁଇଟା ପ୍ରଥାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏକ—ନିଜର ଭରଣ ପୋଷଣ । କାରଣ ନାରୀ ସ୍ୱାଭାବତ ଦୁର୍ବଳା । ପୁରୁଷପର

ଜୀବନର ଅଗଣିତ ସଂଗ୍ରାମ ଭିତରେ ତାର ସ୍ଥିତି ଅସମ୍ଭବ । ପୁରୁଷ ଉପରେ ତାକୁ ଯେକୌଣସି ମତେ ନିର୍ଭରଶୀଳା ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏଣୁ ସେ ଦୁଇଟା ପ୍ରଥା ଏକ । ବିବାହ ଆଉ ବେଶ୍ୟାବୃତ୍ତି ଭିତରେ ମୂଳତଃ କୌଣସି ବିଶେଷ ପାର୍ଥକ୍ୟ ନାହିଁ ।

ପ୍ରବୋଧର ପୁନର୍ବିବାହ ସେଇଥିପାଇଁ ସିପ୍ରାକୁ ବିଶେଷ ବିଚଳିତ କରିପାରି ନଥିଲା । ସରୋଜ ପାଖକୁ ଚିଠି ଲେଖିଥିଲା ବମ୍ବେ ଯିବାପାଇଁ । କିନ୍ତୁ ସରୋଜ, ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍ତରରେ ରହିଛି ନୀରବ । ଏଣୁ ସେ ସରସୀ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କଟକରେ ରହିଛି ।

ସରସୀ— ସେ ଚାହେଁ ମିନତିର ଭୁଲ୍‌ର ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବାପାଇଁ । ସରସୀ, ଯୁବକ ରୂପର ମୋହ ଆଜି ବି ଅଛି ତାର । ସିପ୍ରା ସୁନ୍ଦରୀ, ଏଣୁ ମିନତିର ଅଭାବଟାକୁ ସେ ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାକୁ ଚାହିଁଛି ସିପ୍ରାର ସାହଚର୍ଯ୍ୟରେ । ପ୍ରବୋଧର ପୁନର୍ବିବାହ ପରେ, ସେ ନିଜକୁ ଭାବିଲା ଅପରାଧୀ ବୋଲି । କାରଣ ପ୍ରବୋଧ ହୁଏତ ବୁଝିପାରିଛି ସିପ୍ରା ସହିତ ସରସୀର ସମ୍ବନ୍ଧ । ସିପ୍ରାର ଭବିଷ୍ୟତ ଜୀବନପାଇଁ ସେ ନିଜକୁ ଦାୟୀ ବୋଲି ଧରିନେଲା । ସିପ୍ରା ଯେ ତା ପାଇଁ ଏତେ ତ୍ୟାଗ ସ୍ୱୀକାର କରି ପାରିଛି – ଏଥିପାଇଁ ସିପ୍ରା ତା' ଆଖିଆଗରେ ମହୀୟସୀ ! କିନ୍ତୁ ସିପ୍ରା ଭାବିଲା, ସରସୀର ଏଇଟା ଉଦାରତା !

ମିନତି...ତା' କଥା ସରସୀ ଭାବିବାର ଅବସର ପାଉନି ମିନତି ସେ ସବୁର କିଛି ଖବର ରଖେନା, କି ରଖିବାକୁ ଚାହେଁନା ଯାହା ହେବାର କଥା, ତା ହୋଇଯିବ, ବୋଧହୁଏ ହେବା ଉଚିତ ମିଛେ ମିଛେ ସେଥିରେ ବାଧା ଦେବାରେ ସ୍ୱାର୍ଥକତା କେଉଁଠି ?

—ଅଠର—

ଅରୁଣା ଆଉ ସତେଶଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପରିଚୟଟା କ୍ରମେ ଘନିଷ୍ଠ ହୋଇ ଉଠିଲା । ମି. ଦାଶ୍ ସେଥିରେ କେବେହେଲେ ବାଧା ଦେଇ ନାହାନ୍ତି, ବରଂ ପରୋକ୍ଷରେ ସେ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ସେଥିପାଇଁ ଦେଇଛନ୍ତି ଯଥେଷ୍ଟ ସୁଯୋଗ । ଅବିନାଶ ବି ଜାଣେ ଅରୁଣା ବିଷୟରେ ମି. ଦାଶ୍‌ଙ୍କ ଇଚ୍ଛା । ଏଣୁ ସେ ବି ସେ ଦୁହିଁଙ୍କ ବିଷୟରେ ରହିଛି ଉଦାସୀନ ।

ସତେଶଙ୍କ, ଖୁବ୍ ଭଲପାଏ ଅରୁଣାକୁ । ଅରୁଣା ଯେ ସିପ୍ରାଠାରୁ ବେଶୀ ସୁନ୍ଦରୀ ତା' ନୁହେଁ, ବରଂ ସିପ୍ରା ଅରୁଣାଠୁ ବହୁତ ବେଶୀ ସୁନ୍ଦରୀ, ବିବାହର ଚାରିବର୍ଷ ପରେ ବି । କିନ୍ତୁ ଅରୁଣାର ସତେଶଙ୍କ ଆଖିରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଆକର୍ଷଣ ଅରୁଣା ଶିଳ୍ପୀ । ଅରୁଣା ସତେଶଙ୍କୁ ସେଇ ପରିମାଣରେ ଭଲପାଏ କି ନା ଜାଣେନା ସେ । ଅରୁଣା ସହିତ ସତେଶଙ୍କର ସଂପର୍କ ଦୁଇବନ୍ଧୁ ଭିତରେ ଥାଏ ଯାହା । କିନ୍ତୁ ସେଇ ସାମୁଲି ସଂପର୍କଠୁ ଆଉ ଟିକିଏ ବେଶୀ ଥିଲା ଯୌନ-ସଂପର୍କ । ସେଇଟା ଅରୁଣା, ଯେ ସତେଶଙ୍କୁ ଭଲପାଏ—ଭଲପାଇବା ଅର୍ଥରେ—ତା' ନୁହେଁ, ବରଂ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରି ଦେଖିଲେ, ଇଷାପଣେ ବନ୍ଧୁତାର ଅତିଶଯ୍ୟ ଓ ଉଦ୍ଦାମ ଯୌବନର ଫଳ । ସତେଶ କିନ୍ତୁ ଏ ଦୃଷ୍ଟିରୁ କେବେ ଦେଖିନାହିଁ ଅରୁଣା ସହିତ ତାର ଏ ସଂପର୍କ । ସେ ଜାଣେ ଅରୁଣା ତାକୁ ଖୁବ୍ ଭଲପାଏ ।

କିନ୍ତୁ ଅରୁଣା ସେ ଦୁହିଁଙ୍କ ଭିତରେ ଏ ସଂପର୍କଟାକୁ ଦେଖୁଛି ଅନ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିରୁ । ଅରୁଣାର ସ୍ୱଭାବଗତ ଗୋଟାଏ ଘୃଣା ବ୍ୟବସାୟୀ ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକମାନଙ୍କ ପାଇଁ । ସେ ଭାବେ ବ୍ୟବସାୟୀମାନଙ୍କର ପ୍ରାଣ ନାହିଁ । ଜୀବନ ସେମାନଙ୍କର ଗୋଟାଏ ନିର୍ମମ, ନିଷ୍ପ୍ରାଣ

ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ । ଏଣୁ ତ' ଅକ୍ଷିରେ ସତ୍ୟେନ୍ଦ୍ରର, ଅରୁଣାର ଭଲ ପାଇବା ପାଇଁ ସେପରି କୌଣସି ଯୋଗ୍ୟତା ନାହିଁ । ସତ୍ୟେନ୍ଦ୍ର ପଢ଼ି ଗଳ୍ପ ଲେଖୁନଥାନ୍ତା, ତା' ହେଲେ ଅରୁଣା ସହିତ ତାର ପରିଚୟ ବୋଧହୁଏ ଅସମ୍ଭବ ହୋଇ ଉଠିଥାନ୍ତା ।

ତ', ବୋଲି, ସତ୍ୟେନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ କେନ୍ଦ୍ରକରି ଅରୁଣା ଭିତରେ କୌଣସି ଉଦ୍ଧତନର ରଙ୍ଗୀନ ସ୍ୱପ୍ନ ବା Silly Sentiment ନାହିଁ । ଜଣଙ୍କ ସହିତ ଯୌବନର ପ୍ରବୃତ୍ତି ଚରିତାର୍ଥ କରିବା, ତାଙ୍କୁ ଭଲପାଇବା ନୁହେଁ । ଅରୁଣା ବି ଧରିନେଇଛି ଠିକ୍ ବୋଲି ନାରୀତ୍ୱର ଆଧୁନିକତମ ବ୍ୟାଖ୍ୟା । ଯୌବନରେ ଦେହର କ୍ଷୁଧାଟା ମନର କ୍ଷୁଧାଠୁ ଢେର ବେଶୀ । କିନ୍ତୁ ଦେହର କ୍ଷୁଧାର ଖୋରାକ ମନର କ୍ଷୁଧାର ଖୋରାକଠୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଲଗା । ଏଣୁ ଏତେଦିନ ସତ୍ୟେନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ସେ ଭଲପାଇ ଆସିଛି ବନ୍ଧୁ ହିସାବରେ । ସୁବିଧା ପାଇଲେ ସତ୍ୟେନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି ସେ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟ କାହା ସଙ୍ଗରେ ରହି-ପାରିଥାନ୍ତା ସେଇ ସଂପର୍କ ଅଭ ବିବାହ କରିପାରିଥାନ୍ତା ଅନ୍ୟ ଜଣକୁ । ଅକ୍ଷିର ଲୁହରେ ବିଛଣା ତାର ଓଦା ହୋଇ ନଥାନ୍ତା ବା ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସରେ ଛାତି ତାର ଥରି ଉଠିନଥାନ୍ତା !

—ସେଇଟା ଆଧୁନିକା ନାରୀ ସମାଜର ଦୋଷ ନୁହେଁ । ନାରୀ, କେବଳ ପୁରୁଷକୁ ଅନୁକରଣ କରିଛି । ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ ପୂର୍ବରୁ ପୌରୁଷର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଥିଲା ଯାହା, ଆଜିର ଶତାବ୍ଦୀରେ ନାରୀତ୍ୱର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ହୋଇଛି ସେଇଆ । ଏ ଶତାବ୍ଦୀରେ ନାରୀ ପୁରୁଷର ଜୀବନ ନେଇ ଖେଳେ, ଛିନିମିନି ଖେଳା···ପୁରୁଷ ଜାତିର ସଭ୍ୟତାର ଆରମ୍ଭରୁ ପୁଞ୍ଜୀଭୂତ ଅନ୍ୟାୟର ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରତିଶୋଧ !

ଏଲ୍‌ଫିନ୍ ଷ୍ଟୋନ୍‌ରୁ ଫେରୁଥିଲେ 'ଅବିନାଶ, ସବେଶ ଆଉ ଅରୁଣା ଇଜଲିଂ ଷ୍ଟୋରୁ ପାଦରେ ଚାଲି ଚାଲି । ଫୁଟ୍‌ପାଥ୍ କଡ଼ରେ ଅବିନାଶର ଦେଖା ହେଲା ତାର ଜଣେ ବନ୍ଧୁ ସାଙ୍ଗରେ । ଦୁହେଁ ଓଡ଼ିଶାରେ କଲେଜ୍‌ରେ ପଢ଼ୁଥିଲେ ଏକ ସଙ୍ଗରେ । ଏଣୁ ତାଙ୍କୁ ବିଦାୟ ନେବାକୁ ପଡ଼ିଲା ସବେଶ ଆଉ ଅରୁଣାଠୁ ।

ସବେଶ ଆଉ ଅରୁଣା ଫେରୁଥାନ୍ତି ଫୁଟ୍‌ପାଥ୍ କଡ଼େ କଡ଼େ । ତାଙ୍କର ଚାରିପାଖେ ଚାଲିଥାଏ କୋଳାହଳ ମୁଖର ରାଜପଥରେ ଅସଂଖ୍ୟ ଜନତା । ରାସ୍ତା କଡ଼ର ପାଇନ୍ ଗଛ ଗୁଡ଼ାକରୁ ସେମାନଙ୍କର ପାଦତଳେ ଝରିପଡ଼ୁଥାଏ ଗୋଟାଏ ଗୋଟାଏ ପତ୍ର ପବନରେ ।

ସବେଶ କହିଲା—ଅରୁଣା ଏତେଶୀଘ୍ର ଫେରିଯାଇ ଲାଭ କଣ ?

ଅରୁଣା ସବେଶର ହାତଧରି କହିଲା—କଣ କହୁଛନ୍ତି ?

ସବେଶ କହିଲା—ଆସନ୍ତୁନା ବିଚ୍ ଆଡ଼କୁ ବୁଲି ଆସିବା ।

ଅରୁଣା କହିଲା—ମନ୍ଦ ନୁହେଁ ;

ଖାଲି ଟାକ୍ସି ଟା ଅଟକିଥାଏ । ସବେଶ ଡାକିଲା···ଏ ଡ୍ରାଇଭର୍ ଠହରୋ ।

ଡ୍ରାଇଭର୍‌ଟା ଓହ୍ଲାଇ ଆସି ଦୁଆର ଖୋଲିଦେଲା । ସବେଶ ଆଉ ଅରୁଣା ଦୁହେଁ ଯାଇ ବାକ୍‌ସିଟ୍‌ରେ ବସି ପଡ଼ିଲେ ।

ସବେଶ କହିଲା···ବିଚ ପର ଚଲିଓ ।

ଟାକ୍ସି ଚାଲିଲା ବିଚ୍ ଆଡ଼େ ।

ସବେଶ, ଅରୁଣା ଦେହରେ ନିହାତି ନିବିଡ଼ ଭାବରେ ଲାଗିହୋଇ ବସିଲା । ଅରୁଣାର ନରମ ଦେହର ଉଷ୍ଣତା ଭିତରେ ତାର ଅଣୁଥାଏ ଲକ୍ଷ ଶିହରଣ ।

ଜାଗାଟା ସେତେବେଳକୁ ପ୍ରାୟ ନିର୍ଜନ ହୋଇଆସିଥାଏ ।

ସନ୍ଦୀପ ଆଉ ଅରୁଣା ଦୁହେଁ ବୁଲୁଥାନ୍ତି ହାତ ଧରାଧରି ହୋଇ । ସମୁଦ୍ର ଲହରୀର ଧଳାଫେଣ ଗୁଡ଼ାକ ସେମାନଙ୍କ ପାଦଛୁଇଁ ଯାଉଥାଏ । ବଡ଼ ନଡ଼ିଆ ଗଛ ଗୁଡ଼ାକର ପତ୍ର ଭିତର ଦେଇ ପବନଟା ଶୁଭୁଥାଏ ସୁ—ସୁ । ଦୂର ଦିଗ୍‌ବଳୟରେ ପଞ୍ଚମୀ ତିଥିର ଜହ୍ନଟା ବୁଡ଼ିଯାଉଥାଏ । ଚାରିଆଡ଼େ ବିଛୁଡ଼ି ହୋଇପଡ଼ିଥାଏ ଗୋଟାଏ ତରଳ ଝାଙ୍କଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନା ।

ଦୁହେଁ ବସିପଡ଼ିଲେ ଯାଇ ଗୋଟାଏ ବାଲିକୁଦ ଉପରେ । ପବନ ଆଉ ଲହରୀର କୋଳାହଳ ଭିତରେ କିଛି ଶୁଭୁନଥାଏ । ଅରୁଣାର ଅଞ୍ଚଳଟା ପବନରେ ଉଡ଼ି ବାଲିରେ ତଳେ ଲୋଟୁଥାଏ । ବଙ୍କିମ୍ ତଳୁ ଅରୁଣାର ଫୁଲିଲା ଫୁଲିଲା ଓଠ ଦିଟା ଉପରେ ଦିଗନ୍ତର ଝାଙ୍କଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନା ଲଗିଯାଇଥାଏ ଗୋଟାଏ ସ୍ୱପ୍ନର ମାୟା—

'ସନ୍ଦୀପ ଅରୁଣାକୁ ନିଜଛାତିରେ ଚାପିଧରି ତାର ପାତଳା ନାଲି ଦିଟା ଓଠ ଉପରେ ଗୋଟିଏ ଚୁମ୍ବନ ଦେଇଁ ଦେଇଁ କହିଲା— darling !

ଅରୁଣା ତାର ବାହୁଦୁଇଟି ସନ୍ଦୀପଙ୍କର ଗଳାରେ ଛନ୍ଦି ଦେଇ କହିଲା— Its a dream

ରାତିର ପବନଟା ନଡ଼ିଆଗଛ ଗହଳି ଭିତରେ ରଚିଥାଏ ଝଙ୍କର ମାତନ—

—ଉଣାଇଶି—

ବାହାରେ ଶେଷ ପୌଷର ଗୋଟାଏ ଅଳସ ଅପରାହ୍ନ— ମିସ୍ତ୍ରୀ ସରସୀର ଷ୍ଟୁଡ଼ିରେ ଏକା ବସି କଣ ଗୋଟେ ମାଗାଜିନ ପଢ଼ୁଥାଏ ସରସୀ ଦି' ପହରୁ ତାର କୋଉ ଜଣେ ବନ୍ଧୁ ଘରକୁ ଯାଇଛି ।

ଏହା ବସି ବସି ସିପ୍ରାର ମନେପଡ଼ୁଥାଏ ସବେଶଙ୍କ କଥା । ଆଜି ଅବଶ୍ୟ ସବେଶଙ୍କ ବିଦାୟ ନେଇଛନ୍ତି ଆଉ ତା ଜାଗାରେ ସିପ୍ରା ଆମନ୍ତ୍ରଣ କରିଆଣିଛି ସରସୀକୁ । ତଥାପି ସବେଶଙ୍କର ସ୍ମୃତିଟା ନିଶ୍ଚିହ୍ନ ହୋଇପାରି ନାହିଁ ସିପ୍ରା ଭିତରୁ । ସିପ୍ରା, ବୁଝିପାରେ ନାହିଁ ସବେଶଙ୍କ ସହିତ ତାର ସଂପର୍କ । ତାର ମନେହୁଏ ସେ ଦୁହିଁଙ୍କ ଭିତରେ କ୍ଷଣିକ ଉତ୍ତେଜନାର ସେ ଦେହର ସଂପର୍କଟା ଛାଡ଼ିଦେଲେ ସେ ଦୁଇ ଆତ୍ମା ଭିତରେ ଅଛି ଗୋଟାଏ ନିବିଡ଼ତା । ଦେହର ଆକର୍ଷଣ-ଟାକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ, ସବେଶଙ୍କର ସିପ୍ରା ପ୍ରତି ଅଛି ଆଉ ଗୋଟାଏ ଆକର୍ଷଣ । ସବେଶ ଜାଣେନା ତା…କିନ୍ତୁ ଜାଣେ ସିପ୍ରା । ସିପ୍ରା, ସବେଶଙ୍କୁ ଭଲପାଏ । ସେ ଭଲପାଇବା ଭିତରେ କାମନା ନାହିଁ… ଯୌବନର ଉତ୍ତେଜନା ନାହିଁ—ଦେହର କ୍ଷୁଧା ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଅଛି କେବଳ ଭଲପାଇବା । ସେ ଭଲପାଇବାରେ ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସ ଅଛି…ସ୍ୱତର ନିଶୁତି ପହରର ଅତନ୍ଦ୍ର ଲଗ୍ନରେ ଶୋଇ ଶୋଇ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିବା ଅଛି । ସେ ଭଲପାଇବା ଦୂରରୁ, ଖୁବ୍ ଦୂରରୁ ଶେଷରାତିର ପ୍ରଶାନ୍ତ ପବନରେ ଭାସିଆସୁଥିବା କୋଉ ପାଦଚଲା ପଥିକର ସଙ୍ଗୀତପରି । ସେଥିରେ ଅଛି ମଧୁରତ ନିଶା । ଗୀତର ରେଶଟା ମିଳେଇ ଯାଏ ପବନରେ—କିନ୍ତୁ ରହି ରହି କାନରେ ଆସି ବାଜିଯାଏ ତାର ମୂର୍ଚ୍ଛନା…

ସିପ୍ରା, ଭଲପାଏ ସବେଶଙ୍କୁ——

ତାରି କଥା ଭାବୁଥାଏ ସେ ବସି ବସି ଶେଷ ପୌଷର ସେଇ ଅପରାହ୍ନରେ ।

ପ୍ରବୋଧ ବାବୁଙ୍କ ପୁନର୍ବିବାହ ପରେ ସେ ସବେଶ ପାଖକୁ ପ୍ରାୟ ଦୁଇ ତିନିଖଣ୍ଡ ଚିଠି ଲେଖିଛି ବମ୍ବେ ଯିବା ପାଇଁ । କିନ୍ତୁ

ସରୋଜ ଭିତରରେ ତାର ରହିଛି ବଡ଼ବର ଗୌରବ । ସିପ୍ରା ସରସୀର ରାଇଟିଂ ପାଡ୍‌ଟା ଟାଣି ଆଣି ସରୋଜ ପାଖକୁ ଆଉ ଖଣ୍ଡେ ଚିଠି ଲେଖିବାକୁ ବସିଲା । କିନ୍ତୁ ଦୁଇ ତିନି ଧାଡ଼ି ଲେଖି ଚିଠିଟାକୁ ପୁଣି ଚିରି ଫୋପାଡ଼ି ଦେଲା । ଗୋଟାଏ କଥା ବାରମ୍ବାର ଲେଖି ଫଳ କଣ ? ସରୋଜ ହୁଏତ କାମର ଚାପରେ ପଡ଼ି ଆସିପାରୁ ନାହିଁ । ସେ ହୁଏତ ପୁଣି ଆସି ତାକୁ ବମ୍ବେ ନେଇଯାଇ ପାରେ । ମନଟା କେମିତି ତାର ଅଜଣାରେ ଅସ୍ଥାୟୀ ହୋଇ ଉଠିଲା ।

କିନ୍ତୁ ସିପ୍ରାର ଏଇ ଗମ୍ଭୀର ଚୈତ୍ରକ ବୈଶାଖର ଜୀବନ ଭିତରକୁ ଅସିଛି ସରସୀ ବାତ୍ୟା ପରି । ଏଇ ସରସୀର ସାନ୍ନିଧ୍ୟ ତାର ନାରୀ ଅନ୍ତରରେ ଆଣେ ଲକ୍ଷ ସ୍ପନ୍ଦନ, ତାର ସାରା ଅଙ୍ଗରେ ଆଣେ ଯୁଗ ଯୁଗର କ୍ଷୁଧା ।

ଶତ ଦୁର୍ବଳ ତାର ସିପ୍ରା—

ହୁତଥିର ଭାବୁଛି, ସରସୀକୁ ସ୍ପଷ୍ଟଭାବରେ ସେ ଜଣାଇଦେବ ସେ ଦୁହିଁଙ୍କର ପରସ୍ପର ଭିତରେ ସମ୍ବନ୍ଧ । ସରୋଜର ବାଗ୍‌ଦତ୍ତା ସିପ୍ରା । ପୁଣି ସରସୀକୁ ତା ଭିତରକୁ ଟାଣି ଆଣି ତାର ନାରୀତ୍ୱର ଅବମାନନା କରିବ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ସରୋଜ ସେ'ଙ୍କ ବୁଝେ ସିପ୍ରା କଥା ! ସରୋଜ ଯଦି ସିପ୍ରାର ଦାନ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରେ ! କରୁ— ତଥାପି ତା'ର ପଥଗୁହିଁ ରହିବାରେ ମିଳିବ ଗୋଟାଏ ଅସୀମ ଆନନ୍ଦ ! ତାକୁ ପରେ ଭୁଲିଯିବ ତାକୁ...ଆସିବନି ସରୋଜ...! ତଥାପି ସିପ୍ରା ହରାଇବ ନାଇ ସରୋଜର ଫେରି ଆସିବାର ସ୍ୱପ୍ନ ! ବ୍ୟର୍ଥତାର ଅନ୍ଧକାରରେ ସେ ଜାଳିବସିବ ବିରହ ଜାଗରର ଲକ୍ଷ ଦୀପାଳୀ ! କିନ୍ତୁ ଫେରିବନି ସେ ।

ତା' ପରେ ଆସିବ ତାର ମୃତ୍ୟୁ...ତଥାପି ସେ ମୃତ୍ୟୁରେ ଅଛି ଗୋଟାଏ ସାର୍ଥକତା—ଗୋଟେ ଏ ଆନନ୍ଦ ।

କିନ୍ତୁ ପରମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ତାର ମନେହୁଏ ଏ ଗୁଡ଼ା ସବୁ ସାଜେ ନାଟକ, ଉପନ୍ୟାସର ନାୟିକାମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ । ଯୋଉ ଜୀବନରେ ଏତେ କ୍ଷୁଧା ଆଦର୍ଶର ସ୍ଥାନ କାହିଁ ସେଠି ?

ଘର ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଲା ସରସୀ—

ହାତରେ ତାର ଫୁଟନ୍ତ ଗୋଲାପର ଗୋଟାଏ ସୁନ୍ଦର ତୋଡ଼ା ।—

ବାହାରେ ନଇଁ ଆସୁଥାଏ ସେତେବେଳକୁ ନତମୁଖୀ ସନ୍ଧ୍ୟା । ସିପ୍ରାର ମୁହଁରେ ଆସିପଡ଼ୁଥାଏ ଶେଷ ସୂର୍ଯ୍ୟର ଝଲକାଏ ନାଲି ଆଲୁଅ ।

ସରସୀ ଆସି ସିପ୍ରାର କାନ୍ଧ ଉପରେ ହାତ ରଖି ଡାକିଲା—ସିପ୍ରା !

ସିପ୍ରା ହଠାତ୍ ଚମକି ପଡ଼ି ଚାହିଁଲା ସରସୀ ଆଡ଼େ ।

ସରସୀ କହିଲା—କଣ ଭାବୁଛ ସିପ୍ରା ?

ସି ଉଠୁ ଉଠୁ କହିଲା—ମଣିଷ ଜୀବନରେ ଥାଏ ବହୁତ କିଛି ଭାବିବା ପାଇଁ ସରସୀବାବୁ ! ଆପଣ ଚା' ଖାଇଛନ୍ତି ? ବସନ୍ତୁ ଚା' ନେଇଆସେ—

ସରସୀ, ସିପ୍ରା ପାଖରେ ଅଉଖଣ୍ଡେ ଚଉକୀ ଉପରେ ବସିପଡ଼ି କହିଲା—ତମେ ବସ ସିପ୍ରା । ବିନୋଦ ଆଣି ଚା' ଦେଇଯିବ । ତମକୁ କେତେଟା କଥା କହିବା ପାଇଁ ଅଛି ମୋର !

ସିପ୍ରା ଗମ୍ଭୀର ଭାବରେ ମୁହଁ ତୋଳି କହିଲା—ମୋତେ ? କଣ !

ସରସୀ କହିଲା— ରୁହ, ମୁଁ ଆଗେ ବିନୋଦକୁ ଚା' ପାଇଁ କହିସାରେ ।

ତା'ପରେ ଡାକିଲା—ବିନୋଦ—ଏ ବିନୋଦ !

ବିନୋଦ ଭିତରୁ ଥାଇଁ ଜବାବ ଦେଲା—ଆଜ୍ଞା !

ସରସୀ କହିଲା—ଦୁଇକପ୍ ଚା' ଦେଇଯା ।

ତା' ପରେ ଖଣ୍ଡେ ସିଗାରେଟ୍‌ରେ ନିଆଁ ଧରି କହିଲା—ବଡ଼ ଟାୟାର୍ଡ଼ ଲାଗୁଛି ।

ସିପ୍ରା ପଚାରିଲା—କୁଆଡ଼େ ଯାଇଥିଲେ ?

ସରସୀ କହିଲା—ଅଜୟ ଘରେ ବ୍ରିଜ୍ ମ୍ୟାଚ୍ ଥିଲା । ହଁ, ସିପ୍ରା ପରଦିନ ଆମର ଗୋଟାଏ engagement ଅଛି ?

ସିପ୍ରା କହିଲା କଣ ?

ସରସୀ କହିଲା— ଅଜୟର ଜନ୍ମଦିନ ଉପଲକ୍ଷରେ ସେ Propose କରିଛି ଗୋଟାଏ picnic ! ବେଶୀଦୂର ଯିବା ନାହିଁ । ଏଇ ସହରଠୁ କିଛି ଦୂରରେ ଧବଳେଶ୍ୱର ପଠା ବୋଲି ଗୋଟାଏ ଚମତ୍କାର ଜାଗା ଅଛି, ତମେ ଜାଣିଥିବ ନିଶ୍ଚୟ । ସେଇଠିକି, ତମେ—ମୁଁ—ଅଉ ଅଜୟ ।

ସିପ୍ରା ନୀରବ ରହିଲା । ମୁହଁଟା ତାର ମୁଖା ପରି । ଭାବନାହିଁ—ଭାଷା ନାହିଁ—ଅସ୍ୱାଭାବିକରୂପେ କେମିତି ପ୍ରାଣହୀନ ।

ବିନୋଦ ଆଣି ଦୁଇକପ୍ ଚା' ରଖିଦେଇ ଗଲା । ସିପ୍ରା ଚା କପ୍‌ଟା ହାତରେ ଉଠାଇ ଧରି କହିଲା—ହଁ, ଆପଣ କଣ କହିବେ ପରା !

ସରସୀ ପକେଟରୁ ଖଣ୍ଡେ ବଡ଼ ଲଫପା କାଢ଼ି କହିଲ—ପ୍ରବୋଧ ବାବୁ, ଏଇଟା ତମ ପାଖକୁ ପଠାଉଛନ୍ତି, ମୋ ଠିକଣାରେ ଖୋଲି ଦେଖ—

ସିପ୍ରା ଲଫପାଟା ଖୋଲି ପାଇଲା, ତା ଭିତରେ ଖଣ୍ଡେ କାବିନେଟ୍ ସାଇଜର ଫଟୋ ଆଉ ଛୋଟ ଖଣ୍ଡେ ଚିଠି । ସିପ୍ରା ପାଖକୁ ଲେଖା ହୋଇଛି ।

ସିପ୍ରା, ଫଟୋ ଖଣ୍ଡ ଆଗେ ଖୋଲି ଦେଖିଲା ସେ ଖଣ୍ଡିକ ପ୍ରବୋଧ ଆଉ ତାର ନୂଆ ବିବାହିତା ସ୍ତ୍ରୀର ଫଟୋ । ସିପ୍ରା ଫଟ ଖଣ୍ଡିକ ଦେଖି ପୁଣି ତାକୁ ଲଫପା ଭିତରେ ରଖିଦେଲା । ତା'ପରେ ଚିଠି ଖଣ୍ଡିକ ଫିଟାଇ ଦେଖିଲା ସେଥିରେ ଲେଖା ଅଛି:—

ସିପ୍ରା—

ଏଇ ଫଟୋରେ ମୋତେ ଆଉ ଜଣେ ତରୁଣୀଙ୍କ ସହିତ ଦେଖି ଚମକି ପଡ଼ିବ ନାଇ । ସେ ମୋର ସ୍ତ୍ରୀ । ନୂଆ ବିବାହିତା ଭବିଛୁ । କାରଣ ପଗୃଭିବାର ସେ ସାହସ ତମର ନାଇ ଜାଣେ । ହିଁ—ଗୋଟେ ଏ ଦୁଃସମ୍ବାଦ ତମକୁ ଦେବାପାଇଁ ଅଛି ମୋର । ମୁଁ, ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ ହୋଇ ଯାଇଛି ମୁଁ ଯାକୁ ବିବାହ କରିଛି ଅର୍ଥାତ୍ ସୁଚନ୍ଦା ଦେବୀ ଜାତିରେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ ।

ତମେ ଯଦି ଏଲାହାବାଦ ଫେରିଆସ ସେଥିରେ ଆପତ୍ତି କରିବାର କିଛି ନାଇ ମୋର । ମୋର ଏକଦା ସ୍ତ୍ରୀର ସମ୍ମାନରେ ଚଳିବା ପାଇଁ ଏଠି କୌଣସି ଅସୁବିଧା ହେବ ନାଇ ତମର ।

ଇତି

ପ୍ରବୋଧ—

ସିପ୍ରା ଚିଠିଟା ପଢ଼ିସାରି ସରସୀ ଆଡ଼େ ବଢ଼ାଇ ଦେଲା । ତା'ପରେ ଗମ୍ଭୀର ଭାବରେ କପ୍‌ରୁ ଚା' ପିଇବାକୁ ଲାଗିଲା— ଯେମିତି କେଉଁଠି କିଛି ହୋଇନାହିଁ ।

ସରସୀ ଚିଠିଟା ପଢ଼ିସାରି କହିଲା— **That Probadha is a beast.**

ତମେ ଏଲ୍‌ହାବାଦ ଫେରିଯିବ ସିପ୍ରା ?

ସିପ୍ରା କହିଲା—ଏଠି ଯଦି ତମର ଅସୁବିଧା ହୁଏ ।

ସରସୀ ଉଠିଯାଇ ସିପ୍ରାର ଦୁଇହାତ ନିଜ ହାତରେ ଚୁପିଧରି କହିଲା—ସିପ୍ରା ! ଦେଖ ତମେ ! ତମର ଭଲପାଇବା ପାଇବାର ଯୋଗ୍ୟତା ମୋର ଖୁବ୍ କମ୍ । ତମେ, ମତେ ଯାହା ଦେଇଛ ଜାଣେ ତାର ପ୍ରତିଦାନରେ ତମକୁ ଦେବାପାଇଁ କିଛିନାହିଁ ମୋର । ତଥାପି ତମ ଜୀବନରେ ମୁଁ ଯେଉଁ ଭୁଲ୍ କରି ବସିଛି ସେ ଭୁଲ୍‌ର ସଂଶୋଧନ କରି ନେବାପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ଶକ୍ତି ଅଛି ମୋର । ସିପ୍ରା— ସମାଜ ନଜାଣୁ କେହି ନଜାଣନ୍ତୁ—ତଥାପି ତମେ ମୋର ସ୍ତ୍ରୀ । ସେଥିପାଇଁ ଯଦି ସୃଷ୍ଟିର ପୁଞ୍ଜୀଭୂତ ଅଭିଶାପ ନଇଁ ଆସେ ମୋ ଉପରେ, ତା'ହେଲେ ତାକୁ ମଥାପାତି ନେବାପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ସାହସ ଅଛି ମୋର । ସିପ୍ରା—କଣ କହୁଛ ସିପ୍ରା ?

ସିପ୍ରା—ଭିତରେ ତାର ସଂଘର୍ଷ । ସରସୀ ନିର୍ବୋଧ, ଜାଣେନା ତାର ଇତିହାସ । ଶିରଦାନ କବିତା ନେଇ ସେ ରହିଛି ବ୍ୟସ୍ତ । ସରସୀ ଯଦି ଜାଣିଥାନ୍ତା ତାର ଇତିହାସ, ତା'ହେଲେ ହୁଏତ ଭିନ୍ନ ଆଖିରେ ଦେଖିଥାନ୍ତା ତାକୁ । କିନ୍ତୁ ସେ'ତ ଏସବୁ କିଛି ଚାହିଁ ନଥିଲା । ସରସୀ, ନ ମରି ବଞ୍ଚିଛି କାହିଁକି ? ତା'ହେଲେ ଜୀବନରେ ତାର ହୁଏତ ନଥାନ୍ତା ଏତେ ସମସ୍ୟା !

ସିପ୍ରା ନୀରବ ରହିଲା ।

ସରସୀ କହିଚାଲିଲା···ମୁଁ ଜାଣେ ତମେ ନୀରବ ରହିବ ସିପ୍ରା । କିନ୍ତୁ···ମୋତେ ନିରାଶ କର ନାହିଁ ସିପ୍ରା ! ମୁଁ ଚାହେଁ ଅଶ୍ରୁ···ମିଳନ ଯାଉ, ସମୁଦାୟ ପୃଥିବୀ ମିଛ ହୋଇ ଯାଉ କିନ୍ତୁ ମୁଁ ତମକୁ ଚାହେଁ ସିପ୍ରା । ତମେ ବିବାହିତା—ତଥାପି ତମକୁ ଚାହେଁ ସିପ୍ରା । ଅଜିର ଏଇ ସଂଧ୍ୟା ଆମର ଜୀବନରେ ରହିବ ଚିର ସ୍ମରଣୀୟ, ଜୀବନର ଶତ ଝଡ଼ ଝଞ୍ଜା ଭିତରେ । ସିପ୍ରା—

ସିପ୍ରାକୁ ଗୋଟାଏ ଆବେଗରେ ଚାପିଧରି ତାର କପାଳରେ ଦେଲା ଗୋଟାଏ ଚୁମ୍ବନ ।

ବାହାରେ ଘଡର ଅନ୍ଧାର ଘନେଇ ଆସୁଥାଏ ସେତେବେଳକୁ ।

—କୋଡ଼ିଏ—

ଧବଳେଶ୍ୱର ପଠା······

ଫାଲ୍‌ଗୁନର ଗୋଟାଏ ବାଯୁ ବହିଁଲା ଗୋଧୂଳି । ସରସୀ ଅଜୟ ଆଉ ସିପ୍ରା ଭଉଣୀମାନେ ବୁଲୁଥାନ୍ତି ପାଣି କୂଳେ କୂଳେ ।

କିଛିଦୂର ଯାଇ ସେମାନେ ଖଣ୍ଡେ ବଡ଼ ପଥର ଉପରେ ବସି ପଡ଼ିଲେ ।

ଶାନ୍ତ···ନୀରବ ପ୍ରକୃତି । ପାଖ ଗଛ ଗୁଡ଼ାକରୁ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ଝରି ପଡ଼ୁଛି ଲକ୍ଷ ଫୁଲପତ୍ର । ପବନରେ ଭାସି ଭାସି ଆସୁଛି ଆମ୍ବ ବଉଳର ହାଲ୍‌କା ବାସ୍‌ନା । ଚୁପ୍ ହୋଇ ବସିଲେ, କାନରେ ଆସି ବାଜେ କେତେ ଅଜଣା ପକ୍ଷୀର କଣ୍ଠ ସ୍ୱର । ପାଣିର ଛୋଟ ଛୋଟ ଲହରୀ ଗୁଡ଼ାକ କୂଳରେ ଆସି ବାଜି ବହାଇଉଠେ କଳକଣ୍ଠ । ସେପାରିର ଗାଛ କେତେ ବୋହୂ ମୁଣ୍ଡରେ ହାତେଲମ୍ବର

ଓଢ଼ଣା ଦେଇ ଆସୁଛନ୍ତି ନଈକୁ ପାଣି ନେବା ପାଇଁ, କାଖରେ ଛୋଟ କଳସୀଟିମାନ ଧରି । ଗାଈ ଗୁଡ଼ାଏ ଏପାରିରୁ ସେ ପାରିକୁ ପହଁରି ଯାଉଛନ୍ତି । ଦୂରରୁ ପାଲ ମେଲାଇ ଗୋଟାଏ ଡଙ୍ଗା ଭାସି ଆସୁଛି ।

ଅଜୟ ସରସ୍ୱୀ ଆଉ ସିପ୍ରା ଏ ତିନିହେଁ ନୀରବରେ ବସି ଉପଭୋଗ କରୁଥିଲେ ପ୍ରକୃତିର ଏଇ ଅବହେଳିତ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ । ସେମାନଙ୍କଠୁ କିଛି ଦୂରରେ ଗୋଟାଏ ଲୋକ ବସି ବନ୍ସୀ ପକାଉଥାଏ । ଗୋଟାଏ ବେଙ୍ଗ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲ ପାଣି ଭିତରକୁ । ଏଇ ଆକାଶ—ପାଣି—ପବନ—ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ, ସେ ଯେ ଲୋକଟା ବନ୍ସୀ ପକାଉଛି—ଏ ଯେ ବେଙ୍ଗଟା ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲ ପାଣି ଭିତରକୁ, ସବୁ ଠିକ୍ ଖାପଖାଇ ଯାଉଛି ଯେମିତି । ସେଥିରୁ ଯେ କୌଣସି ଗୋଟିକୁ ବାଦ୍ ଦେଲେ ମୌନ ଗୋଧୂଳିର ଏଇ ଭାଷାହୀନ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟଟା ରହିବ ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ।

ସିପ୍ରା ଛୋଟ ଛୋଟ ବାଲିଗରଡ଼ା ପାଣି ଭିତରକୁ ପକାଉଥାଏ । ହଠାତ୍ ପଛକୁ ଆଖି ଫେରାଇ ନେଉ ନେଉ ଆଖିରେ ପଡ଼ିଲ ତାର··· ଗୋଟାଏ ତମାଳ ଗଛରେ କି ଗୋଟାଏ ବଣୁଆ ଲତା ମାଡ଼ି ସେଥିରେ ଧରିଛି ଅସରନ୍ତି ଫୁଲ । ପବନରେ ମିଶି ରହିଛି ବୋଧହୁଏ ତାର ଗନ୍ଧ ।

ସିପ୍ରା କହିଲା—ଦେଖୁଛନ୍ତି ଅଜୟ ବାବୁ । ଗଛଟାରେ କେତେ ଫୁଲ ଧରିଛି ?

ଅଜୟ ଓ ସରସ୍ୱୀ ଦୁହେଁ ଫେରି ଚାହିଁଲେ ସେଇ ଗଛ ଆଡ଼େ

ସିପ୍ରା ପଚାରିଲା—ଏଗୁଡ଼ା କି ଫୁଲ ?

ସରସୀ କହିଲା—କି ବଣୁଆ ଫଲ୍ ହୋଇଥିବ । ବାସ୍ନାଟା ସୁନ୍ଦର କିନ୍ତୁ ।

ସିପ୍ରା କହିଲା—ମୁଁ ସେ ଫୁଲ ଜାଣନ୍ତି—ଭାରି ସୁନ୍ଦର ହୋଇଛନ୍ତି ।

ସରସୀ କହିଲା—ଅସମ୍ଭବ । ଗଛଟା କେତେ ଉଚ୍ଚ ଦେଖି-ପାରୁଛ ? ତା' ଉପରକୁ ଚଢ଼ିଯାଇ ଆଣିବା ସେ ଅନ୍ତତଃ ଆମ ପକ୍ଷରେ ଅସମ୍ଭବ ।

ସିପ୍ରା ସେମିତି ଗୁହିଁ ଥାଏ ସେଇ ଫୁଲ ଗୁଡ଼ାକ ଆଡ଼େ ।

ଅଜୟ ଦେହରୁ ପଞ୍ଜାବୀଟା ଓହ୍ଲାଇ ତଳେ ରଖିଦେଲା ।

ସରସୀ ପଚାରିଲା—ପଞ୍ଜାବୀଟା ଓହ୍ଲାଇଲ ଯେ ! ଅଜୟ ହସି ହସି ହେଉଁ ହେଉଁ କହିଲା—ସିପ୍ରା ଦେବୀଙ୍କର ଆଦେଶ ।

ସରସୀ କହିଲା—ତ'ମାନେ କଣ ତୁ ଗଛରେ ଚଢ଼ି ଫୁଲ ତୋଳିବୁ ?

ଅଜୟ ଗଛ ପାଖକୁ ଯାଉ ଯାଉ କହିଲା—ଅବାକ୍ ହେଲ୍ ନା କଣ ?

ସରସୀ କହିଲା—କିନ୍ତୁ ପଡ଼ିଯିବୁ ଯଦି । ଗଛଟା କେତେ ଉଚ୍ଚ ଦେଖୁଛୁ ତ ।

ଅଜୟ କହିଲା—ସେ ଅଭ୍ୟାସ ଖୁବ୍ ଭଲ ଅଛି ମୋର । ତା'ପରେ ଯଦି ପଡ଼ିଯାଏ ଦୁଃଖ ନାହିଁ । ବହିରେ ପଢ଼ୁଥିବୁ ନିଷ୍ଠୁର— ନାରୀର ସେବାପାଇଁ ପୁରୁଷ କେମିତି ଚାରଧାର ଧନ୍ୟ ହୋଇ ଅସିଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସେ ସୁଭାଗ୍ୟ କେବେ ଘଟିନାହିଁ ମୋର । ଆଉ ଆଜି ଯଦି ମୁଁ ଫୁଲ ତୋଳିବାକୁ ଯାଇ ତଳେ ପଡ଼ିଯାଏ ତା'ହେଲେ ସେଇଟାକୁ

ମୋର ସୁଭାଗ୍ୟ ବୋଲି ଧରିବାକୁ ହେବ । ଅନ୍ତତଃ ସିପ୍ରା ଦେବୀଙ୍କ ସେବା, ଶୁଶ୍ରୂଷା ପାଇଲେ···ନାଁ କଣ କହୁଛନ୍ତି ସିପ୍ରା ଦେବୀ ?

ସିପ୍ରା ଅଳ୍ପ ହସିଲା, ଉତ୍ତରରେ ସରସୀ ଖଣ୍ଡେ ସିଗାରେଟ୍‌କୁ ନିଆଁ ଧରାଇଲା । ଅଜୟ ସେତେବେଳକୁ ଗଛ ଚଢ଼ିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଥାଏ । କିଛି ସମୟ ପରେ ଅଜୟ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସି ସିପ୍ରା ହାତକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଲା ଗୋଟିଏ ଫୁଲ ।

ସିପ୍ରା ଫୁଲଗୁଡ଼ାକ ନାକ ପାଖରେ ଧରୁ ଧରୁ କହିଲା··· Thousand and one thanks to you.

ଅଜୟ ପଞ୍ଜାବୀଟା ଦେହରେ ଗଳାଉ ଗଳାଉ କହିଲା—ସେ ଶୁଖିଲା ଧନ୍ୟବାଦଠୁ ଆପଣଙ୍କ ହାତର ମାଛର ଫ୍ରାଇ ଭଜା ଶତଗୁଣରେ ଲୋଭନୀୟ ।

ସିପ୍ରା କହିଲା···ବେଶ୍ ଅସନ୍ତା କାଲି ଆପଣଙ୍କର ନିମନ୍ତ୍ରଣ ରହିଲା । ଅଜୟ କହିଲା—ନାଁ, କାଲି ନୁହେଁ । ଦିନ ମୁଁ ଠିକ୍ କରିବି ।

ସିପ୍ରା କହିଲା— As you like it.

ସରସୀ କହିଲା—ଏଥର ଫେରିବା ସିପ୍ରା । ସଂଧ୍ୟା ହୋଇ ଆସୁଛି ।

ମାଟି ଉପରେ ନଇଁ ଆସୁଥାଏ ସେତେବେଳକୁ ଫଗୁଣର ଫଗୁଲ ସଂଧ୍ୟା ।

—ଏକୋଇଶି—

ସଂଧ୍ୟାର କିଛି ପରେ······

ସରସୀ ତାର ଷ୍ଟୁଡ଼ିଓରେ ବସି କେତେଗୁଡ଼ାଏ କାଗଜ ଖୁବ୍ ମନଯୋଗ ଦେଇ ଦେଖୁଥାଏ । ଓଠରେ ସିଗାରେଟ୍‌ଟା ଜଳି ଜଳି ଯାଉଥାଏ, ସେଥିପ୍ରତି ତାର ଖିଆଲ୍ ନାହିଁ ।

ଦୁଆର ସ୍କ୍ରୀନ୍‌ଟା ଦୂଆଇ ଦେଇ ଘର ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଲା ଅଜୟ । ହ୍ୱିକ୍‌ଟା ଟେବଲ୍ ଉପରେ ରଖି ଦେଇ କହିଲା—ବାଃ ସରସୀ ! ପ୍ରୋଗ୍ରାମ ଆରମ୍ଭ ଛ'ଟାରେ ଆଉ barely 45 minutes ଅଛି । ତୁ' ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ready ହୋଇନୁ !

ସରସୀ ସିଗାରେଟ୍‌ଟା ତଳେ ପୋପାଡ଼ି ଦେଇ କହିଲା—କି ପ୍ରୋଗ୍ରାମ୍ ?

ଅଜୟ କହିଲା—ଖଣ୍ଡେ ଚଉକୀ ଟାଣି ନେଇ ବସି ପଡ଼ି କହିଲା—ଅବାକ୍ କଲୁ ମୋତେ ! ସିପ୍ରା ଦେବୀ ତତେ କଣ କିଛି ଜଣାଇ ନାହାନ୍ତି । "ରୁପାଳି"ରେ ଡାନ୍ସ ଅଛି ଆଜି । ମୁଁ ସକାଳେ ଫୋନ୍‌ରେ ସିପ୍ରା ଦେବୀଙ୍କୁ କହିଥିଲି ଯେ ତିନିଟା ସିଟ୍ ମୁଁ ବୁକ୍ କରିଛି । ତୁ, ମୁଁ ଆଉ ସିପ୍ରାଦେବୀ ଯିବା କଥା । ଯା-ଯା-ରେଡ଼ି ହୋଇଅ । ସିପ୍ରା ଦେବୀ କାହାନ୍ତି ?

ସରସୀ ସେଇ କାଗଜଗୁଡ଼ାକ ଉପରେ ପୁଣି ମୁଣ୍ଡ ନୁଆଇଁ ନେଇ କହିଲା—ଓଃ, ହୁଁ । କିନ୍ତୁ ଅଜୟ excuse me. I am pre-engaged. ଆଜି ସାହିତ୍ୟ ସମ୍ମେଳନୀର sitting ଅଛି । ମୋତେ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ସେଠି ମୋର ଗୋଟାଏ ପ୍ରବନ୍ଧ ପଢ଼ା-ହେବାର ଅଛି । ତୁ ବରଂ ସିପ୍ରାଦେବୀଙ୍କୁ ନେଇ ଯା ।

ଅଜୟ କହିଲା—ନା-ନା-ତୋତେ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ସିପ୍ରା ଦେବୀ ହୁଏତ ଯାଇ ନ ପାରନ୍ତି । ତା' ହେଲେ ଦୁଇଟା ଟିକେଟ୍ ମାନେ ଦଶଟା ଟଙ୍କା ପାଣିରେ ପଡ଼ିବା ଛଡ଼ା ଆଉ କିଛି ହେବ ନାହିଁ । ତୁ ବରଂ ଫୋନ୍‌ରେ କହିଦେ, ତୋ' ଦେହ ଅସୁସ୍ଥ । ତୁ କୌଣସି ମତେ ଯାଇ ପାରିବୁ ନାହିଁ ।

ସରସୀ କହିଲା—Sorry ! ତା' କି ହୁଏ ?

ସିପ୍ରା, ପଶିଆସିଲା ଘର ଭିତରକୁ । ସେ ପ୍ରାୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ଆସିଥାଏ । ପିନ୍ଧିଛି ଖଣ୍ଡେ ବାସନ୍ତୀ ରଙ୍ଗର ଶାଢ଼ୀ, ପାଦରେ ଭେଲ୍‌ଭେଟ୍ ନାଏରା । ଲେଭନ୍ଦାସ୍‌···

ସିପ୍ରା କହିଲା···ଆପଣ ପିବେ ନାହିଁ ସରସୀବାବୁ । ସରସୀ କାଗଜରୁ ମୁହଁ ଉଠାଇ କହିଲା—ନିଶ୍ଚୟ ! ତମେ ଅଜୟ ସାଙ୍ଗରେ ଯାଅ । ତୋର ତାର ଅଛି ବୋଧହୁଏ । ମୁଁ pre-engaged । ଯାଇପାରିବି ନାହିଁ କୌଣସି ମତେ ।

ଅଜୟ ଚୌକି ଛାଡ଼ି କହିଲା···ତ ହେଲେ make haste ସିପ୍ରା ଦେବୀ । ସମୟ ହୋଇ ଆସିଛି ।

ଅଜୟ ଚାଲିଗଲା—ତା' ପଛେ ପଛେ ଚାଲିଗଲା ସିପ୍ରା ।

ବାହାରେ ଶୁଭିଲା ଅଜୟର ଟୁ'ସିଟର୍ ଷ୍ଟାର୍ଟିଂ ହେବାର ଶବ୍ଦ ।

ଫ୍ରଣ୍ଟ୍ ସିଟ୍‌ରେ ଅଜୟ ଦେହରେ ଲଗି ହୋଇ ବସିଥାଏ ସିପ୍ରା । ଟୁ' ସିଟର୍ ଟା ତାର ଉଲ୍‌କା ବେଗରେ ଛୁଟିଥାଏ "ରୂପାଲୀ" ଅଭିମୁଖରେ । ଅଜୟ, ପକେଟ୍‌ରୁ ବାଁ ହାତରେ ଗୋଟାଏ ଭେଲ୍-ଭେଟ୍‌ର ଛୋଟ କେସ୍ କାଢ଼ି ବଢ଼ାଇଦେଲା ସିପ୍ରା ଆଡ଼େ ।

ସିପ୍ରା ସେଇ କେସ୍‌ଟା ଖୋଲି ଦେଖିଲା···ତା' ଭିତରେ ମଣି ଦିଆ ଗୋଟାଏ ମୁଦି ।

ସିପ୍ରା କେସ୍‌ଟାକୁ ବୁଜିଦେଇ ଚାହିଁଲା ଅଜୟ ଆଡ଼େ । ଅଜୟ କହିଲା—ଅଙ୍ଗୁଠିରେ ପିନ୍ଧନ୍ତୁ । କୋଉଠି ପଡ଼ିଯାଇ-ପାରେ । ସେଇଟା ଆପଣଙ୍କୁ ମୋର ସ୍ନେହର ଉପହାର ।

ସିପ୍ରା ଡ୍ରେସିଂଟାରୁ ମୁହଁ କାଢ଼ିନେଇ ଅଙ୍ଗୁରେର ଗ୍ଲାସ ଟେଲ । ଅଜୟ ବାଁ ହାତଟା ତାର ସିପ୍ରାର କାନ୍ଧରେ ରଖି ଟାଣି ଅଣିଲା ଅଜୟ ପାଖକୁ ।

ସିପ୍ରା ଘୁଞ୍ଚି ଆସିଲା ।

“ରୁପାଲୀ” ହୋଇ ଆସିଥାଏ ।

ରାତି ପ୍ରାୟ ଗୋଟାଏ ବାଜି ଯାଇଛି···

ସରସୀ ଦଶଟା ବେଳୁ ଫେରି ଆସି ଶୋଇଛି । ସେଇ କଣ ଖଣ୍ଡେ ବହି ପଢ଼ୁଛି ତାର ଶୋଇବା ଘରେ । ସିପ୍ରା ଏ ଯାଏଁ ଫେରିନାହିଁ ।

ସରସୀ ବହିଟା ରଖିଦେଇ, ବେଳେ ବେଳେ ଖୋଲା ଝରକା ବାଟେ ରାସ୍ତାକୁ ଚାହୁଁଛି । ରାସ୍ତାଟା ସେତେବେଳକୁ ନିର୍ଜନ ହୋଇ ଆସିଛି । କେତେବେଳେ ବା ଖଣ୍ଡେ ଦୁଇଖଣ୍ଡ ଦଗୀ ଟ୍ୟାକ୍ସି ଚାଲିଛି ଷ୍ଟେସନ୍ ଆଡ଼େ ।

ସିପ୍ରା ଏ ଯାଏଁ ଫେରିଲା ନାହିଁ କାହିଁକି ? ତା' ପରେ ପୁଣି ବିଛଣା ଉପରେ ସେଇ ପଢ଼ା ବହିର ପନ୍ନା ଓଲଟେଇବାକୁ ଲାଗିଲା ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଭାବରେ ।

କାନ୍ଥ ଘଣ୍ଟାରେ ବାଜିଲା ସାଢ଼େ ଗୋଟାଏ ।

କିଛି ସମୟ ପରେ ବାହାରେ ଶୁଭିଲା ଅଜୟର ଟୁ' ସିଟର୍ ପରିଚିତ ଶବ୍ଦ । ସରସୀ ବହିଟା ରଖିଦେଇ ଝରକାବାଟେ ଚାହିଁ ଦେଖିଲା ସିପ୍ରା ଫେରି ଆସିଛି ।

ସରସୀ ଫେରିଆସି ଆର୍ମ୍ ଚେୟାର୍ ଟା ଉପରେ ବସିପଡ଼ି ଖଣ୍ଡେ ସିଗାରେଟ୍ ଟାଣିବାକୁ ଲାଗିଲା ଗମ୍ଭୀର ଭାବରେ ।

ସିପ୍ରା ପଶି ଆସିଲା ଘର ଭିତରକୁ—

ତାପରେ ଖଟଉପରେ ବସିପଡ଼ି କହିଲା—ତମେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶୋଇନା ?

ସରସୀ ସେମିତି ଗମ୍ଭୀର ଭାବରେ କହିଲା—ତମେ ଏତେବେଳ ଯାଏ କୋଉଠି ଥିଲ ସିପ୍ରା ? ପ୍ରୋଗ୍ରାମ ତ ପ୍ରାୟ ଦୁଇଘଣ୍ଟା ପୂର୍ବରୁ ଓଭର୍ ହୋଇଯାଇଛି ରୂପାଲୀର ।

ସିପ୍ରା କୌଣସି ଜବାବ୍ ନଦେଇ ଚାଲିଗଲା ପାଖଘରକୁ ଶାଢ଼ୀ ବଦଳାଇବା ପାଇଁ । ଯେମିତି ଭାରି ବ୍ୟସ୍ତ ସେ—ସରସୀର ପ୍ରଶ୍ନ ଶୁଣିପାରି ନାହିଁ ।

ସରସୀ ମନରେ ଜାଗି ଜାଗି ସନ୍ଦେହ, ସିପ୍ରାକୁ କେନ୍ଦ୍ର କରି ।

ସିପ୍ରା ଫେରି ଆସିଲା । କିନ୍ତୁ ସରସୀ—ସେଇ କଥାକୁ ଆଉଥରେ ପଚାରିବା ପାଇଁ ସାହସ ନଥିଲା ତାର ।

ସିପ୍ରା ବିଛଣା ଉପରେ ଦେହଟା ଢାଳିଦେଇ କହିଲା—ବହୁ ଡେରି ହୋଇଗଲା ।

ସରସୀ ସିଗାରେଟ୍‌ଟା ଫୋପାଡ଼ି ଦେଇ ସୁଇଚ୍‌ଟା ଅଫ୍ କରିଦେଲା ।

—ବାଇଶି—

ତାର କିଛି ଦିନପରେ——

ସନ୍ଧ୍ୟା——

ସିପ୍ରା ସରସୀର ଶୋଇବା ଘରେ ବସି ଗ୍ରାମୋଫୋନ୍ ବଜାଉଥାଏ ଏକା ଏକା ।

ସରସୀ ଝଡ଼ପରି ସେ ଘର ଭିତରକୁ ପଶି ଆସି ପକେଟ୍‌ରୁ ପଞ୍ଜାବୀଟା ଆଣି ବଦଳାଉ ବଦଳାଉ କହିଲା—ସିପ୍ରା ! ମୁଁ ହସ୍‌ପିଟାଲ୍ ଯାଉଛି । ଫେରୁ ଫେରୁ ବହୁତ ଡେରି ହୋଇଯିବ ।

ସିପ୍ରା ସାଉଣ୍ଡ୍ ବକ୍ସର ପିନଟା ବଦଳାଉ ବଦଳାଉ କହିଲା· ହସପିଟାଲ ?

ସରସୀ କହିଲା—ହଁ, ମୋର ଗୋଟାଏ ବନ୍ଧୁ ମୋଟର ଆକ୍ସିଡେଣ୍ଟ୍‌ରେ ଖୁବ୍ ଭୀଷଣ ଭାବରେ ଜଖମ୍ ହୋଇଛି । ମୋତେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଫୋନ୍ ପାଇଲି ଅଭିକା, ଶୀଘ୍ର ଯିବାପାଇଁ ।

ସିପ୍ରା ରେକର୍ଡଟା ବଦଳାଉ ବଦଳାଉ କହିଲା—କିନ୍ତୁ ଅଜୟବାବୁଙ୍କର ନିମନ୍ତ୍ରଣ ଅଛି ଯେ ଆଜି ରାତିରେ ।

ସରସୀ କହିଲା—ଓ ! ସେ ବେଶ୍ ଚଳିଯିବ, ଅଜୟ ଆସି ଖାଇ ଚାଲିଯିବ । ମୋର ରହିବା ନରହିବାରେ କଣ ଅଛି ?

ସରସୀ ଚାଲିଗଲା—

ପୁଣି ଫେରିଆସି କହିଲା—ମୋ ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା କରିବ ନାହିଁ ସିପ୍ରା । ମୋର ଫେରୁ ଫେରୁ ବହୁତ ଡେରି ହୋଇପାରେ । ହୁଏତ ଆଜିରାତିରେ ଫେରି ନପାରେ ଆଦୌ ।

ସିପ୍ରାର ଶୋଇବା ଘର——

କାନ୍ଥ ଘଣ୍ଟାରେ ବାଜିଲା ସାଢ଼େ ନ'ଟା……

ସିପ୍ରା ଖଣ୍ଡେ ଡେକ୍ ଚେୟାର୍ ଉପରେ ବସି କଣ ଭାବୁଥାଏ । ସାମ୍ନାରେ ତାର କାନ୍ଥରେ ଟଙ୍ଗା ହୋଇଛି ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଫ୍ରେମ୍‌ରେ ସଜେଇକର ଖଣ୍ଡେ ଲାଇଫ୍ ସାଇଜ୍ ବଷ୍ଟ ।

ରୁମାଲରେ ହାତ ପୋଛୁ ପୋଛୁ ଘରଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଲା ଅଜୟ । ସିପ୍ରା ପଚାରିଲା— ଏତେ ଶୀଘ୍ର ଆପଣଙ୍କର ଖିଆ ସରିଗଲା ।

ଅଜୟ କାଉଚଟା ଉପରେ ବସିପଡ଼ି କହିଲା···ଯୌବନର ପେଟର କ୍ଷୁଧାଟା ପ୍ରାୟ ମର ଆସିଥାଏ । କିନ୍ତୁ ପିଲାଦିନେ ତ ସେଇଟା ଥାଏ ଖୁବ୍ ପ୍ରବଳ ।

ତାପରେ କାନ୍ଥର ସେ ଫଟୋଟା ଆଡ଼େ ଚାହିଁ କହିଲା·
Who is this chap ?

କାଉଚରୁ ଉଠିଯାଇ କାନ୍ଥପାଖରେ ସେ ଫଟୋଟାକୁ ଭଲଭାବରେ ଦେଖି ଦେଖି କହିଲା··· **I will bait, I have seen him ! Oh you ! he is Saroj, old of mine !** ଆପଣ ସରୋଜଙ୍କୁ ଜାଣନ୍ତି ନା କଣ ?

ସିପ୍ରା କହିଲା···ବିଶେଷ ଭାବରେ !

ପୁଣି କାଉଚଟା ଉପରେ ବସିପଡ଼ି ଖଣ୍ଡେ ସିଗାରେଟ୍ ଲଗାଉ ଲଗାଇ କହିଲା···ବେଶ ବେଶ୍, ବୁଝିଲେ ସିପ୍ରା ଦେବୀ, ଯୌବନଟା ଏଇପରି ହେବା ଉଚିତ । ଶସ୍ତା ପୁରୁଷ ଗଢ଼ିଦେଲେ ମଣିଷର ଧର୍ମ ଲୁହ ଯୌବନଟା ବଢ଼େ···ଅବଶ୍ୟ ପରେ । ଜଣକର ସଙ୍କୀର୍ଣ୍ଣ ଗଣ୍ଡି ଭିତରେ ତ ସଇଁ ହୁଏ ଯଥେଷ୍ଟ ସ୍ୱାଧୀନଭାବ !

ସିପ୍ରା ନୀରବ ରହିଲା···

ଅଜୟ ସିଗାରେଟ୍‌ର ଧୂଆଁ କୁଣ୍ଡଳୀ ଲକ୍ଷ କରୁ କରୁ କହିଲା··· **That is admirable. Juliet of dozen Romeos !**

ତା'ପରେ ଉଠିଯାଇଁ କାନ୍ଥ ସେଲ୍‌ଫ୍‌ରେ କଣ ଖୋଜିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ସିପ୍ରା ପଚାରିଲା—କଣ ଖୋଜୁଛନ୍ତି ?

ଅଜୟ ସେଲ୍‌ଫ୍‌ରୁ ଗୋଟାଏ କାଚଗ୍ଲାସ ଆଣି ରୁମାଲରେ ପୋଛୁ ପୋଛୁ କହିଲା···ଆଉ କିଛି ଖୋଜୁନାହିଁ ।

ତାପରେ କାଉଣ୍ଟର ଉପରେ ବସିପଡ଼ି ପକେଟ୍‌ରୁ ଗୋଟାଏ ହ୍ୱିସ୍କି ବୋତଲ କାଢ଼ି ସମନା ଷ୍ଟେଟ୍‌ଟିପଏଟା ଉପରେ ରଖିଦେଲା।

ସିପ୍ରା କହିଲା—ଏ କି ଗୁଲେ ନା କଣ ?

ଅଜୟ କହିଲା—ହଁ ସିପ୍ରା ଦେବୀ ! ଏଇଟା ଅନ୍ଧ ବାଦୁଡ଼ୀ ଅନ୍ତା କାହିଁକି ? ପିଇବେ ଟୋପା—ସ୍କଚ ହ୍ୱିସ୍କି । ଗୋଟାଏ ଡ୍ରପ ମୁଦ୍ଧା ପାଣି ପାଇବେ ନାହିଁ ଏଥିରେ ।

ସିପ୍ରା କହିଲା—ସେ ଅଭ୍ୟାସ ନାହିଁ ମୋର ।

ଅଜୟ ବୋତଲରୁ ଗ୍ଲାସ୍‌ରେ ହ୍ୱିସ୍କି ଢାଳିଥିଲା । ସିପ୍ରାର ଉତ୍ତରରେ ବୋତଲ୍‌ଟା ଟି'ପୟ ଉପରେ ରଖିଦେଇ କହିଲା—ଅବାକ୍ କଲେ ଅପଣ ସିପ୍ରା ଦେବୀ ! ଏଥିରେ ପୁଣି ଅପଣଙ୍କର ଆପତ୍ତି ! କାହିଁକି ? ଯୌବନରେ ସୁଖ ହ୍ୱିସ୍କିର ମଧ୍ୟ ଦରକାର ଅଛି ଏ । ବର୍ଷାଦିନେ ନଈ ଦେଖିଛନ୍ତି ? କେମିତି ବଢ଼ି ଅସେ ? ବଢ଼ି ପାଣି ମାଡ଼ିଅସେ କେମିତି ? ଯୌବନଟା ସେମିତି ବନ୍ୟାପରି—ଭଲ ମନ୍ଦ ପାପ ପୁଣ୍ୟର ବିଗ୍ରହ ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ସମ୍ଭାବ । ସେ ଖାଲି ଛୁଟେ ଅପ୍ରତିହତ ଗତିରେ ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟ ଅଡ଼େ । ତା'ପରେ—ରକ୍ତଟା ବସିଅସିଲେ ଯଥେଷ୍ଟ ସମୟ ଅଛି—ପରକାଳ ପାଇଁ ପୁଣ୍ୟ ସଞ୍ଚୟ କରିବା ପାଇଁ ।

ତାପରେ ସିଗାରେଟ୍‌ଟା ମୁହଁରେ ଟାଣିନେଇ କହିଲା—ତାହେଲେ ଯୌବନର ଦୁଇଟା Qualification. ପ୍ରଥମରେ—ଯୌବନ ବସନ୍ତ, ଦ୍ୱିତୀୟରେ···ଯୌବନ ବନ୍ୟାପରି ପାଶମୁକ୍ତ । ମୋଟା ମୋଟି ଯୌବନଟା ବୈଶାଖୀର ଦୁର୍ଭିକ୍ଷପରି । ଯୌବନର ସାର୍ଥକତା ପାଇଁ···Wine & ସିପ୍ରାର ହାତଧରି ନେଇ ବସାଇଦେଲା ତା'ପାଖରେ, କାଉଣ୍ଟର ଉପରେ ।

ସରସୀ ଯିବାର ପ୍ରାୟ ଘଣ୍ଟାକ ପରେ ଏକ୍ସିଡେଣ୍ଟ୍‌ର ଗୁରୁତ୍ୱ ଯୋଗୁଁ ତାର ବନ୍ଧୁଟିର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଗଲା ।

ଏଣୁ ସରସୀ ଫେରି ଆସିଲା…

ସାରା ଘରଟା ନିସ୍ତବ୍ଧ । ତଳେ ପୁରୁଣା ଚାକର ଗୁଡ଼ାକ ଗୋଟାଏ ଘରେ ପଶି ଗୋଳମାଳ କରୁଛନ୍ତି । ସରସୀର ଆସିବା ଦେଖି ସେମାନେ ସବୁ ଚୁପ୍‌ଚାପ୍ ହୋଇଗଲେ ।

ପୋର୍ଟିକୋରେ ରହିଛି ଅଜୟର ଟୁ'ସିଟର୍‌ଟା ।

ସରସୀ ଧୀରେ ଧୀରେ ଉପରକୁ ଉଠିଲା ସିଢ଼ି ଦେଇ । ସବୁଆଡ଼ ଅନ୍ଧାର, କେବଳ ସିପ୍ରାର ଶୋଇବାଘରେ ଜଳୁଛି ନେଳୀ ଶେଡ୍‌ର ବେଡ୍‌ରୁମ୍ ବଲ୍‌ବଟା । ବାହାର ବାରଣ୍ଡାରେ ଆସି ପଡ଼ିଛି ତାର ମ୍ଳାନ ଆଲୁଅ ।

ସରସୀ କାର୍ପେଟ୍ ବିଛା ବାରଣ୍ଡା ଉପରେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଯାଇ ଠିଆହେଲା ସିପ୍ରାର ଶୋଇବାଘର ଦୁଆର ସ୍କ୍ରିନ୍ ଆଢୁଆଳରେ…

କାଉଚ୍ ଉପରେ ଲେଟି ପଡ଼ିଛନ୍ତି ସିପ୍ରା ଆଉ ଅଜୟ… ପରସ୍ପର ।

ସରସୀ ପାଦତଳୁ ଯେମିତି ପୃଥିବୀଟା ଘୁଞ୍ଚିଗଲା କୁଆଡ଼େ । ସେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଫେରିଗଲା ତଳକୁ । ଆଖିଆଗରେ ତାର ନାଚିଗଲା…ଅତୀତର ସେ'ଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟା…ପ୍ରବୋଧର ମୃତ୍ୟୁଟା ମିଳନ ଶୁଭରେ ତାର ଟୁଟି ଧରିଛି ।

ସରସୀ ତାର ଷ୍ଟଡ଼ି ଭିତରେ ଯାଇ ଅନ୍ଧାରରେ ଖଣ୍ଡେ କାଉଚ୍ ଉପରେ ବସି ପଡ଼ି ସିଗାରେଟ୍ ଟାଣିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଖୋଲା ଝରକା-ବାଟେ ସାମ୍ନା ପାର୍କର ଗଛଗୁଡ଼ା ଦେଖାଯାଉଥାନ୍ତି ଅଶରୀ ପ୍ରେତ ପରି ।

କିଛି ସମୟ ପରେ ଅଜୟ ଗିଲାସ୍ଟା ଉଠାଇ ଆସି ଟି'ପଏ୍ ଉପରେ ତାକୁ ଥୋଇ ଦେଲା । ←

ସରସୀ ସିଗାରେଟ୍‌ଟା ଫୋପାଡ଼ି ଦେଇ ପୁଣି ଧୀରେ ଧୀରେ ଗୁଲିଲା ସିପ୍ରାର ଶୋଇବା ଘର ଆଡ଼େ ।

ସିପ୍ରା ଖାଟଟା ଉପରେ ସେମିତି ଅଜାଡ଼ି ବସିଥାଏ । ଅଫିଷ୍ଟୁଲଟା ତାର ମୁଣ୍ଡ ହୋଇ ଆସିଥାଏ କ୍ଳାନ୍ତିରେ ।

ସରସୀ ଘର ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଲା । ହାତରେ ତାର ଘୋଡ଼ା ବେତ ଖଣ୍ଡେ ।

ସିପ୍ରା ସରସୀକୁ ଦେଖି କହିଲା···ଫେରି ଆସିଲେଣି ? ବସନ୍ତୁ···

ସରସୀ ଟେବୁଲରେ ଟି'ପଏ୍ ତଳେ ହୁଇସ୍କି ବୋତଲଟା ତଳେ ଠେଲିଦେଇ କହିଲା—ତମେ ଡ୍ରିଙ୍କ୍ କରୁଥିଲ ସିପ୍ରା ?

ସିପ୍ରା ନୀରବ ରହିଲା ।

ସରସୀ ସିପ୍ରା ପାଖରେ ଯାଇ ଠିଆହେଲା । ମୁହଁରୁ ତାହାର ବାହାରୁଥାଏ ସ୍ପିରିଟ୍‌ର ଗନ୍ଧ ।

ସରସୀ ପୁଣି ପଚାରିଲା ଅଜସ୍ର, ଏଠି କଣ କରୁଥିଲ ସିପ୍ରା ?

ସିପ୍ରା ତଥାପି ରହିଲା ନୀରବ ।

ସରସୀ ଗର୍ଜନ କରି କହିଲା—ମୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଜବାବ ଚାହେଁ ସିପ୍ରା ।

ସିପ୍ରା ତଥାପି ରହିଲା ନୀରବ—

ସରସୀ ହାତର ବେତରେ ସିପ୍ରାର ପିଠିରେ ଚୋଟାଏ ପାହାର ପକାଇ କହିଲା—ମୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଜବାବ ଚାହେଁ ସିପ୍ରା—

you dirty bitch. After all, you are a woman.

ସିପ୍ରା କହିଲା ଖୁବ୍ ଧୀର ଭାବରେ, ଯେମିତି କୋଉଠି କିଛି ହୋଇନାହିଁ···ସେକ୍ସପିୟର୍‌ରୁ ତୁଳି ଲାଇନ କଣ୍ଠରା ନଦେଇ ବୀରତ୍ୱଟା ନଦେଖେଇଲେ ବି ବେଶ ଚଳେ । ଅପଣ ମୋ ପାଖରୁ ଯାହା ଚାହିଁଥିଲେ, ଅଜୟବାବୁ ବି ଚାହିଁଥିଲେ ସେଇଆ । ଆଜ ମୁଁ ତାଙ୍କର ସେ ଇଚ୍ଛା ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିଛି । ତା' ପରେ—any more you want ?

ସରସୀ ପୁଣି ବେତଟେ ତାର ସିପ୍ରା ଦେହରେ ଆଉ ଗୋଟାଏ ପାହାର ପକାଇ କହିଲା···Clear out, You shemeless woman ! clear out···

ସିପ୍ରା ସରସୀର ହାତରୁ ବେତଟା ଛଡ଼ାଇ ନେଇ କହିଲା··· ସରସୀବାବୁ ! ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ନାରୀର ସିନେନିମ୍ ଅବଳା ନୁହେଁ । ଏଇଟା ଭୁଲି ନଯାନ୍ତୁ ଯେମିତି । ଆଉ ଅପଣ ଏତେ କଷ୍ଟ କରି ଚାଲିଯିବା ପାଇଁ 'ନକହିଲେ ମଧ୍ୟ ଚାଲିଥାନ୍ତା । ଆପଣ ଚାହିଁ-ଥିଲେ ମୋତେ ଅଧିକାର କରିବା ପାଇଁ । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କର ସେ ଇଚ୍ଛାର କବ୍ରୁ ଉପରେ—ଅଚ୍ଛା !

ନମସ୍କାର—

ସିପ୍ରା ଘର ଭିତରୁ ବାହାରି ଚାଲିଗଲା ଟଂଙ୍ ପରି । ସରସୀ, କାଉଚ ଉପରେ ଢଳିପଡ଼ି, ଖଣ୍ଡେ ସିଗାରେଟ୍ ଟାଣିବାକୁ ଲଗିଲା କ୍ଳାନ୍ତ ଭାବରେ ।

ତା'ର ରକ୍ତ ରକ୍ତ ମନେପଡ଼ିଲା ମିନତି···ତାକୁ ଲଗିଲା, ମିନତି ବିଷୟରେ ସେ ଯାହା ଭାବିଥିଲା ସବୁ ଯେମିତି ଭୁଲ୍ ।

ବାନ୍ଧ ଘଣ୍ଟାରେ ବାଜିଲା ସାଢ଼େ ବାରଟା…

ଅଜୟ ସେତେବେଳକୁ ଶୋଇ ନଥାଏ… ବାହାର ଘରେ ତାର ବସି ଗୋଟାଏ ମାଣ୍ଡୋଲିନ୍ ଧରି ବଜାଉଥାଏ, ଆଉ ବେଳେ ବେଳେ ଟେବୁଲ୍ ଉପର ହ୍ୱିଇସ୍କି ବୋତଲ୍ ଟାରୁ ଗ୍ଲାସ୍ ରେ ଢାଳି ପିଉଥାଏ…

ହଠାତ୍ କଲିଂବେଲ୍ ଟା ବାଜି ଉଠିଲା ।

ଅଜୟ ମାଣ୍ଡୋଲିନ୍ ଟା ରଖିଦେଇ ଦୁଆର ଖୋଲିଦେଲା । ଘର ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଲା ସିପ୍ରା ! ପିନ୍ଧିଛି ସନ୍ଧ୍ୟାର ସେଇ ଶାଢ଼ୀଟା……

ଅଜୟ ଚଉକୀ ଉପରେ ବସିପଡ଼ି କହିଲା…ଓଃ ! ସିପ୍ରାଦେବୀ ! ଏବେ ସ୍ୱାଗତରେ ପୁଣି ଶୁଭାଗମନ କରୁଅଛେ ।

ବାନ୍ଧ ଘଣ୍ଟାରେ ବାଜିଲା ଗୋଟାଏ…

ସିପ୍ରା ଅଜୟ ପାଖରେ ଚଉକୀଟା ଉପରେ ଜଡ଼ ପରି ବସି ପଡ଼ିଲା ।

ଅଜୟ କହିଲା…come ! have another glass.

ସିପ୍ରା କହିଲା…ନା ବରଂ ଅଧ ଗ୍ଲାସ ଚଳିବ—.

ଅଜୟ କହିଲା…you are an angel !

ତା’ ପରେ ବୋତଲଟାରୁ ଗ୍ଲାସରେ ଅଧଗ୍ଲାସ ଢାଳି ବଢ଼ାଇ ଦେଲା ସିପ୍ରା ଆଡ଼େ । ସିପ୍ରା ସେତକ ଅସ୍ତେ, ଅସ୍ତେ ଶେଷ କରିଦେଲା ।

ଅଜୟ ମାଣ୍ଡୋଲିନ୍ ବଜାଇବାକୁ ଲାଗିଲା ।

କିଛି ସମୟ ପରେ ସିପ୍ରା ଆଗେ କହିଲା କଥା ।

—ଅଜୟ ବାବୁ !

ଅଜୟ, ମାଣ୍ଡୋଲିନ୍ ଉପରେ ଅଙ୍ଗୁଠି ଗୁଲୁ ଗୁଲୁ କହିଲା···କହନ୍ତୁ !

ସିପ୍ରା କହିଲା—ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ପାଖକୁ ଅସିଛି ।

ଅଜୟ କହିଲ୍···ବେଶ୍ ବୁଝିଁପ ରୁଚି ।

ସିପ୍ରା କହିଲ— କାରଣଟା ପଚାରିଲେ ନାହିଁ ତ !

ଅଜୟ କହିଲ—ସେଇଟା ମୁଁ ନ ପଚାରିଲେ ବି ଅପଣ କହିବେ—ଜାଣେ ।

ସିପ୍ରା କହିଲା— ସରସୀବାବୁ, ଙ୍ଘାର ସବୁକଥା ଦେଖିଛନ୍ତି ।

ଅଜୟ ଖୁବ୍ ଜୋର୍‌ରେ ହସି ଉଠିଲା ।

ସିପ୍ରା କହିଲା—ହସିଲେ ଯେ ।

ଅଜୟ କହିଲ—ଅପଣଙ୍କ କଥାଟା କିଛି ନୂଅ ନୁହେ । ମୁ କେତେଥର ଦେଖିଛି, ଭୂଲାଟାକୁ ନିଅଁ ପାଖରେ ଧରିଲେ ଭୂଲାଟା ପୋଡ଼ିଯାଏ ।

ସିପ୍ରା କହିଲା—ତେବେ ଉପାୟ ?

ଅଜୟ କହିଲ୍—will you like of have ·another glass ?

ସିପ୍ରା କହିଲା—ମୁଁ ଅପଣଙ୍କ ପାଖକୁ ଅସିଛି ଅଶ୍ରୟ ପାଇଁ ।

ଅଜୟ ଉଠିପଡ଼ି କହିଲ—ଅବାକ୍ କଲେ ଅପଣ I will bait, madam has missed her head !

ଅଜୟ୍ର ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ପଡ଼ିଥିଲା ଗୋଟାଏ ପିସ୍ତଲ୍ । ସିପ୍ରା ସେଇଟାକୁ ହାତରେ ଧରି ଅସ୍ତେ ଅସ୍ତେ ନଚାଇବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ତା' ପରେ କହିଲା—ଅସ୍ତ୍ରଟି କାହିଁ ?

ଅଜୟ୍ କହିଲା···ସେଇଟା ଲେଡିଜ୍ । ରଖି ଦିଅନ୍ତୁ ଯେମିତି ଥିଲା ।

ସିପ୍ରା କହିଲା—ବ୍ୟସ୍ତ ହେବେ ନାହିଁ । ନଇଁ ମୁଁ—ଅମ ହାତ ବଡ଼ କଅଁଳ । ପିସ୍ତଲ ଫୁଟିବ ନାହିଁ ସେଥିରେ ।

ଅଜୟ୍, ସିପ୍ରାର ହାତଟା ଉଠାଇ ଧରି ସେଥିରେ ଗୋଟାଏ ଚୁମ୍ବନ ଦେଇ ଦେଇ କହିଲା—oh yes ! It is as softas petul of rose ! I can sweat it.

ସିପ୍ରା କହିଲା— ମୋର ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତରଟା ଭୁଲି ଗଲେଣି !

ଅଜୟ୍ କହିଲା—Oh yes ! ଆପଣଙ୍କୁ ମୁଁ ଆଶ୍ରୟ ଦେବି କିପରି ? ଏଇଟା ତ ଅନ୍ତ ଗେଷ୍ଟ ହାଉସ୍ ନୁହେଁ !

ସିପ୍ରା କହିଲା—କାହିଁକି ବିବାହ କରିବେ ?

ଅଜୟ୍ କହିଲା—ପୁଣି ଥରେ ଅବାକ୍ କଲେ ଆପଣ !

ସିପ୍ରା କହିଲା—ଅସ୍ତ୍ରଟି କାହିଁ ?

ଅଜୟ୍ କହିଲା—ନିଶ୍ଚୟ ! ଆପଣ ପ୍ରଥମେ ପ୍ରବୋଧ ବାବୁଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ! ତା'ପରେ ସଶ୍ଚେନ୍ଦ୍ରର ଫାଇନେନ୍ସ୍ । ତା' ପରେ ସନ୍ଦୀପର ଜଣ କହିବି କେପ୍ଟ । ତା'ପରେ ଅଜୟ୍ ଦାଶ୍‌ର ମାନସୀ ! ସେଇ ମାନସୀର ସ୍ଥାନହିଁ ଶିରଧନ ଆପଣ ଅଳଂକୃତ କରିବେ । କିନ୍ତୁ ବିବାହ !—

ଗ୍ଲାସ୍‌ରେ ବୋତଲରୁ ଢାଳି ପୁଣି ପିଇବାକୁ ଲଗିଲ ।

ସିପ୍ରା କହିଲ...ସେଥିରେ କଣ ଅଛି ? ତମର ଫେଓଗ୍ରି ଅନୁସାରେ Character makes cowards af men ଗୋଟାଏ ବାଜେ କଥା ! ବିବାହ ସଙ୍ଗରେ ମୋର ଅତୀତ କଥା ଗୁଡ଼ାକର କଣ ସମ୍ବନ୍ଧ ଅଛି ? I will be a good wife to you.

ଅଜୟ କହିଲ...Bravo ! ତମେ ଯେ କଥା କହି ଶିଖିଛ । କିନ୍ତୁ ସିପ୍ରା ଦେବୀ, ମୋର ବାପା, ବୋଉ ଅଛନ୍ତି । ବଂଶର ଏକମାତ୍ର କୁଳପ୍ରଦୀପ ମୁଁ ! ତମର, ମୋର ବିବାହ next to impossible ! ଅତଏବ ଗୋଲମାଲ ନକର ଶୁଇଯାଅ । ଏଇ ଦୁଆରଟା ଖୋଲି ରହିଛି ଦେଖିପାରୁଛ । ମୋତେ ଆଉ ଯେମିତି କଷ୍ଟ କରି ଉଠିବାକୁ ନ ପଡ଼େ । Go back to Sarasi, like a good girl ! and I will meet you to-morrow night.

ସିପ୍ରା କହିଲ—କିନ୍ତୁ ମୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଜବାବ୍‌ଟା ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାଇ ନାହିଁ ଯେ !

ଅଜୟ କହିଲ—କଣ କହିବ ସିପ୍ରା ଦେବୀ ! ମୁଁ ଜାଣିପାରୁ ।

ସିପ୍ରା କହିଲ—ମୋତେ ବିବାହ କଲେ, ଆପଣଙ୍କର ବାପା ବୋଉଙ୍କର ବଂଶ-ପ୍ରଦୀପର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କମିବ ନାହିଁ କେବେ ! କଣ କହୁଛନ୍ତି ?

ଅଜୟ କହିଲ—ଉତ୍ତରରେ, ମୁଁ କହିବ, ଦୁଆରଟା ଅବିକା ଖୋଲି ଅଛି । ତେବେ ତା' ଆଗରୁ—My room is a warm & cosy one ! and I hope we can better enjoy each other here, than in the heaven. Come, have a glass & give me a kiss.

ସିପ୍ରା କହିଲ—କିନ୍ତୁ ମୋର କଥାର ଜବାବଟା—

ଅଜୟ କହିଲ—ଗୋଟାଏ କଥା ବାରମ୍ବାର କହିବା, out of courtesy .

ସିପ୍ରା କହିଲ—ମୋର ଗୋଟାଏ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେଇ ପାରିବେ ?

ଅଜୟ, ଗ୍ଲାସ୍‌ରେ ବୋତଲରୁ ଢାଳୁ ଢାଳୁ କହିଲ—ନାଶ୍ଚୟ !

ସିପ୍ରା କହିଲ—ଆଜି ସ୍ୱରସୀ ବାବୁ ଆଉ ମୋ' ଭିତରେ ଯେଉଁ ବ୍ୟବଧାନ ସୃଷ୍ଟି ହେଲ । ସେଥିପାଇଁ ଦାୟୀ କିଏ ? ନିଶ୍ଚୟ ଆପଣ—

ଅଜୟ ଗ୍ଲାସ୍‌ଟା ମୁହଁ ପାଖରେ ଧରି କହିଲ—ହୋଇପାରେ । Nothing is impossible !

ସିପ୍ରା କହିଲ—ସେଇଟା ଅପଣଙ୍କର ଭୁଲ ସ୍ୱୀକାର କରିବେ ନିଶ୍ଚୟ ।

ଅଜୟ ଗ୍ଲାସ୍‌ଟା ହାତରେ ଧରି କହିଲ···ଦାର୍ଶନିକମାନେ କହନ୍ତି—To err is human !

ସିପ୍ରା କହିଲ—ସେ ଭୁଲର ସଂଶୋଧନ ଅପଣଙ୍କୁ କରିବା ପାଇଁ ପଡ଼ିବ ତା'ହେଲେ ।

ଅଜୟ କହିଲ—ଅସ୍ୱୀକାର । ଅପଣ ଦର୍ଶନ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ ସିପ୍ରା ଦେବୀ ! ମଣିଷ Suffers for his errings, but never corrects them ।

ଗ୍ଲାସ୍‌ଟା ଶେଷ କରିଦେଲ ।

ସିପ୍ରା କହିଲ—ତେବେ' ଅପଣଙ୍କୁ ଅପଣଙ୍କ ଭୁଲ୍ ପାଇଁ କଷ୍ଟ ସହିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଅପଣ ମୋତେ ବିବାହ କରିବେ—

ଅଜୟ୍ ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ହାତଟା ବାଡ଼େଇ କହିଲା... Never !

ସିପ୍ରା ପିସ୍ତଲଟା ଅଜୟ୍ ଆଡ଼େ ଲକ୍ଷ କରି କହିଲା—ନଚେତ୍ you shall die !

ଅଜୟ୍, ଘୁଞ୍ଚିଯାଇ କହିଲା—ସିପ୍ରା, Angel ! come let us be friends, but marriage !

ସିପ୍ରା କହିଲା—yes ready !

ଅଜୟ୍, ଜିବ୍ ଜୋର୍‌ରେ ମାଡ଼ି ଆସୁଥିଲା ସିପ୍ରା ଆଡ଼େ—

ସିପ୍ରାର ପିସ୍ତଲ୍‌ରୁ ଦୁଇଟା ଗୁଳି ଯାଇ ପଶିଗଲା ଅଜୟ୍‌ର ଛାତିରେ ।

ଅଜୟ୍ ଟେବୁଲ୍‌ଟା ଉପରେ ଢଳି ପଡ଼ିଲା ।

ସିପ୍ରା ପିସ୍ତଲ୍ ଟା ଫୋପାଡ଼ି ଦେଇ ଶୀଘ୍ର ଘରଭିତରୁ ବାହାରି ମିଶିଗଲା ବାହାର ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ ।

ବାହାରେ—ସ୍ତବ୍ଧ ।

—ତେଇଶି—

ରବିବାରର ଗୋଟାଏ ଅଳସ ମଧ୍ୟାହ୍ନ

ସନ୍ଦୀପ, ତା' ଘରେ ବସି ଗୋଟାଏ ଗଳ୍ପ ଲେଖୁଛି । ହଠାତ୍ ଗୋଟାଏ ଟାକ୍ସି ଆସି ତା' ଘର ପାଖରେ ରହିବାର ଶବ୍ଦ ହେଲା ।

ସନ୍ଦୀପ, କଲମଟା ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ରଖିଦେଇ କବାଟଟା ଖୋଲିଦେଲା । ଅରୁଣା ହୁଏତ ଆସିଛି ।

ସିପ୍ରା ଟାକ୍ସି ଡ୍ରାଇଭରକୁ ପାଉଣା ଭଡ଼ା ଛାଡ଼ିଦେଇ ଉଠିଆସିଲା ବାରଣ୍ଡା ଉପରକୁ ।

କହିଲା—ନମସ୍କାର ।

ଟାକ୍ସିଟା ଚାଲିଗଲା...

ସର୍ବେଶ ଗ୍ରାଣହୀନ ସ୍ୱର କହିଲା—ନମସ୍କାର ।

ସିପ୍ରା କହିଲା—କାହିଁ ତମେ ତ କିଛି କହିଲ ନାହିଁ !

ସର୍ବେଶଙ୍କ ଘର ଭିତରରୁ ପଣି ଆସି କହିଲା—କଣ କହୁଥାନ୍ତି ସିପ୍ରା ?

ସିପ୍ରା କହିଲା—କହିବା ପାଇଁ କଣ କିଛି ନାହିଁ ? ଏତେ ଦିନ ପରେ ଆମର ଦେଖା । ବହୁତ କିଛି କହିବ ବୋଲି ଭାବିଥିଲି ସର୍ବେଶ ।

ସର୍ବେଶଙ୍କ ଖଣ୍ଡେ ଚଉକି ଉପରେ ବସିପଡ଼ି କହିଲା—ତା' ପରେ ସିପ୍ରା, ଏମିତି ହଠାତ୍ ଆଗରୁ ନଜଣାଇ ଆସିବାର ମାନେ ?

ସିପ୍ରା କହିଲା—ସେ'ସବୁ ପରେ । ତା'ପରେ ତମେ କେମିତି ଅଛ ସର୍ବେଶ ? ପ୍ଲାଷ୍ଟର ବେଶ୍ ଭଲ ହୋଇଛି ! ଖାଅ କୋଉଠି ହୋଟେଲ୍‌ରେ ? ଗଳ୍ପ ଲେଖୁଥିଲ ନା । କଣ ?

ସର୍ବେଶ, ଖଣ୍ଡେ ସିଗାରେଟ୍ ଲଗାଇ କଣ ଗମ୍ଭୀର ଭାବରେ ଭାବିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ସିପ୍ରା କହିଲା—ପାଣି ଟୋପାଏ ଦେଇ ପାରିବ ସର୍ବେଶ ? ଭୀଷଣ ଶୋଷ ହେଉଛି !

ସର୍ବେଶ, ଡାକିଲା—ଶଙ୍କର, ଶଙ୍କର । ଭିତରୁ ଥାଇଁ ଜବାବ୍ ହେଲା—ଆଜ୍ଞା !

ସର୍ବେଶ କହିଲା—ଚା' ଚଳିବ ସିପ୍ରା ? ଦୁଇକପ୍ ଚା' ନେଇଆ ।

ସିପ୍ରା ସର୍ବେଶଙ୍କର ଟେବୁଲ ଉପରୁ ଖଣ୍ଡେ ମାଗାଜିନ ଉଠାଇ ନେଇ, ପନ୍ନ ଲେଉଟାଇ ଥାଏ । ସର୍ବେଶ ସେମିତି ଗମ୍ଭୀର ଭାବରେ ସିଗାରେଟ ଟାଣୁଥାଏ ବସି ।

କିଛି ସମୟ ପରେ ସର୍ବେଶ ପଚାରିଲା···ତମେ ଏଠିକି ସିଧା ଆସୁଛ ନା କଣ ?

ସିପ୍ରା ସଂକ୍ଷେପରେ କହିଲା···ହଁ !

ସର୍ବେଶ କହିଲା—ଜିନିଷ ପତ୍ର କିଛି ଆଣି ନ ଥିଲ ? ସିପ୍ରା ମାଗାଜିନ୍‌ଟା ଉପରୁ ମୁହଁ ନ ଉଠାଇ କହିଲା···ନା, ଖାଲି ଖାଲି ଏମିତି ଆସିଛି ।

ସର୍ବେଶ ଆଉ କିଛି କହିଲାନି । ସିପ୍ରାର ଏଇ ଆକସ୍ମିକ ଆସିବାଟାରେ ଭାବିବା ପାଇଁ ଥିଲା ବହୁତ କିଛି !

ଚାକର ଆଣି ଦୁଇ କପ୍ ଚା' ରଖିଦେଇ ଗଲା । ସର୍ବେଶ କପ୍‌ରୁ ଚା' ପିଇ ପିଇ ପଚାରିଲା···ତା'ପରେ ପ୍ରବୋଧ ବାବୁଙ୍କ ଖବର କଣ ? ଏଲାହାବାଦ୍‌ରୁ ଆସିଲେ ?

ସିପ୍ରା କହିଲା···ମୋର ଆଗ ଚିଠିଗୁଡ଼ାକରେ ଯାହା ଲେଖିଥିଲି, ତା'ପରେ ବିଶେଷ କିଛି ତାଙ୍କ ବିଷୟରେ କହିବା ପାଇଁ ନାହିଁ । ଏଲାହାବାଦ୍ ଯାଇ ନାଇ···ଯାଇ ବି ଲାଭ ନାଇ କିଛି ?

ସର୍ବେଶ ନୀରବ ରହିଲା ।

ସିପ୍ରା ବି କହିଲାନି କିଛି······

ସର୍ବେଶ କହିଲା···ତମର ଏମିତି ହଠାତ୍ ଆସିବାର କାରଣଟା ତ କହିଲ ନାହିଁ ସିପ୍ରା ।

ସିପ୍ରା ଖୁବ୍ ଜୋରରେ ହସି ଉଠିଲା ।

ସର୍ବେଶ କହିଲା···ହସିଲ ଯେ !

ସିପ୍ରା କହିଲା—ତମ କଥା ଶୁଣି !

ସର୍ବେଶ କହିଲା—ମାନେ ?

ସିପ୍ରା କହିଲା—ମାନେ ଖୁବ୍ ସ୍ପଷ୍ଟ । ତମେ ଏତେ ଲେଖିପାରି ଅଥଚ ମୋର ଅସିବାର କାରଣଟା ମୋତେ ପୁଣି କହିବା ପାଇଁ ପଡ଼ୁଛି ।

ସତ୍ୟେନ କହିଲା···କଥାଟା ଅନ୍ତତଃ ଟିକିଏ ସରଳ ଭାବରେ କହିଲେ, କୌଣସି ଷତିର ଆଶଙ୍କା ନାହିଁ ବୋଧହୁଏ !

ସିପ୍ରା କହିଲା—ମୋର ଚିଠିଗୁଡ଼ାକର ଜବାବ୍ ପାଇଁ ଆସିଛି ସତ୍ୟେନ !

ତା' ପରେ ମୁହଁଟା ତାର ଲଜ୍ଜାରେ ରଙ୍ଗା ହୋଇ ଉଠିଲା ।

ସତ୍ୟେନ ଡ୍ରଇଅରରୁ ଖଣ୍ଡେ ଫଟୋ କାଢ଼ି ସିପ୍ରା ହାତକୁ ବଢ଼ାଇଦେଲା । ଫଟୋ ଖଣ୍ଡ ଅରୁଣାର ।

ସିପ୍ରା ସେ ଫଟୋଟାକୁ ଚାହିଁ କହିଲା—ମାନେ ?

ସତ୍ୟେନ କହିଲା···ଫଟୋର ସେ ତରୁଣୀ ଶିଳ୍ପୀ ଅରୁଣା ଦାଶ, ମିଃ ଦାଶଙ୍କର ଝିଅ । ନାଁ ଟା ଶୁଣିଥିବ ବୋଧହୁଏ । ତାକୁ ମୁଁ ବିବାହ କରିବାକୁ ଚାହେଁ । ଆଜ ତମକୁ ମୋର ଅନୁରୋଧ ଆମ ଦୁହିଙ୍କ ଭିତରେ ଠିଆ ହେବାରେ ତମର ସାର୍ଥକତା ନାହିଁ କିଛି ।

ସିପ୍ରା ଏଥର ମୁକ୍ତ ଭାବରେ କହିଲା—କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଯେ ତମ ପାଖକୁ ଅସିଥିଲି ସତ୍ୟେନ ଶେଷ ଅଶ୍ରୟ ବୋଲି, ଦାନ ନୁହେଁ··· ଏକଦା ଦାନର ପ୍ରତିଦାନ !

ସତ୍ୟେନ ନୀରବ ରହିଲା···

ସିପ୍ରା କହିଚାଲିଲା—ତମେ ଯେ ଦିନେ ମୋ'ଠାରୁ ନେଇ-ଥିଲ ମୋର ଯୌବନର ଦାନ ଭିକ୍ଷା କରି, ତାର ପ୍ରତିଦାନ ଚାହେଁ

ମୁଁ ଅଜ୍ଞ । ଆମେ ମଣିଷ, ଦାନର ପ୍ରତିଦାନ ନପାଇଲେ ପ୍ରତିଦାନ ଭିକ୍ଷା କରିବାକୁ ପଡ଼େ ।

ସରୋଜ କହିଲା—ସେ ତାହିଁକି ସ୍ୱୀକାର କଲି ସିପ୍ରା । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ତମକୁ ଫେରାଇକରି ପାରିବି ନାହିଁ । ତମେ ଏଠି ରହିପାର···

ସିପ୍ରା ସରୋଜର କଥା ପୂରା କରିବାକୁ ନଦେଇ କହିଲା—କଣ ଆଶ୍ରିତା ପରି ?

ସରୋଜ କହିଲା—ନା, ଯଦି ଇଚ୍ଛା କର ମୋ ଅଫିସ୍‌ରେ ଭଲ employment ଦେଇପାରେ ।

ସିପ୍ରା ଟିକିଏ ହସି କହିଲା—ତମର ବଦାନ୍ୟତା ପାଇଁ ଧନ୍ୟବାଦ । ମୁଁ ଯାଉଛି ଯଦି ଦରକାର ପଡ଼େ, ତା'ହେଲେ ତମର ସେ ପ୍ରତିଦାନଟିକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ମୋତେ । କିନ୍ତୁ···ତମକୁ ଏଥିପାଇଁ ଦିନେ ଅନୁତାପ କରିବା ପାଇଁ ପଡ଼ିବ ସରୋଜ !

ସିପ୍ରା ଝଡ଼ ପରି ଘରୁ ବାହାରିଲା ! ସରୋଜ ଚୌକି ଛାଡ଼ି ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ଡାକିଲା—

ସିପ୍ରା !

କିନ୍ତୁ ସିପ୍ରା ସେତେବେଳକୁ ରାସ୍ତାରେ ।

ତା' ପରେ 'ସିପ୍ରା'ର ଇତିହାସ ରହିଛି ଅଜ୍ଞାତ···ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ !

—ଟବଶି—

ବାହାରେ, ଗନ୍ଧ·····

ଏ କେଉଁଠା ଦିନ ସରସୀର କେମିତି ଯେ କଟିଛି, ଜାଣେ ସେଇ କେବଳ । ଭିତରେ ତାର ମୁହୂର୍ତ୍ତିକ ପାଇଁ ଶାନ୍ତି ନାହିଁ !

କେବଳ, ବହୁ ଗୁଳିଛି ଝଡ଼...ଅନବରତ । ସେଇ ଝଡ଼ର ଆଘାତରେ ସବୁ ଯେମିତ ଓଲଟ୍ ପାଲଟ୍ ହୋଇ ଯାଇଛି । ସିପ୍ରା, ମିନତି——

ସମୁଦାୟ ନାରୀ ସୃଷ୍ଟିଟା ଯେମିତ ତା' ବିରୁଦ୍ଧରେ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର କରୁଛି, ଜୀବନଟାକୁ ତାର ନଷ୍ଟ କରିଦେବା ପାଇଁ !

ପୁଣି ତାର ମନେ ହେଉଛି, ମିନତି ବିଷୟରେ ସେ ଯାହା ଭାବୁଛି, ଭୁଲ୍ ଭାବୁଛି । ମିନତି ସେପରି ନୀଚ ସନ୍ଦେହରୁ ବହୁତ ଉପରେ । ମିନତି, ତାକୁ ଭଲପାଏ । କିନ୍ତୁ ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଆଖି ଆଗରେ ତାର ଭାସିଉଠେ—ସେ'ଦିନର ସନ୍ଧ୍ୟା । ଅନ୍ଧାର ଲାଉଞ୍ଜରେ ସୁବୋଧର ପୋର୍ଟ୍ରେଟ୍‌କୁ ମିନତି ଅନ୍ତରେଖ ଧରିଛି ତା' ଛାତି ଉପରେ ।

ସରସୀ, ସିଗାରେଟ୍ ଖଣ୍ଡେ ଲଗାଇଲା । ତା' ପରେ ଯାଇ ଖୋଲା ଝରକା ପାଖରେ ବାହାରକୁ ଯାଇ ଠିଆହେଲା । ବାହାରେ ଅନ୍ଧକାର— ଆକାଶରେ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ତାରା । ସରସୀ ଜୀବନରେ ଅଗଣିତ ସମସ୍ୟା ।

ସରସୀ ପୁଣି ଯାଇ ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ହାତରେ ମୁଣ୍ଡ ଭର ଦେଇ ବସି ପଡ଼ିଲା ।——

କିନ୍ତୁ ସେ ଏମିତ ଆଶ୍ରୟହୀନ ହୋଇ ବଞ୍ଚିବ କିପରି ? ମିନତି—ନା, ସେ ଭୁଲ୍ ବୁଝିଛି ମିନତିକୁ । ଯଦି ଥାଏ ମିନତିର ଦୁର୍ବଳତା, ସେଥିପାଇଁ ତାକୁ ଦୋଷ ଦେଇ ଲାଭ କଣ ? ତା ଜୀବନରେ ତ କମ ଦୁର୍ବଳତା ନାଇ । ମିନତି ତା ଜୀବନରେ ଦିନେ ଆଣିଦେଇଥିଲା ସୁଦିନ ! ତା' ବଦଳରେ ମିନତି ପ୍ରତି କଣ

କିଛି କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନାହିଁ ତାର ? ନା ମନଟାକୁ ସେ କୌଣସିମତେ ଫେରାଇ ଆଣିବାକୁ ପଙ୍ଗୁ । ତା' ନହେଲେ ଜୀବନଟା ଦୁର୍ବିସହ ହୋଇ ଉଠୁଛି କିମ ତା' ପକ୍ଷରେ ।

ସରସୀର ଆଖି ପଡ଼ିଲା ସକାଳର ଚିଠି ଗୁଡ଼ାକ ଉପରେ । ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଖୋଲି ଦେଖିନାହିଁ ସେଗୁଡ଼ା ସେ । ଚିଠି ଗୁଡ଼ା ଅନ୍ୟମନସ୍କଭାବରେ ଖେଲାଉ ଖେଲାଉ ଆଖିରେ ପଡ଼ିଲା ତାର ଖଣ୍ଡେ ନେଲୀରଙ୍ଗର ଲଫାଫା । ଉପର ଠିକଣାଟା ମିନତି ନାଁରେ । ଷ୍ଟାମ୍ପ୍‌ଟା ଏଲ୍‌ହାବାଦର । ସରସୀ ପଣ୍ଟୁପର, ଲଫାଫାଟା ଚିରିଦେଇ ଭିତରର ଚିଠି ଖଣ୍ଡିକ ପଢ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଚିଠିଟା ଲେଖିଛି ପ୍ରବୋଧ—

ଏଲ୍‌ହାବାଦ

ପୂଜନୀୟାସୁ !

ଏତେଦିନ ତମ ପାଖକୁ ଚିଠି ଲେଖି ନାହିଁ । କଣ ବା ଲେଖିବାର ଥିଲା ନୂଆବୋଉ ? ମୋର ହଠାତ୍ ଏଲ୍‌ହାବାଦ ଚାଲି ଆସିବାର ମାନେଟା ତମେ ବୋଧହୁଏ ପରେ ବୁଝିପାରିଥିବ ! କିନ୍ତୁ କଣ କରନ୍ତି ନୂଆବୋଉ ? ମୁଁ ନିରୁପାୟ···ସିପ୍ରା ମୋ ଜୀବନ ନେଇ ଖେଳିବସିଥିଲା । ତମର ସେବା ଶୁଶ୍ରୂଷା ପାଇଁ ମୁଁ ବଞ୍ଚିଛି, ଏଣୁ ମୋ' ଜୀବନଟା ପାଇଁ ତମ ପାଖରେ ଋଣୀ ମୁଁ ! ମୋତେ ଭୁଲ୍ ବୁଝିବନି କେବେ । ସିପ୍ରା ମୋର ବନ୍ଧୁ···ତଥାପି ମୁଁ ଆଉ କଣ କରିଥାନ୍ତି କହ ? ସିପ୍ରା ନାରୀତ୍ୱ ନେଇ ଜୁଆଖେଳ ବସିଛି, ଆଉ ତାର ପରିଣାମଟା ଯଦି ଭୟାବହ ହୁଏ ସେଇଟା ସ୍ୱାଭାବିକ ।

ସୁଚିତା ତମକୁ ନମସ୍କାର ଜଣାଉଛି ।

ଇତି—ତୁମର

ପ୍ରବୋଧ—

ଚିଠିଖଣ୍ଡକ ପଢ଼ିସାରି ସରସୀର ଭାବିବା ପାଇଁ ଥିଲା ବହୁତ କିଛି···

ତା'ହେଲେ ମିନତିକୁ ନେଇ ତାର ସମସ୍ତ ନୀଚ ସନ୍ଦେହ କଣ ସତେ, ସତେ ତାର ଭ୍ରମ ? ପ୍ରବୋଧ, ମିନତିକୁ ଭକ୍ତି କରେ। ମିନତି ପ୍ରବୋଧର ଜୀବନ ରକ୍ଷା କରିଛନ୍ତି।···ତେବେ ସେ କଣ ମିନତି ପ୍ରତି ଅବିଶ୍ୱାସ କରିଛନ୍ତି ? କିନ୍ତୁ ସରଳା ମିନତି, ପ୍ରତିବାଦ କରିନି। ସେ ଭଲ ପାଏ ତାକୁ । ତାର ଅଛିଟିକି ଅଭିମାନ··· ସେଇଥିପାଇଁ ସେ ଚାଲିଯାଇଛନ୍ତି ବହୁତ ଦୂରକୁ। ଆଉ ଫେରିବନି ହୁଏତ। ତା'ର ଜୀବନରେ ସରସୀ ଆଣି ଦେଇଛନ୍ତି, ଦୁଃଖ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନ ତାର ମହାଦାନର ପ୍ରତିଦାନରେ। ତାର ଜୀବନର ସବୁ ସ୍ୱପ୍ନ ନିଜ ହାତେ ହାତେ ନିର୍ବାଣ ଦୃଢ଼ ପରି ପାଦରେ ଦଳି ଦେଇଛନ୍ତି। ମିନତି ପାଖକୁ ସେ ଫେରିଯିବ···କ୍ଷମା ମାଗିବ ତା' ଭୁଲ୍ ପାଇଁ। ମିନତି କ୍ଷମା ଦେବ ନିଶ୍ଚୟ। ମିନତି ଭଲପାଏ ତାକୁ।

ସେ' ସାରି ରାତି, ଆଖିରେ ପଲକ ପଡ଼ିନାହିଁ ତା'ର।

\+ \+ \+

ସକାଳେ·····

ସରସୀ, ଗୋଟାଏ ସୁଟ୍‌କେଶରେ ଦେତେଟା ନିହାତି ଦରକାର ଜିନିଷ ପତ୍ର ସଜାଇ ରଖୁଛନ୍ତି ଗୋପାଳପୁର ଯିବାପାଇଁ।

ପିଅନ୍ ଆସି ତା' ହାତକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଲା ଗୋଟାଏ ଟେଲିଗ୍ରାମ·····

Minati, died yesternight of heart faliour.

Ramen.

ସରସୀର ପାଦତଳୁ ଚଟାଣଟା ଯେମିତି ଦୁଲୁଗଲା କୁଆଡ଼େ । ସରସୀ ଦୁଇହାତରେ ମୁଣ୍ଡଟାକୁ ଚିପିଧରି ବସି ପଡ଼ିଲା ଖଟ ଉପରେ......

ତା' ପରେ ଧୀରେ ଧୀରେ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସି ତା ଷ୍ଟଡି ରୁମ ଭିତରକୁ ପଶିଗଲା, ହାତରେ ସୁଟ୍‌କେଶ୍‌ଟା ଝୁଲାଇ···

ଆଖିରେ ପଡ଼ିଲା ତାର···ତା'ର ଗଣି ଗଣି କବିତାର ଫାଇଲ୍ । ସବେଇର ବହୁଦିନର ତଳର କଥା ମନେପଡ଼ିଗଲା ତାର···ତୁ' ଭୁଲ୍ କରୁଛୁ ସରସୀ···ଏ କେଇଟା ଦିନ ତୁ ତୋର କବିତା···ସ୍ୱପ୍ନ···ଇଚ୍ଛାକୁ ଦେଇ ରହିଛୁ ବ୍ୟସ୍ତ । ତୋ' ଜୀବନର ଏଇ ଗହଳି ଭିତରେ ଦୁର୍ବଳା ମିନତି, ତାର ଦାବୀ ବଜାୟ ରଖି ପାରିନି, ଅଜ ତୁ ନିହାତି ମୃତପରି ତାକୁ ସେ ପରାଜୟଟା ଦେଖି ସୁଦ୍ଧା ଦେଖିନୁ । ମିନତି, ଭିତରର ଯେଉଁ ପ୍ରଗଲ୍‌ଭା କାମୋଷ୍ଣୁ, ଚାହିଁଥିଲା ସ୍ୱାମୀର ଆଲିଙ୍ଗନ···ଚୁମ୍ବନ ଭଲ ପାଇବା,···ଗୃହିଣୀ ଯେଉଁ ଭିକ୍ଷା ତୁ ସେତିକ ଦେଇନୁ ତାକୁ । କିନ୍ତୁ ଦେବାଟା, ତୋ ପକ୍ଷରେ ବେଶୀ କଷ୍ଟକର ହୋଇ ନ ଥାନ୍ତା···ତା' ଫଳରେ ମିନତିର ଅଜ ଘଟିନ୍ତା ଯେଉଁ ଅକାଳ ମୃତ୍ୟୁ···ତାର ନାଟ୍‌ଭ୍ୱଅ···ତା'ର ଫେଣାଳ ଯୌବନର···ଏଥି ପାଇଁ ଦାୟୀ ତୁ'···

ସରସୀ, ପକେଟରୁ ଦିଆସିଲିଟା କାଢ଼ି ସେଇ ଗଣି ରାଶି ଲେଖାର ଫାଇଲ୍‌ରେ ନିଆଁ ଧରେଇଦେଲା । ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ଭିତରେ ତାର ଲେଖା କାଗଜ ଗୁଡ଼ାକ ଜଳି ଉଠିଲା ହୁ-ହୁ···ହୋଇ ।

ସରସୀ, ସିଗାରେଟ୍ ଖଣ୍ଡେ ଓଠରେ ଧରି, ନିର୍ବିକାର ଆଖିରେ ଅନାଇ ରହିଥାଏ ସେଇ ନିଆଁ ଆଡ଼େ ।

ସବୁଗୁଡ଼ା ପାଉଁଶ ହୋଇ ଅସିଥାଏ । ସରସୀ ସୁନ୍ଦେକେଶ୍ଟା ହାତରେ ଓହଳାଇ ବାହାର ଅସିଲା ପଦାକୁ ।

—ପଚଶି—

ଗୋଟାଏ ଅଳସ ମଧ୍ୟାହ୍ନ......

ଅରୁଣା ତା'ର ଫ୍ଲେଟ ଷ୍ଟୁଡ଼ିଓରେ ବସି ଗୋଟାଏ ଛବି ଅଙ୍କୁଛି । ଅଉ ବେଳେ ବେଳେ ବ୍ରସ୍‌ଟା ରଖି ଦେଇ ଗୃହୁଁଛି ଖୋଲ ଝରକା ବାଟେ ବାହାରକୁ । ଷ୍ଟୁଡ଼ିଓର ଖୋଲ ଝରକା ବାଟେ ଦେଖାଯାଏ ନେଲୀ ପାଇନ୍‌...ଦେଶୀ, ବିଦେଶୀ ଅସଂଖ୍ୟ ଫୁଲଗଛ । ସାରା ବଗିଚ୍ଛ ଉପରେ ଯେମିତ ବହୁଛି ଫୁଲର ବନ୍ୟା...

ସେଇ ଘର ଭିତରକୁ ଝଡ଼ପରି ପଶିଅସିଲ ସରୋଜ । ମୁଣ୍ଡର ବାଳ ତାର ଅବିନ୍ୟସ୍ତ, କପାଳ ଉପରେ ଉଡ଼ୁ ବୁଲୁଛି । ସାର୍ଟର ବୋତାମଗୁଡ଼ାକ ବଦଅହୋଇ ପାରିନାଇ, ଅସାବଧାନତା ଯୋଗୁ । ଅଖି ଦୁଇଟାରେ ତାର ଗୋଟାଏ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ମ୍ଳାନିମା...

ଅରୁଣା ସରୋଜ ଅଡେ ଗୃହୁଁ କହୁଲ—Hallo old boy ! what's up ?

ସରୋଜ ଅରୁଣା ହାତରେ ଖଣ୍ଡେ ଚିଠି ବଢ଼ାଇ ଦେଇ କହୁଲ...ଏଇଟା କଣ ସତ ଅରୁଣା ?

ଚିଠିଟା ସରୋଜ ଅଜ ଅଫିସ୍‌ରେ ପାଇଲ, ମି. ଦାସ୍‌ଙ୍କ ଠାରୁ...ସେଥିରେ ଲେଖାଅଛି—

ସନ୍ତୋଷ;

ଅରୁଣା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ତମସବ ଯୁବକଙ୍କୁ ନିରାଶ କରିବାର ଦୁଃଖ, ଏଦିନେ ମୋତେ ଭୋଗ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ବୋଲି ଜାଣି ନଥିଲି । ଅରୁଣା ମତ ନ ନେଇ, ତାର ବିବାହ ବିଷୟରେ ତମକୁ ଯୋଉ କଥା ଦେଇଥିଲି ବାସ୍ତବିକ ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ଦୁଃଖିତ । ମୋତେ କ୍ଷମା କରିବ ସନ୍ତୋଷ ! କିନ୍ତୁ ମୁଁ ନିରୁପାୟ···ଅରୁଣାର ଇଚ୍ଛା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଯିବା ପାଇଁ ଏ ବୟସରେ ଯଥେଷ୍ଟ ସାହସ ନାହିଁ ମୋର । ତା' ପରେ ଅରୁଣା ଶିକ୍ଷିତା···ସାବାଳିକା ।

ଇତି

ମି. ଦାଶ୍

ଅରୁଣା, ଚିଠିଟା ପଢ଼ିସାରି ଫେରାଇଦେଲା ସନ୍ତୋଷ ଆଡ଼େ ।

ସନ୍ତୋଷ ଚିଠିଟା ଚିରି ଫୋପାଡ଼ି ଦେଇ, ଦେଇ କହିଲା··· ତା' ହେଲେ ଏଇଟା ସତ ଅରୁଣା ?

ଅରୁଣା କାନ୍‌ଭାସ୍ ପାଖକୁ ଫେରିଯାଇ କହିଲା···ମିଛ ନୁହେଁ । ବ୍ରସ୍‌ଟା ଧରି କାନ୍‌ଭାସ୍ ଉପରକୁ ଝୁଙ୍କି ପଡ଼ିଲା ।

ସନ୍ତୋଷ ତା' ପାଖରେ ଖଣ୍ଡେ ଚଉକୀ ଉପରେ ବସି ପଡ଼ି କହିଲା···ଅରୁଣା ! ଏଇଟା କଣ ତମର ଇଚ୍ଛା ?

ଅରୁଣା କହିଲା···ଠିକ୍ କହୁଛ ।

ସନ୍ତୋଷ କହିଲା···ଅରୁଣା !

କଣ୍ଠରେ ତା'ର···ଅଭିଯୋଗ !

ଅରୁଣା ଫେରିପଡ଼ି କହିଲା···କଣ

ସନ୍ତୋଷ କହିଲା···କିନ୍ତୁ ଅତୀତର ସେଇ ଯେ ଦିନଗୁଡ଼ା···

ଅରୁଣା ବାଧାଦେଇ କହିଲା…ଓ ! ତମେ ଜାଣିବାକୁ ଚାହଁ, ତମକୁ ମୁଁ ଭଲ ପାଏ କି ନା ?

ସରୋଜ ନୀରବ ରହିଲା…

ଅରୁଣା କହିଲା…ନା—ଆମ ଦୁହିଁଙ୍କର ବନ୍ଧୁତ୍ୱ ତଳେ ଭଲପାଇବା ନଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଥିଲା ଗୋଟାଏ ଯୌନ ଆକର୍ଷଣ । ଯୋଉଟା ଏ ବୟସରେ ସ୍ୱାଭାବିକ ।

ସରୋଜ କହିଲା…ଏଇ କଥାଟା ଆଗରୁ କହିଥିଲେ ତମର କିଛି କ୍ଷତି ହୋଇଥାନ୍ତା ଅରୁଣା ? ଅନ୍ୟର ଜୀବନ ନେଇ, ତମେ ଯେ ଖେଳ ଖେଳିଛ ତା'ର ସାର୍ଥକତା କେଉଁଠି ?

ଅରୁଣା କହି ଚାଲିଲା…ମୋତେ ବିବାହ କରି ତମେ ସୁଖୀ ହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ ସରୋଜ ।

ସରୋଜ କହିଲା…ଖୁବ୍ ସୁଖୀ ହେବି ଅରୁଣା । ମୁଁ ତମକୁ ଚାହେଁ ।

ଅରୁଣା କହିଲା…କିନ୍ତୁ ମୁଁ ସୁଖୀ ହୋଇ ପାରିବି ନାହିଁ ସରୋଜ । ମୋ' ଆଗରୁ, ତମ ଜୀବନରେ ମୋ ପରି ଆଉ ହୁଏତ କେତେ ଆସିଥିବେ ।

ସରୋଜ କହିଲା…ତମ ଜୀବନରେ ବି ତା'ର ପୁନରାବୃତ୍ତି ଅରୁଣା !

ଅରୁଣା କହିଲା…ମୋ କଥା ନେଇ ମୁଣ୍ଡ ନ ଖେଳେଇଲେ ବେଶ୍ ଚାଲେ ସରୋଜ, ନିଜ କଥା ଭାବି ଦେଖ ।

ସରୋଜ କହିଲା…ଏଇଟା କଣ ତମର ଶେଷ କଥା ଅରୁଣା । ପୁଣି କାନ୍‌ଭାସ୍ ଉପରେ ଝୁଙ୍କି ପଡ଼ି କହିଲା…ବିବାହର ଏଇ silly question ନେଇ ମୋତେ ଆଉ ବିରକ୍ତ କରିବ ନାହିଁ ସରୋଜ ।

ସରୋଜ ଅସିଥିଲା ହଡ଼ପର... କିନ୍ତୁ ଫେରିଗଲା ଧୀର, ଗମ୍ଭୀର ଭାବରେ । ଓଠର ସିଗାରେଟ୍‌ଟାରେ ନିଆଁ ଧରିବାକୁ ଭୁଲଯାଇଥାଏ ।

\+　　+　　+

ତା' ପରଦିନ, ମି. ଦାସ୍ ତାଙ୍କ ଅଫିସରେ ପାଇଲେ ସରୋଜର ରେଜିଗ୍‌ନେସନ୍ ଲେଟର୍ ।

ସରୋଜ, ସେଇଦିନ ସଂଧାରେ ବମ୍ବେ ଛାଡ଼ିଲା......

—ଶେଷ—

ବଡ଼ଭେଏସ୍ତେବାର୍......

କଲିକତା,

ବାରଟା ପ୍ରାୟ ସେତେବେଳକୁ ନିର୍ଜନ ହୋଇ ଅସିଛି । ସାରା ହଲ୍‌ଟାରେ, ଟେବୁଲ୍ ଗୁଡ଼ାକ ଉପରେ ପଡ଼ିଥାଏ ଅସଂଖ୍ୟ ଖାଲି ବୋତଲ, ଗ୍ଲାସ୍, ସିଗରେଟ ପାକେଟ୍......

ସରୋଜ କୋଣଟାଏ ବଣରେ ଖଣ୍ଡେ ଚଉକୀ ଉପରେ ବସି ଗୋଟାଏ ବୋତଲରୁ ଗ୍ଲାସ୍‌ରେ ମଦ ଢାଳୁଥାଏ ।

ସରସୀ ଅସିଲା ବାର୍ ଭିତରକୁ...

ଅସ୍ଥିର ଦୃଷ୍ଟିରେ ତାର ଗାମ୍ଭୀର୍ଯ୍ୟ...ଅନୁତାପ !

ସରସୀ ସରୋଜ ପାଖକୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ଯାଇ କହିଲା... ସରୋଜ ।

ସରୋଜ ମୁହଁ ଟେକି କହିଲା...ସରସୀ !

ସରସୀ ବସି ପଡ଼ିଲା ସରୋଜ ପାଖରେ, ଅନ୍ୟ ଖଣ୍ଡେ ଚଉକୀ ଉପରେ ।

ସରସୀ କହିଲା···ଏ ଅଭ୍ୟାସଟା କବ ନେଇଛ ନା କଣ ?

ସତ୍ୟେନ୍ଦ୍ର ସରସୀ ଆଡ଼େ ପକେଟରୁ ଗୋଟିଏ ସିଗାରେଟ୍ ପାକେଟ୍ ଆଉ ଦିଆସିଲିଟା ବଢ଼ାଇ ଦେଇ କହିଲା···ଆରେ ଦେଖୁଛୁ; ଏତେ ବଡ଼ ଗୋଟାଏ ସୁଖବର ତତେ ଦେବାକୁ ଭୁଲି-ଯାଇଛି ମୁଁ ।

ସରସୀ, ଖଣ୍ଡେ ସିଗାରେଟ୍‌ରେ ନିଆଁ ଧରିଲା ।

ସତ୍ୟେନ୍ଦ୍ର କହିଲା···ଆରେ ବୁଝିଲୁ । ଏବେ ଦେଖିଲି ବ୍ୟାଙ୍କରେ ମୋର ଅଜସ୍ର ଟଙ୍କା । ଭାବିଲି ଏ ଗୁଡ଼ାକୁ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବି କିପରି ? ଗୋଟାଏ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସମସ୍ୟା । ଦେଶ···କିନ୍ତୁ, ଏ ଗୁଡ଼ା ପାଇଁ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବା ଗୋଟାଏ ନିହାତି ବେରସିକ୍ କଥା । ତା' ପରେ ବହୁତ ଭାବି ଭାବି···

ଗ୍ଲାସ୍‌ଟାକୁ ଓଠ ପାଖରେ ଧରିଲା ।

ସରସୀ ସତ୍ୟେନ୍ଦ୍ର ଆଡ଼େ ଚାହିଁଥାଏ ସେମିତି ଗମ୍ଭୀର ଭାବରେ । ମୁହଁ ଉପରେ ତାର ନାଇଁ ଅପିତୁ ସୃଷ୍ଟିର ଯେତେ ଦୁଃଖ, ଦୁର୍ଦ୍ଦିନ !

ସତ୍ୟେନ୍ଦ୍ର ଗ୍ଲାସ୍‌ଟାକୁ ତଳେ ରଖିଦେଇ କହିଲି···ତା' ପରେ ସେ ଖବର କଣ ?

ସରସୀ ସିଗାରେଟ୍ ଧୂଆଁର କୁଣ୍ଡଳୀ, ନିର୍ବିକାର ଭାବରେ ଲକ୍ଷ କରୁ କରୁ କହିଲା···ବିଶେଷ କିଛି ନାହିଁ । ଏଇ ଗୋଲକାର ପୃଥିବୀଟାକୁ ବୁଲି ବୁଲି ଦେଖୁଛି ନିଜ ଆଖିରେ ଆ'ଉ ବାସ୍ତବ ପରିଚୟ ପାଇଁ ।

ସିଗାରେଟ୍‌ରୁ ଗୁଲ ଝାଡ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା···ଯେମିତି କିଛି ହୋଇ ନାହିଁ ତାର !

ସରୋଜ ଅଉ ଗୋଟାଏ ଗ୍ଲାସ୍‌ରେ ବୋତଲରୁ ଢାଳି ସରସୀ ଆଡ଼େ ବଢ଼ାଇ ଦେଇ କହିଲା···ତା’ ହେଲେ ଏ ଗ୍ଲାସ୍‌ଟା ପିଇ ଦେଖନା ! ଏଇଠି ବସି ବସି ବାସ୍ତବ ପରିଚୟ ପାଇବୁ ତାର । ଉଅର୍ଡସ୍‌ ଅର୍ଥର ସେ ଲାଇନ୍‌ଟା ମନେ ଅଛି ତୋର ?
"The type wise, who soar but never roam"
ବୁଝିଲୁ ଅଭ୍ୟାସଟା କରନେ । ବହୁତ ଦରକାର ଅଛି ତୋର ।

ସରୋଜ ଅଉ ଗୋଟାଏ ଗ୍ଲାସ୍‌ରେ ନିଜପାଇଁ ଢାଳୁ ଢାଳୁ କହିଲା···ଏ ସାମ୍ପେନ୍‌ । ଟୋପା ହେଲେ ପାଣି ପାଇବୁ ନାହିଁ ଏଥିରେ । ଏକ୍‌ଦମ୍‌ ଖାଣ୍ଟି । ଏଥିରେ ଅଛି ସୁନ୍ଦର ମେଡ଼ିଟେରିଅନ୍‌ ସି କୋଷ୍ଟର ଦ୍ରାକ୍ଷା କୁଞ୍ଜର ମାଲମା...ଆରବ୍ୟ ଉପନ୍ୟାସର ରାତି··· ଶେଲିର ଲିରିକ୍‌···ପେଟ୍ରାର୍କ୍‌ର ସନେଟ୍‌···ବେଦାନ୍ତ, ଉପନିଷଦ୍‌ର ବଡ଼ ବଡ଼ କଥା, ସବୁ ମିଶି ଗୋଟାଏ compound mixture ! ଲାଲ···ଠିକ୍‌, "like those two red lips !" ପିଇ ଦେଖ୍‌ ନା—

ଗ୍ଲାସ୍‌ଟା ଓଠ ପାଖରେ ଧରିଲା—

ସରସୀ, ତା’ ସାମ୍ନାରେ ଗ୍ଲାସ୍‌ଟାକୁ ଚାହିଁ କଣ ଭାବୁଥାଏ ।

ସରୋଜ କହିଲା—

What is the nonsense you are thinking ? ପିଇ ଦେଖ୍‌ନା । It will make you forget all ! ତୁ’ ହୁଏତ ପିଇସାର ମତେ ପଚାରିବୁ—

ଅଦ୍ଭୁତ ସରୋଜ ! ମୋ ନାଁ କଣ ?

ସରସୀ ପଚାରିଲା—ପିଇବି ?

କଣ୍ଠରେ ତା ର—ଶିଶୁର ଅସହାୟତା ।

ସରୋଜ କହିଲା—ନିଶ୍ଚୟ ।

ତା' ପରେ ନିଜ ଗ୍ଲାସ୍‌ଟା ଓଠ ପାଖରେ ଧରିଲା ସରସୀ, ଧୀରେ ଧୀରେ ଗ୍ଲାସ୍‌ଟା ଟେବୁଲ୍ ଉପରୁ ଉଠାଇ ନେଲା ଓଠ ପାଖକୁ···

ଅକାରଣରେ ସରସୀ ହସି ଉଠିଲା ଖୁବ୍ ଜୋର୍‌ରେ । ତା' ପରେ ଖୁବ୍ ଜୋର୍‌ରେ କହିଲା—

ବନ୍ଧୁ ! ଅର୍ ଏକ୍‌ଠୋ ମଡ଼ର୍ ଲେ ଅଓ !

ପୁଣି ସେଇ ହସ··· ଘରଟା ଫାଟି ପଡ଼ୁଥାଏ ଯେମିତ ! ଗୋଟାଏ ଅଳ୍କବଣ ପୁଲକ !

ବାହାରେ ଶରଦଜନର ସ୍ରୋତ·····

ସମାପ୍ତ

NOT TO BE ISSUED

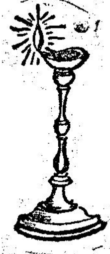

0-414